

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नागपूर जिल्हा

१९९७-९८

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरीता

जिल्हा सामाजिक

व

आर्थिक समालोचन

१९९७ - ९८

जिल्हा : नागपूर

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नागपूर

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1997-98

अ. क्र.	तरता क्र.	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
		भाग - 1 :- दृष्टीक्षेपात जिल्हा	1 ते 7
		सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 20
		भाग - 2 :- 1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	
1.	1.1	1991च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या	1
2.	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक वाढ	3
3.	1.3	1991च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	9
4.	1.4	1991च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	11
5.	1.5(अ)	1991च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणाऱ्यांची संख्या	13
6.	1.5(ब)	1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यतः काम करणाऱ्या व्यक्तींची उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी	17
7.	1.6(अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1981	18
8.	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	19
9.	1.7	1991च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमातीकरिता आकडेवारी	20
10.	1.8	भिंती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण	22
11.	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण	23
12.	1.10	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर	24
		2. हवामान	
13.	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य 1997	25
14.	2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान 1996 व 1997	30
		3. कृषी	
15.	3.1	जमिनीचा वापर सन 1994-95 व 1996-97 करिता	31
16.	3.2	तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 1994-95 व 1996-97	37
17.	3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन (1996-97)	47
18.	3.4	विविध साधनांनी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र (1994-95 व 1996-97)	48
19.	3.5	निरनिराळ्या पिकांखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र सन 1994-95 व 1996-97 या वर्षाकरिता	50

अ. क्र.	तबता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
44.	5.8	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च, 98 ला संपणा-या वर्षीकरिता)	119
45.	5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या व त्यांचे लोकसंख्या 31 मार्च, 1998 अखेर	120
46.	5.10	चिज्या वापर 1997-98 या वर्षीकरिता	122
47.	5.11	कृषी व बिगर कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1990)	123
48.	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग) उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1990)	125
49.	5.13	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना 1990)	126
50.	5.14	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांतील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1990)	127
51.	5.15	बिगर कृषी आस्थापना (सर्व उद्योग गट एकूण) (आर्थिक गणना 1990)	128
52.	5.16	उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या (आर्थिक गणना 1990)	129
53.	5.17(अ)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	130
54.	5.17(ब)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्तीसेवा उद्योगगटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	131
55.	5.18(अ)	घाऊक व किरकोळ व्यापारांमधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	132
56.	5.18(ब)	घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	133
57.	5.19(अ)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	134
58.	5.19(ब)	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवामधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	135
59.	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	136

		चार	
अ. क्र.	लक्षता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
60.	5.20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1990)	137
6. सहकार			
61.	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31.3.98 अखेर	138
62.	6.2	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती (31.3.98 ला संपणा-या वर्षाकरिता)	139
63.	6.3	जिल्ह्यातील सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.98 अखेर	140
64.	6.4	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळी वरील सहकारी बँकेची कार्ये 31.3.98 अखेर	141
65.	6.5	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्ये 31.3.98 अखेर	142
66.	6.6	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्ये 31.3.98 अखेर	
67.	6.7	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्ये 31.3.98 अखेर	145
68.	6.8	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.98 अखेर	148
69.	6.9	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.98 अखेर	
70.	6.10	जिल्ह्यातील आदिवासी सहाकरी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.98 अखेर	149
71.	6.11	जिल्ह्यातील बिगर कृषी सहकारी पतसंस्थांचे कार्ये 31.3.98 अखेर	150
72.	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्ये 31.3.98 अखेर	151
73.	6.13	जिल्ह्यातील उत्पादन आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्ये 31.3.98 अखेर	154
74.	6.14	जिल्ह्यातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशिल 31.3.98 अखेर	155
75.	6.15	जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.98 अखेर	156
76.	6.16	जिल्ह्यातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.3.98 अखेर	164
7. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा			
77.	7.1	सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती 1997	165
78.	7.2	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्युंची संख्या 1997	167
79.	7.3	विविध कारणानुसार मृत्युंची संख्या 1997	168
80.	7.4	माता बाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी 1997-98 वर्षाकरिता	169
81.	7.5	जिल्ह्यातील कुटूंब नियोजन केंद्राची संख्या 1997-98	170

		पाच	
अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
8. शिक्षण			
82.	8.1	1991 च्या जनगणने नुसार तालुकावार साक्षरता	171
83.	8.2	शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 1996-97	172
84.	8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1996-97	173
85.	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 1996-97	175
86.	8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 1996-97	176
87.	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 1997-98	177
88.	8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये) व तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारावी) 1997-98	178
89.	8.8 *	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम 1997-98	
90.	8.9	शिक्षकाकरीता प्रशिक्षण संस्था 1997-98	179
9. वाहतुक व दळणवळण			
91.	9.1(अ)	रेल्वे मार्गाची लांबी (31.3.98 या वर्षाअखेर)	180
92.	9.1(ब)	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी (31.3.98 या दिवशीची)	181
93.	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी 31 मार्च 1998 अखेर	182
94.	9.3	वापरात असलेली मोटर वाहनांची संख्या 31 मार्च 1998 वर्षाअखेर	183
95.	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतुक आकडेवारी (97-98) वर्षाकरिता	184
96.	9.5	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतुक गणना 1997 या वर्षाकरिता (वाहतुक गणना मे, 1997)	185
97.	9.6	पोस्ट, तारधरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संच यांची आकडेवारी (वर्ष 31 मार्च 98) अखेर	190
10. स्थानिक संस्था			
98.	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च (वर्ष 1997-98 करिता)	191
99.	10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च 1997-98 या वर्षाकरिता	192
100.	10.3	जिल्हापरिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च (1997-98 या वर्षाकरिता)	195
101.	10.4	महानगरपालिका कटकमंडळे व महानगर पालिकांचे उत्पन्न व खर्च (1997-98 वर्षाकरिता)	197

टिप :- * तक्त्यातील माहिती निरंक आहे.

पुढे चालु...

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	सहा विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
<u>11. नियोजन</u>			
102.	11.1	विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनाअंतर्गत स्वयं 1997-98	199
103.	11.2	योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने 1997-98 या वर्षाकरिता	201
104.	11.3	रोजगार हमी योजना (1997-98 या वर्षाकरिता)	210
105.	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व स्वयं 1997-98 या वर्षाकरिता	211
106.	11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना 1997-98 या वर्षाकरिता	212
107.	11.6	संकरीत व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र (1997-98 वर्षाकरिता)	215
108.	11.7	जिल्ह्यातील रासायनिक सतार्ये वाटप (वर्ष 1997-98 या वर्षाकरिता)	222
109.	11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने 1997-98 या मळीत हंगामाकरिता	223
110.	11.9	दुग्ध संस्थांची संख्या (वर्ष 1997-98)	224
111.	11.10	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता (वर्ष 1997-98)	225
112.	11.11	जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतुद व स्वयं (वर्ष 1997-98)	226
113.	11.12	वीस कलमी कार्यक्रम (1997-98 वर्षाकरिता)	228
114.	11.13	विशेष घटक योजना (1997-98 या वर्षाकरिता)	229
115.	11.14	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (वर्ष 1997-98)	230
<u>12. किंमती व निर्देशांक</u>			
116.	12.1	जिल्ह्यातील निव्वळ शेतीमालाच्या सरासरी घातुक किंमती एप्रिल 1997 ते मार्च 1998	232
117.	12.2	जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाचा वस्तुच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती वर्ष 1997	234
118.	12.3	महत्वाच्या ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक सन 1997-98	240

पुढे चालु ...

सात			
अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
<u>13. न्याय व प्रशासन</u>			
119.	13.1	जिल्हयातील पोलीस अधिकारी/कर्मचाऱ्यांची एकूण संख्या सन 1997-98	241
120.	13.2	जिल्हयातील गुन्ह्यासंबंधीची आकडेवारी सन 1997-98	242
121.	13.3	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार सन 1997-98	244
122.	13.4	तुरुंगात दाखल केलेल्या गुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण 1997-98	245
123.	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे सन 1997-98	246
<u>14. बँकींग व विमा</u>			
124.	14.1	जिल्हयातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकाची संख्या, ठेवी व कर्जे सन 1997-98	247
125.	14.2	जिल्हयातील 31 मार्च 1998 रोजी चालु असलेल्या संयुक्त भांडवलाची संख्या	248
126.	14.3	उत्तरविलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम (1997-98)	248
<u>15. संकिर्ण</u>			
127.	15.1	जिल्हयातील चित्रपट गृहाविषयी आकडेवारी सन 1997-98	249
128.	15.2	गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणुक व खातेदारांची संख्या सन 1997-98	250
129.	15.3	तहसिल निहाय गोळा केलेला जमीन महसुल सन 1997-98	251
130.	15.4	मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियमकालिके 31.3.98 या दिवशी	252
131.	15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहु व साखर सन 1997-98	254
132.	15.6	जिल्हयातील मागणी व वसुल केलेले धान्य सन 1997-98	254
133.	15.7	जिल्हयातील 1998 मधील लोकसभा व 1995 मधील विधानसभा निवडणुक संबंधी आकडेवारी	255
134.	15.8	जिल्हयातील 31.3.98 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहांची तालुका निहाय यादी	259
135.	15.9	निवडक निर्देशांकाचे कल 1997-98	261

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1997-98

दृष्टिक्षेपात जिल्हा - नागपूर

अ क्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
[एका]	<u>प्राकृतिक रचना</u>			
	अ) <u>भौगोलिक स्थान</u>		0 0	0 0
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	20.35 ते 21.44	16.4 ते 22.1
	2) पूर्व रेखांश	अंश	78.15 ते 79.40	72.6 ते 80.9
	ब) <u>हवामान</u>		[1996]	[1994]
	तापमान			
	1) किमान	डिग्री सेल्सीअस	7.8	4.8
	2) कमाल	-----	45.2	47.1
	3) पर्जन्य (सरासरी)	मिमि	1147.5	1035.16
	क) <u>प्रशासकिय विभाग[1997-98]</u>			
	1) तहसिल	संख्या	14	325
	2) पंचायत समित्या	संख्या	13	317
	3) टंचाई ग्रस्त तालुके	संख्या	14	उना
	4) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	13	-
	5) शहरे	संख्या	23	336
	6) गावे [एकूण] 1991 प्रमाणे	संख्या	1878	43864
	1) निर्जन	संख्या	243	2613
	2) वस्ती असलेली	संख्या	1635	41251
	7) क्षेत्रफळ	चौकिमि	9931	307713
दोन	<u>प्रशासकिय संस्था [1997-98]</u>			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	13	320
	2) महानगरपालिका	संख्या	1	14
	3) नगरपरिषदा	संख्या	10	230
	4) कटक् मंडळे	संख्या	1	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	775	27594
	6) पोलीस ठाणी	संख्या	42	1751(1994)
	7) पोलीस आऊट पोस्ट	संख्या	42	731(1994)

अक्र	बाब	परिणाम	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
तीचा	लोकसंख्या [1991] प्रमाणे			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1256	48396
	2) नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	2031	30541
	3) एकुण लोकसंख्या	आकडे हजारात	3287	78937
	4) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	619	8758
	5) अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकुण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	18.83	11.09
	6) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारात	458	7318
	7) अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची एकुण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	13.93	9.27
	8) पुरुष	आकडे हजारात	1710	40826
	9) स्त्रिया	आकडे हजारात	1577	38112
	10) स्त्रि-पुरुष प्रमाण	1000 पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	922	934
	11) घनता	दर चौरस कि.मि क्षेत्रातील लोकसंख्या	331	257
	12) साक्षरतेचे प्रमाण [1991]			
	1) एकुण	टक्केवारी	73.64	64.87
	2) पुरुष	टक्केवारी	81.79	76.6
	3) स्त्रिया	टक्केवारी	64.74	52.3
	4) राज्यामध्ये जिल्हयाचा क्रमांक	संख्या	2	-
चार	कृषि [अस्थायी]		[1996-97]	[1997-98]
	1) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	986	308
	2) जंगलव्याप्त क्षेत्र त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	हजार हेक्टर टक्केवारी	141 14.30	5366 17.42
	3) शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ) बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	54	1238
	ब) पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	48	1703
	क) एकुण (अ + ब)	हजार हेक्टर	102	2941

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
4)	पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमिन			
1)	कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	53	1357
2)	झाडे झुडुपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	12	223
3)	लागवडीयोग्य पस्तु पड जमीन	हजार हेक्टर	60	835
5)	<u>पडीत जमीन</u>			
1)	चालू पड	हजार हेक्टर	23	1106
2)	इतर पड	हजार हेक्टर	40	1131
6)	<u>पिकाखालील जमीन</u>			
1)	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	558	17761
2)	दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	82	3979
3)	एकुण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	640	21740
7)	<u>ओलित क्षेत्र</u>		(1996-97)	(1997-98)
1)	निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	78	2559
2)	एकुण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	157	3350
8)	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र [अन्नधान्य]	हजार हेक्टर	315	13174
9)	<u>वहित धारण जमिन [अंतिम [1990-91]</u>			
1)	2 हेक्टरपेक्षा कमी	हजार हेक्टर	114	6003
2)	2 ते 10 हेक्टर	हजार हेक्टर	97	3297
3)	10 हेक्टरपेक्षा जास्त	हजार हेक्टर	4	170
10)	जमिन महसूल वसुली [1997-98] सुधारीत	लाख रुपये	2.41	10996
11)	जिल्हा परिषदाचा उपकर	हजार रुपये	22620	उ. ना.
12)	पंचायत समित्यांचा उपकर	हजार रुपये	3900	
पाच)	<u>पशुसंवर्धन [पशुगणना 1992]</u>			
1)	एकुण पशुधन	संख्या हजारात	1061	36393
2)	गायी व बैल	संख्या हजारात	635	17441
3)	म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	88	5447
4)	मेंढ्या	संख्या हजारात	17	0
5)	शेळ्या	संख्या हजारात	308	13015
6)	कोंबड्या व बदके	संख्या हजारात	599	32187

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
सहा]	<u>सहकार (1997-98)</u>			
	1) सहकारी संस्था	संख्या	3930	140858
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	596	20251
	3) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थाची सभासद संख्या	संख्या हजारात	213	9123
	4) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	286	21535
	5) प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	31.00	1694
साता]	<u>जलसिंचन (1997-98) च्या अखेरपर्यंत पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याव्हालील लाभक्षेत्र</u>			
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	1	33
	2) मध्यम प्रकल्प	संख्या	15	177
	1 व 2 चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	248	उना
	3) लघु प्रकल्प (राज्यक्षेत्र) लाभक्षेत्र	संख्या	47	1700
	4) सिंचन विहीरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	38	1392
आठा]	<u>उद्योग (1997 अखेर)</u>			
	1) नोंदणीकृत चालू कारखान्याची संख्या	संख्या	1850	32152
	2) नोंदणीकृत चालू कारखान्याची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने)	संख्या	1435	27668
	3) सहकारी साखर कारखान्याची संख्या (1997-98)	संख्या	3	175
	4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन (1997-98)	हजार मेटन	-	3747
	5) सर्व सुत गिरण्यांची संख्या (1997-98)	संख्या	9	226
नऊ]	<u>वीज</u>		[31. 3. 98]	[31. 3. 99]
	1) वीजपुरवठा केलेली शहरे व खेडी	संख्या	1901	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1878	उना

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
	3) वीज पुरवठा केलेले पंप संयंत्र [मार्च 1998 अखेरपर्यंत]	संख्या "000"	61	2151
	4) बसविण्यात आलेले गौबरगॅस संयंत्रे	संख्या	13900	उ. ना.
दहा]	<u>सर्वजनिक आरोग्य [1997]</u>			
	1) रुग्णालये	संख्या	23	741
	2) दवाखाने (प्रा. आ. केंद्र म्हणून श्रेणी वाढीमुळे संरूपित घट)	संख्या	121	1423
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	45	1695
	4) प्राथमिक आरोग्य पथके [अस्थायी]	संख्या	-	161
अकरा]	<u>शिक्षण</u>		[1996-97]	[1997-98]
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	2425	63417
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	443	12136
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	14	315
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	32	39
बारा]	<u>माध्यमिक शिक्षण उच्च माध्यमिक सह</u>		[1996-97]	[1997-98]
	1) दुय्यम शाळा	संख्या	656	14108
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	385	7947
	3) शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	12	241
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	32	33
तेरा]	<u>उच्च शिक्षण (1997-98)</u>			
	1) संस्था	संख्या	135	1461
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	69	851
चौदा]	<u>प्रौढ शिक्षण [1997-98]</u>			
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	-	उ. ना.
	2) प्रौढांची उपस्थिती [साक्षर]	संख्या हजारात	-	उ. ना.

अक्र	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
	ब) <u>तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण[1996-97]</u>		(1997-98)	(1997-98)
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	46	538
	1) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	15	302
	2) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	31	236
	2) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	4700	88108
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षा साठी प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या	8 1928	103 25725
	4) पदवीका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या	10 2420	179 31320
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट) व त्यांची प्रवेश क्षमता.	संख्या संख्या हजारात	85 10	उना उना
पधरा)	<u>परीवहन आणि दळणवळण</u> [मार्च 1998 अखेर]			
	1) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	किमि	421	5465
	2) रस्त्यांनी जोडलेली गावे		1997-98	1997-98
	अ) बारमाही	संख्या	710	30053
	ब) हंगामी	संख्या	493	6268
	3) एकूण रस्त्यांची लांबी (पृष्ठां किता [1997-98]	किमि	7555	191053
	4) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	किमि	287	2972
	5) राज्य महामार्गाची लांबी	किमि	986	32380
	6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्याची लांबी	किमि	854	41166
	7) इतर जिल्हा रस्त्याची लांबी	किमि	1211	41701
	8) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	किमि	3882	72834

अक्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा नागपूर	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
सोळा]	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
	1) दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे 1992-93 च्या सर्वेक्षणानुसार	संख्या लाखात	2.05	77.65 [अस्थायी]
	2) 1996-97 वर्षातील			
	जून लाभार्थी	संख्या	-	6987
	नविन लाभार्थी	संख्या	4094	154031
	एकुण	संख्या	4094	161018
सतरा]	रोजगार निर्मिती [1997-98]			
	अ) रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस [लाखात]	16.69	900.00
	ब) जवाहर रोजगार कार्यक्रम	-----	20.85	524.00
अठरा]	आदिवासी कल्याणकारी योजना		[1997-98]	
	आदिवासीकरीता आश्रमशाळा	संख्या	7	731
	विद्यार्थी	संख्या	2212	248298
एकोणवीस	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना		[1997-98]	[1994-95]
	अ) मागासवर्गीयांसाठी वसतीगृहे	संख्या	9	192
	ब) वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	800	12797
वीस]	जिल्हा नियोजन [1997-98]			
	1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	102.35	3142.66
	2) अनुशेष भरून काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत	73.08	379.55
एकेवीस]	नागरी पुरवठा [1997-98]			
	1) रास्त भावाची दुकाने	संख्या	1378	42746
	2) पुरविलेला एकुण साठा			
	अ) गहू	हजार टन	45	1161
	ब) तांदूळ	हजार टन	20	618
	3) शासकिय गोदामे [30.6.97]	संख्या	13	922
	4) साठविण्याची क्षमता [30.6.97]	मेटन हजार टनात	15400	579

टिप : उना = उपलब्ध नाही

आधार :- 1) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

2) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

भाग - 1

समालोचन

1997 - 98

सामाजिक व आर्थिक समालोचन 1997-98

जिल्हा - नागपूर

1. स्थान व भौगोलिक वैशिष्ट्ये

1.1 भौगोलिक स्थान :

गांड राजा बरुत बुलंद यांनी अठराव्या शतकात नागपूर वसविले. व शहराच्या नावावरूनच नागपूर जिल्हा हे नांव या जिल्ह्यास देण्यांत आले. पुढे भोसले घराण्याने नागपूरला आपली राजधानी केली व या शहराच्या आणि जिल्ह्याच्या विकास केला. सन 1817 मध्ये सिताबडाच्या युद्धात ब्रिटीशांनी भोसले घराण्यावर विजय मिळविला. सन 1853 मध्ये भोसले घराण्याचा हास होऊन ब्रिटीश राजवटीस सुरुवात झाली. मध्य प्रांत व व-हांड याची राजधानी ब्रिटीशांनी नागपूर येथेच ठेवली. सन 1837 मध्ये ग्रेट इंडियन पेनीनसुला रेल्वे (सध्याची मध्य रेल्वे) मुंबई या शहरापासून नागपूर येथेच तयार झाली. त्यामुळे नागपूर शहराच्या आणि जिल्ह्याच्या विकासाला उत्तम प्रतिकात्मकता मिळाली. सन 1947 ला स्वातंत्र्य प्राप्त झाले. मध्य प्रदेशाची निर्मिती झाली तसेच पासून 1956 पर्यंत नागपूर हे राजधानीचे ठिकाण होते. भाषाकार प्रांत चनेनंतर नागपूर जिल्हा विदर्भासहीत मुंबई राज्यात समाविष्ट करण्यात आला. त्यामुळे नागपूरच्या राजधानीचे स्वरूप संपुष्टात आले. दिनांक 1 मे 1960 रोजी महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मिती नंतर नागपूर करारानुसार नागपूरला उपराजधानीचे स्थान देण्यात आले. नागपूर हा जिल्हा उत्तर अक्षांश 20. 35 ते 21. 44 व पूर्व रेखांश 73. 10 ते 74. 30 चे दरम्यान पसरलेला आहे. जिल्ह्याचे मुख्यालय नागपूर येथे असून ते भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण आहे. जिल्ह्याच्या उत्तरेस मध्यप्रदेशातील छिंदवाडा व शिवनी जिल्हा व पूर्वेस भंडारा, दक्षिणेस चंद्रपूर आणि पश्चिमेस वर्धा जिल्हा आहे.

1.2 क्षेत्रफळ व प्रशासकीय विभाग :

नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ 9931 चौ. कि.मी. असून महाराष्ट्राच्या 3.23 टक्के आहे. तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वी पूर्ण जिल्हा पांच विभागात विभागलेला होता. त्या पांच विभागाचे मुख्यालय अनुक्रमे नागपूर, काटोल, सावनेर, रामटेक व उमरुड येथे होते. उपविभागीय अधिका-यांकडे त्या त्या उपविभागाची प्रशासकीय जबाबदारी होती. 1 मे 1981 नंतर तालुक्यांची पुनर्रचना करण्यात येऊन एकूण 14 तालुके निर्माण करण्यात आले. नागपूर - शहर हा तालुका सोडल्यास सर्व तालुक्याचे मुख्यालय पंचायत समितीचे जे मुख्यालय होते तेच ठेवण्यांत आले.

1991 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यात 11 गणना शहरे तसेच एकूण 1878 खेडी असून त्यापैकी 1635 लोकवस्ती असलेली व 243 ओसाड खेडी आहेत. जिल्ह्यामध्ये 76 ग्रामपंचायती असून 16 कृषी उत्पन्न बाजार समिती आहेत. जिल्ह्यामध्ये 10 नगरपालिका 1 कटकमंडळ व 1 महानगरपालिका कार्यरत आहे.

1.3 भौगोलिक वैशिष्ट्ये :

भौगोलिकदृष्ट्या नागपूर जिल्हा साधारणतः तीन विभागामध्ये विभागल्या जातो. उत्तरेकडील टेकड्याचा प्रदेश, पश्चिमेकडील डोंगराळ भाग व कन्हान, वेणा नदीच्या खोऱ्यातील सखल भाग, उत्तरेकडील टेकड्याच्या प्रदेशात पिल्कापार, महादगड गरमसुर, पिपरडोह, जामगड, चापेगडी ह्या प्रमुख टेकड्या असून ईशान्येस अंबागड आहे. रामटेकच्या टेकडीवर प्रसिद्ध कालीदास स्मारक उभारण्यात आले आहे. जिल्ह्याची समुद्रसपाटीपासून कमीत कमी उंची 274 मी. व जास्तीत जास्त उंची 652 मी. आहे.

1.4 भूगर्भ रचना :

नागपूर जिल्ह्याच्या भूगर्भाची रचना विविध प्रकारच्या खनिजयुक्त खडकापासून तयार झाली आहे. जिल्ह्यातील कन्हान खोऱ्यात कोळसा, सापा, सावनेर व रामटेक विभागात मँगनीज, भिवापूर व उमरेड तालुक्यांमध्ये कच्चे लोखंड चुनखडी दगड, रामटेक व सावनेर तालुक्यातील कांदी, पटगोवारी व देवलापार विभागात डोलामाईट दगड फार मोठ्या प्रमाणात आढळून येतो. याशिवाय फेल्सपार, क्वॉटर्स व टंगस्टन ही खनिजे आणि इमारतीकरीता उपयुक्त असणारे दगड या जिल्ह्यात सर्वत्र आढळून येतात. एकंदरीत या जिल्ह्याची भूगर्भ रचना उपयुक्त खनिजामुळे अतिशय समृद्ध झालेली आहे.

1.5 नद्या :

जिल्ह्याच्या पश्चिम सीमेवरून वर्धा व पूर्व सीमेकडून वैनगंगा नदी वाहते वैनगंगा नदीमुळे भंडारा जिल्ह्याची आणि वर्धा नदीमुळे अमरावती जिल्ह्याची सीमा निश्चित झालेली आहे. जाम व वेणा ह्या नद्या वर्धा नदीच्या उपनद्या असून जाम नदी काटोल तालुक्यातून वाहत जाऊन वर्धा नदीस मिळते. वेणा नदी कवडस पठारातून उगम पावून नागपूर तालुक्यातून वाहते. कन्हान नदी सातपुडा पर्वतातून उगमपावून वैनगंगेस मिळते. पेंच कोलार आणि नाग नदी ह्या कन्हान नदीच्या उपनद्या आहेत. कन्हान व पेंच नदीपासून नागपूर शहरास पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा होतो. कन्हानच्या खोऱ्यातील जमीन अतिशय सुपीक समजली जाते.

1.6 हवामान व पर्जन्य :

जिल्ह्यातील हवामान विषम स्वरूपाचे असून उन्हाळ्यात उष्ण तर हिवाळ्यात थंड असते. 1996 वर्षातील जून महिन्यात नागपूर विमानतळ येथील उष्णतेचे जास्तीत जास्त प्रमाण 46.8 डिग्री सेल्सीअस तर 1997 मध्ये हे प्रमाण 45.2 डिग्री सेल्सीअस पर्यंत नोंदल्या गेले. डिसेंबर 97 महिन्यात याच केंद्राचे उष्णतामौन कमीत कमी 7.8 डिग्री सेल्सीअस असल्याचे आढळून येते.

1997 मध्ये जिल्ह्याचे वार्षिक सरासरी पर्जन्यमान 1147.5 मि.मी. तर वार्षिक पर्जन्य 1141.9 मि.मी. असून सर्वात जास्त पाऊस उमरेड, भिवापूर व कुही या तालुक्यात पडतो. याच वर्षात काटोल व नरसेड तालुक्यात पावसाचे प्रमाण इतर तालुक्यापेक्षा सर्वात कमी होते. साधारणतः जून ते ऑक्टोबर या महिन्यात 59 ते 82 दिवस पाऊस पडतो. त्यातही पावसाचे प्रमाण जून, जुलै व ऑगस्ट या महिन्यातच अधिक असते.

1.7 जमीन व तिचे प्रकार :

नागपूर जिल्ह्यात प्रामुख्याने काळी, मोराड, खरडी व बरडी प्रकारची जमीन आढळून येते. मध्यम-काळी जमीन प्रामुख्याने सावनेर व कळमेश्वर तालुक्यातील, वर्धा नदीच्या सोऱ्यात आणि नागपूर व कामठीचे जवळपास आढळून येत असून कापसाचे उत्पादनाकरीता उपयुक्त समजली जाते. या जिल्ह्यात "भोरांड" प्रकारची जमीन सर्वच तालुक्यांमध्ये आढळून येत असून ज्वारीच्या पिकाकरीता उपयुक्त समजली जाते. खरडी, बरडी जमीन रामटेक तालुक्याचे उत्तरे व काटोल तालुक्याचे डोंगराळ प्रदेशात आढळून येते.

2. लोकसंख्या

2.1 जनगणना :

1991 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या 52,87,139 असून त्यापैकी 17,10,404 पुरुष व 15,76,735 स्त्रियर आहेत. सन 1981 ते 1991 या दशवर्षांमध्ये नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या 28.96 % ने वाढल्याचे आढळते. जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागपूर शहर तालुक्याची लोकसंख्या 49.43 %, सावनेर तालुका 5.70 %, पारशिवनी तालुका 3.85 %, रामटेक तालुका 3.89 %, मौदा तालुका 3.28 %, कामठी तालुका 5.56 %, कुही तालुका 3.28 %, भिवापूर तालुका 2.29 %, उमरेड तालुका 3.98 %, नागपूर (ग्रामीण) तालुका 4.09 %, हिंमंगा तालुका 3.48 %, काटोल तालुका 4.25 %, नरसेड तालुका 3.94 %, कळमेश्वर तालुका 2.33 %, एवडी आहे.

2.2 लोकसंख्येची घनता [1991]

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे क्षेत्रफळ व लोकसंख्येच्या दृष्टीने विचार केल्यास नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ महाराष्ट्र राज्याच्या क्षेत्रफळाच्या 3.23 % आहे. व लोकसंख्या 4.17% आहे. नागपूर जिल्ह्याकरीता लोकसंख्येची घनता दर चौ.कि.मी. मागे 531 असून हे महाराष्ट्र राज्याकरीता दर चौ.कि.मी. मागे 257 आहे तर भारताचे दर चौ.कि.मी. मागे 267 आहे.

2.3 नागरी व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण :

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागरी भागामध्ये 61.78 % व ग्रामीण भागामध्ये 38.22 % लोक वास्तव्य करीत आहेत. जिल्ह्याची नागरी लोकसंख्या 20,30,914 असून त्यापैकी एकट्या नागपूर शहरात 16,24,752 एवढे लोक वास्तव्य करीत आहेत. म्हणजेच जिल्ह्यातील एकूण नागरी लोकसंख्येपैकी 80 % लोकसंख्या एकट्या नागपूर शहरामध्ये व उर्वरित 20 % लोकसंख्या कामठी, कामठी कटकमंडळ, काटोल, नरसेड, मोवाड, सावनेर, खापा, कळमेश्वर, मोहपा, रामटेक, उमरेड, डिगडोह, वाडी, चिंचोली, वलपी सिल्लेवाडा, कन्हान [पिंपरी] टेकाडी, कांद्री, महादुला, कोराडी व तोतलाडोह अशा बावीस नागरी विभागात विभागल्या गेली आहे.

2.4 लोकसंख्येतील स्त्री-पुरुष प्रमाण :

जिल्ह्यात दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे 922 असून महाराष्ट्राच्या 934 च्या तुलनेत हे प्रमाण कमी आहे. ग्रामीण भागात हे प्रमाण 933 असून नागरी भागात हे प्रमाण 915 आहे.

2.5 अनुसूचित जाती व जमाती [1991] :

जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्येत अनुसूचित जातीचे नवबौद्धासह प्रमाण 18.83 % असून अनुसूचित जमातीचे प्रमाण 13.93 % आहे. हेच प्रमाण राज्यांकरिता अनुक्रमे 11.09 व 9.27 % आहे.

2.6 कामगार :

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण मुख्यतः काम करणारे 11,67,900 असून 64,900 सिमांतीक कामगार आहेत. उरलेले 20,54,400 हे काम न करणारे आहेत. मुख्य कामगारांपैकी 2,14,700 शेतकरी, 2,80,200 शेतमजूर, 25,300 वस्तू निर्माण प्रक्रीया, सेवा व दुरुस्त्या इ. धरगुती उद्योगात काम करणारे असून 6,47,700 कामगार इतर व्यवसायात गुंतलेले आहेत.

2.7 लोकसंख्येची वयोगटानुसार रचना :

1991 च्या जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यामध्ये 0 ते 14 या वयोगटात 9,88,514, 15 ते 19 या वयोगटात 2,59,936, 20 ते 24 या वयोगटात 2,36,307, 25 ते 29 या वयोगटात 1,91,658, 30 ते 34 या वयोगटात 1,63,400, 35 ते 39 या वयोगटात 1,52,900, 40 ते 49 या वयोगटात 2,55,200, 50 ते 59 या वयोगटात 1,65,645 व 60 वर्षांपेक्षा अधिक या वयोगटात 1,68,671 लोकसंख्या आहे. वय अनिर्देशित लोकसंख्या 6,599 इतकी आहे.

2.8 साक्षरता [ग्रामीण व नागरी] :

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे एकूण लोकसंख्येपैकी 73.64 % लोकसंख्या साक्षर असून ग्रामीण भागात 61.68 % व नागरी भागात 80.91 % आहे. साक्षरतेचे स्त्री व पुरुष यांचेसाठी प्रमाण अनुक्रमे 64.74 व 81.79 % आहे.

2.9 वापरातील निवासी घरांची व कुटुंबांची संख्या :

1991 च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यातील एकूण कुटुंबांची संख्या 6,10,795 एवढी असून त्यापैकी 2,44,165 ग्रामीण भागात व 3,66,630 नागरी भागात आहेत. एकूण कुटुंबांच्या संख्येत बेघर कुटुंबांचा समावेश असून त्यात संस्था कुटुंबांचा समावेश नाही. एकूण निवासी घरांची संख्या 7,73,170 एवढी असून ग्रामीण भागात 3,13,700 व नागरी भागात 4,59,470 घरे आहेत.

3. वने

3.1 जिल्ह्यातील एकूण वनक्षेत्र :

1996-97 वर्षासाठी जिल्ह्यातील एकूण अस्थायी वनक्षेत्र 2947 चौ. कि.मी. असून ते जिल्ह्याच्या एकूण क्षेत्राच्या 29.67 % आहे. या जिल्ह्यातील बहुतांश वनभाग रामटेक तालुक्यातील पेंच नदीच्या दोन्ही किनाऱ्यावर सातपुडा टेकड्याच्या पायथ्याशी आहे. तसेच काटोल तालुक्याचा पश्चिम भाग, नरसेड, उमरेड, कुही, हिंमणा आणि भिवापूर या तहसीलीमध्ये कमी अधिक प्रमाणात वनक्षेत्र आहे. एकूण वनक्षेत्राची राखीव, सुरक्षित व अवर्गीकृत अशा तीन भागांमध्ये विभागणी करण्यात येते. त्यापैकी 517 चौ. कि.मी. [17.54%] अवर्गीकृत क्षेत्र हे महसूल विभागाच्या देखरेखीखाली येते. आणि 2430 चौ. कि.मी. [82.46%] राखीव व सुरक्षित वनक्षेत्र वनविभागाच्या देखरेखीखाली येते. एकूण वनव्याप्त क्षेत्राच्या मानाने राखीव वनक्षेत्र 54 %, सुरक्षित वनक्षेत्र 28 % व अवर्गीकृत वनक्षेत्र 18 % एवढे आहे. वनविभागाचे राखीव वनक्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरित करण्यास आलेल्या वनक्षेत्राचा अंतीम वनक्षेत्रात आलेला आहे.

3.2 वनोत्पादन :

रामटेक, सावनेर, हिंमणा, नरसेड, भिवापूर व कुही या परिक्षेत्रांमध्ये उत्तम दर्जाची सागवानी झाडांची वने आढळून येतात. सागवानी झाडासोबतच या जिल्ह्यामध्ये सालई, धावडा, खैर, बांबू, पळस व तेंदू या जातीची झाडे आढळून येतात. मुख्य व गौण वनोत्पादनापासून 1997-98 या वर्षांमध्ये 1739.19 लाख रुपये एवढे उत्पन्न झाले. ते गेल्या वर्षाच्या तुलनेत अंदाजे 50.70 टक्क्यांनी वाढल्याचे दिसून येते.

3.3 वनविकास कार्यक्रमा :

धूप, जोराच्या पाण्याचा निचरा व पूर घायासून जमिनीचे संरक्षण आणि जमिनीचा कस टिकवून शेतीस सहाय्य करण्याच्या दृष्टीने वने महत्त्वाची कामगिरी बजावतात. त्यादृष्टीने वनविकासाकरीता जिल्हास्तरावर [अ] मध्यवर्ती रोपवाटिकांची स्थापना [ब] निकृष्ट वनांचे पुनर्वनीकरण [क] औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागणऱ्या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना [ड] वैरण साधन संपत्तीचा विकास [इ] किरकोळ जंगल उत्पन्नाचा विकास वनसंयुग योजना व कंत्राटदारांचे उच्चाटन इत्यादी महत्त्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन 1997-98 या वर्षात वनविभागातील बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत एकूण 36.99 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. 1996-97 वर्षाच्या तुलनेत 1997-98 वर्षात वन विभागातील योजनेवर 26.12 % नी खर्च जास्त करण्यात आल्याचे दिसते.

4. कृषी

4.1 जमीनीचा वापर :

1996-97 वर्षात जिल्ह्यातील एकूण भौगोलिक क्षेत्र 986 हजार हेक्टर होते. त्यापैकी 70.34 टक्के क्षेत्र लागवडीलायक असून 5.37 % क्षेत्र कायम गुरे चरण व इतर चरायची जमीन याखालील होते. तसेच 10.40 % क्षेत्र शेतीकरीता उपयुक्त नसलेले क्षेत्र होते.

1996-97 वर्षामध्ये 694 हजार हेक्टर लागवडीलायक क्षेत्रापैकी 558 हजार हेक्टर क्षेत्र निव्वळ पिकांखालील क्षेत्र असून ते एकूण क्षेत्राच्या 87.05 % एवढे होते व लागवडीलायक क्षेत्राच्या 80.40 % एवढे होते. दुबार पिकांखालील क्षेत्र निव्वळ पिकांखालील क्षेत्राच्या 14.70 % होते.

4.2 वहित धारण जमीनींची संख्या, त्यांचे क्षेत्रफळ आणि वर्गीकरण :

वहिताखालील जमीन धारणाचे गटाप्रमाणे भूधारकाची व क्षेत्राची टक्केवारी खालील प्रमाणे होती.

अ. क्र.	धारणगट - हेक्टर	भूधारक [टक्केवारी]		क्षेत्र [टक्केवारी]	
		1985-86	1990-91	1985-86	1990-91
1	2	3	4	5	6
1.	2 पर्यंत	46	53	18	23
2.	2 ते 5	37	34	36	40
3.	5 ते 10	14	11	31	26
4.	10 ते 20	3	2	13	9
5.	20 व त्यापेक्षा जास्त	-	-	2	2

1990-91 चे कृषी गणनेचे अस्थायी आकडेवारीनुसार एकूण भूधारकापैकी 96.18 % वैयक्तिक भूधारक, 3.62 % संयुक्त धारक, व 0.20 % संस्थांचे धारक होते. 1985-86 च्या तुलनेत 1990-91 वर्षी 2 हेक्टर पर्यंतच्या भूधारकांच्या संख्येत 15 टक्क्यांनी वाढ झालेली आहे. मात्र इतर गटात घट आढळते. तसेच क्षेत्रफळाचे बाबतीत 2 हेक्टर पर्यंतच्या गटात 28 % आणि 2 ते 5 पर्यंतच्या गटात 11 % वाढ झालेली आहे. परंतु इतर गटात घटच झालेली आहे.

4.3 पीक पध्दती :

1996-97 वर्षात जिल्ह्यातील एकूण पिकांखालील 640312 हेक्टर क्षेत्रापैकी अन्नधान्ये पिकांखालील 314901 हेक्टर क्षेत्र म्हणजेच 49.18 % एवढे होते. अन्नधान्ये पिकापैकी सर्वात जास्त क्षेत्र ज्वारी पिकांखाली म्हणजे 34.82 % होते. दाळी वर्गीय पिकांखालील 33.11 % , गव्हांखालील 18.39 % , धानाखालील 13.43 % इतके होते. तसेच एकूण पिकांखालील क्षेत्रापैकी कापूस याखाली 8.92 % , फळे व भाजीपाला या पिकांखाली 5.26 % , व गळीताचे पिकांखालील क्षेत्र 31.92 % होते.

4.4 पिकांचे उत्पादन :

1997-98 या वर्षात तृणधान्याचे उत्पादन 99800 मे. टन झाले असून मागील वर्षाचे तुलनेत 51 टक्क्याने घट झाल्याचे आढळून येते. कडधान्याचे उत्पादनात मागील वर्षाचे तुलनेत 58 टक्के घट झाली आहे. तसेच तेलबियाचे उत्पादनात चालू वर्षी 31.05 टक्क्याने घट झाल्याचे आढळून येते. तेलबियामध्ये नागपूर जिल्ह्यात सर्वात जास्त उत्पादन सोयाबीन पिकाचे असल्याचे निदर्शनास येते.

4.5 मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन :

जिल्ह्यामध्ये ज्वारी, गहू, धान, ज्वस, हरभरा, तूर, शेंगा, जवस, तीळ, मिरची व संत्रा ही महत्वाची पिके होत. सन 1997-98 मध्ये ज्वारीचे दर हेक्टरी उत्पादन 672 कि. ग्रॅम, गहू 385 कि. ग्रॅम, धान 818 कि. ग्रॅम, तूर 183 कि. ग्रॅम, हरभरा 286 कि. ग्रॅम, भूईमूग 893 कि. ग्रॅम, जवस 84 कि. ग्रॅम, तीळ 111 कि. ग्रॅम, मिरची 176 कि. ग्रॅम व हळद 6000 कि. ग्रॅम होते. तसेच कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादन 82 कि. ग्रॅम एवढे होते. 1996-97 वर्षाचे तुलनेत कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादनात 1997-98 वर्षामध्ये 58 टक्क्याने घट झालेली आढळते.

4.6 अधिक उत्पन्न देणा-या पिकांचे क्षेत्र :

तृणधान्याखालील संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या पिकांमध्ये प्रामुख्याने गहू, ज्वारी, भात (धान) या पिकांचा समावेश होतो. ज्वारीच्या एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या ज्वारीचे क्षेत्र 46.16 %, गव्हाचे एकूण क्षेत्रापैकी व जादा उत्पन्न देणा-या गव्हाचे क्षेत्र 96.66 % व एकूण धान या पिकाखालील क्षेत्रापैकी व जादा उत्पन्न देणा-या धानाचे क्षेत्र 65.69 % एवढे होते. एकंदरीत 1996-97 च्या तुलनेत अधिक उत्पादन देणा-या तसेच संकरीत पिकांच्या क्षेत्रात बऱ्याच तालुक्यात घट झालेली आढळते.

4.7 रासायनिक खताचे वाटप :

जिल्ह्यात सन 1997-98 मध्ये 11,133 मे. टन रासायनिक खताचे वाटप करण्यात आले. 1996-97 च्या तुलनेत 1997-98 मध्ये रासायनिक खताचे वाटपात जवळजवळ 9.7 टक्क्याने वाढ झालेली दिसून येते.

4.8 पीक संवर्धन :

पीक संवर्धन मोहिमेअंतर्गत जिल्ह्यात शेतकऱ्यांना विशेष अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत भात ब्रिगाडाचे वाटप केल्या जाते. या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 5.02 लाख रुपये, आदिवासी योजनेतून 0.24 लाख रुपये, आणि ओ.टी.एस.पी. योजनेतून 0.63 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. कडधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत केंद्र शासनाद्वारे बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 1.79 लाख रुपये टी.एस.पी. साठी 0.38 लाख रुपये व ओ.टी.एस.पी. साठी 0.62 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. तसेच मागासवर्गीय नववर्धक व आदिवासींना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्यासाठी टी.एस.पी. योजनेतून 3.00 लाख रुपये विशेष घटक योजनेतून 21.09 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. यात लाभार्थींना विहीरी बांधणे, बैलजोडी यंत्रे, सुधारित अवजारे, जमीन सुधारणा, निविष्टा वाटप इ. करीत अर्थसहाय्य देण्यात येते. फलोत्पादन विकासाकरीता बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेतून तसेच विशेष घटक योजनेतून मिळून एकंदर 37.03 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. त्यात गावठी रोप बोरे, आंबा व काजू झाडांचे वाटप सुधारित जातीत रुपांतर करण्यासाठी कलमा व वाटप करण्यात आली. तसेच अल्पभूधारक सिमांतिक शेतकऱ्यांना फलोत्पादनाच्या विकासासाठी भांडवल अनुदान योजनाही राबविण्यात आली.

4.9 शेतमाल साठवणूकीच्या व नियंत्रित बाजारपेठेच्या सोयी ।

जिल्ह्यामध्ये एकूण 10 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या कार्यरत असून त्या सर्व ठिकाणी शेतकऱ्यांनी आणलेल्या विक्री योग्य मालाच्या साठवणूकीची सोय आहे. तसेच इतरही सोय उपलब्ध आहे. सन 1997-98 मध्ये जिल्ह्यातील कृषी उत्पन्न बाजार समितीमार्फत तांदूळ 36729 मे.टन, गहू 12681 मे.टन, ज्वारी 3175 मे.टन, कापूस 23465 मे.टन, तूर 3953 मे.टन, मूग 170 मे.टन, उडीद 113 मे.टन, हरभरा 3997 मे.टन, भूईमूग 1559 मे.टन, जवस 102 मे.टन, तीळ 13 मे.टन, सोयाबीन 98410 मे.टन, सुकलेली मिरची 31680 मे.टन, व संत्रा 84715 मे.टन, कृषी उत्पन्नाची विक्री करण्यात आली. या सर्वांचे एकूण मूल्य 2853616 हजार रुपये होते.

4.10 जमीन सुधारणा ।

विभागीय मृदसंधारण अधिकारी, नागपूर यांचेमार्फत जमीन विकासाची कामे केल्या जातात. जमिनीला बांध घालणे, व उतारावर समतल घालणे इत्यादी उपायांद्वारे जमिनीचा विकास करण्यात येतो. कामावरील खर्च हा रोजगार हमी योजनेतून केल्या जातो. सन 1997-98 मध्ये रोजगार हमी योजनेअंतर्गत 192.50 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. तसेच विशेष घटक योजनेअंतर्गत जिल्हा कृषी अधिकाऱ्यामार्फत निवडक अनुसूचित जातीच्या व नवबौद्ध शेतकऱ्यांना जमीन सुधारणेकरीता अर्थसहाय्य देण्यात येते. ओलिताच्या सोयीची उपलब्धता वाढविण्याकरीता शेतकऱ्यांना विहीरी बांधण्यासाठी जिल्ह्यांतील भूविकास अधिकार्यामार्फत कर्जाचे वाटप करण्यात येते.

4.11 इतर विकास कार्यक्रम ।

कृषी विकासाच्या दृष्टीने जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रम राबविले जातात. उदा [1] तालुका बीजगुणन क्षेत्राचा विकास [2] एकात्मिक भात विकास कार्यक्रम [3] कडधान्य व तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम फलोत्पादन कार्यक्रमांतर्गत सालील विकासाच्या योजना राबविण्यात येतात. [1] बागायती रोपमळ्यांचे बळकटीकरण [2] गावठी बोर व आंब्याच्या झाडांचे पुनरुज्जीवन व ग्रामपंचायतींना आंब्याच्या झाडांच्या नुतनीकरणासाठी प्रोत्साहन सहाय्य योजना

पीक संवर्धन व फलोत्पादन या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन 1997-98 वर्षाकरीता अनुक्रमे 138.75 व 27.07 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. तसेच मृद व जलसंधारण या योजनेअंतर्गत 616.20 लाख रुपये खर्च करण्यात आला.

5. जलसिंचन

5.1 जलसिंचनाची कामे :

जिल्हयाचा कृषी विषयक उत्कर्ष साधण्यासाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी सिंचन क्षमता वाढविणे ही एक महत्वाची बाब होय. जिल्हयामध्ये विहीरी लहान पाटबंधारे, मध्यम प्रकल्प, मोठे प्रकल्प व उपसा सिंचन योजना याठदारे तसेच नदी नाल्यावर पंप बसवून सिंचन केल्या जाते. जिल्हयामध्ये सन 1996-97 मध्ये एकूण निव्वळ पिकाखालील क्षेत्रापैकी फक्त 14.06 % हेक्टर क्षेत्र निव्वळ ओलिताखाली होते. सन 1996-97 मध्ये जिल्हयात एकूण सिंचन विहीरींची संख्या 49282 एवढी होती. पैकी 38522 विहीरी फक्त बागायतीसाठी उपयोगात आणल्या गेल्या.

5.2 निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र :

सन 1996-97 मध्ये एकूण ओलिताचे क्षेत्रापैकी तृण धान्ये 47.07 टक्के, कडधान्ये 17.98 टक्के, उस 0.77 टक्के, मिरची व मसाल्याचे पदार्थ 5.73 टक्के, फळे व भाजीपाला 16.90 टक्के, कापूस 2.81 टक्के, गळीताची पिके 7.52 टक्के, व इतर पिके 0.28 टक्के एवढे ओलित करण्यात आले.

5.3 सिंचन क्षेत्र :

जिल्हयामध्ये सन 1995-96 मध्ये निव्वळ भिजणारे क्षेत्र 78474 हेक्टर एवढे होते. पैकी विहीरींदारे 37815 हेक्टर आणि तळी व कालवे याठदारे 40659 हेक्टर क्षेत्राचे सिंचन करण्यात आले.

5.4 सिंचन प्रकल्प :

नागपूर जिल्हयातील पूर्ण सिंचन प्रकल्पापैकी झालेल्या प्रकल्पाचे एकूण लाभक्षेत्र 247823 हेक्टर असून 1997-98 या वर्षामध्ये ओलिताखाली असलेले एकूण क्षेत्र 59053 हेक्टर म्हणजेच 23.83 टक्के इतके होते.

6. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय सेवा

6.1 पशुधन :

नागपूर जिल्हयामध्ये 1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनाची संख्या 1060836 एवढी आहे. हीच पशुगणनेची संख्या 1987 मध्ये 1121207 एवढी होती. 1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनापैकी गायी व बैल 59.82 टक्के, म्हशी, रेंडे 8.28 टक्के, मेंढया, बकरे 3062 टक्के व इतर पशुधन 1.28 टक्के आढळून येते. 1987 ते 1992 या पाच

वर्षाचे काळात पशुधनांची संख्या 5.7 टक्क्यांनी कमी झाल्याचे आढळून येते. तर कुक्कुटांची संख्या 28 टक्क्यांनी वाढल्याचे आढळून येते. शेतीला जोडधंदा म्हणून विस्तृत प्रमाणात ग्रामीण भागात कुक्कुट पालनाचा व्यवसाय करण्यात येतो. 1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे दर चौ. कि.मी. मागे पशुधनाची घनता 105 आढळून येते.

6.2 पशु उत्पादन व दुग्ध उत्पादन :

नागपूर जिल्हयामध्ये शेतीला जोडधंदा म्हणून दुग्ध व्यवसाय केला जातो. 1997-98 या वर्षात नागपूर जिल्हयात 11305000 लिटर दुधाचे उत्पादन झाले असल्याचे आढळून येते. म्हणजेच प्रति दिन सरासरी 33000 लिटर दूध गोळा करण्यात येते.

6.3 पशुवैद्यकीय सेवा :

नागपूर जिल्हयामध्ये 1 पशुवैद्यकीय सर्वचिकित्सालय, 44 दवाखाने व 42 पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे आहेत. हयाशिवाय 1 फिरते पशुरोग नियंत्रण पथक 1 दक्षता पथक, व 2 फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने आहेत. कृत्रिम गर्भधारणेकरीता जिल्हयामध्ये 170 कृत्रिम स्तन केंद्रे आहेत. चिकित्सालय दवाखाने व मदत केंद्रामध्ये उपचार केलेल्या पशुंची संख्या सन 1997-98 मध्ये 473583 एवढी आहे. तसेच 170 कृत्रिम गर्भधारणे केंद्रामध्ये 35308 पशुवर कृत्रिम गर्भधारणा करण्यात आली. आणि 1223060 जनावरांना विविध पशुवैद्यकीय संस्थांद्वारे लसी टोचण्यांत आल्या.

6.4 पशुधन विकासाचे कार्यक्रम :

पशुधन विकासाकरीता जिल्हा योजनेअंतर्गत सालील महत्वाचे कार्यक्रम राबविले जातात. 1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व पशु प्रथमोपचार केंद्र बांधणे 2) तोंडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी अर्थसहाय्य 3) मध्यवर्ती अंडी उबविण्याकरीता यंत्रे खरेदी व निवासी व बिगर निवासी इमारतीचे बांधकाम 4) आधारभूत ग्रामकेंद्राची/विभागीय कृत्रिम स्तन केंद्राची स्थापना 5) संकरीता कालवडी जोपासण्याकरीता सहाय्य 6) अनुसूचित जाती व दुर्बल घटकासाठी बंदकांच्या पिलांचे गट वाटप इ. तसेच दुग्ध व्यवसाय विकासाकरीता अ) दुग्ध उत्पादक/दुग्ध व्यवसाय विकास संस्था/संघ महासंघ यांना व्यवसाय स्थापण्यासाठी आर्थिक सहाय्य ब) भाकड-गाभण म्हशींची पुरवठा (वाहतूक व साध अनुदानासह) क) देशी गार्गीचे वाटप ड) मुंबईच्या तबेल्यातील 1 वर्षे वयाच्या उच्च पैदास क्षमतेच्या पारड्यांना पुरवठा इ. योजना राबविण्यात येतात.

1997-98 या वर्षात पशुसंवर्धन व दुग्ध विकास विभागाद्वारे जिल्हा योजनेअंतर्गत (आदिवासी व बिगर आदिवासींसाठी) अनुक्रमे 25.09 व 21.20 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

7. मत्स्यव्यवसाय

7.1 मत्स्योत्पादन :

नागपूर जिल्हयामध्ये एकूण 10769 हेक्टर क्षेत्र मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. याशिवाय 350 कि.मी. लांबीचे नदीचे पात्र देखील मत्स्यव्यवसायासाठी अनुकूल आहे. जिल्हयामध्ये साधारणतः मरळ, कतला, मगर, कटवा, पोष्टी, कोलस, झिंगा इत्यादी प्रकारचे मासे आढळून येतात. सन 1997-98 मध्ये मत्स्यव्यवसायासाठी उपयोगात आणलेल्या 10769 हेक्टर क्षेत्रापासून 4128 मे. टन. भूजल मत्स्योत्पादन घेण्यात आले. त्याचे एकूण मूल्य 839.60 लाख रुपये एवढे आहे. तसेच मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रांना मत्स्यव्यवसायासाठी 149 लाख मत्स्यबीजे पुरविण्यात आली. 1992 च्या पशुगणनेनुसार मासेमारी व्यवसायात गुंतलेलेल्यांची लोकसंख्या 5092 इतकी असल्याचे दिसून येते.

7.2 मत्स्य विकास उत्पादनाचे कार्यक्रम :

नागपूर जिल्हयामध्ये मत्स्यव्यवसायाचा विकास करण्याकरीता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील प्रमाणे कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

- 1) मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना.
- 2) अवरुद्ध पाण्यातील मत्स्य संवर्धन.
- 3) मच्छीमार युवकांना प्रशिक्षण.
- 4) मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे.

तसेच इतरही महत्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. सन 1997-98 मध्ये मत्स्योत्पादन कार्यक्रमांतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत एकूण 24.50 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

8. विद्युत

8.1 विद्युतीकरण :

1991 चे जनगणनेनुसार नागपूर जिल्हयामध्ये 1635 वस्ती असलेली व 243 औसाड अशी एकूण 1878 गावे आणि 23 शहरे आहेत. मार्च 1987 पर्यंत सर्व गावांचे व शहरांचे महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाव्दारे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले आहे. म्हणजेच तेव्हा पासून नागपूर जिल्हयामध्ये 100 % विद्युतीकरण झाले आहे.

8.2 विद्युतीकरण केलेले शेतीचे पंप :

जिल्हयामध्ये 31 मार्च 1998 पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळामार्फत एकूण 60717 शेतीचे पंपाना वीज पुरवठा करण्यात आला.

8.3 वीजेचा वापर :

1997-98 मध्ये 1175032 हजार कि.वॅट. तास वीजेचा वापर करण्यात आला. त्यापैकी घरगुती वापरासाठी 28.92 % , व्यापारी कामासाठी व लघुशक्तीसाठी 6.39 % , औद्योगिक वापरासाठी 48.75 % , सार्वजनिक दिवाबत्तीसाठी 0.52 % , कृषीकामाकरीता 14.24% , व इतर कामाकरीता 1.18 % , विद्युत वापर करण्यात आला. तसेच जिल्ह्यामध्ये 658403 विद्युत संवर्धने (कनेक्शन्स) दिल्या गेलेले आहेत. यावरून असे आढळून येते की, मागील वर्षाच्या तुलनेत 1997-98 या वर्षात वीजेच्या वापरात 24.40 % वाढ व संबंधनात 8.462 % नी वाढ झालेली आहे.

8.4 विद्युत उत्पादन केंद्रे :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये सापरखेडा व कोराडी याठिकाणी कोळशाच्या सहाय्याने विद्युत निर्मिती केली जाते. तसेच पंच प्रकल्पापासून जलविद्युत निर्माण केली जाते.

9. साणकाम व उद्योग :

9.1 खनिज उत्पादने :

नागपूर जिल्हा खनिजाचे बाबतीत समृद्ध आहे. जिल्ह्यामध्ये आढळणारी महत्वाची खनिजे म्हणजे कोळसा, मॅगनीज, डोलोमाईट व चुन्याचे दगड, पांढरी माती व लोखंड ही होत. मॅगनीज या खनिजाचे साठे मुख्यत्वे करून नागपूर व भंडारा जिल्ह्यामध्ये असल्यामुळे मॅगनीज उत्पादनाचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्याला भारतामध्ये महत्वाचे स्थान प्राप्त झालेले आहे. कच्चे लोखंड भिवापूर तालुक्यामध्ये भिवापूर नजीक 3 कि.मी. परिसरामध्ये आढळून येते. तेथील दगडामध्ये 55 ते 58 % लोखंडाचे प्रमाण असल्याबाबतचे अनुमान काढण्यात आलेले आहे. चुन्याचे दगड सावनेर, पारशिवनी व रामटेक तालुक्यामध्ये आढळून येतात. अभ्रक आणि टंगस्टन हे देखील नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळून येतात. अत्यंत महत्वाचे म्हणजे इमारती बांधकामाच्या उपयोगात वापरल्या जाणारी कन्हान नदीतील रेंती उत्कृष्ट दर्जाची समजल्या जाते. या रेंतीचा साठा नागपूर जिल्ह्यामध्ये भरपूर प्रमाणात आढळून येतो. इतर खनिजात पीगमेंट, फेलस्पार, क्वॉर्ट्ज, टंगस्टन, अँटीमनी व इमारतीस उपयुक्त दगड नागपूर जिल्ह्यामध्ये थोड्याफार प्रमाणात आढळून येतो.

9.2 उद्योग व कामगार :

नागपूर हे शहर महाराष्ट्रातील इतर औद्योगिक शहरांपैकी एक होय. जिल्ह्यामध्ये औद्योगिकरण प्रामुख्याने नागरी भागातच आढळून येते. जिल्ह्यामध्ये प्रामुख्याने आढळणारे उद्योग म्हणजे कापसापासून सरकी काढणे व गासंड्या बांधणे,

सूतगिरणी, लाकूड कटाई, कापड गिरण्या, पेपर व स्ट्रॉबोर्ड तयार करणे, रसायने व रासायनिक पदार्थ, फेरोगॅंगनीज, प्रकाशनासंबंधी उद्योग, औषधी कारखाने, यंत्रसामुग्री, तांत्रिक अवजारे व सुटे भाग, मूलभूत धातू व मिश्र धातू, रबर, प्लॅस्टिक वगैरे हे. होत. जिल्ह्यात नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या 1997 मध्ये 1850 होती. व 1435 चालू कारखान्यामध्ये 55265 कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यात आला.

9.3 औद्योगिक वसाहत :

जिल्ह्यामध्ये उद्योगाचे विकासाकरीता महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत नागपूर पासून 8 कि.मी. अंतरावर हिंमणा येथे औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे. त्याचे एकूण क्षेत्र 746.65 हेक्टर क्षेत्रात औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे.

9.4 बुटीबोरी औद्योगिक वसाहत :

नागपूर विभागात नागपूर पासून 30 कि.मी. अंतरावर हैद्राबादकडे जाणाऱ्या महामार्गावर बुटीबोरी येथे 2500 हेक्टर जागेवर औद्योगिक वसाहत उभारल्या गेली आहे. कायमस्वरुपी पाण्याच्या सोयीसाठी वडगांव व नांद धरणातून तसेच कृष्णा नदीतून पाणी देण्यात येत आहे. 11200 चौ.कि.मी जागा दूधवनी केंद्रासाठी मंजूर केली असून या केंद्राची क्षमता 1400 लाईन्स एवढी आहे. ऑप्टिकल फायबर या नवीनतम तंत्रज्ञानावर आधारित असल्यामुळे देश-विदेशाच्या संपर्कासाठी त्याचा फायदा होईल. औद्योगिक वसाहतीपासून विमानतळ केवळ 22 कि.मी. अंतरावर आहे. त्याचेही विस्तारीकरण होत आहे. सध्या औद्योगिक वसाहतीत येणाऱ्या उद्योगात निर्यात प्रमुख उद्योगही असल्यामुळे त्यांच्या सोयीसाठी कंटेनर कॉर्पोरेशन मार्फत डेपो उभारण्यात आला असून निर्यात फोन सुरु करण्यात आले आहेत. उद्योजकांना वित्तीय सहाय्य पुरविण्यासाठी 2 राष्ट्रीयकृत बँकांनी येथे शाखा उघडल्या असून त्यातील एक औद्योगिक बँकेची शाखा आहे.

वरील विवेचनावरून असे दिसले की, बुटीबोरी येथील औद्योगिक वसाहतीमुळे नागपूर विभागातील इतर जिल्ह्यातील लोकांना रोजगार मिळेल व अनेक पुरक उद्योग येथे सुरु होऊ शकतील.

9.5 सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी नवीन बीज भांडवल योजना :

सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वताचा छोटा उद्योग किंवा व्यवसायामधून स्वयंरोजगारासाठी प्रवृत्त करण्यासाठी पुर्वीच्या योजनेत कांही ठळक फेरबदल करून अधिक व्यापक पध्दतीने नवीन बीज भांडवल योजने 1 ऑक्टोबर 1993 पासून लागू करण्यात आली आहे. यासाठी 18 ते 50 वयोगटातील किमान 7 वी पास व्यक्ती किंवा समूह यांना प्रकल्प किंमतीच्या 15 % पर्यंत, जास्तीत जास्त 1.50 लाख रुपये किंवा आर्थिक दुर्बल किंवा अ.जा. जमातीपैकी 1 लाख रुपयापर्यंत प्रकल्प किंमत असल्यास 20 % व 22.5 % पर्यंत मदत मिळू शकते. सदर रक्कम दरसाल 10 % व्याजदराने असून पुढील 7 वर्षांत परतफेड करावयाची आहे. ही योजना पूर्णपणे जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत राबविण्यात येत आहे.

सन 1997-98 मध्ये बीज भांडवल योजनेअंतर्गत टी.एस.पी.व. ओ.टी.एस.पी. योजनेखाली 1.72 लाख रुपयाची तरतूद करण्यात आली असून या योजनेचा 12 लाभाध्यांना लाभ मिळालेला आहे.

10. वाहतूक व दळणवळण

10.1 लोहमार्ग :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकेरी, दुहेरी व नैसर्गिक लोहमार्गाची लांबी अनुक्रमे 99.39, 186.27 व 135.00 कि.मी. आहे. नागपूर शहर हे भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण असून ते दिल्ली, मद्रास, मुंबई व कलकत्ता इ. प्रमुख शहरांना लोहमार्गाने जोडलेले आहे. नागपूर जिल्ह्यामध्ये महत्वाच्या रेल्वेमार्गाचे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले असून सर्व प्रवासी गाड्या विद्युत इंजिनांद्वारे धावू लागलेल्या आहेत.

10.2 रस्त्यांची लांबी :

जिल्ह्यामध्ये मार्च 1998 पर्यंत 6438 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम ग्रामीण भागात व 1117 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम नगरपरिषदेच्या हद्दीत पूर्ण करण्यात आले.

10.3 नोंदणी करण्यात आलेली वाहने :

जिल्ह्यामध्ये निरनिराळ्या प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहनांची संख्या मार्च 1998 अखेर 417896 एवढी आहे. त्यात 83 % मोटार सायकली व स्कुटर, 7 % मोटारी व जीप, 4 % मालमोटारी व 6 % इतर वाहने आहेत. मागील वर्षाच्या तुलनेत नोंदणी केलेल्या वाहनात चालू वर्षी 11.76 टक्क्यांनी वाढ झालेली आढळते.

10.4 टपाल व तार कार्यालये

जिल्हयामध्ये मार्च 1998 अखेर 344 टपाल कार्यालये व 89 तार कार्यालये कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे 10.46 टपाल कार्यालये व 2.71 तार कार्यालये उपलब्ध आहेत. जिल्हयामध्ये दूरध्वनीची संख्या 114825 इतकी आहे. 1996-97 च्या तुलनेत 1997-98 मध्ये 16.48 टक्क्यांनी दूरध्वनीच्या संख्येत वाढ झालेली आहे. तसेच जिल्हयामध्ये पोस्टांची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या 1177 आहे.

10.5 दूरदर्शन

जिल्हयामध्ये दूरचित्रवाणीची सोय उपलब्ध करण्यात आली असून काही दूरचित्रवाणीद्वारे ग्रामीण जनतेला ज्ञान मिळण्याचे दृष्टीने महाराष्ट्र शासनातर्फे ग्रामपंचायतींना अनुदान तत्वावर सामुहिक दूरदर्शन संघ पुरविण्यात आले. 31 मार्च 1998 अखेर वाटप केलेल्या दूरदर्शनची संख्या 928 इतकी आहे.

11. कामगार व रोजगार

11.1 जिल्हयात निरनिराळ्या उद्योगामध्ये मार्च 1998 अखेर 228985 कामगार असून त्यापैकी 93295 शासकीय, 82974 निमशासकीय व 52716 खाजगी क्षेत्रात आहेत. म्हणजेच सार्वजनिक क्षेत्रामध्ये 77 % व खाजगी क्षेत्रामध्ये 23 % रोजगार आहेत.

11.2 रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारीवरून स्पष्ट होते की, सन 1997 मध्ये 37439 उमेदवारांनी काम मिळविण्याकरीता आपली नावे नोंदविली होती. त्यापैकी फक्त 1529 उमेदवारांना रोजगार मिळाल्याचे आढळते. त्यात 62 % अनुसूचित जाती-जमाती व 38 % इतर वर्गाचे उमेदवार होते.

11.3 मजूरीचे दर

सन 1997-98 या वर्षामध्ये कुशल कारागिर उदा. सुतार, लोहार, चांभार यांचे सरासरी मजूरीचे दर अनुक्रमे 70.00 रुपये, 60.00 रुपये, व 40.00 रुपये प्रति दिवस याप्रमाणे तर अकुशल कामगार उदा. शेतमजूर व गुराखी यांना अनुक्रमे देण्यात येणारे सरासरी मजूरीचे दर 35.00 रुपये व 30.00 रुपये प्रति दिवस असल्याचे आढळते.

12. सहकार

12.1 सहकारी संस्था

नागपूर जिल्हयामध्ये विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची संख्या 31 मार्च 1998 अखेर 3930 असून त्यातील एकूण सभासदांची संख्या 1187 हजार आहे. त्यापैकी सहकारी पतसंस्था 33.33 % असून सहकारी पतसंस्थामध्ये कृषी पतसंस्था 45.57 % व इतर सहकारी पतसंस्था 54.43 % आहे. 1996-97 वर्षाच्या तुलनेत 1997-98 वर्षी एकूण सहकारी संस्थांच्या संख्येत 0.87 टक्के व एकूण सभासदांच्या संख्येत 10.52 टक्के वाढ झाल्याचे आढळून येते.

12.2 सभासदांची संख्या व कर्ज वाटप

सर्व संस्थांच्या सभासदांची संख्या 31 मार्च 1998 अखेर 1187 हजार एवढी आहे. त्यापैकी सर्वात जास्त सभासदांची संख्या ही प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांची आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांच्या सभासदांची संख्या 203737 म्हणजेच 17 % आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थेमार्फत 31 मार्च 1998 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 37278 शेतकरी सभासदांना 3070.28 लाख रुपये अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच मार्च 1998 अखेर कर्जाची एकूण थकबाकी 2615.39 लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मार्फत 1997-98 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 17013.64 लाख रुपये अल्पमुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच 31 मार्च 1998 अखेर अल्प मुदतीचे, मध्यम मुदतीचे व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाची थकबाकी 4763.73 लाख रुपये असल्याचे निदर्शनास येते.

13. अधिकोष

13.1 नागपूर जिल्ह्यामध्ये वर्गीकृत अधिकोष शाखा कार्यालयांची एकूण संख्या सन 1997-98 या वर्षात 261 आहे. त्यापैकी 58 % शाखा ह्या एकट्या नागपूर शहरामध्ये व 42 % शाखा ह्या जिल्ह्यातील इतर भागामध्ये आहेत. जिल्ह्यामध्ये सहकारी बँकांच्या शाखांची संख्या 137 आहे. शिवाय 14 भूविकास बँकांच्या शाखा आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे वर्गीकृत बँकांच्या शाखांची संख्या अंदाजे 8 इतकी येते.

14. बाजार भाव

14.1 घाऊक बाजार भाव

मार्च 1998 ला संपणा-या वर्षाकरीता तांदुळ, गहू व ज्वारी यांचे सरासरी घाऊक बाजार भाव दर विंटल मागे अनु. 905, 697 व 450 रुपये असल्याचे आढळते. मागील वर्षाच्या तुलनेत सन 1997-98 मध्ये तांदुळ, गहू व ज्वारीचे भावात अनुक्रमे 4.98%, 2.95% व 7.39% वाढ झाल्याचे आढळून येते.

1997-98 वर्षात विददल धान्यामध्ये तूर व हरभरा यांचे भाव दर विंटलमागे अनुक्रमे 1572 व 1206 रुपये असे होते. तेलबियांमध्ये जवस, तीळ व सोयाबीन यांचे भाव अनुक्रमे 1668, 2001 व 1127 रुपये होते. गेल्या वर्षाच्या तुलनेत तेलबियांचे भावात वाढ झाल्याचे आढळून येते. रोखीचे पिकांमध्ये नागपूर जिल्ह्यामध्ये कापूस व संत्री ही महत्त्वाची पिके होत. कापसाची सख्खी महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन तर्फे होत असल्यामुळे कापसाचे जातवार भाव शासनाने निर्धारित केलेले आहेत.

14.2 किरकोळ बाजारभाव :

सन 1997 मध्ये जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्त्वाच्या जीवनावश्यक वस्तुच्या सरासरी किरकोळ किमतीत मागील वर्षाचे तुलनेत वाढ झाल्याचे आढळते. यामध्ये विशेष अशी वाढ गहू, हरभरा, तुरडाळ, मूगडाळ, मसूरडाळ, गुळ, बोकडाचे मांस, अंडी, सोबरे चहा, कॉफी पावडर, लाकडी कोळसा, दूधपेस्ट, सुपारी, इ. वस्तुच्या किमतीत 10 टक्क्यापासून 50 टक्क्यापर्यंत वाढ झाल्याचे आढळून येते. तर उडीद डाळ, गोडतेल व नस्पती तूप, इ. वस्तुच्या किमतीत घट झाल्याचे निदर्शनास येते.

14.3 ग्राहक किंमतीचा निर्देशांक :

पायाभूत वर्ष 1982 बरोबर 100 धरून 1997-98 मध्ये सरासरी सर्वसाधारण निर्देशांक 379 व अन्नगट निर्देशांक 378 आहे. पानसुपारी, तंबाखू इ. 484, इंधन व दिवाबत्ती 367, घरबांधणी निर्देशांक 447, कापड बिछाने व पादत्राणे निर्देशांक 259, व संकीर्ण निर्देशांक 397 आहे. 1996-97 च्या तुलनेत 1997-98 सर्वसाधारण निर्देशांकामध्ये 7% वाढ झालेली आढळते.

15. शैक्षणिक सुविधा

15.1 नागपूर जिल्हयामध्ये सन 1996-97 या वर्षात प्राथमिक शाळांची एकूण संख्या 2425 आहे. माध्यमिक शाळांची संख्या 483, उच्च माध्यमिक शाळा 173 व सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालये 94 आहेत.

15.2 1996-97 मध्ये एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या 934423 आहे. त्यापैकी प्राथमिक शाळेमध्ये 47.38 %, माध्यमिक शाळेमध्ये 24.42 %, उच्च प्राथमिक शाळेमध्ये 16.74 %, महाविद्यालयातून 7.33 %, व पूर्व प्राथमिक शाळेमध्ये 4.13 % विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत.

15.3 याशिवाय नागपूर जिल्हयामध्ये शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये 20, विधी पदवी महाविद्यालये 2, वैद्यकीय महाविद्यालये 3, आयुर्वेदिक महाविद्यालये 2 व अभियांत्रिक महाविद्यालये 8 आहेत. याशिवाय औषध निर्माण पदवी व औषध निर्माण पदविका महाविद्यालये अनुक्रमे 2 व 3 आहेत. नागपूर जिल्हयाकरीता दरलाख लोकसंख्ये-मागे शैक्षणिक संस्थांची संख्या 125 येते.

16. सार्वजनिक आरोग्य सेवा

16.1 वैद्यकीय सेवा

सार्वजनिक आरोग्याचे दृष्टीने जिल्ह्यामध्ये वैद्यकीय सेवा ही शासनातर्फे, जिल्हा परिषदांतर्फे, नगरपालिकांतर्फे तसेच धर्मादाय संस्थांतर्फे उपलब्ध करून दिल्या जाते. नागपूर जिल्ह्यात सन 1997-98 मध्ये 23 रुग्णालये, 121 दवाखाने, 45 प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व 23 प्रसुतिगृहे कार्यरत आहेत. दरलास लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 0.70 येते. हे प्रमाण महाराष्ट्राच्या तुलनेत फारच कमी आहे. महाराष्ट्रात दरलास लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 3 आहे. नागपूर जिल्ह्यात दरलास लोकसंख्येमागे सार्वजनिक वैद्यकीय संस्थांतील खाटांची संख्या 152 येते. हेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरीता 177 आहे. तसेच उपचार केलेल्या आंतररुग्णांची संख्या 550700 व जहंपूरुग्णांची संख्या 4116600 इतकी आहे.

16.2 जन्म-मृत्यू प्रमाण :

नागपूर जिल्ह्यात सन 1997 या वर्षातील जन्म 84617 आणि मृत्यू 16010 नोंदविल्याचे आढळून येते. ग्रामीण भागामध्ये जन्म-मृत्यूची नोंद होत नसल्यामुळे हे प्रमाण कमी वाटते. तक्त्यातील प्राप्त माहितीवरून 1997 वर्षासाठी नागपूर जिल्ह्याकरीता दरहजारी जन्माचे प्रमाण 17.25 व मृत्यूचे प्रमाण 4.28 इतके आहे. तसेच बालमृत्यूचे प्रमाण 0.19 असे आढळते. 1996-97 च्या तुलनेत 1997-98 च्या जन्माचे प्रमाणात घट झाली आहे.

16.3 कुटुंब कल्याण कार्यक्रम :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 31.3.98 रोजी एकूण 71 कुटुंब नियोजन केंद्रे कार्यरत आहेत. सन 1997-98 मध्ये नांबंजीकरण केलेल्यांची एकूण संख्या 24314 आहे. त्यापैकी 272 पुरुष नसबंदी व 23742 स्त्रियांची नसबंदी करण्यात आली. शिवाय 22839 स्त्रिया लूप पध्दतीचा वापर करित असल्याचे आढळते. लोकसंख्येला आळा घालण्याकरीता शासनामार्फत कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्यात येतो. याशिवाय माताबाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणीचा कार्यक्रम जिल्ह्यात ग्रामीण व शहरी स्तरावर राबविण्यात येतो. यामध्ये डी. पी. टी., पोलिओ, बी. सी. जी., गोवर, बी. टी. तसेच 10 वर्षे व 16 वर्षे वयोगटातील मुला-मुलींना व गरोदर स्त्रियांना धनुर्वात प्रतिबंधक लस टोचण्यात येते.

कमजोर घटकांचे कल्याण

17.1 कमजोर घटकांचे कल्याणासाठी महाराष्ट्र शासनातर्फे जिल्हास्तरावर निरनिराळ्या योजना राबविण्यात येतात. उदा. कृषी विभागांतर्गत 1) मागासवर्गीय नवबौध्द दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्यासाठी विशेष अर्थ सहाय्य योजना, 2) अनुसुचित जाती / नवबौध्द शेतकऱ्यांसाठी विशेष घटकां योजनेंतर्गत संकरीत कालवडी जोपासण्यासाठी सहाय्य [दुग्ध कार्यक्रम] 3) दुधाळ जनावरांना वैरणेसाठी व औषधीसाठी अर्थसहाय्य [केंद्र पुरस्कृत योजना], रडकार विभागांतर्गत 4) आदिवासी/ अनुसुचित जाती व नवबौध्द यांना सहकारी सातक कारखान्याचे भाग खेदीसाठी अर्थसहाय्य,

5) जमीन सुधारणेकरिता अतिरिक्त जमीनी दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थसहाय्य देणे. 6) शिक्षण विभागांतर्गत शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या भागातील प्राथमिक शाळेतील अनु. जाती / जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती, तसेच मागासवर्गीयांचे कल्याण कार्यक्रमांतर्गत 7) मुलांना शिष्यवृत्त्या देणे, आय. टी. आय. च्या विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन देणे, हरिजन वस्त्यांची सुधारणा व संजय गांधी स्वावलंबन योजना, तसेच समाज कल्याण विभागांतर्गत देखील मागासवर्गीयांचे कल्याणासाठी ब-याच योजना राबविण्यात येतात.

17.1 विशेष घटक योजना :

माननीय पंतप्रधानांच्या वीससुत्री कार्यक्रमांतर्गत बाब 7 मध्ये विशेष घटक योजना समाविष्ट करण्यात आली असून महाराष्ट्र शासनाच्या दिनांक 18.6.82 च्या निर्णयाव्दारे ही योजना सुरु करण्यात आली आहे. या योजनेअंतर्गत प्रत्येक पंचायत समितीमधून 70 याप्रमाणे नागपूर जिल्हयातून एकूण 490 अनुसूचित जाती व नवबौध्द शेतक-यांची निवड करण्यात येते. ज्या अनुसूचित जाती व नवबौध्द कुटुंबाजवळ 6 हेक्टर पर्यंत जमीन आणि ज्या कुटुंबांचे शेती व्यतिरिक्त इतर वार्षिक उत्पन्न 3600 रुपयाच्या आत असते अशाच कुटुंबांना ही योजना लागू आहे. अशा प्रत्येक कुटुंबाकरीता 9650 रुपयाचे अनुदान तीन ते चार वर्षांमध्ये जमीन सुधारणा, सुधारित अवजारे, बैलगाडी व बैलजोडी निविष्टा संच व लघुसिंचन या बाबीवर खर्च करण्याकरीता देण्यात येतात. सन 1997-98 मध्ये 2146.69 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.3 एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम :

जिल्हयातील दारिद्र्य रेषेखाली जीवन जगणा-या कुटुंबाला आर्थिक सहाय्य देऊन त्यांचे राहणीमान उंचाविण्याकरीता एकात्मिक ग्रामीण विकास योजना राबविण्याची केंद्र शासनाचे धोरणानुसार वीस कलमी कार्यक्रमातील तिस-या कलमानुसार महाराष्ट्र शासनाने ठरविले आहे. नागपूर जिल्हयातील दारिद्र्य रेषेखालील जीवन जगणा-या कुटुंबांची गणना मार्च 1982 ते जून 1982 या कालावधीमध्ये घेण्यात आली. या योजनेअंतर्गत दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना राष्ट्रीयकृत व इतर बँकाकडून कर्ज रुपाने मदत मिळवून देऊन त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यास हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाचा मुख्य उद्देश आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा स्थापन केली आहे. या योजनेअंतर्गत सन 1997-98 मध्ये 124.23 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.4 संजय गांधी स्वावलंबन योजना :

जिल्हयातील बेकारांना त्यांचा स्वतंत्र व्यवसाय सुरु करण्याकरीता संजय गांधी स्वावलंबन योजनेअंतर्गत महसूल विभागामार्फत प्रत्येकी 2500 रुपयापर्यंत कर्जाचे वाटप करण्यात येते. त्याकरीता प्रत्येक तालुक्यामध्ये स्वतंत्र समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

18.1 जिल्हा परिषदा, नगरपरिषद व ग्रामपंचायत यांचे उत्पन्न व खर्च :

1997-98 मध्ये नागपूर जिल्हा परिषदेचे एकूण उत्पन्न 21424.93 लाख रुपये असून खर्च 20690.67 लाख रुपये आहे. नागपूर जिल्ह्यामध्ये 1 महानगरपालिका 10 नगरपालिका व 1 कटक मंडळ नगरपालिकेची स्वनिर्मित उत्पादनाची साधने म्हणजे जकांत कर, घर व जमीनवरील कर, नगरपालिकेच्या मालमत्तेतून मिळालेला कर व इतर उत्पन्न होय. सन 1997-98 मध्ये सर्व नगरपालिका, महानगरपालिका व कटक मंडळ यांचे एकूण उत्पन्न 23290.93 लाख रुपये व खर्च 20853.55 लाख रुपये झाला.

तसेच नागपूर जिल्ह्यात 1997-98 मध्ये एकूण 775 ग्रामपंचायती असून एकूण उत्पन्न 1655.35 लाख रुपये व खर्च 1063.05 लाख रुपये झालेला आढळतो.

18.2 जिल्ह्यात प्रत्यक्ष जमा झालेला महसूल :

जिल्ह्यामध्ये महसूल विभागामार्फत जमीन महसूल गोळा केल्या जातो. 1997-98 या वर्षात नागपूर जिल्ह्यामध्ये गोळा झालेला एकूण जमीन महसूल 2.41 लाख रुपये आहे. जिल्ह्यामध्ये जमीन महसूल देणा-या सातेदारांची संख्या 139115 आहे.

नागपूर जिल्ह्यात 1997-98 वर्षातील राज्य चित्रपटगृहांची संख्या 31, फिरते चित्रपटगृहांची संख्या 9 व सरकारमान्य विहडीओ केंद्राची संख्या 63 असून एकूण वसूल झालेला करमणूक कर 514.12 लाख रुपये आहे. ह्या व्यतिरिक्त विक्री कर, वाहनकर, नोंदणी फी, आधकराचा जिल्ह्याला मिळालेला वाटा तसेच विद्युत व सिंचन यापासून मिळालेले उत्पन्न इत्यादी बाबीपासून उत्पन्न प्राप्त होते.

18.4 वृत्तपत्रे व नियत कालिके :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 31 मार्च 1998 यादिवशी 20 मराठी दैनिके, 14 हिंदी दैनिके, 5 इंग्रजी दैनिके तसेच एकूण 132 साप्ताहिके 8 फाक्षिके व 40 मासिके मराठी, हिंदी व इंग्रजी भाषेतून प्रकाशित करण्यात आलेत. जिल्ह्यामध्ये 695 मुद्रण लये आहेत.

18.5 वाचनालये :

नागपूर जिल्ह्याचे मुख्यालयी एक "अ" वर्गाचे शासकीय प्रादेशिक ग्रंथालय आहे. व तसेच जिल्हास्तरावर एकूण 161 ग्रंथालये कार्यरत आहेत. शिवाय वेगवेगळ्या संस्थेकडून जिल्ह्यातील ग्रामीण व नागरी भागामध्ये ग्रंथालये चालविली जातात. ग्रंथालयाचा विकास करण्याकरीता शासनामार्फत व्यवस्थापनेकरीता अनुदान देण्यात येते.

18.6 पोलिस व गुन्हे :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 1997-98 या वर्षात पुरक्षितेच्या दृष्टीने 42 पोलिस ठाणी, 42 आऊटपोस्ट, 63 लॉकअप्स व 13 सबपोस्ट स्थापन केली आहेत. सन 1997-98 मध्ये एकूण 22389 गुन्हे नोंदविण्यात आले. त्यापैकी सर्वात जास्त प्रकरणे विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपत्र ठरविलेले गुन्हे 9458 इतके नोंदविण्यात आले आहेत.

श्री श्री - २

श्री श्री

१९९७ - ९८

तक्ता क्र. 1.1

1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	बा ब	क्षेत्र चौ. कि. मी.	घरे चौ. कि. मध्ये लोकसंख्या	गावे संख्या		श. ह. रे. संख्या	आकडे हजारात		लोकसंख्या हजारांत		
					वस्ती अ स ले	ओ सा ड		वापरा तील निवा-सगृहे संख्या	कुटुंबे संख्या	ए कू ण	पु रु ष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर (शहर)	एकूण	217.6	7468	-	-	1	293	314	1625	847	778
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	217.6	7468	-	-	1	293	314	1625	847	778
तावनेर	एकूण	612.0	306	126	6	5	36	38	187	98	89	
	ग्रामीण	588.39	195	126	6	-	22	24	115	60	55	
	नागरी	23.61	3045	-	-	5	14	14	72	38	34	
3	पारशिवनी	एकूण	919.0	137	109	6	2	23	27	126	66	60
		ग्रामीण	913.99	98	109	6	-	16	19	90	47	43
		नागरी	5.01	7185	-	-	2	7	8	36	19	17
4	रामटेक	एकूण	734.0	174	139	15	3	24	26	128	66	62
		ग्रामीण	730.47	133	139	15	-	18	20	97	50	47
		नागरी	3.53	8782	-	-	3	5	6	31	16	15
5	मौदा	एकूण	952.0	113	122	2	-	21	22	108	55	52
		ग्रामीण	952.0	113	122	2	-	21	22	108	55	52
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	बामठी	एकूण	455.0	402	73	2	4	33	34	183	95	88
		ग्रामीण	435.63	165	73	2	-	14	15	72	37	35
		नागरी	19.37	5731	-	-	4	19	19	111	58	53
7	जुही	एकूण	829.0	130	155	31	-	22	22	108	55	53
		ग्रामीण	829.0	130	155	31	-	22	22	108	55	53
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	एकूण	692.0	108	108	29	-	15	16	75	38	37
		ग्रामीण	692.0	108	108	29	-	15	16	75	38	37
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

... 2 ...
तक्ता क्र. 1.1 पुढे चालू

1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	बा ब	क्षेत्र चौ. कि. मी.	घर चौ. कि. मध्ये लोकसंख्या	गावे संख्या		श. ह. रे संख्या	आकडे हजारांत		लोकसंख्या हजारांत		
					वस्ती अ. स. ले	ओ सा ड		वापरा तील निवा-सगृहे संख्या	कुटुंबे संख्या	ए. कृ. ण	पु. रु. ष	स्त्रि. या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
9 उमरेड	एकूण		988.0	133	138	53	1	26	26	131	68	63
	ग्रामीण		975.05	89	138	53	-	18	18	87	45	42
	नागरी		12.95	3398	-	-	1	3	8	44	23	21
10 नागपूर (ग्रामीण)	एकूण		683.5	196	151	11	1	28	29	134	71	63
	ग्रामीण		679.15	165	151	11	-	23	24	112	59	53
	नागरी		4.3	5116	-	-	1	5	5	22	12	10
11 हिंगणा	एकूण		698.0	163	121	34	1	24	24	114	61	53
	ग्रामीण		698.0	163	121	34	-	20	20	97	51	46
	नागरी		-	-	-	-	1	4	4	17	10	7
12 काटोल	एकूण		807.0	172	168	20	1	28	29	100	-	-
	ग्रामीण		796.64	141	168	20	-	23	24	112	53	54
	नागरी		10.36	2606	-	-	1	5	5	27	14	13
13 नरसेड	एकूण		803.0	161	133	21	2	26	27	129	67	62
	ग्रामीण		787.89	129	133	21	-	21	22	109	53	49
	नागरी		15.11	1787	-	-	2	5	5	27	14	13
14 कळमेश्वर	एकूण		541.0	181	92	13	2	19	20	98	51	47
	ग्रामीण		527.67	150	92	13	-	16	16	79	41	38
	नागरी		13.33	1425	-	-	2	4	4	19	10	9
जिल्हा	एकूण		9931.0	331	1635	243	23	619	654	3217	1710	1577
	एकूण		9599.8	131	1635	243	-	249	260	1216	650	606
			331.2	6132	-	-	23	370	394	2001	1061	970

टीप : 1) "आकडेवारी केवळ अस्थायी" व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून.

2) आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

3) क्षेत्रफळ 1981 च्या जनगणना प्रकाशनातून घेण्यात आले आहे.

आधार : 1991 ची जनगणना.

..... 3

तक्ता क्रमांक # 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	नागपूर (शहर)	1991	1025	-	1025	847	-	847	778	-	778	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	सावनेर	1991	187	115	72	98	60	38	89	55	34	
		1981	225	169	56	116	87	29	108	81	27	
		1971	181	142	39	93	73	20	88	69	19	
		1961	149	117	32	76	60	16	73	57	16	
		1951	134	99	35	68	50	18	66	49	17	
3	पारशिवनी	1991	126	90	36	66	47	19	60	43	17	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	रामटेक	1991	128	97	31	66	50	16	62	47	15	
		1981	293	264	29	152	137	15	141	127	14	
		1971	214	194	20	110	99	11	104	95	9	
		1961	175	163	12	89	83	6	86	80	6	
		1951	147	137	10	74	69	5	73	68	5	
5	मौदा	1991	108	108	-	55	55	-	52	52	-	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

तक्ता क्र. # 1.2 पुढे सुरु ...

..... 1
तक्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

1	2	3	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
			4	5	6	7	8	9	10	11	12
6	कामठी	1991	183	72	111	95	37	58	88	35	53
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कूही	1991	108	108	-	55	55	-	53	53	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	1991	75	75	-	38	38	-	37	37	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	1991	131	87	44	68	45	23	62	42	21
		1981	284	250	34	144	126	17	140	123	16
		1971	236	209	27	120	106	14	116	103	13
		1961	192	166	23	97	85	12	95	84	11
		1951	158	139	19	80	70	10	78	60	18
10	नागपूर (ग्रामीण)	1991	134	112	22	71	59	12	63	53	10
		1981	1551	247	1304	811	129	683	739	118	621
		1971	1107	177	930	583	92	491	524	84	440
		1961	828	138	690	436	70	366	392	68	324
		1951	646	161	485	331	81	250	315	80	235

तक्का क्र. : 1.2 पुढे सुरु ...

तत्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11	हिंगणा	1991	114	97	17	61	51	10	53	46	7
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	1991	139	112	27	72	58	14	67	54	13
		1981	237	190	47	122	97	24	115	32	23
		1971	204	165	39	105	85	20	99	80	19
		1961	168	138	30	86	70	16	82	67	15
		1951	148	120	28	77	63	14	71	57	14
13	नरखेड	1991	129	102	27	67	53	14	62	49	13
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	1991	98	79	19	51	41	10	47	38	9
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा	एकूण	1991	3287	1256	2031	1710	650	1061	1577	606	970
		1981	2589	1120	1469	1345	577	768	1243	542	701
		1971	1942	887	1055	1011	455	556	931	431	500
		1961	1512	725	787	784	388	416	728	356	372
		1951	1233	656	577	630	333	297	603	323	280

तक्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौसट कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर एकूण	दशवार्षिक ग्रामीण	नगरी
1	2	3	13	14	15	16	17
1	नागपूर (शहर)	1991	7468	919	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
2	सावनेर	1991	306	908	-	-	-
		1981	195	931	+23.84	+18.56	+43.01
		1971	157	946	+21.58	+21.55	+21.69
		1961	110	961	+10.56	+17.69	+10.42
		1951	96	971	-	-	-
3	पारशिवनी	1991	137	909	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
4	रामटेक	1991	174	939	-	-	-
		1981	116	928	+36.78	+36.07	+43.68
		1971	84	945	+22.40	+18.94	+70.44
		1961	75	966	+19.19	+19.18	+19.24
		1951	63	986	-	-	-
5	मौदा	1991	113	945	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-

..... 7

तक्ता क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौस कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दश वा र्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
6	कामठी	1991	402	926	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
7	कूही	1991	130	964	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	1991	108	974	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
9	उमरुड	1991	133	926	-	-	-
		1981	113	972	+20.30	+19.56	+25.17
		1971	94	967	+22.80	+23.25	+19.44
		1961	77	979	+21.42	+21.86	+18.23
		1951	63	976	-	-	-
10	नागपूर (ग्रामीण)	1991	196	887	-	-	-
		1981	756	911	+40.00	+39.33	+40.13
		1971	540	899	+33.70	+28.24	+34.79
		1961	394	899	+28.23	+16.41	+42.24
		1951	308	952	-	-	-

तक्ता क्र. : 1.2 पुढे सुरु ...

तक्का क्रमांक : 1.2 पुढे सुरु ..

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौरस कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	दश वार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
11	हिंमण	1991	163	889	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
12	काटोल	1991	172	931	-	-	-
		1981	147	943	+16.37	+14.25	+21.11
		1971	126	943	+21.13	+21.16	+25.42
		1961	175	953	+13.17	+13.76	+10.62
		1951	93	922	-	-	-
13	नरसेड	1991	161	925	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	1991	181	922	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
जिल्हा	एकूण	1991	331	922	+28.96	+12.14	+38.26
		1981	261	924	+33.26	+26.17	+39.22
		1971	196	921	+28.79	+22.37	+33.98
		1961	152	929	+22.54	+10.38	+36.36
		1951	124	957	+16.47	+ 3.57	+38.13

टिप : 1) आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

2) नवीन तालुक्यानुसार 1981 ची लोकसंख्या उपलब्ध नसल्यामुळे दशवार्षिक वाढ देता येणार नाही.

3) 'आकडेवारी केवळ अस्थायी' व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार : 1951, 1961, 1971, 1981, 1991 ची जनगणना.

....3....

तक्का क्रमांक : 1.3

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : नागपूर (लोकसंख्या शंभरात)

अ. क.	तहसील	व स्ती		अ स		ले ली		गा वे	
		200 पेक्षा कमी संख्या	लो. संख्या	200 ते 499 संख्या	लो. संख्या	500 ते 999 संख्या	लो. संख्या	1000 ते 1999 संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	25	18	27	94	42	296	20	279
3	पारशिवनी	16	15	37	131	28	190	19	245
4	रामटेक	25	30	44	160	44	307	21	295
5	मौदा	7	6	45	162	42	298	17	225
6	कामठी	5	7	17	60	29	209	15	209
7	कूही	13	15	61	210	50	330	21	281
8	भिवापूर	19	20	39	141	34	237	12	155
9	उमरेड	30	31	55	174	37	243	8	113
10	नागपूर (गा)	37	28	46	149	40	285	19	256
11	हिंगणा	32	29	37	123	30	206	13	175
12	काटोल	41	34	51	176	44	294	25	326
13	नरसेड	32	26	35	118	36	263	21	237
14	कळमेश्वर	15	13	21	69	31	215	18	238
एकूण जिल्हा		302	272	515	1768	487	3375	229	3084

तक्का क्र. : 1.3 पुढे सुरु

तत्का क्रमांक : 1.3 पुढे सुरु ..

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	व स्ती		अ स ले ली		गा वे				
		2000 ते 4999	5000 ते 9999	10000 व अधिक	ए	क	ण			
		संख्या	लोक- संख्या	संख्या	लोक- संख्या	संख्या	लोक- संख्या	ओसाड गावे संख्या		
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	10	326	2	139	-	-	126	1151	6
3	पारशिवनी	7	182	2	138	-	-	109	902	6
4	रामटेक	4	129	1	52	-	-	139	973	15
5	मौदा	10	305	1	81	-	-	122	1077	2
6	कामठी	6	180	1	59	-	-	73	724	2
7	कुही	3	90	2	154	-	-	155	1080	31
8	भिवापूर	3	82	-	-	1	119	108	755	29
9	उमरेड	6	170	2	143	-	-	138	873	53
10	नागपूर (गा)	7	224	1	61	1	122	151	1125	11
11	हिंमणा	5	191	4	247	-	-	121	971	34
12	काटोल	6	188	-	-	1	106	168	1123	20
13	नरसेड	7	207	2	120	-	-	133	1022	21
14	कळमेश्वर	5	140	2	111	-	-	92	787	13
जिल्हा एकूण		79	2414	20	1305	3	346	1635	12562	243

टीप : 1) 'आकडेवारी केवळ अस्थायी' पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

2) आकडे पूर्णकित केलेल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार : 1991 ची जनगणना.

1991 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : नागपूर (लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्ये प्रमाणे शहरांची संख्या					
		5000 पेक्षा कमी		5000 ते 9999		10000 ते 19999	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	4	52
3	पारशिवनी	-	-	-	-	2	37
4	रामटेक	-	-	2	11	-	-
5	मौदा	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	1	2	-	-	2	29
7	कुही	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर (गा)	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	1	17
12	काटोल	-	-	-	-	-	-
13	नरसेड	-	-	1	8	1	19
14	कळमेडवर	-	-	1	7	1	12
जिल्हा एकूण		1	2	4	26	11	166

....12....

तत्ता क्रमांक १.४ पुढे सुरु ..

1991 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोक संख्ये प्रमाणे		शहरांची संख्या		एकूण शहर			
		20000 ते 49999 संख्या	लोक-संख्या	50000 ते 99999 संख्या	लोक-संख्या	100000 व अधिक संख्या	लोक-संख्या	एकूण शहर संख्या	
1	2	9	10	11	12	13	14	15	16
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	1	1625	1	1625
2	सावनेर	1	20	-	-	-	-	5	72
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	2	37
4	रामटेक	1	20	-	-	-	-	3	31
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	1	79	-	-	4	110
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	1	44	-	-	-	-	1	44
10	नागपूर (ग्र)	1	22	-	-	-	-	1	22
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	1	17
12	काटोल	1	27	-	-	-	-	1	27
13	नरसेड	-	-	-	-	-	-	2	27
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	1	19
जिल्हा एकूण		5	133	1	79	1	1625	21	2031

टीप : "आकडेवारी केवळ अस्थायी" व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.
आधार : 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे.

.... 1A.
 तत्का क्रमांक : 1.5(अ)

1991 च्या जनगणने नुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा : नागपूर

(आकडे हंगरात)

ज. क्र.	तहसील	गाव	काम करणाऱ्यांचा वर्ग						
			शेत-करी	शेत-मजूर	पशुसंवर्धन, जंगल काम, मच्छीमारी, शिकारी, फळबाग, मळे, इ.	स्वाण-काम व दगड-स्वाण-काम करणारे	वस्तुनिर्माण प्रक्रिया सेवा व दुसऱ्या इ. परगुती उद्योगात काम करणारे	घरगुती उद्योगा-व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बांध-काम करणारे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		नागरी	38	37	64	38	141	913	456
		एकूण	38	37	64	38	141	913	456
2	सावनेर	ग्रामीण	168	223	12	33	9	40	11
		नागरी	17	43	4	53	11	11	11
		एकूण	185	266	16	86	20	51	22
3	पारशिवनी	ग्रामीण	125	161	16	18	4	33	8
		नागरी	4	7	2	39	1	12	5
		एकूण	129	168	19	57	5	50	13
4	रामटेक	ग्रामीण	167	168	20	13	6	38	11
		नागरी	6	15	9	7	2	11	8
		एकूण	174	183	29	20	8	49	19
5	मौदा	ग्रामीण	190	246	8	-	6	-	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	190	246	8	-	6	28	3
6	कामठी	ग्रामीण	109	149	6	2	3	34	7
		नागरी	4	4	4	8	2	90	36
		एकूण	113	153	10	10	5	124	43
7	कुही	ग्रामीण	199	254	13	-	7	10	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	199	254	13	-	7	10	3
8	भिवापूर	ग्रामीण	143	193	6	1	7	7	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	143	193	6	1	7	7	3

तत्का क्र. : 1.5(अ) पुढे सुरु

1991 च्या जनगणने नुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणाऱ्यांचा वर्ग						
			शेत करी	शेत मजूर	पशुसंवर्धन, जंगल काम, मच्छीमारी, शिकारी, फळबाग, मळे, इ.	साण काम व दगड साण काम करणारे	कस्तू निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	घरगुती उद्योगा- व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बांधकाम करणारे
1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9 उमरेड		ग्रामीण	132	186	12	19	9	14	8
		नागरी	12	42	6	8	12	9	3
		एकूण	144	228	18	27	21	23	12
10 नागपूर (गा)		ग्रामीण	114	184	18	8	2	43	38
		नागरी	-	-	1	-	-	30	7
		एकूण	114	184	19	8	2	72	45
11 हिंमणा		ग्रामीण	122	185	7	2	6	47	11
		नागरी	-	-	-	-	-	31	4
		एकूण	122	185	7	2	6	78	15
12 काटोल		ग्रामीण	190	243	8	1	4	10	8
		नागरी	11	29	2	-	1	5	2
		एकूण	201	272	10	1	5	15	10
13 नरसेड		ग्रामीण	220	219	4	-	5	6	2
		नागरी	20	45	2	-	3	4	1
		एकूण	240	264	7	-	8	10	3
14 कळमेश्वर		ग्रामीण	135	152	7	6	11	24	8
		नागरी	10	17	2	-	2	10	1
		एकूण	145	168	9	6	13	34	9
जिल्हा		ग्रामीण	2024	2563	133	103	79	334	121
एकूण		नागरी	123	239	96	153	174	1125	515
		एकूण	2147	2802	234	256	253	1459	636

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणाऱ्यांचा व वर्ग	काम करणाऱ्यांचा व वर्ग	काम करणाऱ्यांचा व वर्ग	काम करणाऱ्यांचा व वर्ग	काम करणाऱ्यांचा व वर्ग	काम करणाऱ्यांचा व वर्ग	काम करणाऱ्यांचा व वर्ग
			उद्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	वाहतूक साठवण आणि दळणवळण	इतर काम करणारे	एकूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते 13 ची बेरीज)	सिमांतिक काम करणारे	एकूण काम करणारे	एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
1	नागपूर (श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	1063	575	1245	4550	94	11604	16248
		एकूण	1063	575	1245	4550	94	11604	16248
2	सावनेर	ग्रामीण	11	4	24	533	39	579	1151
		नागरी	23	10	38	221	12	489	722
		एकूण	34	13	62	754	51	1068	1873
3	पारशिवनी	ग्रामीण	8	5	20	412	33	457	902
		नागरी	8	5	11	95	8	260	363
		एकूण	16	10	31	507	41	718	1265
4	रामटेक	ग्रामीण	10	6	21	455	38	479	973
		नागरी	13	4	21	97	8	200	305
		एकूण	23	10	43	552	46	680	1278
5	मौदा	ग्रामीण	13	5	22	520	69	488	1077
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	13	5	22	520	69	488	1077
6	कामठी	ग्रामीण	10	8	20	350	20	354	724
		नागरी	46	28	109	330	16	759	1105
		एकूण	57	36	129	680	36	1113	1829
7	कुही	ग्रामीण	11	2	25	527	40	513	1080
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	11	2	25	527	40	513	1080
8	भिवापूर	ग्रामीण	9	2	17	387	22	346	755
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	9	2	17	387	22	346	755

तक्ता क्रमांक : 1.5 (ओपुढे सुरु ..)

1991 च्या जनगणने नुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणाऱ्यांचा वर्ग						एकूण लोकसंख्या (14 ते 18 ची बेरीज)
			ठ्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	वाहतूक साठवण आणि दळणवळण	इतर काम करणारे	एकूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते 13 ची बेरीज)	सिमांतक काम करणारे	एकूण काम न करणारे	
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
9	उमरुड	ग्रामीण	8	4	17	410	30	434	873
		नागरी	19	5	21	136	13	282	436
		एकूण	27	9	38	546	43	716	1309
10	नागपूर (गा)	ग्रामीण	20	11	52	491	24	611	1125
		नागरी	6	10	12	66	2	151	219
		एकूण	26	21	64	557	26	762	1344
11	हिंगणा	ग्रामीण	15	4	32	432	23	516	971
		नागरी	4	1	18	59	-	114	174
		एकूण	19	5	50	491	23	630	1145
12	काटोल	ग्रामीण	15	4	27	509	65	549	1123
		नागरी	13	4	19	85	2	186	273
		एकूण	28	8	46	594	67	735	1396
13	नरसेड	ग्रामीण	9	2	21	488	24	510	1022
		नागरी	10	2	12	99	12	161	273
		एकूण	18	4	34	587	36	671	1295
14	कळमेश्वर	ग्रामीण	7	3	15	367	37	383	787
		नागरी	7	2	9	61	13	118	192
		एकूण	14	5	24	428	50	531	979
जिल्हा	एकूण	ग्रामीण	145	59	314	5880	463	6218	12562
		नागरी	1212	647	1515	5799	185	14325	20309
		एकूण	1357	706	1829	11679	649	20544	32871

आधार : 1991 ची जनगणना.

....17....

तत्ता क्रमांक : 1. 5(ब)

1991 च्या जनगणने नुसार मुख्यतः काम करणा-या व्यक्तींची उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी

जिल्हा : नागपूर

(आकडे हजारात)

बाब	प्राथमिक क्षेत्र			द्वितीय क्षेत्र			तृतीय क्षेत्र			एकूण		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ग्रामीण	264	219	483	41	12	53	45	7	52	350	238	588
	(75)	(92)	(82)	(12)	(5)	(9)	(13)	(3)	(9)	(100)	(100)	(100)
नागरी	45	16	61	156	25	181	285	52	337	487	93	580
	(9)	(17)	(11)	(32)	(27)	(31)	(59)	(56)	(58)	(100)	(106)	(100)
एकूण	309	235	544	197	38	235	331	59	389	837	331	1168
	(37)	(71)	(47)	(24)	(11)	(20)	(40)	(18)	(33)	(100)	(100)	(100)

कंसातील आकडे काम करणा-या एकूण व्यक्तींची (पुरुष/स्त्रिया/एकूण) टक्केवारी दर्शविताने.

.....18.....
 तक्का क्रमांक : 1.6 (अ)

लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1981

जिल्हा : नागपूर

(आकडे शंभरात)

बा ब	सर्व वयोगट	0 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34
1	2	3	4	5	6	7
एकूण	25888	9885	2599	2363	1917	1634
ग्रामीण	11195	4397	1009	891	763	688
नागरी	14693	5488	1592	1472	1154	946

तक्का क्रमांक : 1.6 (अ) पुढे सुरु ..

बा ब	35 - 39	40 - 49	50 - 59	60 व त्यावरील	वय अनिर्देशित
1	8	9	10	11	12
एकूण	1529	2552	1656	1687	66
ग्रामीण	670	1158	776	821	24
नागरी	859	1394	880	866	42

टिप : आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.
 आधार : 1981 ची जनगणना.

.... 19....

तक्का क्रमांक : 1.6 (ब)

लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1991

जिल्हा : नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	पुरुष/स्त्रिया/एकूण	बा.ब	सर्व धर्म	बौद्ध	जि.इ.न	हिंदू	जैन	मुस्लीम	शीख	हतर	धर्म अनिर्देशित
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	पुरुष	एकूण	17104	2546	119	13067	72	1187	70	12	31
		ग्रामीण	6499	899	8	5460	5	105	6	2	14
		नागरी	10605	1647	111	7607	67	1082	64	10	17
2	स्त्रिया	एकूण	15767	2336	114	11999	68	1103	58	11	28
		ग्रामीण	6063	843	7	5094	5	96	4	1	13
		नागरी	9704	1543	107	6905	63	1007	54	10	15
	एकूण	एकूण	32871	4932	233	25066	140	2290	128	23	59
		ग्रामीण	12562	1742	15	10554	10	201	10	3	27
		नागरी	20309	3190	218	14512	130	2089	118	20	32

टीप : 'आकडेवारी केवळ अस्थायी' व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.
आधार : 1991 ची जनगणना.

तत्का क्रमांक : 1.7

1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमाती करिता आकडेवारी

जिल्हा : नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बा ब	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			ए क ण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1	नागपूर(श)	एकूण	316	163	153	181	93	88	497	256	241
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	316	163	153	181	93	88	497	256	241
2	सावनेर	एकूण	37	19	17	25	13	12	62	32	29
		ग्रामीण	22	11	10	16	8	7	38	19	17
		नागरी	15	8	7	8	5	5	24	13	12
3	पारशिवनी	एकूण	23	12	11	18	9	8	41	21	19
		ग्रामीण	15	8	7	15	8	7	30	16	14
		नागरी	9	4	4	3	1	1	12	5	5
4	रामटेक	एकूण	17	8	8	47	24	23	64	32	31
		ग्रामीण	12	6	6	42	21	21	54	27	27
		नागरी	5	2	2	5	2	2	10	4	4
5	मौदा	एकूण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
		ग्रामीण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	एकूण	42	22	21	9	5	4	51	27	25
		ग्रामीण	12	6	6	5	3	3	17	9	9
		नागरी	30	15	15	3	2	2	33	17	17
7	कुही	एकूण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		ग्रामीण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	एकूण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		ग्रामीण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-

... 21.

तक्ता क्रमांक : 1.7 पुढे सुरु ..

1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमाती करिता आकडेवारी

जिल्हा : नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बा ब	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			ए. क. ण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9 उमरुड	एकूण		25	13	12	20	15	15	55	28	27
	ग्रामीण		19	10	9	20	10	10	39	20	19
	नागरी		6	3	3	9	5	5	15	8	8
नागपूर(गा)	एकूण		28	14	13	21	11	10	49	25	23
	ग्रामीण		21	11	10	19	10	9	40	21	19
	नागरी		6	3	3	2	1	1	8	4	4
11 हिंमणा	एकूण		15	8	7	23	14	13	41	22	20
	ग्रामीण		12	6	6	25	13	12	37	19	18
	नागरी		3	2	2	1	1	1	4	3	3
12 काटोल	एकूण		23	12	11	34	17	16	57	29	27
	ग्रामीण		19	10	9	31	16	15	50	26	24
	नागरी		4	2	2	3	2	1	7	4	3
13 नरसेड	एकूण		21	11	10	25	13	12	46	24	22
	ग्रामीण		17	9	8	22	11	10	39	20	18
	नागरी		4	2	2	3	1	1	7	3	3
14 कळमेश्वर	एकूण		15	8	7	13	7	6	23	15	13
	ग्रामीण		13	7	6	11	5	5	24	12	11
	नागरी		2	1	1	2	1	1	5	2	2
जिल्हा	एकूण		619	320	299	458	236	222	1077	556	521
	एकूण		220	114	106	236	121	114	456	235	220
	एकूण		399	206	193	222	115	107	621	321	300

टीप : 1) ' आकडेवारी केवळ अस्थायी ' व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

2) आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार : 1991 ची जनगणना.

तक्ता क्रमांक : 1.8

भिंती / छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामग्री नुसार घरांचे वर्गीकरण
जिल्हा : नागपूर (1991 च्या जनगणनेनुसार)

अ. क्र.	बा	ब	ए कू ण सं ह्या	ग्रा मी ण सं ह्या	ना म री सं ह्या
1			3	4	5
	एक : एकूण जनगणना घरे		773170	313700	459470
1	भिंतीची सामुग्री : गवत, पाने, वेळू व बांबू		66255	32540	33715
2	माती		252645	190635	62010
3	कच्च्या विटा		76870	21250	55620
4	लाकूड		20770	2180	18590
5	पक्क्या विटा		304385	60820	243565
6	गॅल्वनाईज्ड लोखंडी किंवा इतर धातूचे पत्रे		3760	830	2930
7	दगड		3090	1180	1910
8	सिमेंट काँक्रीट		44365	3955	40410
9	वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली इतर सामुग्री		1030	310	720
	<u>दोनः छपरांसाठी वापरलेली सामुग्री</u>				
1	गवत, पाने, वेळू, माती, कच्च्या विटा किंवा बांबू		52820	33740	19080
2	कौले, तळी दगड, कंकर		445105	234815	210290
3	पन्हाळीचे लोखंडी पत्रे, जस्ताचे किंवा धातूचे पत्रे		37925	7035	30890
4	असबेसटॉस सिमेंटचे पत्रे		22270	3715	18555
5	विटा व चूना		10395	3530	6865
6	दगड		1260	375	885
7	प्रचलित सिमेंट काँक्रीट		160215	13230	146985
8	इतर वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामुग्री		43180	17260	25920

टीप : " आकडेवारी केवळ अस्थायी " व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.
आधार : 1991 ची जनगणना.

अ. क्र.	बा. ब.	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या	एकूण संख्या
1	2	3	4	5
1	एक) एकूण कुटुंबे दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती ओ स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी को बेघर कुटुंबे डो इतर	244165	366630	610795
2	एक ते दोन व्यक्ती असलेली कुटुंबे एक) एकूण कुटुंबे दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती ओ स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी को बेघर कुटुंबे डो इतर	36315	46910	83225
3	तीन ते पाच व्यक्ती असलेली कुटुंबे एक) एकूण कुटुंबे दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती ओ स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी को बेघर कुटुंबे डो इतर	116790	175575	292365
4	सहा ते आठ व्यक्ती असलेली कुटुंबे एक) एकूण कुटुंबे दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती ओ स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी को बेघर कुटुंबे डो इतर	76930	111495	188425
5	नऊ व अधिक व्यक्ती असलेली कुटुंबे एक) एकूण कुटुंबे दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती ओ स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी को बेघर कुटुंबे डो इतर	14130	32650	46780
		13490	27465	40955
		350	4595	4945
		-	-	-
		290	590	880

टीप : अकडेवारी केवळ आरंभिक व जुळील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.
आधार : 1991 ची जनगणना.

तक्ता क्रमांक 1.10

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर

जिल्हा : नागपूर

(1991 ची जनगणना)

अ. क्र.	बा. क्र.	एकूण जनगणना घरे	जनगणनेच्या सुवातीची रिकामी असलेली घरे	जनगणना घरांचा वापर राहणे	दुकान आणि राहणे	पत्रशाळा (कटोरो-घोगास-हो) आणि राहणे	इतर वापर रासह स्तंभ-6 व 7 मध्ये निर्देशित केलेल्या व्यतिरिक्त राहणे	हॉटेल, धर्मशाळा, पर्यटन घरे इत्यादि
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	एकूण	778170	51885	570675	9595	20930	7230	23175
2	ग्रामीण	313700	17110	266225	3210	8905	4440	425
3	नगरी	459470	34775	344450	6385	12025	2790	925

तक्ता क्र. 1.10 पुढे सुरु

अ. क्र.	बा. क्र.	उपहार गृहे सोडून दुकाने	व्यवसायांची घरे आणि कार्यालये	कारखाने पत्रशाळा छपरे इत्यादी	स्टॉर मिठाईची दुकाने आणि उपहार गृहे	करमणूक पंजायत घरे सांस्कृतिक केंद्र इ. पुजास्थाने सोडून	पुजास्थानादेवळे चर्च मंदिरे शिव गुळदारा वगैरे	इतर
1	2	10	11	12	13	14	15	16
1	एकूण	23175	6900	17040	2495	1040	6160	54895
2	ग्रामीण	3495	1715	3875	525	340	3440	39995
3	नगरी	19680	5185	13165	1970	700	2720	14700

टीप : ' आकेडेवारी केवळ अस्थायी ' व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.
आधार : 1991 ची जनगणना

.....25.....
 तक्ता क्र. 2.1

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1997 (पर्जन्य मि. मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना व वर्ष								
		जानेवारी			फेब्रुवारी			मार्च		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपूरशा	11.8	3	32.9	17.5	-	-	18.2	-	-
2	सावनर	13.7	1	7.2	16.2	-	-	17.4	-	-
3	पारशिवनी	14.9	1	5.6	20.0	-	-	17.3	-	-
4	रामटेक	14.6	2	11.4	21.2	-	-	18.8	-	-
5	मौदा	14.6	2	35.0	21.2	-	-	17.8	-	-
6	कामठी	14.3	1	27.0	6.6	-	-	21.0	-	-
7	कुही	12.1	4	42.1	17.2	-	-	14.7	-	-
8	भिवापूर	12.1	2	67.5	17.2	-	-	14.7	-	-
9	उमरुड	12.1	2	34.0	17.2	-	-	14.7	-	-
10	नागपूरगा	14.3	2	20.4	6.6	-	-	21.0	-	-
11	डिंगणा	14.3	2	12.0	6.6	-	-	21.0	-	-
12	काटोल	14.7	1	13.6	17.6	-	-	13.9	-	-
13	नरखेड	14.7	1	2.5	17.6	-	-	13.9	-	-
14	कळमेश्वर	13.7	1	8.6	16.2	-	-	17.4	-	-

तक्ता क्र. 2.1 पुढे सुरु...

....26....

तक्ता क्र. 21 पुढे चालू

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1997 (पर्जन्य मि. मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना व वर्ष								
		एप्रिल			मे			जून		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	नागपूर (श)	16.3	1	4.0	20.4	2	7.3	204.5	8	87.3
2	सावनेर	11.9	2	11.4	14.4	1	20.6	172.2	10	124.6
3	पारशिवनी	9.9	1	1.0	11.7	-	-	159.1	9	76.0
4	रामटेक	15.3	1	5.0	13.3	2	24.6	201.1	10	74.5
5	मौढा	15.3	3	21.8	13.3	2	26.0	201.1	8	147.2
6	कामठी	21.8	2	8.4	14.7	1	22.2	165.6	7	56.7
7	कुही	13.2	2	28.6	14.3	1	18.9	192.2	9	130.9
8	भिवापूर	13.2	3	21.0	14.3	2	57.0	192.2	7	108.5
9	उमरुड	13.2	3	25.0	14.3	1	12.0	192.2	7	207.0
10	नागपूरगा	21.8	2	24.0	14.7	3	29.4	165.6	6	53.8
11	हिंगणा	21.8	4	17.0	14.7	1	9.0	165.6	7	45.4
12	काटोल	12.9	1	11.2	16.4	1	22.6	170.4	5	73.8
13	नरसेड	12.9	-	-	16.4	-	-	170.4	6	101.6
14	कळमेश्वर	11.9	1	8.4	14.4	1	7.2	172.2	10	118.4

तक्ता क्र. 21 पुढे सुट...

.....27.....
 तक्रा क्र. 21 पुढे चालू

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा नागपूर

वर्ष - 1997 (पर्जन्य मि. मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना व वर्ष								
		जुलै			ऑगस्ट			सप्टेंबर		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	21	22	23	24	25	26	27	28	29
1	नागपूर (श)	368.3	13	228.3	228.4	10	195.6	136.9	10	217.3
2	सावनेर	305.1	13	300.2	231.3	8	128.6	205.5	8	96.9
3	पारशिवनी	343.4	16	379.7	249.0	11	258.0	174.7	7	142.2
4	रामटेक	372.9	12	294.1	297.3	11	192.4	197.7	8	95.0
5	मौडा	372.9	11	250.6	297.3	11	316.6	197.7	11	192.2
6	कामठी	341.3	12	215.2	271.5	10	236.3	212.6	11	163.4
7	कुही	393.2	12	240.9	324.1	11	220.4	219.9	10	101.8
8	भिवापूर	393.2	16	228.9	324.1	13	422.5	219.9	9	98.6
9	उमरुड	393.2	16	195.6	324.1	14	337.2	219.9	8	84.4
10	नागपूर (ग)	341.3	13	220.9	271.5	9	285.6	212.6	11	291.7
11	हिंगणा	341.3	13	193.2	271.5	11	187.4	212.6	8	154.0
12	काटोल	285.6	17	341.8	225.5	10	183.6	178.6		85.0
13	नरखेड	285.6	15	405.3	225.5	13	297.5	178.6		87.4
14	कळमंजूर	305.1	14	208.0	231.3	8	192.9	205.5	12	210.6

तक्रा क्र. 21 पुढे चालू...

तक्रता क्र. 2.1 पुढे चालु

निचडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1997 (पर्जन्य मि. मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना व वर्ष								
		ऑक्टोबर			नोव्हेंबर			डिसेंबर		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	30	31	32	33	34	35	36	37	38
1	नागपूर श	51.5	6	104.8	16.5	2	78.5	11.9	8	131.5
2	सावनेर	46.2	5	142.0	16.1	4	67.4	10.2	9	126.2
3	पारशिवनी	49.1	4	71.8	10.6	5	119.8	7.2	9	116.0
4	रामटेक	49.7	4	65.0	14.1	5	145.2	7.3	9	81.9
5	मौदा	49.7	8	180.4	14.1	2	44.0	7.3	9	109.2
6	कामठी	49.7	7	100.6	3.4	2	62.7	23.8	10	106.8
7	कुही	51.7	9	152.3	15.4	4	25.4	6.3	8	111.6
8	भिवापूर	51.7	9	186.8	15.4	3	11.4	6.3	9	109.4
9	उमरेड	51.7	8	210.6	15.4	1	9.0	6.3	9	100.0
10	नागपूरगा	49.7	6	138.1	3.4	2	79.3	23.8	11	124.5
11	हिंगणा	49.7	5	45.0	3.4	3	65.0	23.8	10	92.0
12	काटोल	43.7	5	143.6	16.4	4	176.0	8.4	8	123.6
13	नरसेड	43.7	3	115.0	16.4	6	145.2	8.4	8	81.4
14	कळमेश्वर	46.2	5	198.8	16.1	6	164.8	10.2	10	106.1

.....29.....

तक्ता क्र. 21 पुढे चालू

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1997 (पर्जन्य मि. मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	ए सरासरी	कू पर्जन्य दिवसांची संख्या	ण 1 9 9 8 पर्जन्य
1	2	39	40	41
1	नागपूर (श)	1161.7	63	1085.5
2	सावनेर	1060.2	61	1024.6
3	पारशिवनी	1066.9	63	1170.1
4	रामटेक	1223.3	64	990.1
5	मौदा	1223.3	67	1324.0
6	कामठी	1146.3	63	999.3
7	कुही	1274.3	70	1138.9
8	भिवापूर	1274.3	73	1311.6
9	उमरेड	1274.3	69	1214.8
10	नागपूर(गा)	1146.3	65	1267.7
11	हिंमणा	1146.3	64	820.0
12	काटोल	1004.1	57	1179.8
13	नरसेड	1004.1	58	1235.9
14	कळमेश्वर	1060.2	68	1223.8

आधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तपमान (1996 व 1997)

जिल्हा : नागपूर

(आकडे सेल्सिअसमध्ये)

अ. क्र.	महिना	केंद्र : नागपूर विमानतळ				केंद्र : नागपूर शहर			
		कमाल		किमान		कमाल		किमान	
		1996	1997	1996	1997	1996	1997	1996	1997
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	जानेवारी	33.0	30.4	11.4	7.8	31.9	29.9	13.3	9.1
2.	फेब्रुवारी	36.6	33.7	11.7	10.0	34.7	35.9	13.4	11.2
3.	मार्च	42.2	39.8	13.5	15.4	40.8	38.4	15.5	14.6
4.	एप्रिल	45.2	42.5	16.2	16.4	44.1	40.3	18.4	17.6
5.	मे	45.3	45.2	21.4	20.4	44.0	42.5	22.5	20.7
6.	जून	46.8	43.2	25.1	23.2	44.7	41.2	25.0	23.2
7.	जुलै	38.6	38.4	21.4	23.2	37.1	37.7	20.9	23.3
8.	ऑगस्ट	34.4	35.8	22.3	22.8	33.5	34.5	22.6	22.9
9.	सप्टेंबर	35.6	35.4	21.6	19.6	N. A.	34.9	N. A.	22.3
10.	ऑक्टोबर	30.2	34.4	15.0	17.4	N. A.	33.6	N. A.	17.0
11.	नोव्हेंबर	33.8	32.2	10.3	16.5	N. A.	32.3	N. A.	18.6
12.	डिसेंबर	31.7	29.0	6.3	11.4	N. A.	28.3	N. A.	12.3
वार्षिक		46.8	45.2	6.3	7.8	44.7	42.5	13.3	9.1

आधार : विभागीय हवामान शास्त्र कार्यालय, नागपूर

...31....

तक्ता क्र. 3.1.

जमिनीचा वापर

जिल्हा : नागपूर

[वर्ष:- 1994-95 व 1996-97] (क्षेत्र"00"हेक्टर)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल-व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र		नस-एकूण (6+7)	पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न झालेली एकूण जमीन			
					बिगर शेती वापरासाठी जमीन	पडीत /लागवडी लायक नसलेली जमीन		लागवडी लागू नसलेली जमीन	कायम चरण व जागा	कसलेल्या जमिनीत समाविष्ट नसलेली झाडे, झुड-पे, फळबागा यासारखी जमीन	एकूण (9+10+11)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूरशा	1994-95	209	-	12	72	84	45	29	-	74
		1996-97	209	-	25	66	91	45	9	-	54
2	सावनेर	1994-95	619	-	46	108	154	32	12	-	44
		1996-97	619	-	60	19	79	90	12	-	102
3	पारशिवनी	1994-95	787	270	63	25	88	28	25	5	58
		1996-97	787	270	30	33	63	37	23	6	66
4	रामटेक	1994-95	1143	610	16	87	103	52	16	25	93
		1996-97	1143	560	29	95	124	90	26	7	123
5	मौदा	1994-95	613	5	8	65	73	2	3	10	15
		1996-97	613	5	35	34	69	9	7	12	28
6	कामठी	1994-95	424	24	10	50	60	6	20	16	42
		1996-97	424	17	50	12	62	6	23	16	45
7	कुही	1994-95	829	17	14	93	107	3	27	-	30
		1996-97	829	86	49	9	58	40	13	10	63

तक्ता क्र. 3.1 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. ३.१ पुढे चालू
जमिनीचा वापर

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र'००'हेक्टर)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र		नसलेले एकूण (६+७)	पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न झालेली एकूण जमीन			एकूण (९+१०+११)
					बिगर शेती वापरातील जमीन	पडीत /लागवडी लायक नसलेली जमीन		लागवडी लागू नसलेली जमीन	कायम गुरे चरण व घराणाची जागा	कसलेल्या जमिनीत समाविष्ट नसलेली झाडे, झुडपे, फळबागा, घासातील जमीन	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
८	भिवापूर	१९९४-९५	७०२	१०६	१३	२८	४१	२२	४२	९	७३
		१९९६-९७	७०२	८४	१८	३३	५१	३५	४०	९	८४
९	उमोडे	१९९४-९५	९७९	२३५	७	६०	६७	३७	१२५	२१	१८३
		१९९६-९७	९७९	१४६	५४	२६	८०	५३	१२०	२२	१९५
१०	नागपूरगा	१९९४-९५	६२०	३७	२५	६३	८८	४२	२९	८	७९
		१९९६-९७	६२०	८९	५७	५३	११०	४२	२९	८	७९
११	हिंमणा	१९९४-९५	७८६	१००	६३	४७	११०	६३	९६	११	१७०
		१९९६-९७	७८६	२७	५५	२१	७६	५२	९०	२०	१६२
१२	काटोल	१९९४-९५	८४२	८७	२	४९	५१	३२	२२	-	५४
		१९९६-९७	८४२	८७	१३	१८	३१	३५	२५	-	६०
१३	नरखेड	१९९४-९५	७६८	४५	७	५३	६०	२७	५२	६	८५
		१९९६-९७	७६८	३९	२७	१९	४६	३०	६१	६	९७
१४	कळमेश्वर	१९९४-९५	५४३	३२	४२	५८	१००	३५	३७	-	७२
		१९९६-९७	५४३	१	४०	४६	८६	४०	५२	-	९२
जिल्हा एकूण		१९९४-९५	९८६४	१५६८	३२८	८५८	११८६	४२६	५३५	१११	१०७२
		१९९६-९७	९८६४	१४११	५४२	४८४	१०२६	६०४	५३०	११६	१२५०

.....३३०.....
 तबता क्र. ३.१ पुढे चालु

जमिनीचा वापर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	पडीत जमीन			लागवडीसालील क्षेत्र			लागवडीलायक क्षेत्र (9+11+15+16)
			चालु पड	इतर पड	एकूण पड	निव्वळ क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक क्षेत्र	एकूण क्षेत्र	
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
1	नागपूराशा	1994-95	20	9	29	22	5	27	96
		1996-97	5	32	37	31	5	36	113
2	सावनेर	1994-95	12	20	32	390	169	559	454
		1996-97	12	20	32	398	147	545	520
3	पारशिवनी	1994-95	36	34	70	300	75	375	403
		1996-97	17	35	52	335	32	367	430
4	रामटेक	1994-95	67	5	72	264	51	315	413
		1996-97	17	37	54	280	52	331	431
5	मौदा	1994-95	13	46	59	461	82	543	532
		1996-97	12	41	53	466	60	526	540
6	कामठी	1994-95	12	4	16	282	58	340	320
		1996-97	11	3	14	298	53	351	334
7	कुही	1994-95	66	45	111	564	44	608	678
		1996-97	13	46	59	609	55	664	718

तबता क्र. ३.१ पुढे सुरु....

.....३४.....
 तालिका क्र. ३.१ पुढे चालू

सुपिनीना वापर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	पडीत जमीन			लागवडीखालील क्षेत्र			लागवडीलायक क्षेत्र (9+11+15+16)
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड	निव्वळ क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक	एकूण क्षेत्र	
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
8	भिवापूर	1994-95	45	13	58	425	60	485	514
		1996-97	5	57	62	424	45	469	530
9	उमरुड	1994-95	3	3	6	489	130	619	558
		1996-97	15	30	45	481	116	597	601
10	नागपूरगा	1994-95	70	4	74	342	7	349	466
		1996-97	39	6	45	378	31	409	473
11	हिंगणा	1994-95	16	46	62	343	52	395	479
		1996-97	16	61	77	364	29	393	513
12	काटोल	1994-95	22	12	34	615	51	666	681
		1996-97	27	7	34	632	65	697	701
13	नरखेड	1994-95	79	31	110	468	61	529	611
		1996-97	12	8	20	572	84	657	628
14	कळमेश्वर	1994-95	31	74	105	234	144	378	374
		1996-97	31	19	50	314	48	362	404
जिल्हा		1994-95	492	346	838	5199	989	6188	6574
एकूण		1996-97	232	402	634	5582	821	6403	6936

टीप :- 1994-95 चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. व 1996-97 ची आकडेवारी जिल्हा क्रतू व पिके अहवालावरून घेण्यात आली असून ती अस्थायी स्वरूपाची आहे.

- साधर :
- 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे
 - 2) जिल्हा क्रतू व पिके अहवाल, जिल्हाधिवगरी कार्यालय, नागपूर.

....34....
तबता क्र. 3.2

तहसिलवार मिरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्रे
(वर्ष: 1994-95 व 1996-97)

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रूबी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	वरी	नाय-णी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर (श 1)	1994-95	110	486	474	-	474	-	41	-	-
		1996-97	121	565	957	-	957	-	40	-	-
2	सावनेर	1994-95	131	2470	13637	-	13637	1	-	-	-
		1996-97	103	3545	12829	-	12829	2	5	-	-
3	पारशिवनी	1994-95	3464	4609	4132	285	4417	-	21	-	-
		1996-97	1327	959	5249	2173	7422	-	21	-	-
4	रामटेक	1994-95	10794	4228	1565	1266	2831	-	286	-	-
		1996-97	10256	4016	2521	1218	3739	-	264	-	-
5	मौदा	1994-95	8204	17764	-	104	104	-	-	-	-
		1996-97	12751	9561	45	17	62	-	-	-	-
6	कामठी	1994-95	1030	5308	1350	44	1394	-	29	-	-
		1996-97	931	6221	1435	388	1823	-	21	-	-
7	कुही	1994-95	8044	7471	245	5797	6042	-	-	-	-
		1996-97	9682	7531	405	7599	8004	-	-	-	-

तबता क्र. 3.2 पुढे चालू.

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	वरी	नाचणी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
8	भिवापूर	1994-95	2910	6064	13	7007	7020	-	-	-	-
		1996-97	3147	5881	90	6913	7003	-	-	-	-
9	उमरुड	1994-95	1966	6619	3748	-	3748	-	-	-	-
		1996-97	3259	7830	3498	3729	7227	-	-	-	-
10	नागपूर (ग्रा)	1994-95	41	3083	7140	58	7198	-	1	-	-
		1996-97	40	2625	7986	22	8008	-	1	-	-
11	हिंगण	1994-95	16	2343	9953	-	9953	-	-	-	-
		1996-97	-	1409	9140	-	9140	-	-	-	-
12	काटोल	1994-95	395	2600	15886	-	15886	41	21	-	-
		1996-97	395	2583	16012	-	16012	43	19	-	-
13	नरखेड	1994-95	202	2772	6473	-	6473	70	30	-	-
		1996-97	243	2587	15596	-	15596	94	52	-	-
14	कळमेश्वर	1994-95	39	2556	12279	-	12279	2	1	-	-
		1996-97	38	2603	11828	-	11828	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1994-95	37346	68373	76895	14561	91456	114	430	-	-
		1996-97	42293	57896	87591	22059	109650	139	423	-	-

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरू....

.....
तबता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर तृण धान्य	एकूण तृण धान्य	हरभरा	तूर	मूग	उडीद	वाल	कुळी-ध	मटकी
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	नागपूर [श.]	1994-95	-	1111	80	132	7	-	-	-	-
		1996-97	118	1801	97	107	14	-	5	-	7
2	सावनेर	1994-95	-	16239	3274	7031	190	622	130	67	61
		1996-97	-	16484	2167	7535	244	28	129	231	43
3	पारशिवनी	1994-95	-	12511	2676	7608	-	18	10	-	47
		1996-97	-	9729	2296	6745	93	19	-	470	20
4	रामटेक	1994-95	-	18139	2333	1692	112	78	30	-	-
		1996-97	-	18275	2640	2450	359	60	47	8	10
5	मौदा	1994-95	-	26072	4230	831	15	22	12	-	-
		1996-97	-	22374	2070	4167	38	48	22	-	-
6	कामठी	1994-95	-	7761	1479	2176	37	-	1	21	5
		1996-97	-	8996	1440	1878	25	-	17	10	4
7	कुही	1994-95	-	21557	2289	2780	183	157	6	288	-
		1996-97	-	25217	2433	1967	150	164	4	-	-

तबता क्र. 3.2 पुढे सुरु.

तबता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर तृण-धान्य	एकूण तृण-धान्य	हरभरा	तूर	मूग	उडीद	वाल	कुळी-थ	मटकी
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
8	भिवापूर	1994-95	-	15994	2360	1919	52	200	-	242	21
		1996-97	-	16031	1633	1403	118	224	2	-	6
9	उमरुड	1994-95	-	12333	4147	3320	136	77	-	-	-
		1996-97	117	18433	3842	2452	146	100	15	-	37
10	नागपूर (गा)	1994-95	-	10323	1413	7348	353	27	24	-	-
		1996-97	-	10674	998	3677	516	11	7	-	24
11	हिंगणा	1994-95	-	12312	1722	6705	44	-	25	-	9
		1996-97	-	10549	1678	6549	216	18	10	753	22
12	काटोल	1994-95	3	18946	4245	3359	1158	905	30	2137	181
		1996-97	-	19032	3215	5654	2204	57	30	3121	164
13	नरखेड	1994-95	9	9556	4884	5012	1565	335	25	1256	25
		1996-97	-	18572	2597	4619	1169	19	15	1756	101
14	कळमेश्वर	1994-95	2	14879	1130	3843	202	92	59	849	134
		1996-97	-	14469	1180	2698	206	95	76	1183	116
जिल्हा एकूण		1994-95	14	197733	36262	53666	4054	2533	354	4860	483
		1996-97	235	210636	28286	51901	5498	843	379	7532	554

..... 58
 तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर क-डधान्य	एकूण कड धान्य	एकूण अन्न-धान्ये	ऊस	मिरची	हळद	सु-पारी	इतर मसा-ल्या-चे प-दार्थ	एकूण मसा-ल्या-चे प-दार्थ
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	नागपूर (श 1)	1994-95	1	220	1331	-	-	-	-	-	27
		1996-97	117	347	2148	-	28	-	-	3	31
2	सावनेर	1994-95	36	11411	27650	32	-	-	-	-	438
		1996-97	234	10611	27095	31	312	-	-	15	428
3	पारशिवनी	1994-95	151	10510	23021	-	-	-	-	-	1005
		1996-97	583	10226	19955	135	395	1	-	-	793
4	रामटेक	1994-95	193	4348	22487	141	-	-	-	-	743
		1996-97	280	5854	24129	147	601	1	-	-	767
5	मौदा	1994-95	307	5417	31489	387	-	-	-	-	3157
		1996-97	290	7535	29909	295	2300	1	-	-	3751
6	कामठी	1994-95	212	3931	11692	414	-	-	-	-	1111
		1996-97	744	4118	13114	426	1029	-	-	-	2402
7	कुही	1994-95	1043	6746	28303	69	-	-	-	-	8494
		1996-97	951	5669	30886	90	9530	3	-	-	9725

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु...

... 40 ...
 तबता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर क- डधान्य	एकूण कड धान्य	एकूण अन्न- धान्ये	ऊस	मिरची	हळद	सु- पारी	इतर मसा- ल्या- चे प- दार्थ	एकूण मसा- ल्याचे पदार्थ
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
8	भिवापूर	1994-95	1253	6047	22041	1	-	-	-	-	3543
		1996-97	347	3735	19764	-	3747	-	-	-	3820
9	उमरुड	1994-95	519	8201	20534	2	-	-	-	-	2791
		1996-97	682	7224	25657	-	2734	5	-	-	2874
10	नागपूर (गा)	1994-95	147	9312	19635	7	-	-	-	-	497
		1996-97	319	5552	16226	2	519	-	-	-	519
11	हिंगणा	1994-95	-	8505	20817	4	-	-	-	-	143
		1996-97	44	9290	19839	-	158	-	-	-	195
12	काटोल	1994-95	463	12478	31424	5	-	-	-	-	428
		1996-97	2570	17015	36047	7	340	-	-	-	413
13	नरखेड	1994-95	246	13348	22904	5	-	-	-	-	425
		1996-97	764	11040	29612	5	289	10	-	20	482
14	कळमेश्वर	1994-95	57	6366	21245	14	-	-	-	-	538
		1996-97	497	6051	20520	15	289	3	-	-	587
जिल्हा एकूण		1994-95	4628	106840	304573	1081	-	-	-	-	23340
		1996-97	8372	104265	314901	1153	22271	24	-	38	26787

तबता क्र. 3.2 पुढे सुरु....

.... 40

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	आंबा	काजू	एकूण फळे व भाजीपाला	संकीर्ण साधपिके	एकूण साधपिके	कापूस	इतर तंतूपिके	एकूण तंतूपिके	भूईमूग
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	नागपूर (श)	1994-95	-	-	328	-	1686	16	-	16	1
		1996-97	2	-	364	-	2543	33	-	33	2
2	सावनेर	1994-95	-	-	3382	-	31502	8828	10	8838	2548
		1996-97	11	-	3469	-	31023	9032	61	9093	2719
3	पारशिवनी	1994-95	-	-	1050	-	25076	2605	14	2619	175
		1996-97	17	-	1310	1	22194	3075	61	3136	65
4	रामटेक	1994-95	-	-	1678	-	25049	235	121	356	6
		1996-97	43	-	1498	-	26541	402	66	468	3
5	मौदा	1994-95	-	-	2317	-	37350	1	14	15	53
		1996-97	9	-	2771	-	36726	8	31	39	3
6	कामठी	1994-95	-	-	3227	-	16444	435	1	436	126
		1996-97	12	-	1969	-	17911	401	3	404	29
7	कुही	1994-95	-	-	1331	-	38197	-	39	39	-
		1996-97	12	-	1224	39	41964	29	53	82	-

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु...

तस्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	आंबा	काजू	एकूण फळे व भाजीपाला	संकीर्ण साध-पिके	एकूण साध-पिके	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भूईमूग
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39
8	भिवापूर	1994-95	-	-	726	-	26311	419	7	426	-
		1996-97	-	-	730	10	24324	499	62	561	-
9	उमोड	1994-95	-	-	896	-	24223	5553	1	5554	-
		1996-97	5	-	1043	12	29586	5817	11	5828	-
10	नागपूर [गा]	1994-95	-	-	2942	-	23081	-	-	-	41
		1996-97	15	-	2497	1	19245	8907	42	8949	30
11	हिंमणा	1994-95	-	-	1876	-	22840	16085	21	16106	108
		1996-97	11	-	1892	17	21943	13809	117	13926	171
12	काटोल	1994-95	-	-	5151	-	37008	3529	104	3633	5574
		1996-97	8	-	5141	-	41608	3874	127	4001	8652
13	नरखेड	1994-95	-	-	5502	-	28836	4811	90	4901	4490
		1996-97	2	-	5415	-	35514	5629	153	5782	5629
14	कळमेश्वर	1994-95	-	-	4560	-	26557	5583	12	5595	1486
		1996-97	5	-	4378	-	25500	5597	13	5610	2533
जिल्हा एकूण		1994-95	-	-	34966	-	363960	48100	434	48534	14608
		1996-97	152	-	33701	80	376622	57112	800	57912	19836

.....४३....

तक्ता क्र. ३.२ पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करडई	जवस	तीळ	नारळ	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ
1	2	3	40	41	42	43	44	45	46	47
1	नागपूर (श)	1994-95	-	105	5	-	2	920	-	-
		1996-97	-	169	3	-	642	816	-	-
2	सावनेर	1994-95	-	102	274	-	-	15297	116	-
		1996-97	-	195	216	-	11001	14131	21	92
3	पारशिवनी	1994-95	-	1090	516	-	1	9872	-	-
		1996-97	23	1221	196	-	9804	11309	-	18
4	रामटेक	1994-95	-	1631	144	-	-	6062	-	2
		1996-97	-	1556	214	-	4364	6137	-	-
5	मौदा	1994-95	10	1903	151	-	1907	16916	-	-
		1996-97	12	2195	19	-	13517	15746	-	-
6	कामठी	1994-95	46	2855	100	-	22	16994	-	-
		1996-97	33	2221	85	1	14269	16638	-	-
7	कुही	1994-95	3	6028	474	-	-	22605	-	-
		1996-97	-	6545	78	-	17650	24273	-	-

तक्ता क्र. ३.२ पुढे सुरु....

.... 481...

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालु

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करडई	जवस	तीळ	नारळ	इतर मळीत धान्ये	एकूण मळीत धान्ये	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ
1	2	3	40	41	42	43	44	45	46	47
8	भिवापूर	1994-95	76	3842	92	-	-	21754	-	-
		1996-97	53	4011	12	-	17901	21977	-	-
9	उमरेड	1994-95	13	3184	518	-	5	32082	-	-
		1996-97	18	2902	361	-	20939	24220	-	-
10	नागपूर (गा)	1994-95	1	-	210	-	2	11851	1	-
		1996-97	7	1549	136	-	10958	12680	-	-
11	हिंगणा	1994-95	-	12	27	-	-	148	-	5
		1996-97	-	-	29	2	2927	3129	-	-
12	काटोल	1994-95	1	77	310	-	5	25845p	-	-
		1996-97	2	67	216	-	15075	24912	-	-
13	नरसेड	1994-95	28	87	143	-	5	19101	-	-
		1996-97	5	92	127	-	18416	24269	-	-
14	कळमेश्वर	1994-95	5	130	171	-	-	5829	-	-
		1996-97	-	178	153	-	2196	5060	-	-
जिल्हा एकूण		1994-95	183	21046	3135	-	1949	205276	117	7
		1996-97	153	22901	1845	3	159659	204397	21	110

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु...

..... 15

तक्ता क्र. 3.2 पुढे चालू

तहसिलवार निरानराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-यांची पिके	हिरवी पिके	संकीर्ण असाद्य पिके	एकूण असाद्य पिके	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवडीखालील क्षेत्र	लागवडी निव्वळ क्षेत्र
1	2	3	48	49	50	51	52	53	54	55
1	नागपूर (श)	1994-95	-	6	-	53	995	2681	451	2230
		1996-97	-	25	72	58	1004	3547	469	3078
2	सावनेर	1994-95	116	88	-	3	24342	55844	16884	38900
		1996-97	113	96	5	7	23445	54433	14715	39753
3	पारशिवनी	1994-95	-	7	-	-	12498	37574	7510	30064
		1996-97	18	3	1	11	14478	36672	3175	33497
4	रामटेक	1994-95	2	-	-	32	6452	31501	5067	26434
		1996-97	3	-	32	14	6654	33195	5158	28037
5	मौदा	1994-95	-	23	-	1	16955	54305	8176	46129
		1996-97	-	28	4	14	15831	52557	5985	46572
6	कामठी	1994-95	-	18	-	98	17546	33990	5838	28152
		1996-97	-	9	80	13	17144	35055	5299	29756
7	कुही	1994-95	-	-	-	3	22647	60844	4451	56393
		1996-97	-	13	11	38	24417	66381	5437	60894

तक्ता क्र. 3.2 पुढे सुरु...

.... ५६
 त्तता क्र. ३.२ पुढे चालू

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-यांची पिके	हिरवी पिके	संकीर्ण असाद्य पिके	एकूण असाद्य पिके	लागवडी सा-लील एकूण क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवडीखालील क्षेत्र	लागवडी खालील क्षेत्र
1	2	3	48	49	50	51	52	53	54	55
8	भिवापूर	1994-95	-	-	-	-	22180	48491	6031	42460
		1996-97	-	20	-	9	22567	46891	4522	42369
9	उमरुड	1994-95	-	-	-	3	37639	61862	13004	48858
		1996-97	-	13	7	57	30125	59711	11592	48119
10	नागपूर (गा)	1994-95	1	-	-	26	11878	34959	742	34217
		1996-97	-	15	41	24	21709	40954	3169	37785
11	हिंगणा	1994-95	5	-	-	482	16741	39581	5247	34334
		1996-97	-	19	51	276	17401	39344	2872	36472
12	काटोल	1994-95	-	24	-	19	29521	66529	5077	61452
		1996-97	-	19	17	38	28087	69695	6478	63217
13	नरसुड	1994-95	-	23	-	3	24028	52864	6058	46806
		1996-97	-	26	3	29	30109	65623	8354	57269
14	कळमेश्वर	1994-95	-	1	-	23	11448	37805	14359	23446
		1996-97	-	13	21	15	10719	36219	4847	31372
जिल्हा एकूण		1994-95	124	190	-	746	254870	618830	98895	519935
		1996-97	134	299	345	603	263690	640312	82122	558190

टीप :- 1994-95 चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. व 1996-97 ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार : 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे.
 2) जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

.....47.....
- तबता क्र. 3.3

मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1997-98

1) दर हेक्टरी उत्पादन - किलोमध्ये, 2) एकूण उत्पादन - '00' मेटनात.

अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन	अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन
1	2	3	4	1	2	3	4
1	तांदूळ	816	240	17	जवस	84	14
2	गहू	385	204	18	भुईमूग	893	184
3	ज्वारी	672	549	19	मोहरी	250	1
4	बाजरी	427	1	20	तीळ	111	2
5	बाली	-	-	21	एरंडी	-	-
6	मका	750	2	22	ऊस	68167	409
7	नाचणी	-	-	23	नारळ	-	-
8	इतर धान्ये	-	-	24	कापूस (सरकी विरहीत)	82	254
9	एकूण धान्ये	595	996	25	ताज	200	1
10	हरभरा	266	98	26	मेस्टर(अंबाडी)	-	-
11	तूर	186	97	27	तंबाखू	1000	1
12	उडीद	385	10	28	एकूण औषधी व अमली पदार्थ	-	-
13	मुग	379	11	29	सुंठ (आले)	5000	150
14	मसूर	500	2	30	मिरची (लाल)	176	24
15	इतर कडधान्ये	372	29	31	हळद	6000	636
16	एकूण कडधान्ये	289	245	32	बटाटा	3892	432

टिप : 1) ऊसाचे उत्पादन ड्रेड केवळ स्वरूपांत आहे.

2) सुंठ/आले व हळद या पिकांचे क्षेत्र हेक्टर मध्ये असून 1 गाठ = 170 कि. ग्रॅम असे आहे.

आधार:- कृषी आयुक्तालय, पुणे.

.....१६.....
तबता क्र. ३.४

जिल्हा : नागपूर विविध साधनांचे ओलिता खालील क्षेत्र (क्षेत्र हेक्टरमध्ये)
[वर्षे १९९४-९५ व १९९६-९७]

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र प्लॉट भागीय	ओलिता- खालील निवळ क्षेत्र	ओलिता- खालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडी खालील क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्राची लागव- डीखालील क्षेत्राची टक्के- वारी
१	२	३	४	५	६	७	८
१	नागपूर (श)	१९९४-९५	-	५२६	५२६	७७७	२६८१
		१९९६-९७	-	५६७	५६७	१८८३	५३.०८
२	सावनेर	१९९४-९५	१६८३	३३४९	५०३२	७५०३	१३.४४
		१९९६-९७	१८७०	२६७३	४५४३	१४०५९	२५.८१
३	पारशिवनी	१९९४-९५	२६५५	१७४३	४३९८	६०३२	३७५७४
		१९९६-९७	१७९८	१४९०	३२८८	८११७	३६६७२
४	रामटेक	१९९४-९५	१७७५	१३४१	३११६	३४८८	३१५०१
		१९९६-९७	४९७५	२३४५	७३२०	९३५०	३३१९५
५	मौदा	१९९४-९५	८९५६	१६१८	१०५७४	१३२३९	५४३०५
		१९९६-९७	१७२७६	२३३	१७५०९	२२७३६	५२५५७
६	कामठी	१९९४-९५	२६५३	१७९९	४४५२	७११५	३३९९०
		१९९६-९७	१७३०	२७८०	४५१०	१०१३०	३५०५५
७	कुही	१९९४-९५	५१११	३४२५	८५३६	१०४५७	६०८४४
		१९९६-९७	६४१७	२९६३	९३८०	२१६०२	६६३८१

तबता क्र. ३.४ पुढे सुरु.

.....48.....
 तक्ता क्र. 3.4 पुढे चालु

विविध साधनांचे ओलिता सालील क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलितासालील क्षेत्र		ओलिता-	ओलिता-	एकूण लागवडी साठील क्षेत्र	ओलितासालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागवडीसाठी टक्केवारी
			एकूण भागीय	निहिरी	सालील निव्वळ क्षेत्र	सालील एकूण क्षेत्र		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
8	भिंतापूर	1994-95	2224	893	3117	3947	48491	8.14
		1996-97	1811	1098	2909	5414	46391	11.54
9	उमरुड	1994-95	2484	1201	3685	6041	61862	9.76
		1996-97	2592	1576	4168	11675	59711	19.55
10	नागपूर (गा)	1994-95	-	5761	5761	6503	34959	18.60
		1996-97	321	4298	4619	9779	40954	23.87
11	हिंगणा	1994-95	1194	1693	2887	3785	39581	9.56
		1996-97	725	1902	2627	6852	39344	17.41
12	काटोल	1994-95	432	5031	5463	9006	66529	13.54
		1996-97	167	5335	5502	11308	69695	16.22
13	नरसेड	1994-95	18	5013	5031	8842	52864	16.73
		1996-97	-	5999	5999	12996	65623	19.80
14	कळमेश्वर	1994-95	916	4377	5293	7506	37805	19.85
		1996-97	977	4556	5533	10834	36219	29.91
जिल्हा एकूण		1994-95	30101	37770	67871	94296	618830	15.24
		1996-97	40659	37815	78474	156735	640312	24.48

टीप :- 1994-95 चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. 1996-97 ची आकडेवारी जिल्हा कुतू त गिके अहवालावरून घेण्यात आली असून ती अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार :- 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे

2) जिल्हा कुतू त गिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

.....
 तक्ता क्र 3.5

निम्नलिखित पिकासालील औलिताये क्षेत्र

जिल्हा - नागपूर

(वर्षे 1994-95 व 1996-97)

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

क्र.	तहसील	वर्षे	तांदुळ	गहू	सर्पण ज्वारी	रुबी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	पका	साखी	इतर तृण धान्ये
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर (श)	1994-95	85	415	-	-	-	-	12	-	-
		1996-97	121	510	-	-	-	-	40	-	-
2	सावनेर	1994-95	1	2397	-	-	-	-	-	-	-
		1996-97	103	3100	395	-	395	2	5	-	-
3	पारशिवनी	1994-95	943	1847	-	-	-	-	-	-	-
		1996-97	3057	2423	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	1994-95	296	1442	-	-	-	-	-	-	-
		1996-97	4352	2115	170	152	322	-	264	-	-
5	मौदा	1994-95	5189	3652	-	-	-	-	-	-	-
		1996-97	14614	1758	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	1994-95	955	2790	-	2	2	-	29	-	-
		1996-97	931	2497	137	55	192	-	31	-	-
7	कुही	1994-95	3557	3732	-	3	3	-	-	-	-
		1996-97	5780	4169	190	2340	2530	-	-	-	-

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु.

.... 50

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	नाचणी	इतर तृणधान्ये
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
8	भिवापूर	1994-95	627	2391	-	23	23	-	-	-	-
		1996-97	663	2222	8	50	58	-	-	-	-
9	उमरुड	1994-95	897	3236	-	-	-	-	-	-	-
		1996-97	1262	4917	350	20	370	-	-	-	-
10	नागपूरगा	1994-95	41	2083	-	-	-	-	-	-	-
		1996-97	12	2625	1016	22	1038	-	1	-	-
11	हिंमणा	1994-95	-	1280	-	-	-	-	-	-	-
		1996-97	-	2361	15	-	15	-	-	-	-
12	काटोल	1994-95	-	2478	-	-	-	-	-	-	-
		1996-97	-	2574	-	-	-	-	-	-	-
13	नरसेड	1994-95	-	2436	-	-	-	-	-	-	-
		1996-97	-	3042	15	-	15	4	42	-	-
14	कळमेश्वर	1994-95	-	2519	-	-	-	-	-	-	-
		1996-97	51	2603	591	-	591	-	-	-	-
जिल्हा		1994-95	12591	32698	-	28	28	-	41	-	-
एकूण		1996-97	30946	36916	2887	2639	5526	6	383	-	-

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु....

.....52.....

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण तृण-धान्ये	हरभ. रा	तूर	वाटा-णा	इतर कड-धान्ये	एकूण कड-धान्ये	एकूण अन्न-धान्ये	ऊस	मसा-ल्याचे पदा-र्थ
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	नागपूरशा	1994-95	512	59	-	-	-	59	571	-	15
		1996-97	671	98	12	8	40	158	829	1	32
2	सावनेर	1994-95	2398	1092	-	-	-	1092	3490	32	333
		1996-97	3605	2061	1925	15	609	4610	8215	38	401
3	पारशिवनी	1994-95	2790	397	-	85	10	492	3282	-	1005
		1996-97	5480	281	17	9	75	382	5862	185	372
4	रामटेक	1994-95	1738	77	-	14	-	91	1829	141	309
		1996-97	7053	152	440	159	-	751	7804	139	165
5	मौदा	1994-95	8841	122	-	-	-	122	8963	387	1894
		1996-97	16372	172	-	9	70	251	16623	369	2238
6	कामठी	1994-95	3776	479	-	15	-	494	4270	414	477
		1996-97	3651	802	1261	124	39	2226	5877	349	1027
7	कुही	1994-95	7292	233	-	-	-	233	7525	69	1944
		1996-97	12479	2433	1623	45	121	4222	16701	91	2432

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु....

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण तृणधान्ये	हरभरा	तूर	वाटाणा	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	मसाल्याचे पदार्थ
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
8	भिवापूर	1994-95	3041	167	-	2	-	169	3210	1	380
		1996-97	2943	179	1109	167	-	1455	4398	1	345
9	उमरुड	1994-95	4133	366	-	-	-	366	4499	2	245
		1996-97	6549	393	1492	172	137	2194	8743	2	231
10	नागपूरगा	1994-95	2124	1413	-	16	-	1429	3553	7	231
		1996-97	3676	612	1818	2	162	2594	6270	4	359
11	हिंगणा	1994-95	1280	410	1	-	-	411	1691	4	72
		1996-97	2376	540	1012	5	182	1739	4115	-	70
12	काटोल	1994-95	2478	1363	1	30	4	1398	3876	5	356
		1996-97	2574	1422	1123	28	315	2888	5462	6	407
13	नरखेड	1994-95	2436	1176	-	34	6	1216	3652	5	136
		1996-97	3103	1471	1067	39	215	2792	5895	4	417
14	कळमेश्वर	1994-95	2519	823	-	7	8	838	3357	14	434
		1996-97	3245	980	515	20	405	1920	5165	16	485
जिल्हा		1994-95	45358	8177	2	203	28	8410	53768	1081	7831
एकूण		1996-97	73777	11596	13414	802	2370	28182	101959	1205	8981

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु...

.....58r...

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण साद्य पिके	एकूण साद्य पिके	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भुईमूग	जवस सूर्यफल
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	नागपूरशा	1994-95	127	2	-	715	-	-	-	-	11
		1996-97	109	196	-	1167	33	-	33	1	180
2	सावनेर	1994-95	1575	945	-	6375	829	-	829	289	-
		1996-97	1695	912	37	11298	991	10	1001	960	92
3	पारशिवनी	1994-95	895	8	-	5190	105	-	105	175	5
		1996-97	190	559	52	7220	132	27	159	24	156
4	रामटेक	1994-95	640	552	-	3471	5	-	5	2	-
		1996-97	648	238	-	8994	199	-	199	12	20
5	मौदा	1994-95	238	1078	-	12560	-	-	-	53	152
		1996-97	230	842	213	20515	-	2	2	4	582
6	कामठी	1994-95	605	781	-	6547	-	-	-	125	3
		1996-97	552	219	250	8274	457	1	458	26	317
7	कुही	1994-95	186	386	-	10110	-	-	-	-	-
		1996-97	236	752	48	20260	-	32	32	-	658

तक्ता क्र. 3.5 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भुईमूग	जवस सूर्यफल
1.	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
8	भिवापूर	1994-95	107	154	-	3852	-	-	-	-	-
		1996-97	144	237	127	5252	38	-	38	-	25
9	उमरुड	1994-95	243	104	-	5093	331	-	331	-	-
		1996-97	320	310	-	9606	775	-	775	-	35
10	नागपूरगावा	1994-95	2166	546	-	6503	-	-	-	-	-
		1996-97	1595	687	46	8961	142	3	145	33	349
11	हिंमणा	1994-95	1250	266	-	3283	435	-	435	67	-
		1996-97	1240	319	-	5744	737	-	737	70	38
12	काटोल	1994-95	3874	663	-	8774	3	-	3	174	54
		1996-97	3991	938	123	10927	7	5	12	215	87
13	नरखेड	1994-95	4401	295	-	8489	171	-	171	180	-
		1996-97	5068	860	290	12534	317	1	318	12	29
14	कळमेश्वर	1994-95	2410	952	-	7167	183	-	183	148	-
		1996-97	2582	815	119	9182	580	1	581	985	45
जिल्हा		1994-95	18717	6732	-	88129	2062	-	2062	1213	225
एकूण		1996-97	18600	7884	1305	139924	4408	82	4490	2342	2613

.....56.....

तरता क्र. 3.5 पुढे चालु

निरनिराळ्या पिकांखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करड-ई	इतर मळी-ताची पिके	एकूण मळी-ताची पिके	तंबा-खू	इतर औष-धी व माद-क प-दार्थ	एकूण औष-धी व माद-क प-दार्थ	चा-या-ची पिके	संकीर्ण असाद्य पिके	एकूण असाद्य पिके	ओलि-ताखालील एकूण क्षेत्र
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
1	नागपूरशा	1994-95	-	2	60	-	-	-	2	-	62	777
		1996-97	-	467	648	-	-	-	5	30	716	1883
2	सावनेर	1994-95	-	-	289	15	-	15	-	-	1133	7508
		1996-97	-	677	1729	7	-	7	24	-	2761	14059
3	प्रारशिवनी	1994-95	-	-	737	-	-	-	-	-	842	6032
		1996-97	-	320	500	-	-	-	-	238	897	8117
4	रामटेक	1994-95	-	-	11	-	1	1	-	-	17	3488
		1996-97	-	79	111	-	6	6	-	40	356	9350
5	मौदा	1994-95	-	-	729	-	-	-	-	-	729	13289
		1996-97	-	1630	2216	-	-	-	-	3	2221	22736
6	कामठी	1994-95	-	-	568	-	-	-	-	-	568	7115
		1996-97	33	1009	1385	-	-	-	13	-	1856	10130
7	कुही	1994-95	-	-	347	-	-	-	-	-	347	10457
		1996-97	-	599	1257	-	-	-	-	53	1342	21602

तरता क्र. 3.5 पुढे सुरु...

.....57.....
 तक्ता क्र. 3.5 पुढे चालू

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा : नागपूर

(क्षेत्र - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	करड-ई	इतर गळी-ताची पिके	एकूण गळी-ताची पिके	तंबा-सु	इतर औष-धी व मादक पदार्थ	एकूण औष-धी व मादक पदार्थ	चा-या-ची पिके	संकीर्ण खाद्य पिके	एकूण असा-द्य पिके	ओलि-ताखा-लील एकूण क्षेत्र
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
8	भिवापूर	1994-95	-	-	95	-	-	-	-	-	95	3947
		1996-97	5	92	122	-	-	-	-	2	162	5414
9	उमरुड	1994-95	-	-	617	-	-	-	-	-	948	6041
		1996-97	18	1239	1292	-	-	-	2	-	2069	11675
10	नागपूरगा	1994-95	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1996-97	4	297	633	-	-	-	-	-	828	9779
11	हिंगणा	1994-95	-	-	67	-	-	-	-	-	502	3785
		1996-97	-	259	367	-	-	-	-	4	1108	6882
12	काटोल	1994-95	-	-	229	-	-	-	-	-	232	9006
		1996-97	1	30	333	-	-	-	1	35	381	11308
13	लरखेड	1994-95	-	1	182	-	-	-	-	-	353	8842
		1996-97	9	49	99	-	-	-	26	19	462	12996
14	कळमेश्वर	1994-95	-	-	155	-	-	-	-	-	339	7506
		1996-97	-	15	1045	-	-	-	5	21	1652	10834
जिल्हा		1994-95	-	3	4086	15	1	16	3	-	6167	94296
एकूण		1996-97	70	6762	11787	7	6	13	76	445	16811	156735

टिप : 1) 1994-95 चे आकडे सुधारित आहेत. व 1996-97 ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार : 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे.

तत्का क्रमांक : 3.6 (अ)

तालुकावार सिंचन विहिरी आणि इतर विहिरी

जिल्हा : नागपूर

[वर्ष : 1994-95 व 1996-97]

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	सिंचन विहिरींची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरीवर डिझेल पंप	बासविलेले विजेचे पंप	वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर (श)	1994-95	378	4	288	75	-
		1996-97	1346	4	215	90	-
2	सावनेर	1994-95	3853	-	3846	514	514
		1996-97	3971	-	3918	514	509
3	पारशिवनी	1994-95	900	107	715	314	310
		1996-97	1085	202	986	338	327
4	रामटेक	1994-95	1226	180	610	169	502
		1996-97	1570	187	548	320	362
5	मौदा	1994-95	2272	-	-	-	-
		1996-97	1470	-	-	136	-
6	कामठी	1994-95	1935	30	1065	426	385
		1996-97	1977	30	599	413	1942
7	कुही	1994-95	1596	120	1055	546	540
		1996-97	2880	295	587	592	398
8	भिवापूर	1994-95	679	-	1133	191	543
		1996-97	780	320	521	253	647

तत्का क्र. 3.6(अ) पुढे सुरु

तक्ता क्रमांक : 3.6 (अ) पुढे सुरु ..
तालुकावार सिंचन विहिरी आणि इतर विहिरी

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र	तहसिल	वर्ष	सिंचन विहिरींची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरींवर बसविलेले डिझेल पंप	वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरींची संख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8
9	उमरुड	1994-95	2111	335	1225	558	512
		1996-97	2180	395	1232	567	598
10	नागपूरगावा	1994-95	1373	30	815	239	10
		1996-97	1396	35	827	254	139
11	हिंगणा	1994-95	2255	5	2771	856	380
		1996-97	2373	17	2640	697	417
12	काटोल	1994-95	10464	-	5957	1637	600
		1996-97	10182	13	6842	1397	674
13	नरखेड	1994-95	8425	-	6485	5257	1938
		1996-97	10217	9	7709	4817	2052
14	कळमेश्वर	1994-95	6289	-	5490	1560	1157
		1996-97	7855	-	5415	2372	447
जिल्हा एकूण		1994-95	43756	811	31455	12342	7391
		1996-97	49282	1507	32039	12760	8512

टीप :- 1994-95 चे आकडे सुधारित आहेत. 1996-97 ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे.

2) जिल्हा ऋतु पीके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तक्रार क्र. 3. 6(ब)

तालुकावार कुपनलिका, हातपंप चालू असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपांची संख्या
जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1997-98

अ. क्र.	तहसील	घरांची कुपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हातपंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युत पंपांची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युत पंपांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	नागपूर (श)	205	205	19	2500	603
2	सावनेर	15	13	-	240	11
3	पारशिवनी	15	14	-	252	24
4	रामटेक	36	34	-	501	21
5	मौदा	21	21	-	429	25
6	कामठी	53	53	-	282	23
7	कुही	13	13	-	489	26
8	भिवापूर	9	8	-	269	22
9	उमोड	8	8	-	286	19
10	नागपूर (गा)	23	21	-	439	26
11	हिंमणा	32	31	-	388	16
12	काटोल	52	31	-	348	27
13	नरसेड	41	19	-	311	37
14	कळमेश्वर	2	-	-	265	26
जिल्हा एकूण		525	471	19	6999	904

टिप : रकाना क्र. 6 व 7 मधील आकडेवारी संचित असून रकाना क्र. 3 ते 5 मधील आकडेवारी 1997-98 करिता दिलेली आहे.

आधार : 1) वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, नागपूर.

2) उप अभियंता, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, जिल्हा परिषद, नागपूर.

3) कार्यकारी अभियंता, पाणीपुरवठा विभाग, महानगरपालिका, नागपूर.

.....61.....
 तक्रता क्र. 3.7
 लघुघाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा - नागपूर

वर्ष : 1997-98

अ. क्र.	तहसील	उपयोगात नसलेली कामे (संख्या) 31/3/98 पर्यंत				उपयोगात असलेली कामे (संख्या) 31/3/98 पर्यंत			
		जिल्हा परिषद	राज्य	स्वाजगी/सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	स्वाजगी/सहकार	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर [श]	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	66	4	-	70
3	पारशिवनी	-	-	-	-	76	3	-	79
4	रामटेक	-	1	-	1	245	7	-	252
5	मौदा	-	-	-	-	55	1	-	56
6	कामठी	-	-	-	-	23	-	-	23
7	कुही	-	-	3	3	236	2	2	240
8	भिवापूर	-	3	-	3	142	8	-	150
9	उमरुड	-	1	-	1	78	10	3	91
10	नागपूर [गा]	-	-	-	-	53	3	-	56
11	हिंमणा	-	2	2	4	110	5	-	115
12	काटोल	-	1	-	1	303	4	-	307
13	नरसुड	-	-	-	-	188	3	-	191
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	73	3	-	76
जिल्हा एकूण		-	8	5	13	1648	53	5	1706

तक्रता क्र. 3.7 पुढे सुरु...

.... 67 ...
 तक्रा क्र. 3.7 पुढे चालू
 लघुपाटबंधाऱ्याची कामे

जिल्हा - नागपूर

वर्ष : 1997-98

अ. क्र.	तहसील	बापरातील कामाचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)				अंलितात्वातील निव्वळ क्षेत्र (हेक्टर)			
		जिल्हा परिषद	राज्य	साजगी/सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	साजगी/सहकार	एकूण
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	नागपूर (श.)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	718	1503	-	2221	718	415	-	1133
3	पारशिवनी	1016	1008	-	2024	1016	138	-	1154
4	रामटेक	7326	1901	-	9227	7326	343	-	7669
5	मौदा	1363	194	-	1557	1363	121	-	1487
6	कामठी	618	-	-	618	618	-	-	618
7	कुही	5208	941	290	6439	5208	291	240	5739
8	भिजापूर	2978	3765	-	6743	2978	327	-	3305
9	उमरुड	2862	5938	800	9095	2862	180	800	3342
10	नागपूर (ग्र.)	1108	639	540	2287	1108	19	405	1527
11	हिंमणा	1506	1867	-	3373	1506	286	335	2127
12	काटोल	3141	1419	-	4560	3141	182	-	3323
13	नरसेड	1148	934	-	2082	1148	79	65	1292
14	कळमेश्वर	1228	2910	-	4138	1228	680	-	1888
जिल्हा एकूण		29715	22984	1630	54329	29715	3044	1845	34604

- अध्यास : 1) कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग, नागपूर.
 2) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, नागपूर.
 3) कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग, जिल्हा परिषद १ व २ नागपूर.
 4) जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

..... 63.....
तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : नागपूर

जून 1998 असेरची

अ. क्र.	बाब	मोठे प्रकल्प		मध्यम प्रकल्प		
1	2	1)	1)	2)	3)	
1	प्रकल्पाचे नांव	पंच प्रकल्प	1) रामटेक	2) वेणा	3) कान्होलीबारा	
2	प्रकल्पाचे स्थान	भवेगांवसैरी	रामटेक	व्याहाडपेठ	कान्होलीबारा	
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1975	1914	1968	1978	
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	-	-	-	-	
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखांत	29419	29.12	97.66	288.09	
4	धरण					
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी.)	44.50	22.19	18.18	21.10	
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	44.50	22.19	18.18	21.10	
5	कालवा	उजवा	डावा	उजवा	उजवा	
	अ) एकूण लांबी (कि. मी.)	48.46	32.85	40.00	10.00	20.46
	ब) पूर्ण लांबी -"-	48.46	32.85	40.00	10.00	20.46
6	कमाल क्षमता(द. ल. घ. मी.)	180	-	103	23.567	21.520
7	30.6.98 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घ. मी.)	136.99	-	13.34	6.32	2.80
8	एकूण लाभक्षेत्र	188150	-	-	2500	9424
9	लाभक्षेत्रासालील लागवडी लायक क्षेत्र	126913	-	-	2000	6025
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलितासाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	101200	-	-	1214	3369
11	सध्या 97-98 मध्ये ओलितासाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)					
	अ) बारमाही	-	-	-	-	-
	ब) हंगामी	55553	-	-	-	431

तक्ता क्र. 3.8 पुढे सुरू.

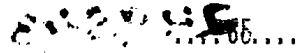
तक्ता क्र. 3.8 पुढे चालू

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : नागपूर

जून 1998 अक्षरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प				
1	2	4	5	6	7	
1	प्रकल्पाचे नांव	4) पांढराबोडी	5) मकरधोकडा	6) चंद्रभागा	5) उमरीनाला	
2	प्रकल्पाचे स्थान	कळमना		डोरली	उमरी	
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1967	1978	1974	1971	
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	-	-	-	-	
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे सर्व लाखांत	42.46	169.45	118.37	41.66	
4	धरण					
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी)	15.24	19.01	20.13	20.51	
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	15.24	19.01	20.13	20.51	
5	कालवा	उजवा	डावा	डावा	उजवा	डावा
	अ) एकूण लांबी (कि. मी.)	19.30	-	25.38	9.00	8.00
	ब) पूर्ण लांबी	19.30	-	25.38	9.00	8.00
6	कमाल क्षमता(द. ल. घ. मी)	13.865		21.359	8.885	5.70
7	30.6.98 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घ. मी.)	5.327		5.202	2.999	1.321
8	एकूण लाभक्षेत्र	1361		5182	3974	2469
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी-तायक क्षेत्र	1030		3256	3181	1902
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	862		2695	2226	963
11	सध्या 97-98 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)					
	अ) वारसाही	-	-	-	-	-
	ब) हंगामी	532		10	267	411

तक्रता क्र. ३.८

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : नागपूर

जून १९९८ अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
१	२	३)	४)	५)	६)
१	प्रकल्पाचे नांव	७) केसरनाला	८) मोरघाम	९) कोलारनदी	१०) लेंकरानाला
२	प्रकल्पाचे स्थान	तेलकामठी	लिंगा	जुनेवाणी	राजेगांव
३	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	१९७३	१९७९	१९८३	१९८५
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	-	-	-	-
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखांत	६६.०८	७४.०५	१४८१.४३	१०३४.६२
४	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी)	१९.३२	१६.५४	३०.१५५	२१.५०
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	१९.३२	१६.५४	३०.१५५	२१.५०
५	कालवा	उजवा	उजवा	डावा	डावा
	अ) एकूण लांबी (कि. मी.)	६.००	५.९४	४.५९	२३.७०
	ब) पूर्ण लांबी	६.००	५.९४	४.५९	२३.७०
६	कमाल क्षमता(द. ल. घ. मी)	४.३०	५.४४	३५.३८०	२६.१३४
७	३०.६.९८ रोजी प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घ. मी.)	०.६३	१.७३३	१९.१९४	१२.७१५
८	एकूण लाभक्षेत्र	१०५२	१७१३	१०२५५	४८३७
९	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र	९३७	१४१३	८०८०	३०२८
१०	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	६०७	९६०	५९४४	२६१०
११	सध्या ९७-९८ मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)				
	अ) बारमाही	-	-	-	-
	ब) हंगामी	११८	१४४	१२४६	३४१

तक्रता क्र. ३.८ पुढे सुरु....

..... 66.....
 तक्रता क्र. ३.४ पुढे चालू

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : नागपूर

जून १९९८ अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
1	2	12)	13)	14)	15)
1	प्रकल्पाचे नांव	12) पेंढरीनाला	13) जामनदी	14) हिवरानाला	15) सायकी-मकर
2	प्रकल्पाचे स्थान	पेंढरी	रिधोरा	इंदापूर	सायकी
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	काम बंद	१९९६-९७	अनु. अप्राप्त	१९९५-९६
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	-	-	-	-
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखांत	९३३.९९	४१७४.४१	-	१७८८.७८८
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी.)	२०.८९	२४.००	-	१५.२४५
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	-	२४.००	-	१५.२४५
5	कालवा				
	अ) एकूण लांबी (कि. मी.)	२.३२	३९.००	-	२२.४१
	ब) पूर्ण लांबी	निस्क	२७.००	-	२२.४१
6	कमाल क्षमता(द. ल. घ. मी.)	७.६२	२८.०५	-	१४.७४
7	३०.६.९८ रोजी प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घ. मी.)	-	८.०१	-	२.००
8	एकूण लाभक्षेत्र	२७१३	१०६७४	-	३५१९
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र	२०३४	८४३०	-	२५४३
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	१५३०	७१८०	-	२३२०
11	सध्या ९७-९८ मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)				
	अ) बारमाही	निस्क	निस्क	-	निस्क
	ब) हंगामी	निस्क	निस्क	-	निस्क

टीप - रामटेक तलावाचे क्षेत्र हे पंच प्रकल्पाच्या ओलिताखालील क्षेत्रामध्ये अंतर्भूत आहे.

आधार : १) कार्यकारी अभियंता, नागपूर मध्यम प्रकल्प विभाग, नागपूर.

२) कार्यकारी अभियंता, नागपूर पाटबंधारे विभाग, नागपूर.

३) प्रकल्प अधिकारी भू व जल व्यवस्थापन, पथदर्शी प्रकल्प, नागपूर.

.... 67....
तक्ता क्रमांक :- 3.9

वहित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वहित धारण जमिन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या.

जिल्हा:- नागपूर

वर्ष:- 1990-91

(क्षेत्रफळ- हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		संस्था धारण		एकूण धारण		पूर्णपणे ओलिताखालील	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	0.02 हेक्टरखालील	237	1	1	0	0	0	238	1	22	0
2	0.02 - 0.5 हेक्टर	11040	3495	366	116	35	12	11441	3623	2697	876
3	0.5 - 1.0 -- " --	29273	22935	897	695	49	36	30219	23666	4869	3459
4	1.0 - 2.0 -- " --	69936	102566	2091	3039	78	114	72105	105769	5984	7976
5	2.0 - 3.0 -- " --	36736	83704	1488	3624	58	141	38282	92469	1904	4208
6	3.0 - 4.0 -- " --	20775	71788	888	3069	36	122	21699	74979	1463	4491
7	4.0 - 5.0 -- " --	13656	60753	662	2932	28	101	14341	63786	420	1673
8	5.0 - 7.5 -- " --	15888	95844	804	4348	57	364	16749	101056	333	1672
9	7.5 - 10.0 -- " --	5576	47485	324	2764	12	102	5912	50351	106	705
10	10.0 - 20.0 -- " --	3801	43362	264	3430	37	531	4102	52323	48	396
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	311	8443	30	796	24	1243	365	10482	0	0
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		207229	550376	7815	25363	409	2766	215453	578505	17846	25456

तक्ता क्र. 3.9 पुढे सुरु

... 38 ...
 तक्ता क्रमांक ३.९ पुढे सुरु ..

वहित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वहित धारण जमिन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित

जिल्हा:- नागपूर		धारण जमिनीची संख्या.					(क्षेत्रफळ- हेक्टरमध्ये)			
		वर्ष:- 1990-91								
अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	पूर्णपणे जिरीत धारण संख्या	अंशतः ओलिताखालील संख्या	ओलिताखालील धारण एकूण क्षेत्रफळ	ओलिताखालील क्षेत्रफळ	ओलिताखालील क्षेत्र निव्वळ ओलिताखालील क्षेत्र	संपूर्ण मालकीचे व कसलेले संख्या	क्षेत्रफळ		
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	0.02 हेक्टरखालील	19	0	0	0	0	22	0	238	1
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	8054	2276	445	168	109	3142	985	11441	3623
3	0.05 - 1.0 -- " --	22197	16370	2371	2200	1213	7740	4692	30215	23663
4	1.0 - 2.0 -- " --	53092	71858	12332	17670	3021	12366	15997	72066	105715
5	2.0 - 3.0 -- " --	27334	58333	3646	19753	7901	10550	12109	33244	92371
6	3.0 - 4.0 -- " --	14359	43537	5736	13579	6471	7249	10965	21637	74763
7	4.0 - 5.0 -- " --	9124	34552	4732	19077	7253	5152	8926	14293	63588
8	5.0 - 7.5 -- " --	10327	52234	6026	32766	10329	6359	12001	16715	100360
9	7.5 - 10.0 -- " --	3334	23578	2408	13308	5874	2514	6579	5892	50190
10	10.0 - 20.0 -- " --	2228	21800	1796	19034	5401	1344	5797	4084	52062
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	142	2556	227	4785	1441	227	1441	359	10308
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		150298	327592	45319	152340	54013	63165	79469	215184	577144

तक्ता क्र. ३.९ पुढे सुरु

तक्ता क्रमांक :- ३.१ पुढे सुरु ..

वहिन धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वहिन धारण जमिन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहिन धारण जमिनीची संख्या.

जिल्हा:- नागपूर

वर्ष:- 1990-91

(क्षेत्रफळ- हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	संपूर्ण भाडेपट्टीचे धारण		संपूर्ण इतरामार्फत कसलेले धारण		अंशतः मालकीचे, अंशतः भाडेपट्टीचे व इतरामार्फत कसलेले धारण				
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	मालकीचे क्षेत्र	भाडेपट्टीचे क्षेत्रफळ	इतरामार्फत कसलेले क्षेत्र	एकूण क्षेत्रफळ
1	2	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	0.02 हेक्टरखालील	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0.05 - 1.0 -- " --	4	8	0	0	0	0	0	0	0
4	1.0 - 2.0 -- " --	17	23	0	0	22	16	10	5	31
5	2.0 - 3.0 -- " --	0	0	7	15	31	47	17	19	83
6	3.0 - 4.0 -- " --	15	56	9	32	38	58	25	45	128
7	4.0 - 5.0 -- " --	10	46	10	42	28	66	16	28	110
8	5.0 - 7.5 -- " --	0	0	5	34	29	65	92	5	162
9	7.5 - 10.0 -- " --	0	0	0	0	20	94	67	0	161
10	10.0 - 20.0 -- " --	5	94	0	0	13	85	62	20	167
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	0	0	0	0	6	87	0	87	174
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		51	222	31	123	187	518	289	209	1016

आधार :- महा. शासनाच्या कृषि विभागाने 1990-91 मध्ये घेतलेल्या कृषि गणनेतील सांख्यिकी तक्ते

.... 70....

तक्का क्रमांक : 3.10

कृषिविषयक अवजारे कृषि गणना

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1992

अ. क्र.	तहसील	नांगरांची संख्या		बैलगा-इया संख्या	रुसाचे चरक		ओलीतासाठी		ट्रक्टर संख्या	तेलघाणी	
		लाक-डी	लोख-डी		शक्ति-चालणारे	बैल म-दतीने चालणारे	तेला-चालणारे	विद्युत पंप		विद्युत शक्ति-चालणारी	इतर शक्ति-चालणारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूरश	191	120	163	-	-	31	109	9	-	-
2	सावनेर	5003	1102	5420	-	-	116	2995	19	1	-
3	पारशिवनी	5628	601	4136	-	-	137	561	36	1	-
4	रामटेक	8109	1190	3324	-	-	353	1017	76	-	-
5	मौदा	8411	1859	6542	-	7	464	1393	321	12	4
6	कामठी	4181	570	3570	4	-	83	1592	43	8	-
7	कुही	10384	476	6637	1	-	498	1451	42	1	-
8	भिवापूर	7142	9245	5828	-	41	289	387	29	6	15
9	उमरुड	6503	2130	5146	27	21	631	1092	29	9	-
10	नागपूरगा	2942	1033	3037	-	-	167	2255	49	1	-
11	हिंमणा	2654	1482	2831	-	1	99	2329	22	-	-
12	काटोल	10337	2424	2392	3	-	-	6693	27	-	-
13	नरखेड	4124	1371	4712	7	-	36	11655	47	7	-
14	कळमेश्वर	2092	767	4509	-	7	82	4753	40	39	-
जिल्हा एकूण		77701	24370	58247	42	70	2986	38762	739	85	19

आधार : पशुगणना, 1992 ची आकडेवारी

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1997-98

अ. क्र.	तहसील	ब											
		(अ) दुष्काळ व टंचाई					टंचाई						
	एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमीन महसूल पूर्ण वा निलंबन दिलेले गावे संख्या	अंदाजित हानी पिक न घेणे	पशुधन मालमत्ता हानी	मदतीची घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेतजमिन अधिनियम खाली दिलेली तमाई रुपये			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1	नागपूर (श)	54	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	137	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	120	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	157	155	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	124	124	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	78	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	186	186	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	137	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरुड	192	192	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	161	161	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगण	156	156	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	189	189	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	नरखेड	154	154	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	108	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1953	1919	-	-	242086	2622	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक : 3.11 पुढे सुरु ..

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सक्षम परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1997-98

अ.	तहसील	ब				ब						
		(ब)	अ	व	ख	ण	स	दु	श	प	रि	स्थि
		एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त लोक-संख्या	जमिन महसुल पूर्ण हजा-रात	निर्लेब-न दि-लेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रु. पिक न येणे	पशु-धन मत्ता इ. ची हानी	मदती-ची हा-ती घे-तलेली कामे	कामा-वर घेतले-ल्यांची संख्या	केले-ला खर्च रुपये	शेत ज-मिन अधि-निय-मासा-ती दि-लेली तगाई रुपये
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
1	नागपूर (श)	64	22	1	-	-	-	-	-	-	-	
2	सावनेर	137	137	20	-	-	-	-	-	-	-	
3	पारशिवनी	120	120	19	-	-	-	-	-	-	-	
4	समटेक	157	155	14	-	-	-	-	-	-	-	
5	मौदा	124	124	22	-	-	-	-	-	-	-	
6	कामठी	78	78	18	-	-	-	-	-	-	-	
7	कूही	186	186	35	-	-	-	-	-	-	-	
8	भिवापूर	137	137	21	-	-	-	-	-	-	-	
9	उमरेड	192	192	21	-	-	-	-	-	-	-	
10	नागपूर(गा)	161	161	14	-	-	-	-	-	-	-	
11	हिंमणा	156	156	15	-	-	-	-	-	-	-	
12	काटोल	189	189	22	-	-	-	-	-	-	-	
13	नरखेड	154	154	29	-	-	-	-	-	-	-	
14	कळमेश्वर	108	108	17	-	-	-	-	-	-	-	
	जिल्हा एकूण	1953	1919	268	-	242036	2823	-	-	-	-	

तक्ता क्र. 3.11 पुढे सुरु.

तक्का क्रमांक : 3.11 पुढे सुरु ..
 दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1997-98

अ.	तहसील	बा						ब			
		(क)	पू	पू	पू	पू	पू	र	र	र	र
		एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त लोक-संख्या	जमिन महसुल पूर्ण निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रु. पिक पशु-धन मालमत्ता इ.	मदतीची घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमिन अधिनियमाखाली दिलेली तगाई रुपये	
1	2	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	नागपूर (श)	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	157	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	124	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	186	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	192	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूरगा	161	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	156	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	189	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	नरखेड	154	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	1958	-	-	-	-	-	-	-	-	-

- टिप :- 1) या तक्त्यात दर्शवलेली गावे सेटलमेंटचे असल्याने 1991 च्या जनगणनेच्या आधारावर गावांची संख्या जुळणार नाही.
 2) वरील माहिती १९९७-९८ मध्ये जिल्ह्यात झालेल्या अतिवृष्टी, गारपीट, व अवेळी पाऊस यामुळे नुकसान झाल्याची माहिती आहे.
 3) अंदाजित हानी तालुकानिहाय उपलब्ध नसल्यामुळे एकूण हंजारात देण्यात आलेली आहे.

आधार :- मा. जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर

टंचाईच्या पूर्वेतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती
जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1997-98

अ. क्र.	तहसील	मंडळाचे नाव	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
1	2	3	4	5
1	नागपूर (श)	शे नागपूर (शहर)	29	-
		शे पारडी	25	22
2	सावनेर	शे सावनेर	45	45
		शे सापा	47	47
		शे केळवद	45	45
3	पारशिवनी	शे पारशिवनी	27	27
		शे नवेगांव	62	62
		शे कन्हान	31	31
4	रामटेक	शे रामटेक	59	59
		शे नगरधन	33	33
		शे देवलापार	65	63
5	मौदा	शे मौदा	41	41
		शे निमसडा	33	33
		शे खात	50	50
6	कामठी	शे कामठी	39	39
		शे बडोदा	39	39
7	कुही	शे कुही	50	50
		शे तितूर	38	38
		शे माढळ	43	43
		शे वेलतूर	55	55
8	भिवापूर	शे भिवापूर	54	54
		शे नांद	38	38
		शे कारगांव	45	45

....75....

तक्ता क्र. 3.12 पुढे चालू

टंचाईच्या पूर्वेतिहासानुसार कठीण व हतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : 1997-98

अ. क्र.	तहसील	मंडळाचे नांव	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
1	2	3	4	5
9 उमरेड		१ उमरेड	45	45
		२ सिरसी	40	40
		३ बेला	55	55
		४ पाचगांव	52	52
10 नागपूर [ग्राम]		१ नागपूर [ग्रामीण]	48	48
		२ बोरी	61	61
		३ वाडी	52	52
11 हिंगणा		१ हिंगणा	42	42
		२ कान्होलीबारा	59	59
		३ गुमगांव	55	55
12 काटोल		१ काटोल	48	48
		२ येनवां	42	42
		३ कोंढाळी	54	54
		४ मेटपांजरा	45	45
13 नरसेड		१ नरसेड	31	31
		२ सावरगांव	30	30
		३ जलालसेडा	51	51
		४ पारडसिंगा	42	42
14 कळमेश्वर		१ कळमेश्वर	39	39
		२ धापेवाडा	33	33
		३ मोहपा	36	36
जिल्हा एकूण		44	1958	1919

टीप : 1) या तक्त्यात दर्शवलेली गावे सेटलमेंटचे असल्याने 1991 च्या जनगणनेच्या आधारावर गावांची संख्या जुळणार नाही.

आधार : मा. जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा), नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 4.1

तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा: नागपूर

अ. क्र.	तहसील	विदेशी/संकरित गाई व बैल				
		अडीच वर्षावरील बैल				
		केवळ पैदाशी करिता ठेवलेले प्रवृ	पैदाशी व कामाकरिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा करिता उप-योगात आणलेले बैल	पैदाशीसाठी अथवा कामासाठी उपयो-गात न आणलेले बैल	एकूण (3 ते 6)
1	2	3	4	5	6	7
1	नागपूर (शहर)	4	25	38	6	73
2	सावनेर	12	18	300	15	425
3	पारशिवनी	18	16	296	23	353
4	रामटेक	18	25	335	14	392
5	मौदा	29	18	320	47	424
6	कामठी	20	29	137	28	214
7	कुही	12	24	223	2	261
8	भिवापूर	5	7	350	28	390
9	उमरुड	63	77	397	51	588
10	नागपूरगा	12	33	240	7	292
11	हिंमणा	48	33	413	64	558
12	काटोल	42	27	1248	2	1319
13	नरखेड	12	6	236	15	269
14	कळमेश्वर	16	14	263	14	370
जिल्हा एकूण		311	352	4886	316	5865

.....77.....
 तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू
 तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा & नागपूर

अ. क्र.	तहसील	विदेशी / संकरित गाई व बैल					
		दुभत्या	अडीच वर्षावरील गाई व आटलेल्या	एकदाही न व्यायलेल्या	इतर	एकूण गाई	विदेशी/संकरित अडीच वर्षापर्यंत
1	2	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर (श)	451	195	-	646	532	1251
2	सावनेर	1600	1854	41	3495	3005	6925
3	पारशिवनी	611	647	23	1281	1322	2956
4	शमटेक	739	625	36	1400	1330	3422
5	मौडा	940	849	59	1848	1729	3999
6	कामठी	531	331	25	887	1079	2130
7	कुही	444	376	7	827	966	2654
8	भिवापूर	265	261	28	554	589	1533
9	उमरुड	375	449	28	852	767	2207
10	नागपूर(गा)	737	616	20	1373	1452	3117
11	हििंगणा	1040	891	123	2054	1959	4571
12	काटोल	2006	1644	30	3680	4032	9031
13	नरसेड	705	735	28	1468	1331	3068
14	कळमेडवर	849	978	28	1855	1665	3927
जिल्हा एकूण		11293	10451	476	22220	22058	50143

तक्ता क्र. 4.1 पुढे सुरु...

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू

तहसीलवार पशुधन (1992 च्या प्रशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल						
		तीन वर्षावरील बैल				तीन वर्षावरील गाई		
		केवळ पै- दाशीसा- ठी वापर- लेले वळ	पैदाशी व कामाकरि- ता उपयो- गात आण- लेले	केवळ कामा- करिता वापरलेले	इतर बैल	एकूण 3 वर्षाव- रील बै- ल(14+15 +16+17)	दुभत्या	आटलेल्या व एकदाही न व्यायलेल्या गाई-
1	2	14	15	16	17	18	19	20
1	नागपूर (श)	36	19	1298	61	1414	4048	2800
2	सावनैर	89	100	15825	301	16115	4061	13285
3	पारशिवनी	502	311	14345	378	15536	3966	10538
4	रामटेक	193	298	16896	443	17330	5729	10145
5	मौदा	168	363	18180	711	19422	3739	6134
6	कामठी	302	452	10894	382	11970	3961	5369
7	कुही	99	283	22331	426	23139	4657	9340
8	भिवापूर	272	654	16365	1091	18332	2342	9166
9	उमरुड	247	665	17458	829	19199	4214	11146
10	नागपूरगा	206	46	13549	178	13979	5473	10878
11	हिंमणा	150	77	12213	313	12753	3680	9687
12	काटोल	102	29	17981	26	18138	7317	15449
13	नरसेड	65	108	16140	229	16542	5022	13338
14	कळमेश्वर	59	138	11873	332	12402	3227	8855
जिल्हा एकूण		2490	3543	205088	5700	216821	61435	136130

तक्ता क्र. 4.1 पुढे सरू.

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू
तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल				विदेशी / संकरित व देशी एकूण गाई व बैल (13+24)
		३ वर्षावरील गाई इतर	एकूण गाई	तीन वर्ष व त्याखालील देशी वासरे	एकूण देशी गाई व बैल (18+22+23)	
1	2	21	22	23	24	25
1	नागपूर (श)	41	8889	4664	12967	14218
2	सावनेर	345	17691	13082	46888	53613
3	पारशिवनी	192	14696	12250	42582	45339
4	रामटेक	110	15984	15781	49595	53017
5	मौडा	112	9985	10640	40047	44046
6	कामठी	410	9740	8636	30346	32528
7	कुही	182	14179	13496	50814	52868
8	भिवापूर	417	11925	11114	41421	42954
9	उमरुड	229	15589	13372	48160	50367
10	नागपूरगा	294	16645	12334	42958	46075
11	हिंगणा	94	13461	11495	37709	42280
12	काटोल	79	22845	14566	56549	65580
13	नरखेड	545	18905	15765	51212	54280
14	कळमेश्वर	107	12188	8601	33191	37018
जिल्हा एकूण		3157	200722	166896	584439	634530

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू

तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व डे					३ वर्षावरील म्हशी	
		तीन वर्षावरील डे			इतर	एकूण डे	दुभत्या	आटलेल्या व न व्याघ्रलेल्या
1	2	केवळ पैदाशी साठी ठेवलेले	पैदाशी साठी व कामासाठी ठेवलेले	केवळ कामासाठी ठेवलेले				
1	नागपूर (श)	74	5	1	6	86	4779	1479
2	सावनेर	95	10	84	15	204	1107	1412
3	पारशिवनी	132	61	5	18	216	1429	1378
4	रामटेक	145	13	195	16	369	1837	1909
5	मौढा	80	23	20	65	188	2542	2135
6	कामठी	166	56	61	52	335	2164	1069
7	कुही	59	10	-	16	85	1187	1503
8	भिवापूर	89	26	21	31	167	645	1164
9	उमरुड	139	26	21	33	219	1434	2004
10	नागपूरगा	234	19	39	4	296	4292	3042
11	हिंमणा	173	25	18	28	244	1752	1867
12	काटोल	155	2	-	2	159	2539	3461
13	नरसुड	78	7	2	25	112	1824	2353
14	कळमेश्वर	66	11	3	18	98	1025	1395
जिल्हा एकूण		1635	294	470	329	2778	28556	26202

तक्ता क्र. 4.1 पुढे सुरु...

तकता क्रमांक 4.1 पुढे चालू

तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रेडे			एकूण गोजातीय	
		३ वर्षावरील म्हशी इतर	एकूण म्हशी	रेडे ३ वर्षे व त्याखालील		
1	2	33	34	35	36	37
1	नागपूर (शा)	35	6293	2167	8546	22764
2	सावनेर	18	2537	1361	4102	57915
3	पारशिवनी	33	2840	1385	4441	49971
4	रामटेक	79	3925	2449	6643	59660
5	मौदा	68	4775	3050	8013	52059
6	कामठी	48	3231	2146	5762	38288
7	कुही	10	2700	1620	4405	57273
8	भिवापूर	39	1348	1222	3237	46191
9	उमरेड	30	3468	2264	5951	56318
10	नागपूर(गा)	57	7391	3621	11308	57383
11	हिंमणा	46	3665	1577	5486	47766
12	काटोल	13	6013	3128	9300	74880
13	नरसेड	77	4254	2671	7037	61317
14	कळमेरुवर	18	2438	1069	3605	40623
जिल्हा एकूण		571	55328	29730	87836	722408

तकता क्र. 4.1 पुढे सुरु.

तक्ता क्रमांक 4.1 पुढे चालू
तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	मंडळा	बक-घा	घोडे व शिंगरे	इतर पशुधन	एकूण पशुधन	एकूण कोवड्या	एकूण कुकुकट पक्षी
1	2	3	39	40	41	42	43	44
1	नागपूर (शहर)	2	19254	65	2856	44741	75174	75534
2	सावनेर	1368	27937	13	1033	88916	34390	34432
3	पारशिवनी	421	23115	2	1033	74000	19452	19502
4	रामटेक	1	22535	14	819	32020	40217	40722
5	मौदा	7	21679	14	120	73895	59170	59180
6	कामठी	403	19168	1	1922	59730	21973	22031
7	कुही	1001	30953	149	894	90270	55163	55177
8	भिवापूर	1332	17356	23	373	65250	29337	29367
9	उमोड	1963	20310	1	956	79548	54195	54195
10	नागपूर(गा)	12	21988	10	250	79633	49174	49174
11	द्विगणा	3128	20000	49	875	71912	25110	25440
12	काटोल	1635	24158	70	901	101644	48330	48741
13	नरसेड	2511	20316	43	440	84327	23966	23972
14	कळमेश्वर	3357	18915	12	706	63313	5120	51224
जिल्हा एकूण		17141	307732	466	13089	1060836	59772	598978

आधार : पशुगणना 1992

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार								
		पशुवैद्यकीय सर्व चिकित्सालये	पशुवैद्यकीय दवाखाने	पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे	पशुरोग अन्वेषण केंद्रे/प्रयोगशाळा	फिरते पशुरोग नियंत्रण पध्दके	फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने	दक्षता पध्दके		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपूर(श)	1	1	1	-	-	1	1	-	-
2	सावनेर	-	-	3	3	-	-	-	-	1
3	पारशिवनी	-	-	3	4	-	-	-	-	-
4	समटेक	-	-	5	4	-	-	-	1	-
5	मौडा	-	-	3	2	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	3	1	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	3	5	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	2	5	-	-	-	-	-
9	उमरुड	-	-	5	3	-	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	-	-	2	3	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	-	-	2	3	-	-	-	-	-
12	काटोल	-	-	5	3	-	-	-	1	-
13	नरखेड	-	-	3	3	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	3	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1	1	43	42	-	1	1	2	1

तक्ता क्रमांक : 4.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या : 1997 - 98

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार										
		कृत्रिम म स्तन प्रशि- क्षण केंद्रे	विभा- गीय कृत्रिम स्तन केंद्रे	जिल्हा कृत्रिम स्तन केंद्रे	आधार भूत ग्राम केंद्रे	कृत्रिम स्तन केंद्रे	जिल्हा आधार विभा- गीय केंद्रे	पशुपै- दास केंद्रे	सधन कुक्कु- ट वि- कास गट	मेष पैदा- स केंद्रे	शेळी पैदा- स केंद्रे	
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	नागपूर(शा)	-	1	1	1	1	3	5	-	1	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	6	1	8	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	6	-	8	-	-	-	-
4	रामटेक	-	1	-	-	6	-	5	-	-	-	-
5	मौदा	-	-	-	-	5	-	6	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	4	2	1	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	7	1	4	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	6	-	5	-	-	-	-
9	उमरुड	-	1	-	-	7	2	5	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	-	-	-	-	5	7	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	-	1	-	-	5	-	6	-	-	-	-
12	काटोल	-	2	-	-	8	-	12	-	-	-	-
13	नरसेड	-	-	-	-	9	-	7	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	3	2	7	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		-	6	1	1	78	18	74	-	1	-	-

आधार : पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर.

सोमांच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या वर्ष (1997-98)

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	संसर्गजन्य व बांडमुळजन्य रोग	लागण	मृत्यू
1	2	3	4
1	<p><u>एकूण पशुधनाची मृत्यू संख्या</u></p> <p>गाई, म्हशी व बैल</p> <p>अ) घटसर्प</p> <p>ब) लाळ्या (पायलांग)</p> <p>क) फाया</p> <p>ड) फासी</p> <p>इ) सरा</p> <p>फ) देवी</p> <p>ग) इतर</p> <p><u>एकूण :-</u></p>	<p>13</p> <p>-</p> <p>46</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>59</p>	<p>11</p> <p>-</p> <p>38</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>49</p>
2	<p><u>मेंढ्या व बक्या</u></p> <p>अ) फाया</p> <p>ब) च्युमोनिघा</p> <p>क) लाळ्या (पायलांग)</p> <p>ड) देवी</p> <p>इ) घटसर्प</p> <p>इ) इतर</p> <p><u>एकूण :-</u></p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>229</p> <p>71</p> <p>145</p> <p>445</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>40</p> <p>71</p> <p>73</p> <p>184</p>
3	<p><u>कोबड्या</u></p> <p>अ) राणीखेत (मानमोडी)</p> <p>ब) देवी</p> <p>क) बुळकांडी</p> <p>ड) इतर</p> <p><u>एकूण :-</u></p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उप संचालक, नागपूर

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जि. प. नागपूर

तक्ता क्रमांक 4.3 (अ)

विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य वर्ष (1997-98)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या	सूचीकरण केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा अंतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या		लस टोचलेल्या जनावरांची संख्या
					एकूण वासरे	स्तंभ-6 पैकी संकरित वासरांची संख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर [शा	73079	4628	6841	2163	2032	656940
2	सावनेर	22172	1604	1991	696	648	35805
3	पारशिवनी	23383	2084	959	270	255	24084
4	रामटेक	54452	3571	4175	1484	1328	88864
5	मौदा	20755	1849	1731	571	455	29490
6	कामठी	21147	1308	928	260	230	32339
7	कूही	22653	1076	1417	449	410	30889
8	भिवापूर	28246	1783	706	256	216	32829
9	उमरुड	47295	3375	3270	1053	932	67291
10	नागपुरागा	18349	1253	900	366	325	24758
11	हिंगणा	29441	2430	1743	522	477	40514
12	काटोल	55437	5772	7380	2547	2369	101433
13	नरसेड	33111	1713	2050	589	524	29206
14	कळमेश्वर	24063	1087	1217	502	482	28568
	जिल्हा एकूण	473583	33533	35308	11687	10724	1223060

आधार : 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उप संचालक, नागपूर

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जि. प. नागपूर

तबता क्रमांक 44

मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या (1997-98)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	पशुवध गृहांची संख्या	एकूण कत्तल केलेली जनावरे (संख्या)						
			गायी व बैल	म्हशी व छेडे	मेंढ्या	शेळ्या बक-या	डुकरे	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूरशा	2	-	-	6458	37363	-	-	43821
2	सावनेर	4	391	27	-	1472	-	-	1890
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	1	-	-	-	2577	-	-	2577
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	1	-	-	-	3526	-	-	3526
7	कृही	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापुर	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	2	-	-	-	666	-	-	666
10	नागपूर (गा)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	2	-	-	30	2189	403	-	2622
13	नरखेड	3	-	-	-	828	172	-	1000
14	कळमेश्वर	2	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	17	391	27	6488	46621	575	-	56102

आधार : 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर

तस्ता क्रमांक 45

जिल्ह्यातील वनक्षेत्र वर्ष (1997-98)

जिल्हा - नागपूर

(वनक्षेत्र चौ. कि.मी.)

अ. क्र.	विभाग	राखीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	महसूल विभाग	-	-	817	817
2	वन विभाग	1068	820	75	1963
	जिल्हा एकूण	1068	820	892	2780

टीप :- स्तंभ क्र. 2 मधील वनविभागाखालील 'राखीव' क्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरित केलेल्या वनक्षेत्राचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

आधार :- मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र शासन, नागपूर.

तस्ता क्रमांक 4.6

जिल्हयातील मुख्य व गौण वन उत्पादने वर्ष (1997-98)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	वन उत्पादने	संदर्भ वर्षातील एकूण उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्री केलेले उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्रीचे मूल्य (मागील शिलकी उत्पादन धरून) (रु. हजारांत)
1	2	3	4	5
1	इमारती लाकूड (हजार घमी)	412.27	398.11	96218
2	जळारु लाकूड (हजार घमी)	5546.34	5544.47	14097
3	चंदन लाकूड (हजार घमी)	-	-	-
3A	फाटे (नग)	314169	302806	15981
4	गौण वन उत्पादने			
	अ) बांबू (संख्या)	1061790	839640	3192
	ब) गवत इत्यादि (क्विंटल)	4500	4500	64
	क) विडी पाने (स्टॅ. बॅग)	57660	57660	44197
	ड) डिक (क्विंटल)	23	23	101
5	इतर			
	1. आपटा पाने	-	-	-
	2. मोहाची फुले (क्वि.)	1.95	1.95	1
	3. साणी व सनिजे	-	-	-
	4. हिरडी (क्विंटल)	-	-	-
	5. आंबा	-	-	-
	6. सिताफळ	54	54	68
	7. लास (क्विंटल)	-	-	-
	8. इतर	-	-	-
6	एकूण गौण उत्पादने (4+5)	-	-	47623
	जिल्हा एकूण किंमत (1+2+3+6)	-	-	173919

आधार : 1) उप वन संरक्षक, नागपूर

2) विभागीय व्यवस्थापक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ, नागपूर

जिल्हयातील भूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1997-98)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	नदीची लांबी (किमी)	मत्स्यव्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्रातली सरोवरे व जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	मत्स्यव्यवसायासाठी आणलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भूजल मत्स्य उत्पादन (मे. टन)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकास मिळालेली किंमत (रुपये लाखांत)	मत्स्य व्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्यबीज (लाखांत)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूरशा	-	864	864	218	59.00	15
2	सावनेर	-	819	819	540	108.00	5
3	पारशिवनी	-	1832	1832	690	138.00	25
4	रामटेक	-	1729	1729	812	162.00	25
5	मौदा	-	130	130	38	6.60	6
6	पानठी	-	156	156	55	11.00	6
7	कुर्ही	-	550	550	215	43.00	6
8	मिवापूर	-	494	494	142	28.40	5
9	उमरेड	-	2539	2539	920	184.00	27
10	नागपूरगा	-	111	111	123	24.60	8
11	हिंगणा	-	495	495	70	14.00	4
12	काटोल	-	450	450	140	28.00	6
13	नरसेड	-	237	237	120	24.00	5
14	कळमेश्वर	-	363	363	45	9.00	6
	जिल्हा एकूण	650	10769	10769	4123	839.60	149

आधार : जिल्हा मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खाण्यातील कामगार		
			नोद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे चालू	ए कू ण	पु रु ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	कृषी उत्पादने	009	1	0	1	73	34	39
2	दुग्ध निर्मित पदार्थ	201	9	1	7	977	948	29
3	फळे व पालेभाज्या साठविणे	202	12	0	11	283	168	115
4	धान्य गिरणी उत्पादने	204	66	19	44	238	228	10
5	बेकरी उत्पादने	205	14	1	13	887	830	57
6	साखर उत्पादन व शुध्दीकरण कारखाने	206	1	1	0	0	0	0
7	घरगुती वापराचे मीठ तयार करणे	208	2	0	1	10	6	4
8	कोको, चॉकलेट व साखरेच्या पदार्थांचे उत्पादन	209	4	0	3	313	292	21
9	उदजन तेल, वनस्पती तूप तयार करणे	210	1	0	1	106	106	0
10	इतर साध तैलाची उत्पादने व चरबी [उदा. तिळाचे, शेंगदाण्याचे, मोहरीचे तेल]	211	31	6	25	602	599	3
11	चहावरील प्रक्रिया इन्स्टंट चहासह	213	1	0	1	494	494	0
12	काँफी वरील प्रक्रिया	214	1	0	0	0	0	0
13	बर्फ तयार करणे	216	10	1	9	49	49	0
14	पशु पक्षांच्या साध पदार्थांचे उत्पादन	217	4	0	4	75	74	1
15	स्टार्चचे उत्पादन	218	1	0	0	0	0	0
16	साध पदार्थांचे उत्पादन जे इतरत्र दिलेले नाही	219	10	1	9	231	158	73
17	स्पिरीट व मद्यार्थांचे शुध्दीकरण व प्रक्रिया	220	6	0	6	192	192	0
18	दारु कारखाने	221	3	0	3	228	227	1
19	माल्ट दारुचे उत्पादन	222	1	0	1	5	5	0
20	देशी दारुचे उत्पादन	223	6	2	4	232	213	19
21	सोडा लेमन व तत्सम पेयाचे उत्पादन	224	6	0	6	196	164	32
22	तपकिर, जर्दा चघळण्याचा तंबाखू	228	1	0	1	91	89	2
23	कापूस पिंजणे व साफ करणे	230	16	5	11	772	362	410

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
1	कृषी उत्पादने	009	22	0	0
2	दुग्ध निर्मित पदार्थ	201	330	1	12
3	फळे व पालेभाज्या साठविणे	202	74	1	8
4	धान्य गिरणी उत्पादने	204	59	3	11
5	बेकरी उत्पादने	205	274	0	0
6	साखर उत्पादन व शुध्दीकरण कारखाने	206	0	0	0
7	घरगुती वापराचे मीठ तयार करणे	208	3	1	8
8	कोको, चॉकलेट व साखरेच्या पदार्थांचे उत्पादन	209	95	1	34
9	उदजन तेल, वनस्पती तूप तयार करणे	210	32	0	0
10	इतर साद्य तेलाची उत्पादने व चरबी [उदा. तिळाचे, शेंगदाण्याचे, मोहरीचे तेल]	211	138	0	0
11	चहावरील प्रक्रिया इन्स्टंट चहासह	213	147	0	0
12	कॉफी वरील प्रक्रिया	214	0	1	29
13	बर्फ तयार करणे	216	14	0	0
14	पशु पक्षांच्या साद्य पदार्थांचे उत्पादन	217	23	0	0
15	स्टार्चचे उत्पादन	218	0	1	4
16	साद्य पदार्थांचे उत्पादन जे इतरत्र दिलेले नाही	219	60	0	0
17	स्पिरीट व मद्यार्कांचे शुध्दीकरण व प्रक्रीया	220	55	0	0
18	दारु कारखाने	221	67	0	0
19	माल्ट दारुचे उत्पादन	222	1	0	0
20	देशी दारुचे उत्पादन	223	70	0	0
21	सोडा लेमन व तत्सम पेयाचे उत्पादन	224	59	0	0
22	तपकिर, जर्दा चवळण्याचा तंबाखू	228	27	0	0
23	कापूस पिंजणे व साफ करणे	230	96	0	0

तक्ता क्रमांक 5.1 (पुढे चालू)

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा: नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खाण्यातील कामगार		
			नोद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे चालू	ए कू ण	पु रु ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
24	सूत कातणे (मिल व्यतिरिक्त)	231	2	1	1	1371	1305	66
25	हातमाग सुती कापडाचे उत्पादन	233	1	0	1	107	68	39
26	मिल मध्ये सुती कापड तयार करणे व प्रक्रीया करणे	235	8	1	7	4292	4179	113
27	सुती कापडावर रंगाई, छपाई व प्रक्रीया करणे	236	8	3	5	118	117	1
28	कच्च्या लोकरीचे, रेशमाचे उत्पादन (पिंजण्यासाठी)	240	3	1	2	173	172	1
29	लोकर पिंजणे व विणणे प्रक्रीया	242	1	0	1	412	412	0
30	रेशमी कापडाचे उत्पादन	245	3	1	2	23	8	15
31	कृत्रीम धाग्याचे विणकाम, सफाईकाम व प्रक्रीया	247	9	0	9	4099	3785	314
32	कृत्रीम धाग्यावर सफाई, रंगाई व छपाई करणे	248	1	0	1	134	134	0
33	विणकाम (मिलमध्ये)	260	1	1	0	0	0	0
34	सर्व प्रकारचे धागे, सुतळी, दोरे व जोळे तयार करणे	261	4	1	3	53	44	9
35	ब्लॅकट, शाल, सतरंजी, दुसे प्रकारच्या कापडाचे उत्पादन	263	1	1	0	0	0	0
36	सर्व प्रकारचे तयार कपडे बनविणे	265	1	0	1	48	38	10
37	इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या कापडाचे उत्पादन	269	2	0	1	25	10	15
38	लाकूड चिरणे व साफ करणे (प्लाथवूड व्यतिरिक्त)	270	657	247	378	1476	1476	0
39	लाकडाच्या फळ्या, प्लाथवूड व त्यापासून वस्तू बनविणे	271	16	3	11	554	548	6
40	इमारती बांधण्यासाठी लागणारे लाकडी सामान बनविणे (दरवाजे, खिडक्या इ.)	272	1	0	1	8	8	0
41	वेतकाम करणे	273	3	0	3	70	68	2
42	लाकडाची औद्योगिक उत्पादने	274	5	2	2	32	32	0
43	लाकडी फर्निचर/फळ्या तयार करणे	276	2	0	2	172	171	1
44	लाकूड, बांबू, केन व गवताची उत्पादने	279	2	1	1	41	41	0

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू
कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठवि- नारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
24	सूत कातणे (मिल व्यतिरिक्त)	231	423	0	0
25	हातमाग सुती कापडाचे उत्पादन	233	32	0	0
26	मिल मध्ये सुती कापड तयार करणे व प्रक्रीया करणे	235	1371	0	0
27	सुती कापडावर रंगाई, छपाई व प्रक्रीया करणे	236	21	0	0
28	कच्छ्या लोकरीचे, श्शमाचे उत्पादन (पिंजण्यासाठी)	240	53	0	0
29	लोकर पिंजणे व विणने प्रक्रीया	242	147	0	0
30	श्शमी कापडाचे उत्पादन	245	6	0	0
31	कृत्रीम धाग्याचे विणकाम, सफाईकाम व प्रक्रीया	247	1423	0	0
32	कृत्रीम धाग्यावर सफाई, रंगाई व छपाई करणे	248	41	0	0
33	विणकाम (मिलमध्ये)	260	0	0	0
34	सर्व प्रकारचे धागे, सुतळी, दौरे व जाळे तयार करणे	261	16	0	0
35	बल्लकेट, शाल, सतरंजी, दुसे प्रकारच्या कापडाचे उत्पादन	263	0	0	0
36	सर्व प्रकारचे तयार कपडे बनविणे	265	15	0	0
37	इतरत्र वर्गीकृत न केलेल्या कापडाचे उत्पादन	269	8	1	12
38	लाकूड चिरणे व साफ करणे (प्लायवूड व्यतिरिक्त)	270	374	32	114
39	लाकडाच्या फळ्या, प्लायवूड व त्यापासून वस्तू बनविणे	271	167	2	8
40	इमारती बांधण्यासाठी लागणारे लाकडी सामान बनविणे (दरवाजे, सिडक्या इ.)	272	2	0	0
41	वेतकाम करणे	273	21	0	0
42	लाकडाची, औद्योगिक उत्पादने	274	10	1	5
43	लाकडी फर्निचर/फळ्या तयार करणे	276	51	0	0
44	लाकूड, बांबू, केन व गवताची उत्पादने	279	12	0	0

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खाण्यातील कामगार		
			नोंद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे चालू	ए कू ण	पु रु ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
45	फलक कागद आणि कागदी बोर्ड, वर्तमान पत्राच्या कागदासह तयार करणे	280	18	1	17	667	648	19
46	कागदापासून व पेपर बोर्डापासून पिशुन्या व डबबे तयार करणे	281	19	0	17	241	239	2
47	कागद व पेपर बोर्डाच्या वस्तु व पल्प पासूनची उत्पादने	282	9	1	8	156	146	10
48	विशेष उद्योगावरील कागद तयार करणे	283	2	0	2	59	57	2
49	वृत्तपत्रे प्रकाशन व छपाई	284	5	2	3	145	143	2
50	निघतकार्तिके, पुस्तके, जनरल अँटलाँस, नकाशे इ. चे उत्पादन व छपाई	285	19	1	17	1418	1350	68
51	पुस्तके बांधणी [इतरांकरिता]	288	1	1	0	0	0	0
52	मुद्रण व प्रकाशनासंबंधी इतर कामे जी इतरत्र दर्शविली नाहीत	289	33	2	29	1071	1060	11
53	कातडीवर टॅनींग, क्युरींग, फिनीशिंग, एम्बॉसिंग, जॅपासिंग करणे चामडे कमविणे	290	1	0	0	0	0	0
54	चामड्याच्या इतर वस्तु बनविणे पादत्राणे	293	1	0	1	13	13	0
55	औद्योगिक आरग्यानिक व इन आरग्यानिक रसायने तयार करणे	300	25	6	18	316	315	1
56	रसायने स्वते, किटकनाशक औषधांचे उत्पादन	301	8	0	8	233	215	18
57	प्राथमिक अवस्थेत प्लाँस्टिक व सिंथेटिक रबराचे उत्पादन	302	5	0	5	156	155	1
58	पेंट, वारनिस व तत्संबंधी उत्पादने व व रंग, शाईचे उत्पादने	303	9	0	8	205	150	55
59	ड्रग व औषधी तयार करणे	304	19	1	17	1040	875	165
60	अत्तरे सुवासिक लोशन, हेअर ड्रेसिंग लोशन, टुथपेस्ट, शॉपू व इतर सौंदर्यप्र साधने	305	14	3	11	183	94	89
61	आगपेट्या तयार करणे	307	1	0	1	4	4	0
62	स्फोटक तयार करणे	308	11	0	10	326	309	17

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधी- ल कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
45	फलक कामद आणि कामदी बोर्ड, वर्तमान- पत्राच्या कामदासह तयार करणे	280	189	0	0
46	कामदापासून व पेपर बोर्डापासून पिशव्या व डबबे तयार करणे	281	71	2	21
47	कामद व पेपर बोर्डाच्या वस्तू व पल्प पासूनची उत्पादने	282	49	0	0
48	विशेष उद्योगावरील कामद तयार करणे	283	18	0	0
49	वृत्तपत्रे प्रकाशन व छपाई	284	51	0	0
50	नियतकालिके, पुर तके, जनरल अँटलाँस, नकाशे इ. चे उत्पादन व छपाई	285	436	1	8
51	पुस्तक बांधणी (इतरसंकरिता)	288	0	0	0
52	मुद्रण व प्रकाशनासंबंधी इतर कामे जी इतर दशातली नाहीत	289	318	2	45
53	कातडीवर, जीम, म्युरींग, फिनीशिंग, एम्बॉसिंग जॅपासिंग करणे/चामडे कमविणे	290	0	1	10
54	चामड्याच्या इतर वस्तु बनविणे/पादत्राणे	293	4	0	0
55	औद्योगिक आरग्यानिक व इन आरग्यासिम रसायने तयार करणे	300	97	1	10
56	रसायने स्वते, किटकनाशक औषधांचे उत्पादन	301	68	0	0
57	प्रारंभिक अक्सर्थत प्लाँस्टिक व सिंथेटिक रबर तयार उत्पादन	302	48	0	0
58	पॅन्स, वारनिस व तत्संबंधी उत्पादने व ग्लास, शाईचे उत्पादने	303	62	1	3
59	ड्रग व औषधी तयार करणे	304	309	1	20
60	अन्तरे, सुवासिक लोशन, हेअर ड्रेसिंग लोशन, टुथपेस्ट, शॉपू व इतर सौंदर्यप्र साधने	305	55	0	0
61	आगपेट्या तयार करणे	307	1	0	0
62	स्फोटक तयार करणे	308	94	1	5

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खाण्यातील कामगार		
			नोंद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे चालू	ए क ण	पु रु ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
63	रासायनिक पदार्थ तयार करणे	309	13	1	10	160	155	5
64	टायर व टयुब्ज कारखाने	310	12	1	11	552	550	2
65	रबर प्लास्टीकची पादत्राणे तयार करणे	311	2	0	2	15	12	3
66	रबराची उत्पादने जे इतरत्र दिलेले नाहीत	312	9	1	8	820	802	18
67	प्लास्टीकची उत्पादने जे इतरत्र उपलब्ध नाहीत	313	51	9	39	2128	2068	60
68	गटलींग, नैसर्गिक वायू व एल पी जी ग्यास 315		1	0	0	0	0	0
69	ओहन कोळशाचे उत्पादन	318	7	1	6	72	58	14
70	इतर कोळशाची उत्पादने	319	5	0	5	46	45	1
71	बांधकामासाठी चिकन माती व विटाचे उत्पादन	320	61	22	38	2432	1576	856
72	कांच व काचेचे साहित्य तयार करणे	321	6	2	4	342	296	46
73	चिकण मातीची भांडी तयार करणे	323	2	0	1	66	43	23
74	सिमेंट व चूना प्लास्टरचे उत्पादन	324	2	1	1	37	23	14
75	दगडाला आकार देणे, बारीक करणे व दगडाच्या वस्तू तयार करणे	326	11	5	6	120	120	0
76	अॅस्बेस्टॉस सिमेंट व इतर सिमेंटची उत्पादने	327	10	0	10	561	561	0
77	नॉन मेटॅलिक मिनरलची इतर उत्पादने	329	32	5	26	393	304	89
78	प्राथमिक स्वरूपाच्या लोखंड व पोलादाचे उत्पादन	330	23	6	15	1141	1122	19
79	लोखंड व पोलादाची ओतकामे	331	50	5	44	3043	3017	26
80	फेरोअलाईची उत्पादने	332	5	1	4	372	370	2
81	तांब्याची उत्पादने	333	7	2	5	132	130	2
82	बासची उत्पादने	334	1	0	1	11	11	0
83	अॅल्युमिनिअमची उत्पादने	335	15	2	13	566	563	3
84	धातूचे कास्टिंग करणे	337	28	3	24	3258	3239	19
85	अन्य लोखंडरहित धातूचे उत्पादन	339	2	0	2	25	22	3
86	बांधकाम विषयक धातूचे उत्पादन	340	38	5	32	944	933	11
87	फेब्रीकेटेड धातूचे उत्पादन	341	33	3	29	1216	1194	22
88	धातूपासून फर्निचर व इतर वस्तू तयार करणे	342	11	3	8	92	92	0

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू
कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा : नागपूर

क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या प्रपत्र न पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
63	रासायनिक पदार्थ तयार करणे	309	48	2	11
64	टायर व टयूबज कारखाने	310	166	0	0
65	रबर प्लॉस्टीकची पादत्राणे तयार करणे	311	5	0	0
66	रबराची उत्पादने जे इतरत्र दिलेले नाहीत	312	249	0	0
67	प्लॉस्टीकची उत्पादने जे इतरत्र उपलब्ध नाहीत	313	547	4	35
68	बादलींग, नैसर्गिक वायू व एल पी जी ग्यास 315		0	1	12
69	ओव्हन कोळशाचे उत्पादने	318	18	0	0
70	इतर कोळशाची उत्पादने	319	14	0	0
71	बांधकामासाठी चिकन माती व विटाचे उत्पादने	320	575	1	30
72	कांच व काचेचे साहित्य तयार करणे	321	101	0	0
73	चिकण मातीची भांडी तयार करणे	323	20	1	8
74	सिमेंट व चूना प्लॉस्टरचे उत्पादने	324	8	0	0
75	दगडाला आकार देणे, बारीक करणे व दगडाच्या वस्तू तयार करणे	326	35	0	0
76	अस्बेस्टॉस सिमेंट व इतर सिमेंटची उत्पादने	327	168	0	0
77	नॉन मेटॅलिक मिनरलची इतर उत्पादने	329	102	1	5
78	प्राथमिक स्वरूपाच्या लोसंड व पोलादाचे उत्पादने	330	373	2	55
79	लोसंड व पोलादाची अंतकामे	331	973	1	20
80	फेरोअलाईची उत्पादने	332	130	0	0
81	तांब्याची उत्पादने	333	40	0	0
82	ब्रासची उत्पादने	334	3	0	0
83	अॅल्युमिनिअमची उत्पादने	335	172	0	0
84	धातूचे कास्टिंग करणे	337	963	1	15
85	अन्य लोसंडरहित धातूचे उत्पादने	339	8	0	0
86	बांधकाम विषयक धातूचे उत्पादने	340	285	1	10
87	फेब्रीकेटेड धातूचे उत्पादने	341	366	1	12
88	धातूपासून फर्निचर व इतर वस्तू तयार करणे 342		28	0	0

तक्ता क्र. 5.1 पुढे सुरु.

तकनीक क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

क्र.	विवरण	1	2	3	4	5	6	7	8	9
89	उद्योग गॅट	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90	एनालॉग जॅनरिंग व धातूच्या वस्तूवर	343	344	345	346	349	350	351	352	353
91	धातूचा मटेलाचा करण (पोलिश कलई)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
92	धातूची भांडी तयार करणे (कढई, सराता व भांडी)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
93	धातूची इतर उत्पादने (यंत्र व यांत्रिक अवजारा व्यतिरिक्त)	3	3	3	3	3	3	3	3	3
94	शेतीची यंत्रसामुग्री व सुटेभाग तयार करणे	6	6	6	6	6	6	6	6	6
95	बांधकाम व खाणीसंबंधी यंत्र सामुग्रीचे उत्पादन	1	1	1	1	1	1	1	1	1
96	वायलर बाष्प तयार करणे/प्लॅट तयार करणे	2	2	2	2	2	2	2	2	2
97	कापडाच्या कारखान्याचे यंत्र उत्पादन	2	2	2	2	2	2	2	2	2
98	साद्य पदार्थाचे व कापडाची उत्पादन व व्यतिरिक्त यंत्र सामुग्रीचे उत्पादन	3	3	3	3	3	3	3	3	3
99	यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100	गैरवीज सर्वसाधारण यंत्राची दुरुस्ती	2	2	2	2	2	2	2	2	2
101	यांत्रिक अवजारा व सुटेभाग तयार करणे	8	8	8	8	8	8	8	8	8
102	यंत्र व यंत्र सामुग्रीचे उत्पादन	1	1	1	1	1	1	1	1	1
103	विद्युत उपयोगाकरीता यंत्र सामुग्री	21	21	21	21	21	21	21	21	21
104	सुलेट व वायर व केबल तयार करणे	6	6	6	6	6	6	6	6	6
105	सुकी व ओली बॅटरी व सेल तयार करणे	1	1	1	1	1	1	1	1	1
106	विद्युत लॅम्पसचे उत्पादन	6	6	6	6	6	6	6	6	6
107	विद्युत पंसे व धरगुती वापरसाठी विद्युत उपकरणे तयार करणे	2	2	2	2	2	2	2	2	2
108	रेडिओ ट्रॉन्कास्टींग, टेलिव्हिजन, ट्रान्स मिशन, रेडिओ, रिमोट कंट्रोलची उपकरणे तयार करणे	2	2	2	2	2	2	2	2	2
109	संगणक व संगणकावर आधारित पद्धतीची निर्मिती	1	1	1	1	1	1	1	1	1
110	विद्युत वॉल ट्युबची निर्मिती	1	1	1	1	1	1	1	1	1

तक्ता क्रमांक 5.1. पुढे चालू

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रयत्न पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधी- ल कारखान्या- तील काम- गार
1.	2	3	10	11	12
89	सात अवजारे वजने व जनरल हाईवेअर	343	208	0	0
90	एनामलींग, जॅपानिंग, व धातूच्या वस्तूवर गॅलव्हनाईझिंग, प्रोटींग व पॉलिश करणे	344	31	0	0
91	धातुला गिलावा करणे (पॉलिश कलई) मेटल कोटींग ट्रीटमेंट	345	7	0	0
92	धातूची भांडी तयार करणे (कढई, सराता व भांडी)	346	4	0	0
93	धातूची इतर उत्पादने (यंत्र व यांत्रिक अवजारा व्यतिरिक्त)	349	84	0	0
94	शेतीची यंत्रसामुग्री व सुटेभाग तयार करणे	350	54	0	0
95	बांधकाम व खाणीसंबंधी यंत्र सामुग्रीचे उत्पादन	351	23	0	0
96	वायतर बाष्प तयार करणे/प्लॅन्ट तयार करणे	352	39	0	0
97	कापडाच्या कारखान्याचे यंत्र उत्पादन	353	17	0	0
98	साद्य पदार्थाचे व कापडाची उत्पादन या व्यतिरिक्त यंत्र सामुग्रीचे उत्पादन	354	36	0	0
99	यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन	355	4	0	0
100	गैरवीज सर्वसाधारण यंत्राची दुरुस्ती	356	10	0	0
101	यांत्रिक अवजारे व सुटेभाग तयार करणे	357	52	0	0
102	यंत्र व यंत्र सामुग्रीचे उत्पादन	359	25	0	0
103	विद्युत उपयोगाकरीता यंत्र सामुग्री	360	106	2	21
104	इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे	361	138	0	0
105	सुकी व ओली बॅटरी व सेल तयार करणे	362	0	0	0
106	विद्युत लॅम्पसचे उत्पादन	363	20	0	0
107	विद्युत पंपे व घरगुती वापरासाठी विद्युत उपकरणे तयार करणे	364	12	0	0
108	रेडिओ ब्रॉडकास्टिंग, टेलिव्हिजन, ट्रान्स मिशन, रेडिओ, रिमोट कंट्रोलची उपकरणे तयार करणे	365	43	0	0
109	संगणक व संगणकावर आधारीत पद्धतीची निर्मिती	367	3	0	0
110	विद्युत वॉल व ट्युबची निर्मिती	368	25	0	0

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खाण्यातील कामगार		
			नोंद- णी झा- लेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे चालू	ए कू ण	घु रु ष	स्त्रि या
1	2	3	4	5	6	7	8	9
111	विहडीओगाफी, एक्सरे उपकरणे व विद्युत उपकरणे तयार करणे	369	6	0	6	156	150	6
112	लोकोमोटिव्ह वाहन व सुटेभाग तयार करणे	371	1	0	1	16	16	0
113	मोटारकार व इतर वाहनांचे वाहतुकीच्या तुलनेचे किमान दहा व्यक्ती वाहन नेता येईल अशा वाहनांचे उत्पादन	374	1	0	0	0	0	0
114	परिवहन सामुग्री व सुटेभाग तयार करणे जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत	379	1	0	1	10	10	0
115	मेडिकल सर्जिकल व सायंटिफिक उपकरणे तयार करणे	380	2	2	0	0	0	0
116	मनगटी घड्याळे व भितीची घड्याळे तयार करणे	382	1	1	0	0	0	0
117	दागदागिने तयार करणे	383	1	1	0	0	0	0
118	इतर उत्पादने जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत	389	9	3	6	274	230	44
119	लोकोमोटिव्ह व रेल्वे सामुग्रीची दुरुस्ती	397	3	0	2	788	745	43
120	जड मोटार वाहनांची दुरुस्ती	398	38	0	36	1766	1719	47
121	यंत्राची, यंत्रसामुग्रीची दुरुस्ती जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाही	399	1	1	0	0	0	0
122	विद्युत निर्मिती, ट्रान्समिशन व वितरण	400	1	1	0	0	0	0
123	विद्युत शक्तीचे वितरण	401	4	0	3	3153	3107	46
124	गॅस निर्माण करणे व वितरण करणे	410	2	0	1	119	119	0
125	पाणीपुरवठा [उदा. संकलन, शुध्दीकरण व वितरण]	420	5	0	5	175	173	2
126	इमारतीचे बांधकाम व देसभालाठेकेदार, गवंडी वगैरे]	500	1	0	1	9	9	0
127	पेट्रोल व मोबाईल तेलाच्या उत्पादनाचा धारक व्यापार	814	4	0	3	57	55	2

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या प्रपत्र न पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
111	विहडीओगाफी, एक्सरे उपकरणे व विद्युत उपकरणे तयार करणे	369	47	0	0
112	लोकोमोटिव्ह वाहन व सुटेभाग तयार करणे	371	5	0	0
113	मोटारकार व इतर वाहनांचे वाहतुकीच्या तुलनेचे किमान दहा व्यक्ती वाहन नेता घईल अशा वाहनाचे उत्पादन	374	0	1	15
114	परिवहन सामुग्री व सुटेभाग तयार करणे जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत	379	3	0	0
115	मेडिकल सर्जिकल व सायंटिफिक उपकरणे तयार करणे	380	0	0	0
116	मनगटी घड्याळे व भिंतीची घड्याळे तयार करणे	382	0	0	0
117	दागद्रागिने तयार करणे	383	0	0	0
118	इतर उत्पादने जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत	389	83	0	0
119	लोकोमोटिव्ह व रेल्वे सामुग्रीची दुरुस्ती	397	235	1	40
120	जड मोटार वाहनांची दुरुस्ती	398	546	2	102
121	घंत्राची, घंत्रसामुग्रीची दुरुस्ती जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाही	399	0	0	0
122	विद्युत निर्मिती, ट्रान्समिशन व वितरण	400	0	0	0
123	विद्युत शक्तीचे वितरण	401	1150	1	45
124	गॅस निर्माण करणे व वितरण करणे	410	36	1	12
125	पाणीपुरवठा (उदा. संकलन, शुध्दीकरण व वितरण)	420	63	0	0
126	इमारतीचे बांधकाम व देखभाला(ठेकेदार, गवंडी वगैरे)	500	3	0	0
127	पेट्रोल व मोबाईल तेलाच्या उत्पादनाचा धाऊक व्यापार	614	18	1	12

तक्ता क्र. 5.1 पुढे सुर

... 108 ...

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कार- खाण्यातील कामगार		
			नोंद- णी झालेले	बंद	प्रपत्रे पाठ- विणारे चालू	ए कु ण	पु रु ष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9
128	लोखंडी भंगार, रूंदी वस्तूंचा घाऊक व्यापार	638	1	0	1	14	14	0
129	लाकूड, कागद, कातडी, चामडे, जळारू लाकूड, पेट्रोल रसायने, सुगंधीत वस्तू, काच, सनिजे व धातू	641	1	0	1	96	24	72
130	इलेक्ट्रीकचे सामान [घडयाळा सहीत]	675	1	0	1	11	9	2
131	मोटारीच्या जळणाचा किरकोळ व्यापार	682	86	4	78	437	436	1
132	कृषी उत्पादने साठविण्यासाठी शितगहासहित गोदामे	741	1	0	1	12	12	0
133	इतरत्र वर्गीकृत न केलेली वस्तुंची गोदामे	749	2	0	2	21	21	0
134	रेडिओ, ट्रान्झिस्टर, टि. व्ही. व्ही. सी. आर. दुरुस्ती	972	1	0	1	47	47	0
135	मोटार सायकल, स्कुटर दुरुस्ती	974	3	0	3	27	25	2
136	दुरुस्ती करण्याचा उद्योग [अवर्गीकृत]	979	1	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण			1850	415	1350	54391	50862	3529

तक्ता क्र. 5.1 पुढे सुरु...

तक्ता क्रमांक 5.1 पुढे चालू

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1997)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या प्रपत्र न पाठवि- णारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधी- ल कारखान्या- तील काम- गार
1	2	3	10	11	12
128	लोखंडी भंगार, रददी वस्तुंचा घाऊक व्यापार	638	4	0	0
129	लाकूड, कागद, कातडी, चामडे, जळाऊ लाकूड, पेट्रोल रसायने, सुगंधीत वस्तू, काच, खनिजे व धातू	641	26	0	0
130	इलेक्ट्रीकचे सामान (घडयाळा सहित)	675	3	0	0
131	मोटारीच्या जळणाचा किरकोळ व्यापार	682	153	4	19
132	कृषी उत्पादने साठविण्यासाठी शितगहासहित गोदामे	741	4	0	0
133	इतरत्र वर्गीकृत न केलेली वस्तुंची गोदामे	749	6	0	0
134	रेडिओ, टि. व्ही. व्ही. सी. आर. दुरुस्ती	972	14	0	0
135	मोटार सायकल, स्कुटर दुरुस्ती	974	8	0	0
136	दुरुस्ती करण्याचा उद्योग (अवर्गीकृत)	979	0	1	28
जिल्हा एकूण			16454	85	874

आधार :- संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

या लु कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1997

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	10 कामगारां- पेक्षा कमी		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	00 कृषि, वने, मत्स्य, खाण	0	0	0	0	0	0	1	73	0	0
2	20 खाद्यपदार्थांचे उत्पादन	54	252	12	148	13	381	1	61	5	1332
3	21 वनस्पती तूप, तेल, उत्पा.	28	136	10	122	5	159	4	276	4	897
4	22 पेय, तंबाखू व तंबाखू पासूनचे उत्पादन	3	19	2	22	10	358	4	336	2	209
5	23 सुती कापडाचे उत्पादन	3	12	1	12	5	161	9	698	3	337
6	24 लोकर, रेशीम, कृत्रिम तंतूचे कापडाचे उत्पा.	0	0	5	59	0	0	1	55	8	2267
7	26 कापडाच्या वस्तूचे उत्पा.	1	9	2	23	3	106	0	0	0	0
8	27 तयार लाकूड व लाकूडाच्या वस्तूचे उत्पादन	417	1600	8	110	6	198	0	0	2	572
9	28 कामद व कामदाच्या वस्तूचे उत्पा., प्रकाशन व तत्संबंधीचे उत्पादन	12	84	42	562	31	909	5	386	7	1280
10	29 चामडी आणि केसाळ कातड्यांच्या वस्तूचे उत्पा.	0	0	2	23	0	0	0	0	0	0
11	30 रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम कोळसा पदार्थांचे उत्पा.	39	219	16	210	26	815	9	584	4	844
12	31 रसायने व रासायनिक पदार्थांचे उत्पादने (पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ वगळता) उत्पा.	33	210	20	248	13	365	4	330	4	1228
13	32 अधातू, खनिज पदार्थांचे उत्पादन	16	112	27	350	22	677	13	839	11	2016
14	33 मूलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	16	93	28	368	38	1224	9	638	17	3700
15	34 धातूंच्या वस्तू व सुटे भागांचे (यंत्र परिवहन सामुग्री वगळून) उत्पा.	37	267	35	480	16	459	3	224	10	1996

तक्ता क्रमांक 5.2 पुढे चालू

चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1997

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	10 कामगारां- पेक्षा कमी		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
16	35 यंत्रसामुगी, तांत्रिक अव-जारे आणि सुटे भाग (विद्युत यंत्रसामुगी वगळून) उत्पादन	6	44	7	95	7	239	3	236	2	251
17	36 विद्युत यंत्रसामुगीच्या सुटे भागाचे उत्पादन	5	31	20	268	10	351	3	232	3	442
18	37 परिवहन सामुगी व सुटे भागाचे उत्पादन	0	0	3	41	0	0	0	0	0	0
19	38 उत्पादन करणारे इतर उद्योग	2	8	3	53	0	0	0	0	1	213
20	39 जडयंत्र दुरुस्ती	5	32	6	86	19	672	8	534	2	618
21	40 वीज उत्पादन	0	0	0	0	1	45	0	0	1	124
22	41 वायू व वाफ	0	0	1	12	0	0	0	0	1	119
23	42 पाणी पुरवठा	0	0	3	53	1	42	1	80	0	0
24	50 बांधकामे	1	9	0	0	0	0	0	0	0	0
25	61 घाऊक व्यापार	1	9	1	12	2	48	0	0	0	0
26	63 इतरत्र वर्गीकृत न केलेले घाऊक व्यापार	0	0	1	14	0	0	0	0	0	0
27	64 दलाल व कमिशन एजंट	0	0	0	0	0	0	1	96	0	0
28	67 किरकोळ जळण आणि इतर जीवनोपयोगी वस्तूंचा किरकोळ व्यापार	0	0	1	11	0	0	0	0	0	0
29	68 किरकोळ व्यापार	79	417	3	39	0	0	0	0	0	0
30	74 भांडार व गोदाम	1	7	2	26	2	46	0	0	0	0
31	97 दुरुस्ती सेवा (किरकोळ)	2	10	1	17	2	75	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		761	3580	262	3464	230	7284	79	5678	87	18445

तक्ता क्र. 5.2 पुढे सुरु.

तबता क्रमांक 5.2 पुढे चालु

चालु कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1997

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 व हून अधिक		ए कु ण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
1	00 कृषि, वने, मत्स्य, खाण	0	0	0	0	0	0	1	73
2	20 खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	1	607	0	0	0	0	86	2781
3	21 वनस्पती तूप, तेल उत्पा.	0	0	0	0	0	0	51	1590
4	22 पेय, तंबाखू व तंबाखूपासूनचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	21	944
5	23 सुती कापडाचे उत्पादन	2	1447	2	3993	0	0	25	6660
6	24 लोकर, शीम, कृत्रिम तंतूचे कापडाचे उत्पादन	0	0	1	2460	0	0	15	4841
7	26 कापडाच्या वस्तूंचे उत्पा.	0	0	0	0	0	0	6	138
8	27 तयार लाकूड व लाकडाच्या वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	433	2480
9	28 कागद व कागदाच्या वस्तूंचे उत्पादन, प्रकाशन व तत्संबंधीचे उत्पादन	1	610	0	0	0	0	98	3831
10	29 चामडी आणि केसाळ कातड्याच्या वस्तूंचे उत्पा.	0	0	0	0	0	0	2	23
11	30 रबर, प्लॅस्टिक पेट्रोलियम कोळसा पदार्थांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	94	2672
12	31 रासायने व रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ वगळता) उत्पादन	2	1299	0	0	0	0	76	3680
13	32 अधातू खनिज पदार्थांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	89	3994
14	33 मुलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	4	2615	0	0	0	0	112	8638
15	34 धातूंच्या वस्तू व सुटे भागांचे घंत्र परिवहन सामुग्री वगळून) उत्पादन	0	0	0	0	0	0	101	3426

तबता क्रं. 5.2 पुढे सुरु....

तक्ता क्रमांक 5.2 पुढे चालू

चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1997

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 व हून अधिक		ए कू ण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
16	35 यंत्रसामुग्री, तांत्रिकअवजारे आणि सुटे भागां (विद्युत यंत्र सामुग्री वगळून) उत्पादन	0	0	0	0	0	0	25	865
17	36 विद्युत सामुग्रीच्या सुटे भागाचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	41	1324
18	37 परिवहन सामुग्री व सुटे भागाचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	3	41
19	38 उत्पादन करणारे इतर उद्योग	0	0	0	0	0	0	6	274
20	39 जडयंत्र दुरुस्ती	1	754	0	0	0	0	41	2696
21	40 वीज उत्पादन	0	0	2	3029	0	0	4	3198
22	41 वायू व वाफ	0	0	0	0	0	0	2	131
23	42 पाणी पुरवठा	0	0	0	0	0	0	5	175
24	50 बांधकाम	0	0	0	0	0	0	1	9
25	61 घाऊक व्यापार	0	0	0	0	0	0	4	69
26	63 इतर वर्गीकृत केलेले घाऊक व्यापार	0	0	0	0	0	0	1	14
27	64 दलाल व कमिशन एजंट	0	0	0	0	0	0	1	96
28	67 जळण आणि इतर जीवनों-पयोगी वस्तूंचा किरकोळ व्यापार	0	0	0	0	0	0	1	11
29	68 किरकोळ व्यापार	0	0	0	0	0	0	82	456
30	74 भांडार व गोदाम	0	0	0	0	0	0	3	33
31	97 दुरुस्ती सेवा (किरकोळ)	0	0	0	0	0	0	5	102
जिल्हा एकूण		11	7332	5	9482	0	0	1435	55265

टिप : अ) कारखान्यांची संख्या,

ब) कामगारांची संख्या.

आधार : संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष (1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		अनुल्लेखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	00 कृषी, वने, मत्स्य उत्पादने	0	0	0	0	0	0	0	0
2	20 खाद्य वस्तूंचे उत्पादन	0	0	1	2	1	2	17	79
3	21 वनस्पती तूप, तेल, खाद्य वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	1	4	3	97
4	22 तंबाखू/तंबाखूची उत्पादने	0	0	0	0	0	0	1	12
5	23 कापड उत्पादने	0	0	1	91	3	201	7	529
6	24 लोकरीपासून कापड उत्पा.	0	0	0	0	0	0	1	117
7	26 तयार कपड्यांचे उत्पादन (विणकाम कापडासह) पायमोजे वगैरे सोडून	0	0	0	0	0	0	0	0
8	27 लाकडी वस्तूंचे फर्निचर	0	0	5	19	14	49	19	65
9	28 कागद व कागदाच्या वस्तू मुद्रण प्रकाशन इ. उद्योग	0	0	0	0	0	0	0	0
10	29 कातड्यांच्या आणि केसाळ कातड्यांच्या सर्व वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
11	30 रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम, कोळसा इ. उत्पादन	0	0	1	2	0	0	2	13
12	31 रसायने व रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम व कोळशाचे पदार्थ वगळून)	0	0	0	0	2	14	5	724
13	32 अधातू खनिज पदार्थ	0	0	0	0	2	27	2	125
14	33 मुलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	0	0	0	0	1	18	2	95
15	34 धातूच्या वस्तू सुटे भाग (यंत्र व परिवहन सामुग्री सोडून)	0	0	1	7	0	0	0	0
16	35 यंत्रसामुग्री/यांत्रिक अवजारे आणि सुटे भागाचे (विद्युत सामुग्री वगळून) उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता क्रमांक 5.3 पुढे चालू

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	00 कृषि, वने, मत्स्य उत्पादने	0	0	0	0	1	73	1	73
2	20 साद्य वस्तूंचे उत्पादन	12	62	20	323	28	2240	79	2708
3	21 वनस्पती, तूप, तेल, साद्य वस्तूंचे उत्पादन	7	221	19	868	19	367	49	1557
4	22 पेये, तंबाखू आणि तंबाखूच्या पदार्थांचे उत्पादन	0	0	13	507	7	425	21	944
5	23 सूती कापडाचे उत्पादन	1	26	3	12	10	5801	25	6660
6	24 लोकर, रेशिम व कृत्रिम-तंतूच्या कापडाचे उत्पादन	0	0	3	36	11	4688	15	4841
7	26 कापडाच्या वस्तूंचे उत्पादन (पादत्राणाशिवाय परिधान-करावयाच्या वस्तू)	0	0	1	11	4	115	5	126
8	27 लाकूड व लाकडाच्या वस्तूंचे उत्पादन	60	211	252	1190	48	819	398	2353
9	28 कागद, कागदाच्या प्रकाशन व संबंधित वस्तूंचे उत्पादन	4	122	44	2004	45	1631	93	3757
10	29 कातडी, कातड्यांच्या आणि केसाळ कातड्यांच्या वस्तूंचे (दुरुस्ती सोडून) उत्पादन	0	0	0	0	1	13	1	13
11	30 रबर, प्लास्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	4	49	29	1186	52	1373	88	2623
12	31 रसायने व रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ वगळून)	1	12	25	190	38	2693	71	3633
13	32 अधातू खनिज पदार्थांचे उत्पादन	17	1582	27	746	38	1471	86	3951
14	33 मूलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	5	95	24	1615	76	6725	108	8548
15	34 धातूंच्या वस्तू व सुटे भागाचे (यंत्र व परिवहन सामुग्री वगळून) उत्पादन	0	0	29	1512	69	1885	99	3404
16	35 यंत्र सामुग्री, तांत्रिक अवजारे आणि सुटे भागाचे (विद्युत यंत्र	0	0	7	251	18	614	25	865

...III...

तक्ता क्रमांक 5.3 पुढे सुरु...

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष (1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतांक	दिवसांची संख्या								
		अनुल्लेखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस		
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
17	36 विद्युत घंत्रसामुग्री, साधने, उपकरणे पुरवठा आणि सुटे भाग उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	37 परिवहन सामुग्री व सुटे भाग	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	38 इतर उत्पादनांचे उद्योग	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	39 घंत्रसामुग्रीदुरुस्ती(अवजड)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	40 वीज उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	41 घरगुती गॅस वितरण	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	42 जलदाय व्यवस्था	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	50 बांधकामे	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	61 घाऊक व्यापार	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	63 इतरत्र वर्गीकृत न केलेले घाऊक व्यापार	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	64 दलाल	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	67 किरकोळ जळण आणि इतर जीवनी-पयोगी वस्तूंचा किरकोळ व्यापार	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	68 किरकोळ व्यापार	0	0	0	0	0	0	1	2	
30	74 कोठार व वसार	0	0	0	0	0	0	0	0	
31	97 दुरुस्ती सेवा	0	0	0	0	0	0	0	0	
जिल्हा एकूण		0	0	9	121	24	315	60	1858	

तक्ता क्र. 5.3 पुढे सुरु...

तस्ता क्रमांक 5.3 पुढे चालू

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
17	36 विद्युत यंत्र सामुग्री व साधने उपकरणे पुरवठा आणि इतर भागांचे उत्पादन	0	0	12	235	27	1068	39	1303
18	37 परिवहनसामुग्री व सुटे भागांचे उत्पादन	0	0	1	16	1	10	2	26
19	38 उत्पादन करणारे इतर उद्योग	0	0	2	23	4	251	6	274
20	39 भांडवली वस्तुची दुरुस्ती	0	0	12	1157	26	1397	38	2554
21	40 वीज	0	0	0	0	3	3153	3	3153
22	41 वायू व वाफ	0	0	1	119	0	0	1	119
23	42 जलदाय व्यवस्था	0	0	0	0	5	175	5	175
24	50 बांधकामे	0	0	1	9	0	0	1	9
25	61 घाऊक व्यापार	0	0	0	0	3	57	3	57
26	63 इतरत्र वर्गीकृत न केलेले घाऊक व्यापार	0	0	0	0	1	14	1	14
27	64 दलाल	0	0	1	96	0	0	1	96
28	67 किरकोळ जळण आणि इतर जीवनी-पयोगी वस्तुचा किरकोळ व्यापार	0	0	0	0	1	11	1	11
29	68 किरकोळ व्यापार	1	7	3	10	73	418	78	437
30	74 कोठार व वस्त्र	0	0	1	7	2	26	3	33
31	97 दुरुस्ती सेवा	0	0	0	0	4	74	4	74
जिल्हा एकूण		112	2387	530	12123	615	37587	1350	54391

आधार : संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्त्वाच्या बाबींची आकडेवारी (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष (1996-97)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योगाचे वर्णन व संकेतांक	स्थिर भांडवल रु.	खेळते भांडवल रु.	कामगार संख्या	कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन
1	2	3	4	5	6	7
1	20 व 21 खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	904520	465861	2291	3177	88054
2	22 पेय, तंबाखू पदार्थांचे उत्पादन	70480	129872	891	1237	10911
3	23 सुती कापडाचे उत्पादन	690487	-501402	5436	6134	174705
4	24 कृत्रिम कापडाचे उत्पादन	19890929	2417399	2919	4002	74603
5	26 कापडी वस्तूचे उत्पा. (पादत्राणा-शिवाय परिधान करण्याच्या वस्तू)	1503	1819	11	190	108
6	27 लाकडी वस्तू, फर्निचरचे उत्पादन	61189	-3349	338	420	9123
7	28 कागद, कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबंधित उद्योग	125251	77068	1318	1801	64054
8	30 रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	190095	138872	945	1381	34885
9	31 रसायने, रसा. पदार्थांचे उत्पा. (पेट्रोलियम, कोळशांचे पदार्थ वगळून)	557121	290846	2547	3338	78245
10	32 अधातू खनिज पदार्थांचे उत्पादन	69886	154449	1582	1853	24590
11	33 मुलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	9660725	36033195	5730	7845	160610
12	34 धातूंच्या वस्तूंच्या सुटेभागांचे उत्पा. (यंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	409705	405464	1231	1677	45497
13	35 यंत्रसामुग्री, यांत्रिक अवजारे, सुटेभागांचे उत्पा. (विद्युत यंत्रसामुग्री वग.)	317533	93324	665	1095	25371
14	36 विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे पुरवठा व सुटेभागांचे उत्पा.	61173	99417	97	144	1478
15	37 परिवहन सामुग्री, सुटेभागांचे उत्पा.	23365	49423	325	456	28460
16	38 उत्पादन करणारे इतर उद्योग	22018	3790	105	168	3422
17	39 सर्व प्रकारच्या यंत्रांची दुरुस्ती	6040	80726	581	740	28757
18	41 गॅस आणि कोळसां उत्पादन आणि पोईपट्टारे वाटप	473894	56495	22	50	1217
19	97 दुरुस्ती व सेवा	1096	4575	63	74	2050
20	इतर	3223944	2726667	11630	17360	293548
जिल्हा एकूण		36760951	42724511	38777	52971	1149688

अ. क्र.	उद्योगाचे वर्णन व संकेतांक	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टी	मूल्य वृद्धी
1	2	8	9	10	11
1	20 व 21 साद्य पदार्थांचे उत्पादन	183148	5391098	6333855	847439
2	22 पेय, तंबाखु पदार्थांचे उत्पादन	24763	551805	711229	147294
3	23 सुती कापडाचे उत्पादन	285608	985107	1239682	215561
4	24 कृत्रिम कापडाचे उत्पादन	249932	9808730	12386924	1831944
5	26 कापडी वस्तूचे उत्पा. (पादत्राणा- शिवाय परिधान करण्याच्या वस्तू)	649	20529	21887	1183
6	27 लाकडी वस्तू, फर्निचरचे उत्पादन	16989	110591	101331	-11852
7	28 कागद, कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबंधित उद्योग	112690	296056	456412	145411
8	30 रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	75170	960469	1171541	195338
9	31 रसायने, रासा. पदार्थांचे उत्पा. (पेट्रोलियम, कोळशांचे पदार्थ वगळून)	159164	1809461	2162664	301044
10	32 अधातू खनिज पदार्थांचे उत्पादन	40330	182478	259157	67365
11	33 मूलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	502149	11495638	14374490	1533560
12	34 धातूंच्या वस्तूंच्या सुटेभागाचे उत्पा. (यंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	92929	813012	1069152	197032
13	35 यंत्रसामुग्री, यांत्रिक अवजारे सुटेभागांचे उत्पा. (विद्युत यंत्रसामुग्री वग.)	102503	1438337	1080570	-394808
14	36 विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे पुरवठा व सुटेभागांचे उत्पा.	4453	178205	233320	53809
15	37 परिवहन सामुग्री, सुटेभागांचे उत्पा.	43277	64454	97810	31452
16	38 उत्पादन करणारे इतर उद्योग	12373	105482	123636	10258
17	39 सर्व प्रकारच्या यंत्रांची दुरुस्ती	46557	29133	76946	46557
18	41 गॅस आणि कोळसा उत्पादन व पाईपद्वारे वाटप.	4759	105243	184131	50840
19	97 दुरुस्ती व सेवा	3279	1567	7554	5859
20	इतर	665060	11098030	12993881	1515994
जिल्हा एकूण		2525782	45445425	55085671	6797277

टिप : उद्योगनिहाय माहिती मोठ्या कारखान्यांसाठी दिली असून लहान कारखान्यांची (निमुना विनंतीवर) माहिती "रज" गणने वेगवेगळी असेल.

रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1997

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बा. ब.	वर्ष 1997
1	2	3
1	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	2902
2	सेवायोजन कार्यालयाचा उपयोग करणारे मालक	544
3	नवीन नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	37439
4	वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवारांचे एकूण संख्या	253853
5	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	1529
	(अ) खाजगी क्षेत्र	55
	(ब) सार्वजनिक क्षेत्र	1474
	(क) एकूण	1529
6	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	(अ) अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती	953
	(ब) इतर	576
	(क) एकूण	1529
7	राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय	
	1) व्यवसायिक तांत्रिक आणि संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	1672
	ब) नोकरी दिलेले	39
	2) प्रशासकीय, शास्त्रीय व व्यवस्थापकीय कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	1318
	ब) नोकरी दिलेले	243
	3) लेखनिक व तत्संबंधीचे कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	2459
	ब) नोकरी दिलेले	193
	4) विक्री कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	-
	ब) नोकरी दिलेले	-
	5) शेतकरी, मत्स्यव्यवसाय, शिकारी व संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	157
	ब) नोकरी दिलेले	6

....116....

तस्ता क्रमांक 5.5 पुढे चालू

राजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 1997

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बा ब	वर्ष 1997
1	2	3
7	6) साण कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले 7) वाहतूक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले 8) क्राफ्टसमन, उत्पादन प्रक्रिया कामगार व इतर अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले 9) सेवा, सेव व तत्सम कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले 10) इतर कोठेही वर्गीकरण न केलेले कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले 11) ए-कू ण अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	78 21 942 15 129 31 16052 204 14632 777 37439 1529

आधार : उप-प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर

.....117.....

तक्ता क्रमांक 5.6

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 1997-98

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष 1997-98
1	2	3	4
1	<u>सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र</u> (1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या (2) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा (3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारांसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या संख्या संख्या	2733 4 3217
2	<u>विश्वविद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन</u> (1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या (2) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा (3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारांसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या संख्या संख्या	266 12 40

आधार : 1) उप-प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर

जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 1997)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बाब (वेतनश्रेणीनुसार पदाची श्रेणी)	शासकीय	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
1	2	3	4	5
1.	अ	1772	106	13
2.	ब	3964	515	57
3.	क	22008	8623	1064
4.	ड	11371	1277	1028
5.	एकूण अ ते ड	39115	10521	2162
6.	इ (इतर वर्ग)	3539	4166	434
7.	एकूण - अ ते इ	42654	14687	2646

टिप - 'ड' इतर घांमध्ये कार्यरत असणाऱ्या वरील आकस्मिक सर्वातून रोजगार दिले जाणारे रोजंदारीवरील, अंशकालिक, मानसेवी आणि वरील वर्गीरणात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी व तसेच जुन्या वेतनश्रेणीनुसार वेतन घेण्या-या कर्मचा-याचा समावेश होतो.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च 98 ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी संख्या			
				शासकीय	निम शासकीय	स्वाजगी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषि	00	32	2698	350	-	3078
2	साणकाम	10	10	-	13218	-	13218
3	वस्तू निर्माण	20 ते 21	283	9811	8195	30196	48202
4	बीज निर्मिती, गॅस, पाणी व सांडपाणी सेवा	40 ते 42	11	-	7364	-	7364
5	बांधकाम	50	52	5643	3261	147	9051
6	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल्स व्यवसाय	60 ते 69	79	-	617	2028	2645
7	परिवहन, गोदामे आणि देखभाल	70 ते 75	22	36295	5404	41	41740
8	वित्त पुरवठा, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	80 ते 83	211	-	8540	2761	11301
9	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	90 ते 96	742	38848	35495	17543	91886
10	इतर (दुरुस्ती सेवा)	98 ते 99	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण		1442	93295	82974	52716	228985

आधार : उपप्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर

....120....

तक्ता क्रमांक 5.9

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या

31 मार्च 1998 अखेर

जिल्हा : नामपूर

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	यंत्रणा	वर्ष	जिल्ह्यातील संख्या		विद्युतीकरण झालेली गावे	
			गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31.3.61	1897	12	216	236
		31.3.71	1897	12	655	380
		31.3.81	1883	13	1309	793
		31.3.91	1878	23	1878	1256
		31.3.97	1878	23	1878	1256
		31.3.98	1878	23	1878	1256
2	साजगी विद्युत कंपन्या	31.3.61	1897	12	-	-
जिल्हा एकूण		31.3.61	1897	12	216	236
		31.3.71	1897	12	655	380
		31.3.81	1883	13	1309	793
		31.3.91	1878	23	1878	1256
		31.3.97	1878	23	1878	1256
		31.3.98	1878	23	1878	1256

तक्ता क्र. 5.9 पुढे चालू...

तत्का क्रमांक : 5.9 पुढे चालू ..

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या
31 मार्च 98 अखेर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	यंत्रणा	वर्ष	विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण झालेली गावे व शहरे संख्या	
			संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	8	9	10	11
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31-03-61	11	144	227	380
		31-03-71	12	788	667	1168
		31-03-81	13	1081	1322	1874
		31-03-91	23	2031	1901	3237
		31-03-97	23	2031	1901	3237
		31-03-98	23	2031	1901	3237
2	स्वाजगी विद्युत कंपनी	31-03-61	1	644	1	644
जिल्हा एकूण		31-03-61	12	788	228	1028
		31-03-71	12	788	667	1168
		31-03-81	13	1081	1322	1874
		31-03-91	23	2031	1901	3237
		31-03-97	23	2031	1901	3237
		31-03-98	23	2031	1901	3237

टीप - 1) 31 मार्च 1961 नंतर स्वाजगी कंपनी नागपूर जिल्ह्यात अस्तित्वात नाही.

2) 31 मार्च 1987 अखेरपर्यंत जिल्ह्यातील गावांचे व शहरांचे संपूर्णपणे विद्युतीकरण करण्यात आले. यात प्रकल्पगस्त गावांचा समावेश नाही.

आधार : अधीक्षक अभियंता, नागपूर (ग्रामीण) [प्र] विभाग, म. रा. वि. मंडळ, नागपूर.

.....122.....
 तबता क्रमांक 5.10

विजेची वापर 1997-99 चा वर्षाकरिता

जिल्हा : नागपूर

(हजार किलोवॉट तासांमध्ये)

अ. क्र.	निर्मितीचा प्रकार	विजेच्या प्रकाराचा वापर							कनेक्शनसची संख्या
		घरगुती	व्यापारी कामासाठी लघुशक्तीसाठी	औद्योगिक	सार्वजनिक दिवाबत्ती	कृषि	इतर	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	धर्मल	339841 [28.92]	75132 [6.39]	572771 [48.75]	6077 [0.52]	167379 [14.24]	13332 [1.18]	1175032	658403
2	हायड्रो	-	-	-	-	-	-	-	-
3	इतर	-	-	-	-	-	-	-	-
	एकूण	339841 [28.92]	75132 [6.39]	572771 [48.75]	6077 [0.52]	167379 [14.24]	13332 [1.18]	1175032	658403

टिप : कंसातील आकडे एकूणशी टक्केवारी दर्शविताने.

आधार : 1) मुख्य अभियंता, नागपूर झोन, म. रा. वि. मं. विद्युत भवन, काटोल रोड, नागपूर

...128...
संख्या क्रमांक - 511

(आर्थिक गणना-1990)

कृषि व. बिगर कृषि उद्योग

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बाब	* कृषि उद्योग			बिगर कृषि उद्योग			कृषि व बिगर कृषि एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	उद्योगाची संख्या									
	अ. स्वकार्यरत उद्योग **	5025	1087	6112	20943	50533	71476	25968	51620	77588
	ब. आस्थापना ***	1021	329	1350	7051	27888	34939	8072	28217	36289
	क. एकूण	6046	1416	7462	27994	78421	106415	34040	79837	113877
2.	मालकीच्या प्रकारा नुसार एकूण उद्योग (संख्या)									
	अ. सहकारी	40	6	46	620	1041	1661	660	1047	1707
	ब. सार्वजनिक	15	22	37	3443	3231	6674	3458	3253	6711
	क. खाजगी	5991	1388	7379	23931	74149	98080	29922	75537	105459
3.	मालकाचा विशेष सामाजिक गट (एकूण संस्थेची टक्केवारी)									
	अ. अनु. जाती	8.03	5.79	7.61	12.10	8.23	9.25	11.38	8.19	9.14
	ब. अनु. जमाती	15.78	10.45	14.77	11.10	10.76	10.85	11.94	10.75	11.10
4.	जागेविरहित कार्यान्वीत असलेल्या उद्योगाची एकूणशी टक्केवारी	34.51	42.65	36.06	15.23	13.14	13.69	18.66	13.66	15.15
5.	शक्तीवर चालणाऱ्या उद्योगाची एकूण संस्थेची टक्केवारी	5.17	3.38	4.83	23.17	18.10	19.44	19.97	17.84	18.48

तक्ता क्रमांक - 5.11 पुढे चालू

(अर्थिक गणना-1990)

कृषि व बिगर कृषि उद्योग

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	* कृषि उद्योग			बिगर कृषि उद्योग			कृषि व बिगर कृषि एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
6.	सर्वसाधारणपणे काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या									
	अ) एकूण कामगार	9547	2993	12540	84642	308556	393198	94189	311549	405738
	ब) वेतनावर काम करणाऱ्या कामगार	1414	963	2377	53083	214424	267507	54497	215387	269884
	क) वेतनावरील कामगारांची एकूण	14.91	32.17	18.95	62.73	69.49	68.03	57.85	69.13	66.51
	ड) कामगारांची प्रति उद्योग सरासरी संख्या	2	2	2	3	4	4	3	4	4

टीप :- * कृषि उत्पादन व मळे वगळून कृषि संबंधित उद्योग

** पगारावर एकही कर्मचारी नसलेले उद्योग

*** ज्या उद्योगात कमीत कमी एकतरी व्यक्ती पगारावर काम करते असे उद्योग

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मुंबई.

प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे
नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1990)
(कृषी व बिगर कृषी उद्योग)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	कृषि	6046	9547	1416	2993	7462	12540
2.	सनिज उत्पादन व साणकाम	272	4886	22	1266	294	6152
3.	वस्तुनिर्माण	8505	39643	16699	67956	25204	107599
4.	वीज, गॅस आणि पाणी- पुरवठा	90	794	207	5130	297	5924
5.	बांधकाम	181	451	384	2819	1065	3270
6.	घाऊक व्यापार	132	598	1200	5373	1332	5971
7.	किरकोळ व्यापार	7264	10162	31247	66160	38511	76322
8.	उपहारगृहे आणि हॉटेल्स	1381	2858	3461	13025	4842	15883
9.	वाहतूक	182	577	2340	16084	2522	16661
10.	साठवण आणि गोदाम विषयक	122	488	1353	3694	1475	4182
11.	दळणवळण	140	380	133	4060	273	4440
12.	वित्तीय, विसा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	550	1293	2552	16496	3102	17789
13.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	9168	21307	18221	105458	27389	126765
14.	इतर सेवा (इतरत्र वर्गीकरण न केलेल्या)	7	1205	102	1035	109	2240
15.	सर्व प्रमुख उद्योग गट एकूण	34040	94189	79837	311549	113877	405738

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना -1990)

...126...
 तक्ता क्रमांक - 5.13

महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषि व बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापना		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1.	कृषि	0	1021	329	1350
2.	साणकाम व दगडकाम	1	132	19	151
3.	वस्तुनिर्माण	2 व 3	1234	5055	6289
4.	बीज, गॅस व पाणीपुरवठा	4	89	203	292
5.	बांधकाम	5	17	206	223
6.	घाऊक व्यापार	6	28	683	711
7.	किरकोळ व्यापार	6	807	8779	9586
8.	उपहारगृहे व हॉटेल्स	6	343	1783	2076
9.	वाहतूक	7	109	679	788
10.	साठवण व गोळामविषयक	7	103	870	973
11.	दळणवळण	7	139	125	264
12.	अर्थपुरवठा संस्था, विमा मालमत्ता व धंदेविषयक	8	208	1234	1442
13.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	9	3835	8289	12074
14.	इतर	10	7	63	70
एकूण			8072	28217	36289

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1990)

तक्ता क्र. 5.14

महत्वाच्या उद्योगगटानुसार कृषि व बिगर कृषि आस्थापनातील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापनेतील कामगार		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषि	0	2575	1328	3903
2	साणकाम व दगडकाम	1	4743	1261	6004
3	वस्तुनिर्माण	2 व 3	28502	47270	75772
4	बीज व गॅस पाणी	4	793	5126	5919
5	बांधकाम	5	253	1989	2242
6	घाऊक व्यापार	6	472	4645	5117
7	किरकोळ व्यापार	6	2130	37447	39577
8	निवासगृहे व उपहारगृहे	6	1409	10407	11816
9	वाहतूक	7	485	14264	14749
10	साठवणूक व वसाह	7	466	3109	3574
11	दळणवळण	7	379	4050	4429
12	अर्थपुरवठा संस्था, विमा मालमत्ता	8	888	14799	15687
13	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	9	14946	92502	107448
14	इतर	10	1205	974	2179
एकूण			59246	239170	298416

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई. (आर्थिक गणना - 1990)

.....128.....
तस्ता क्रमांक - 5.15

बिगर कृषि सहकारी आस्थापना (सर्व उद्योग गट एका) (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5
1.	सहकारी औद्योगिक आस्थापनांची संख्या	620	1041	1661
2.	विजेवर चालणा-या आस्थापनांची एकूण संस्थेशी टक्केवारी	21.77	9.31	13.96
3.	सहकारी आद्योगिक आस्थापनात सर्वसाधारणपणे काम करणारे कामगार			
	अ) एकूण संख्या	8925	18970	27895
	ब) प्रति आस्थापना कामगारांची संख्या	14	18	17

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

....129....
 तक्ता क्रमांक - 5.16

उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या
 (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा : नागपूर

अ.क्र.	उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	कृषि	40	131	6	33	46	214
2.	खाणकाम व दगडकाम	-	-	8	962	3	962
3.	वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा	136	6340	79	5885	215	12225
4.	बीजबत्ती गॅस व पाणी	5	57	13	87	18	144
5.	बांधकाम	1	1	10	92	11	93
6.	घाऊक व्यापार	8	20	13	706	21	726
7.	किरकोळ व्यापार	86	182	159	647	245	829
8.	उपहारगृहे व हॉटेल्स	9	45	25	380	34	425
9.	वाहतूक	2	21	5	1251	7	1272
10.	साठवणूक व वस्त्र	24	138	41	216	65	354
11.	दळणवळण	2	3	4	59	6	62
12.	अर्थ पुरवठा, विमा, मालमत्ता, धंदे	66	289	172	1938	238	2227
13.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	280	1407	517	6747	797	8154
14.	इतर सेवा	1	422	-	-	1	422
15.	प्रमुख - उद्योग गट एकूण	660	9056	1047	19053	1707	28109

साधर - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

.....130.....

तक्ता क्रमांक - 5.17 (अ)

वस्तुनिर्माण व दुस्तती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	सोजगारांचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	6728	9135	9834	13750	16562	22385
2.	3	326	978	957	2871	1283	3949
3.	4	142	568	529	2116	671	2884
4.	5	38	190	166	830	204	1020
5.	6 ते 9	33	230	145	989	178	1219
6.	10 व अधिक	4	40	13	130	17	170
सर्व आकारमान गट		7271	11141	11644	20684	18915	31827

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

वस्तुनिर्माण व दुस्स्ती सेवा उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
 करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	रोजगारांचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	423	789	1535	2687	1958	3476
2.	3	101	303	984	2952	1085	3255
3.	4	77	308	719	2876	796	3184
4.	5	87	435	493	2465	580	2900
5.	6-9	157	1136	718	5013	875	6149
6.	10-19	169	2227	376	4736	545	7013
7.	20-49	118	3420	133	3795	251	7215
8.	50-199	75	7428	73	6892	148	14320
9.	200-399	11	2911	12	3375	23	6236
10.	400 व त्यापेक्षा जास्त	16	9545	12	12429	28	29974
सर्व आकारमान गट		1284	28502	5055	47270	6289	75772

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

...182...
 तक्ता क्रमांक - 5.18 (अ)

धाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम
 करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा :- नागपूर

अ. रोजगाराचा क्र. आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण		
	स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 1-2	6416	7625	22010	26049	28426	33674	
2. 3	98	294	690	2070	788	2364	
3. 4	23	92	188	752	211	844	
4. 5	9	45	49	245	58	290	
5. 6-9	14	92	46	305	60	397	
6. 10 व अधिक	1	10	2	20	3	30	
सर्व आकारमान गट	6561	8158	22985	29441	29546	37599	

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

.....188.....
तक्ता क्रमांक - 5.18 (ब)

जिल्हा व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	रोजगारांचा आकारमान गट संख्या	गाामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	561	1016	4917	8926	5478	9942
2.	3	155	465	2090	6270	2245	6785
3.	4	35	140	978	3912	1013	4052
4.	5	32	160	457	2285	439	2445
5.	6-9	38	255	647	4508	635	4763
6.	10-19	9	112	202	2453	211	2565
7.	20-49	2	69	56	1472	58	1641
8.	50-199	3	385	113	11459	116	11844
9.	200-399	-	-	1	265	1	265
10.	400 आणि त्यापेक्षा जास्त	-	-	1	542	1	542
सर्व आकारमान गट		835	2602	9462	42092	10297	44694

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

संख्या क्रमांक - 5.19 (अ)

सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	राजमाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	5221	5878	9509	11209	14730	17087
2.	3	67	201	310	930	377	1131
3.	4	10	40	86	344	96	384
4.	5	10	50	41	205	51	255
5.	6 ते 9	18	122	29	198	47	320
6.	10 व अधिक	7	70	7	70	14	140
सर्व आकारमान गट		5333	6361	9982	12956	15315	19317

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

.....186.....
 तक्ता क्रमांक - 5.19 (ब)

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवामधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम

करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक वर्ष-1990)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	राजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 1-2		2505	3733	3739	6313	6244	10049
2. 3		328	978	1223	3669	1549	4647
3. 4		206	324	641	2564	847	3388
4. 5		164	320	356	1976	559	2795
5. 6-9		348	2468	677	4844	1025	7312
6. 10-19		136	2392	692	9843	378	11785
7. 20-49		32	2291	540	16256	622	18547
8. 50-199		18	1437	250	25924	308	27361
9. 200-399		-	-	29	7917	29	7917
10. 400 व त्यापेक्षा जास्त		-	-	13	13697	13	13697
सर्व	आकारमान गट	3835	14946	3239	92502	12074	107448

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक वर्ष-1990)

तक्ता क्रमांक - 5.20 130

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	राजमाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	24766	30548	47911	58663	72677	89209
2.	3	784	2852	2238	6659	3017	9051
3.	4	254	1016	913	3652	1167	4668
4.	5	78	385	295	1475	368	1840
5.	6 ते 9	78	514	245	1660	321	2174
6.	10 व अधिक	15	150	23	230	38	380
सर्व आकारमान गट		25968	34943	51620	72379	77588	107322

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

...187...
 त्वता क्रमांक - 5.20 टब

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
 करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1990)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	राजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	4735	7813	12214	21230	16949	29093
2.	3	948	2829	5272	15934	6221	18063
3.	4	462	1848	2952	11208	3414	13656
4.	5	379	1895	1747	8735	2126	10626
5.	6-9	676	4805	2683	18738	3339	23543
6.	10-19	439	6301	1638	22079	2177	23380
7.	20-49	239	6914	998	29214	1227	36128
8.	50-199	113	10582	593	54942	706	65524
9.	200-399	16	4300	53	14572	69	18872
10.	400 आणि न्यापेक्षा जास्त	20	11959	41	49968	61	53927
उच्च	आकारमान गट	8072	59246	23217	239170	36289	298416

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना - 1990)

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या
1	2	3
1.0	सहकारी पतसंस्था (एकूण)	
1.1	जिल्हामध्यवर्ती सहकारी बँका	1
1.2	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था	588
1.3	शेतकरी सेवा संस्था	-
1.4	लॅम्पस सहकारी संस्था (आदिवासी सहकारी संस्था)	18
1.5	धान्य बँका	-
1.6	इतर (संस्थेचा प्रकार ध्यावा)	-
2.0	बिगर कृषि पत संस्था (एकूण)	
2.1	प्राथमिक सहकारी बँका	
	अ. नागरी बँका	14
	ब. कर्मचारी पत संस्था	386
2.2	इतर बिगर कृषि पत संस्था	
	अ. कर्मचारी पत संस्था	-
	ब. नागरी पत संस्था आणि इतर (भिशी, थ्रिप्ट आणि पतसंस्था वगैरे)	368
	क. इतर	-
3.0	पणन संस्था (एकूण)	
3.1	जिल्हा पणन संस्था	
	अ. सर्वसाधारण उद्देश	1
	ब. विशेष उद्देश	-
3.2	प्राथमिक पणन संस्था	
	अ. सर्वसामान्य तालुका स्तरेदी विक्री संघ	18
	ब. विशेष	-
3.3	इतर	2
4.0	उत्पादक संस्था (एकूण) (तपशील 6.13 मध्ये पहावा) - अवलोकनार्थ	1182
5.0	सामाजिक सेवा संस्था (तपशील 6.13 मध्ये पहावा) - अवलोकनार्थ	1422
	एकूण	3930

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक ; सहकारी संस्था , नागपूर

....199...

तक्ता क्रमांक 6.2

जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती
(31-03-1998 ला संपणाऱ्या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

[रूपये व सभासद संख्या हजारात]

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	संस्था	3930
2	एकूण सभासद	1187
3	भरणा झालेले भागभांडवल	1853966
4	वरील तीन पैकी अ. शासकीय भाग भांडवल ब. स्वतःचा निधी	16044 1284067
5	ठेवी	3849755
6	लेव्हे भांडवल	30897289
7	निव्वळ दिलेली कर्जे	3815239
8	खरेदीची किंमत	963804
9	विक्रीची किंमत	1150575
10	नफा मिळालेल्याः अ. संस्था ब. रकम	2016 122610
11	तोट्यातीलः अ. संस्था ब. रकम	919 31581
12	नफा किंवा तोटा नसलेल्या संस्था	995

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

....140..

तफ़ा क्रमांक : 6.3

जिल्ह्यातील सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गप्रमाणे वर्गवारी 31.3.98 अखेर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	लेखा परीक्षणानुसार वर्गवारी				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखा परीक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	2057
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	254
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	107
4	रामटेके	-	-	-	-	-	-	130
5	मौडा	-	-	-	-	-	-	149
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	147
7	कुही	-	-	-	-	-	-	90
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	66
9	उमरुड	-	-	-	-	-	-	141
10	नागपूर(गा)	-	-	-	-	-	-	183
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	131
12	काटोल	-	-	-	-	-	-	169
13	नरसेड	-	-	-	-	-	-	134
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	172
जिल्हा एकूण		199	347	1278	5	20	2086	3930

टीप :- जिल्हा पातळीवर एकत्रिकरण (वैयक्तिक लेखा परीक्षा नुसार) होत असल्यामुळे तालुकानिहाय माहिती उपलब्ध नाही.

आधार :- 1) जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक, वर्ग - १, सहकारी संस्था, नागपूर.

2) जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक, सहकारी संस्था, (दुग्धा), नागपूर.

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	बँक शाखा	सभासद		भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी	ठेवी	खेळते भांडवल
			संस्था सभा.	वैयक्तिक सभासद				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	महाराष्ट्र राज्य सह. बँक, मुंबई.	-	-	-	-	-	-	-
2	जिल्हा मध्यवर्ती सह. बँक, लि.	86	2405	162	76240	211261	2117720	2647665
3	जिल्हा औद्योगिक सह. बँक.	-	-	-	-	-	-	-
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा.	-	-	-	-	-	-	-
5	राज्य कृषि व गामीण विकास बँक	14	41	35164	26051	-	10763	-

तक्का क्रमांक : 6.4 पुढे सुरु

अ. क्र.	अल्प मुदतीचे कर्ज			मध्यम दीर्घ			येणे कर्ज			धकलेली कर्जे		
	रोस पत विले	वटविले	एकूण (10 + 11)	शेतीच्या कामासाठी **	मुदतीची कर्जे	दीर्घ मुदतीची कर्जे	अल्प मुदतीची	मध्यम मुदतीची	दीर्घ मुदतीची	अल्प मुदतीची	मध्यम मुदतीची	दीर्घ मुदतीची
1	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1114773	586591	1701364	584480	185454	345	950595	374839	28521	376104	86806	13463
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-	213416	-	-	2643009	-	-	44306

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

** स्तंभ क्र.13 मधील कर्जे स्तंभ क्र.12 पैकी आहेत.

....142....

तक्ता क्रमांक : 6.5

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.98 अखेर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या			भाग भांडवल	स्तंभ ९ पैकी शासकीय भाग भांडवल	
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर शहर	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	66	21780	20327	17095	2717	515	4560	71
3	पारशिवनी	46	16011	15903	5689	10214	-	5148	31
4	रामटेक	11	12992	8362	1980	5482	910	4591	41
5	मौदा	54	16760	16038	3360	7537	141	6813	309
6	कामठी	35	9616	9331	1525	7239	567	4467	12
7	कुही	46	22301	18501	7815	10776	-	5513	-
8	भिवापूर	29	12167	11827	5022	6801	144	4152	284
9	उमरेड	37	14370	13981	4418	8224	1339	6063	12
10	नागपूरसांगली	59	14933	14974	5160	9861	153	5112	-
11	हिंमणा	53	16337	14758	4587	9783	388	6529	61
12	काटोल	41	27357	23137	5819	10201	7117	6104	191
13	नरसैड	58	17235	20017	13540	6002	475	7893	31
14	कळमेश्वर	48	18023	16481	7799	6744	1938	5332	48
जिल्हा एकूण		583	219832	203737	88809	101241	13687	72277	1091

तक्ता क्र. 6.5 पुढे सुरु...

तक्ता क्रमांक : 6.5 पुढे सुरु . . .

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.98 असेर

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	राखीव आणि इतर निधी (रु.)	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे (रु.)	सेवते भांडवल (रु.)	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची) कर्जदार कर्जाची रक्कम (रु.)		येणे कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची) बाकी असलेले सभासद रक्कम (रु.)	
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नागपूरशा	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	772	27600	40685	2575	23819	5775	38650
3	पारशिवनी	716	54034	94462	2695	60733	5770	55076
4	रामटेक	393	27854	39710	385	3255	6423	27253
5	मौदा	970	72793	99700	1591	25504	7894	52347
6	कामठी	138	26142	34951	1272	13417	2936	24838
7	कुही	231	37178	70451	2450	21622	6032	51612
8	भिवापूर	556	29216	36144	1722	13873	4232	23445
9	उमरुड	860	15121	44442	2954	26247	5029	21126
10	नागपूरसागा	667	22444	33391	2163	23326	4597	27319
11	हिंमणा	283	26781	47991	3204	23066	6617	25762
12	काटोल	312	63313	72051	2230	20881	6290	47464
13	नरखेड	367	79851	91772	2637	29829	9417	75495
14	कळमेश्वर	194	42417	51129	11410	21456	4639	35326
जिल्हा एकूण		6459	534749	757479	37278	307028	72751	505713

तक्ता क्र. 6.5 पुढे सुरु

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		२ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम (रु.)	थकबाकी- दार	रक्कम (रु.)	थकबाकी- दार	रक्कम (रु.)
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नागपूरशा	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	3498	22319	2352	12795	1146	9524
3	पारशिवनी	4599	29835	3079	19453	1520	10382
4	रामटेक	1929	15167	1502	11103	427	4064
5	मौडा	5716	24152	4480	13857	1236	10295
6	कामठी	2683	14965	1939	9455	744	5510
7	कुही	4376	23877	2669	13752	1707	10125
8	भिवापूर	2756	15812	1797	9434	959	6378
9	उमडेड	4223	13667	3186	14914	1036	3753
10	नागपूरगा	1708	7618	1532	6530	176	1088
11	हिंमणा	3513	16239	2393	9444	1120	5795
12	काटोल	4932	24530	2437	10536	2495	13994
13	नरखेड	5499	28666	3991	17499	1508	11167
14	कळमेश्वर	2953	19692	1901	14943	1052	4749
जिल्हा एकूण		48385	261539	33259	163715	15126	97824

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

....145....

तक्ता क्रमांक : 6.7

जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.98 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	संस्थांची संख्या	एकूण सातेदारांची संख्या	सभासद संख्या			इतर सभासद	भाग भांडवल (रुपये)	स्तंभ 9 पैकी शासकीय भाग भांडवल
				एकूण	लहान सातेदार	मोठे सातेदार			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	10	3860	3995	1672	1681	642	585	304
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूरगावा	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	3	4722	4990	2763	1673	544	398	90
13	नरसेड	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा	एकूण	13	8582	8975	4435	3354	1186	983	394

तक्ता क्र. 6.7 पुढे सुरु

.....148.....

लक्षा क्रमांक : 6.7 पुढे सुरु . . .

जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.98 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	राखीव आणि इतर निधी (रुपये)	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे (रुपये)	लेवलेले भांडवल (रुपये)	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची) कर्जदार कर्जाची रक्कम (रुपये)	घेणे कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची) बाकी असलेले सभासद - रक्कम (रुपये)		
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-
4	समटेक	8	11379	14852	110	2939	301	12198
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूरग्रा	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	-	-	-	-	-	-	-
12	काढोल	58	5188	6414	219	1452	611	4067
13	नरसेड	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		61	16567	21246	329	4441	912	16265

लक्षा क्र. 6.7 पुढे सुरु . . .

....147....

तत्ता क्रमांक : 6.7 पुढे सुरु

जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.98 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम (रुपये)	थकबाकी- दार	रक्कम (रुपये)	थकबाकी- दार	रक्कम (रुपये)
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नागपूर	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-
4	समटेक	575	2579	259	654	315	1925
5	मौदा	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	-	-	-	-	-	-
11	हििंगणा	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	445	1826	238	904	208	922
13	नरसेड	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1020	4405	497	1558	523	2847

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

....148....

तक्ता क्रमांक : 6.8

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.98 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण रकमा ४ ते १२	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्ये	डाळी	इतर	कापू ज	गळी- ताची धान्ये	ऊस	तांग व मेष्टा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	17695	37	-	6156	938	3284	6416	864	-	-	-
3	पारशिवनी	60458	308	6205	2163	-	42443	8116	754	469	-	-
4	रामटेक	3187	992	2195	-	-	-	-	-	44	-	-
5	मौदा	21692	1635	12600	-	-	-	-	7089	256	-	112
6	कामठी	12958	-	469	-	-	4472	527	7443	-	-	47
7	कुही	17178	-	530	-	-	-	7473	9060	65	-	-
8	भिवापूर	13818	-	401	13	-	5881	346	7017	-	-	160
9	उमरुड	23425	236	1334	1946	-	1355	7706	10858	-	-	-
10	नागपूर(गा)	21843	67	-	3262	2781	3910	3912	7911	-	-	-
11	हिंगणा	21939	7000	-	469	1062	643	8448	1691	2484	-	142
12	काटोल	19496	115	-	2232	-	6808	3537	6635	-	-	169
13	नरसेड	29718	-	-	-	-	18441	11277	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	14835	-	-	3698	-	3691	7446	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		278302	10440	23784	19939	4781	90928	65204	59322	3274	-	630

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

अ. क्र.	तहसील	एकूण रकाना 4 ते 13	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्ये	डाळी	इतर	कापूस	गळी- ताची धान्ये	ऊस	ताग व मेष्टा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	658	-	348	-	-	-	-	-	-	-	315
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरुड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(गा)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंमणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	2205	80	-	230	-	-	581	835	-	-	479
13	नरसुड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		2863	80	348	230	-	-	581	835	-	-	794

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तत्का क्रमांक : 6.11

जिल्हयातील बिगर कृषि सहकारी पत संस्थांचे कार्य 31.3.98 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	प्रकार	संस्था संख्या	सभा-सद संख्या	भाग-भांडवल (रु.)	शाखीव इतर निधी (रु.)	ठेवी (रु.)	खेळते भांडवल (रु.)	कर्ज			
								अग्रिम (रु.)	वसूल झालेले (रु.)	घणे (रु.)	थकीत (रु.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 प्राथमिक सहकारी बँका											
1.	नागरी बँका	14	134749	122920	175589	3318362	4234844	2036748	5673199	2189316	134805
2.	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	336	354090	467365	60447	76191	1280534	655473	502096	782590	30597
2 इतर बिगरकृषि											
1.	नागरी बँका	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	कर्मचारी पतपेढी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	इतर (नागरी पतपेढी)	363	121820	536207	3674	37501	786603	107701	90570	636807	36506

आधार : - जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

.....15.....
तक्रा क्रमांक : 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.98 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	तहसील	संस्था संख्या	सभासदांची संख्या	सेवते भांडवल (रु.)	खरेदीची किंमत(रु.)			विक्रीची किंमत(रु.)		
					कृषि उत्पादन	शेतीच्या मज्जेच्या वस्तू	उप-भागाच्या वस्तू	मालक म्हणून	अडत्या म्हणून	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	1	374	5622	121	8509	2783	-	-	-
3	पारशिवनी	1	1427	8022	91	21644	7772	41166	-	41166
4	रामटेक	1	1917	4161	962	6523	7431	-	-	-
5	मौदा	1	690	3346	-	12029	2410	-	-	-
6	कामठी	2	375	429	-	-	-	-	-	-
7	कुही	1	1665	3139	325	852	4637	-	-	-
8	भिवापूर	1	736	1460	696	5128	3455	-	-	-
9	उमरुड	1	1365	5058	-	7106	3670	-	-	-
10	नागपूर(गा)	1	805	4507	62	132	242	-	80437	80437
11	हििंगणा	1	810	4593	3367	10064	88	89129	75463	164592
12	काटोल	1	3486	4424	15425	12328	1440	28949	15	28964
13	नरसेड	1	1516	1846	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	1	2073	3590	-	16963	6942	22533	5469	28002
जिल्हा एकूण		14	17739	50107	21549	101283	40900	181777	161284	343161
जिल्हा पातळी-वरील संस्था		2	648	9061	1884	24575	2897	548032	-	548032

तक्रा क्र. 6.12 पुढे सुरु...

...152...

तक्ता क्रमांक : 6.12 पुढे सुरु...

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्ये 31.3.98 अखेर

जिल्हा नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	कृषि उत्पादनाची विक्री (अडते व मालक म्हणून)							एकूण
		भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळी-ताची धान्ये	डाळी	इतर	
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	4625	-	-	-	93	-	4718
3	पारशिवनी	-	-	4309	-	-	-	-	4309
4	सामटेक	-	1207	2399	-	916	-	-	4522
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	2709	-	2689	-	-	35	-	5433
8	भिवापूर	-	851	847	-	115	211	-	2024
9	उमरेड	-	-	285	-	-	-	-	285
10	नागपूर(गा)	-	945	35	-	-	-	-	980
11	हिंमणा	-	678	-	156107	-	-	-	156785
12	कांटोल	-	1921	1095	27015	11913	335	-	42279
13	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	24592	-	-	-	24592
जिल्हा एकूण		2709	10227	11659	207714	12944	674	-	245927
जिल्हा पातळी-वरील संस्था		-	-	-	-	-	-	617	617

तक्ता क्र. 6.12 पुढे सुरु...

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	शेतीला आवश्यक वस्तुंची विक्री (आडते व मालक म्हणून)					उपभोग्य वस्तुंची एकूण विक्री
		खते	बियाणे	कृषि अवजारे	इतर	एकूण	
1	2	20	21	22	23	24	25
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	5697	1804	124	564	8189	2927
3	पारशिवनी	22327	4927	119	2026	29399	8288
4	रामटेक	6426	960	-	196	7582	8504
5	मौदा	2891	630	6	120	3697	2147
6	कामठी	-	-	-	-	-	-
7	कुही	8135	864	480	126	9605	588
8	भिजापूर	4799	436	206	177	5618	2093
9	उमोड	6150	942	133	290	7515	4042
10	नागपूर(गा)	-	823	-	-	823	182
11	हिंमणा	17052	3568	-	4733	25353	81
12	काटोल	2855	806	68	1136	4865	1248
13	नरसेड	13	-	-	-	13	-
14	कळमेश्वर	13638	2311	25	1611	17635	462
जिल्हा एकूण		90033	18121	1161	10979	120294	30562
जिल्हा पातळी- वरील संस्था		1158	374	1914	11723	15169	2132

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भाग भांडवल (रुपये)	राखीव आणि इतर निधी (रुपये)	लेव्हेत भांडवल (रुपये)
1	2	3	4	5	6	7
1	<u>उत्पादक संस्था</u>					
1.1	साखर कारखाने	3	16845	209535	117379	630387
1.2	इतर शेती प्रक्रिया संस्था	14	8196	6169	11306	24441
1.3	विणकर संस्था (हातमाग, यंत्रमाग)	431	40679	16174	10852	522193
1.4	सूत गिरण्या	9	10392	334136	204043	230848
1.5	औद्योगिक वसाहती/संस्था	4	241	901	645	2595
1.6	इतर औद्योगिक संस्था	189	21488	6430	3936	51014
1.7	दुग्ध व्यवसाय संस्था	286	16255	592	3050	13633
1.8	दुग्ध व्यवसाय संघटना	1	106	1027	10487	23599
1.9	मत्स्यव्यवसाय संस्था/संघ	91	8534	211	1179	907
1.10	शेती संस्था	4	976	42	18	1547
1.11	उपसा जलसिंचन संस्था	40	4892	776	67	37818
1.12	वन कामगार संस्था	33	2386	819	1850	133828
1.13	इतर संस्था (पशुधन संस्था)	77	3671	8354	414	36672
2	<u>सामाजिक सेवा संस्था</u>					
2.1	ग्राहक भांडारे	278	97736	10318	3364	84223
2.2	गृह निर्माण संस्था	851	93544	47060	12822	219434
2.3	कामगार कंत्राटदार संस्था	108	6061	3897	526	10127
2.4	परिवहन संस्था	9	471	779	14	1885
2.5	अ) महिला सहकारी संस्था	143	7192	2713	176	6757
	ब) जिल्हा सहकारी मंडळ	1	1111	-	-	-
	क) इतर	32	1877	159	21	1096

आधार : 1) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

2) प्रादेशिक उपसंचालक, हातमाग, यंत्रमाग व सहकारी वस्त्रोद्योग, नागपूर.

3) जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

4) प्रादेशिक सहसंचालक, (साखर) नागपूर विभाग, नागपूर.

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	संस्थांचे प्रकार	बाब	परिमाण.	साध्य
1	2	3	4	5
1	साखर कारखाने	अ. गाळलेल्या ऊसाचे वजन ब. गाळलेल्या ऊसाची किंमत क. उत्पादित साखरेचे वजन ड. उत्पादित साखरेची किंमत	हजार मे. टन लाख रुपये हजार मे. टन लाख रुपये	- - - -
2	प्राथमिक विणकर सहकारी संस्था	अ. चालू माग ब. सूत खरेदी क. उत्पादन ड. विक्री	संख्या लाख रुपये लाख रुपये लाख रुपये	18538 2843 4250 3994
3	सूत गिरण्या	अ. चात्यांची संख्या ब. उत्पादित सूत	संख्या "00" हजार टन	1824 20234
4	इतर औद्योगिक संस्था	अ. कच्चा माल खरेदी ब. उत्पादन क. विक्री	लाख रुपये लाख रुपये लाख रुपये	225 257 266
5	दुग्ध व्यवसाय संस्था	अ. दुग्ध खरेदीची किंमत ब. दुग्ध विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	1271 1273
6	दुग्ध व्यवसाय संघटना	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	719 822
7	मत्स्य व्यवसाय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	907 1752
8	मत्स्य व्यवसाय केंद्रीय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	14 21
9	कृषि संस्था	अ. कसलेले क्षेत्र ब. उत्पादन	"00" हेक्टर लाख रुपये	5 5
10	उपसा सिंचन संस्था	भिजलेले क्षेत्र	"00" हेक्टर	38
11	वन कामगार संस्था	अ. दिलेली कुपे ब. वन उत्पादन मूल्य	संख्या लाख रुपये	निरंक निरंक
12	घाऊक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	-- " -- -- " --	359 370
13	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	-- " -- -- " --	1573 1211
14	कामगार कंत्राटदार संस्था	अ. वर्षात हाती घेतलेली कामे ब. हाती घेतलेल्या कामांची अदा. किं. क. दिलेली मजुरी	संख्या लाख रुपये -- " --	उ. ना. 176 56
15	गृह निर्माण संस्था	बांधलेल्या घरांची/ गाळ्यांची संख्या	संख्या	257

....166....

तक्ता क्रमांक : 6.15

जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.98 अखेर

जिल्हा : नागपूर

(परिमाण - टनामध्ये, मूल्य - रुपये हजारात)

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					भात परिमाण	मूल्य (रुपये)	तांदूळ परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर	नागपूर शहर हिमणा कामठी	प्राथमिक	10	-	-	85836	877729
2	सावनेर	सावनेर	--	1	-	-	-	-
3	पारशिवनी	पारशिवनी	--	1	-	-	-	-
4	रामटेक	रामटेक	--	-	180	577	-	-
5	मौदा	मौदा	--	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	--	1	-	-	-	-
7	भिवापूर	भिवापूर	--	2	-	-	-	-
8	उमरुड	उमरुड	--	3	-	-	654	6361
9	काटोल	काटोल	--	2	-	-	-	-
10	नरसेड	नरसेड	--	3	-	-	739	8779
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	--	3	-	-	-	-
एकूण				26	180	577	36729	387889

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू

.....157.....
 तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					गहू परिमाण	मूल्य (रुपये)	ज्वारी परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	10	11	12	13
1	नागपूर	(नागपूर) शिंदेगणा कामठी	प्राथमिक	10	9825	73166	1483	5841
2	सावनेर	सावनेर	--	1	235	1485	1430	4756
3	पारशिवनी	पारशिवनी	--	1	[x]	4	1	5
4	रामटेक	रामटेक	--	-	-	-	-	-
5	मौदा	मौदा	--	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	--	1	29	194	-	-
7	भिवापूर	भिवापूर	--	2	49	295	38	195
8	उमरुड	उमरुड	--	3	658	4760	89	396
9	कांटोल	कांटोल	--	2	53	241	84	254
10	नरसेड	नरसेड	--	3	1832	7106	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	--	3	-	-	-	-
एकूण				26	12681	87251	3175	11447

तक्ता क्र. 6.15 पुढे सुरु...

.....158.....
 तक्ता क्रमांक : ०.15 पुढे सुरु

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेंठेचा प्रकार	उपबाजार पेंठांची संख्या	वार्षिक जावक			
					कापूस परिमाण	मूल्य (रुपये)	तूर परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	14	15	16	17
1	नागपूर	नागपूर(श) हिंमणा कामठी	प्राथमिक	10	7292	98186	2004	33786
2	सावनेर	सावनेर	-- "	1	10107	127315	1573	19714
3	पारशिवनी	पारशिवनी	-- "	1	614	12080	5	67
4	रामटेक	रामटेक	-- "	-	-	-	-	-
5	मौदा	मौदा	-- "	-	-	-	-	-
6	माढळ	कुही	-- "	1	-	-	[x]	1
7	भिवापूर	भिवापूर	-- "	2	-	-	18	214
8	उमरुड	उमरुड	-- "	3	3596	44449	164	1904
9	काटोल	काटोल	-- "	2	468	8995	189	2551
10	नरखेड	नरखेड	-- "	3	5	69	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	-- "	3	1383	25933	-	-
एकूण				26	23435	312027	3953	58237

तक्ता क्र. ०.15 पुढे चालू.

....150....

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आचक			
					मूग परिमाण	उडीद		
					मूल्य (रुपये)	परिमाण	मूल्य (रुपये)	
1	2	3	4	5	18	19	20	21
1	नागपूर	नागपूरशहिंगणाकामठी	प्राथमिक	10	168	2457	103	1098
2	सावनेर	सावनेर	--	1	-	-	[x]	620
3	पारशिवनी	पारशिवनी	--	1	-	-	-	-
4	रामटेक	रामटेक	--	-	-	-	-	-
5	मौदा	मौदा	--	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	--	1	-	-	-	-
7	भिवापूर	भिवापूर	--	2	-	-	1	14
8	उमोड	उमोड	--	3	1	15	5	44
9	काटोल	काटोल	--	2	1	14	4	31
10	नरसोड	नरसोड	--	3	-	-	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	--	3	-	-	-	-
एकूण				26	170	2486	113	1813

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू

....130....

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					हरभरा परिमाण	हरभरा मूल्य (रुपये)	जवस परिमाण	जवस मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	22	23	24	25
1	नागपूर	नागपूर(श. हिंगणा कामठी)	प्राथमिक	10	1748	20043	51	739
2	सावनेर	सावनेर	--	1	1280	14501	5	67
3	पारशिवनी	पारशिवनी	--	1	12	109	-	-
4	रामटेक	रामटेक	--	-	-	-	-	-
5	मौदा	मौदा	--	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	--	1	[x]	3	[x]	9
7	भिवापूर	भिवापूर	--	2	43	475	22	332
8	उमरुड	उमरुड	--	3	379	5019	24	351
9	काटोल	काटोल	--	2	438	4589	-	-
10	नरखेड	नरखेड	--	3	97	923	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	--	3	-	-	-	-
एकूण				26	3997	45365	102	1498

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू . . .

....162...

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आंक			
					सोयाबीन		मिरची	
1	2	3	4	5	30 परिमाण	31 मूल्य (रुपये)	32 परिमाण	33 मूल्य (रुपये)
1	नागपूर	नागपूरश. हिंमणा कामठी	प्राथमिक	10	63900	610686	27911	644520
2	सावनेर	सावनेर	-- "	1	4658	48545	-	-
3	पारशिवनी	पारशिवनी	-- "	1	157	1412	-	-
4	रामटेक	रामटेक	-- "	-	73	571	-	-
5	मौदा	मौदा	-- "	-	-	-	-	-
6	माढळ	कुही	-- "	1	983	9281	2523	38102
7	भिवापूर	भिवापूर	-- "	2	3859	37613	627	13314
8	उमरेड	उमरेड	-- "	3	12037	109123	619	3938
9	काटोल	काटोल	-- "	2	12633	120793	-	-
10	नरखेड	नरखेड	-- "	3	55	530	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	-- "	3	-	-	-	-
एकूण				26	98410	938558	31680	704874

तक्ता क्र. 6.15 पुढे चालू....

...161...
 तत्ता क्रमांक : ०.15 पुढे सुरु

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेट्यांचा प्रकार	उपबाजार पेट्यांची संख्या	वार्षिक जाचक			
					मूर्हमूग परिमाण	मूल्य (रुपये)	तीळ परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	26	27	28	29
1	नागपूर	नामपूरशाहिगणाकामठी	प्राथमिक	10	47	551	8	84
2	सावनेर	सावनेर	--	1	552	6052	5	85
3	पारशिवनी	पारशिवनी	--	1	-	-	-	-
4	रामटेक	रामटेक	--	-	-	-	-	-
5	मौदा	मौदा	--	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	--	1	-	-	-	-
7	भिवापूर	भिवापूर	--	2	-	-	-	-
8	उमरुड	उमरुड	--	3	-	-	1x1	6
9	काटोल	काटोल	--	2	746	8301	-	-
10	नरखेड	नरखेड	--	3	254	2534	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	--	3	-	-	-	-
एकूण				26	1599	18038	13	175

तत्ता क्र. ०.15 पुढे चालू

....163....

तक्ता क्रमांक : 6.15 पुढे सुरु . . .

अ. क्र.	कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसील	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					सत्रे	एकूण	परिमाण	मूल्य (रुपये)
1	2	3	4	5	34	35	36	37
1	नागपूर	नागपूरशाहिगणाकामठी	प्राथमिक	10	12451	61197	162327	1925082
2	सावनेर	सावनेर	-- "	1	984	6768	20829	220514
3	पारशिवनी	पारशिवनी	-- "	1	-	-	739	16677
4	रामटेक	रामटेक	-- "	-	-	-	253	1148
5	मौदा	मौदा	-- "	-	-	-	-	-
6	माढळ	कुही	-- "	1	-	-	3535	47590
7	भिवापूर	भिवापूर	-- "	2	111	791	4768	58243
8	उमरुड	उमरुड	-- "	3	-	-	13223	181306
9	काटोल	काटोल	-- "	2	5223	11853	19394	157627
10	नरसेड	नरसेड	-- "	3	40149	113684	43131	128828
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	-- "	3	25847	88808	27230	114741
एकूण				23	84715	283101	300932	2853313

टीप :- (x) परिमाण १ टनापेक्षा कमी.

आधार :- 11 नागपूर जिल्ह्यातील सर्व कृषि उत्पन्न बाजार समित्या.

१ जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर

....164....

तक्का क्रमांक : 6.16

जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.7.98 असेर

जिल्हा : नागपूर

(रुपये - हजारांत)

अ.	तहसील	सावकारांची संख्या	व्यापा-घाना दिलेली कर्जे	व्यापा-घां व्यतिरिक्त दिलेली कर्जे	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	नागपूर (शहर)	102	-	85828	85828
2	सावनेर	19	-	6829	6829
3	पारभिवनी	-	-	-	-
4	सामटेक	7	-	4652	4652
5	मौदा	7	-	580	580
6	कामठी	22	-	9928	9928
7	कुही	1	-	84	84
8	भिवापूर	10	-	3720	3720
9	उमरेड	29	-	28088	28088
10	नागपुरगा	4	-	2481	2481
11	हिंमणा	4	-	220	220
12	काटोल	4	-	6656	6656
13	नरसेड	5	-	177	177
14	कळमेश्वर	3	-	1635	1635
जिल्हा एकूण		217	-	148323	148323

आधार : जिल्हा उपनिबंधक , सहकारी संस्था , नागपूर

765

तबता क्र. 7.1 पुणे सुर...

सार्वजनिक व अर्थसहाय्यीत संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती 1997

जिल्हा नागपूर

अ.क्र.	तहसील	सुविधा	दवाखाने	प्रसूतीगृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	डिस्पेंसरी	परिचा- रिका		
1	नागपूर	848	9113	4188	5402	307	11	370	1456
2	सावनेर	1	1	3	1	5	15	59	
3	पारशिवनी	1	4	1	5	12	39		
4	रामटेक	2	1	2	4	17	158		
5	मौदा	5	3	10	30				
6	कामठी	2	4	2	2	15	43		
7	कुही	1	10	1	3	18	44		
8	भिवापूर	-	5	3	11	28			
9	उमोड	1	2	1	4	15	41		
10	नागपूरग्रामीण	-	6	1	2	8	28		
11	हिंमणा	-	6	4	6	35			
12	काटोल	1	7	1	3	10	44		
13	नरखेड	1	8	1	4	13	56		
14	कळमेश्वर	-	3	1	3	8	32		
जिल्हा एकूण		23	121	23	45	528	1991		

तबता क्र. 7.1 पुणे सुर...

तक्ता क्रमांक - 7.1 पुढे चालू

अ.क्र.	तालुका	साटांची संख्या			उपचार केलेले आंतररुग्ण (00)			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण(00)		
		एकूण	स्त्रियां-साठी	मुलां-साठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
1		9	10	11	12	13	14	15	16	17
1.	नामपूर शहर	4182	1772	503	2819	2107	245	14427	19647	4602
2.	सावनेर	49	20	29	82	149	77	212	277	802
3.	पारशिवनी	85	40	34	89	37	11	147	256	279
4.	जमटेक	118	51	28	64	72	14	595	355	462
5.	मोदा	34	12	-	6	4	2	105	92	128
6.	कामठी	75	53	25	24	55	-	322	543	313
7.	कुही	79	32	5	16	13	9	201	269	161
8.	भिवापूर	41	12	-	4	8	-	145	174	93
9.	उमोड	78	36	10	8	24	7	270	349	302
10.	नामपूर (ग्रामीण)	12	8	4	2	1	-	71	95	74
11.	हिमण	36	16	20	1	3	2	103	99	109
12.	काटोल	60	32	28	6	9	3	194	193	181
13.	नारसेड (शहर)	119	70	20	217	210	2	246	264	142
14.	कळमेरवर	48	12	12	6	7	2	109	116	106
एकूण जिल्हा बेरीज		5011	2152	718	2634	2499	374	17147	16729	7262

आधार - 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, 2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि. प., 3) आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका.

नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या-1997

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	एकूण ग्रामीण	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्यूंची संख्या			बाल मृत्यूंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	नागपूरश	एकूण ग्रामीण	18446	16781	35227	5036	3035	8071	267	221	488
2.	सावनेर	एकूण ग्रामीण	2008	1677	3685	516	325	841	14	12	26
3.	पारशि- वनी	एकूण ग्रामीण	1057	944	2001	332	229	561	8	6	14
4.	रामटेक	एकूण ग्रामीण	1248	1148	2396	487	328	815	20	22	42
5.	मौदा	एकूण ग्रामीण	925	803	1728	269	172	441	8	7	15
6.	कामठी	एकूण ग्रामीण	2196	1980	4176	519	320	839	9	7	16
7.	कुही	एकूण ग्रामीण	1037	947	1984	326	232	558	10	10	20
8.	भिवापूर	एकूण ग्रामीण	778	674	1452	236	159	425	11	8	19
9.	उमरेड	एकूण ग्रामीण	1291	1217	2508	411	257	668	6	4	10
10.	नागपूर [गा]	एकूण ग्रामीण	1079	993	2072	357	193	547	3	1	4
11.	हिंगणा	एकूण ग्रामीण	1050	858	1908	337	242	574	13	14	27
12.	काटोल	एकूण ग्रामीण	1184	995	2179	429	223	652	7	6	13
13.	नरसेड	एकूण ग्रामीण	858	812	1670	321	192	513	5	7	12
14.	कळमे- श्वर	एकूण ग्रामीण	845	786	1631	295	210	505	3	2	5
जिल्हा बेरीज		एकूण ग्रामीण	34002	30615	64617	9891	6117	16010	384	327	711
			9828	8791	18619	3501	2347	5854	98	91	189

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या-1997

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	मृत्यूचे कारण	मृत्यूंची संख्या
1	2	3
1.	हिवताप	2
2.	पटकी	-
3.	देवी	-
4.	क्षय	368
5.	न्युमोनिया	235
6.	अमांश, अतिसार, गैस्ट्रो	35
7.	हृदय विकार	1199
8.	विषमज्वर	22
9.	कर्करोग	290
10.	इवसन क्रियेसंबंधी	371
11.	अपघात	
	अ) आत्महत्या	103
	ब) रहदारी वाहतूक	64
	क) इतर अपघात	977
12.	इतर कारणे	12344
13.	एकूण मृत्यू	16010

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

माताबाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1997-98

अ. क्र.	तहसील	बा. ब.	त्रिगुणी लस ति. डो.	पोलिओ	बांसीजा	गावर	द्विगुणी (डीटी)	विष- मज्वर	१० वर्षे	१६ वर्षे	ध. लस	गरोदर स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	नागपूर	गा.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	शहदा	ए.	35779	35779	56484	33931	26330	-	32743	28867	31028	
2.	सावनेर	गा.	4732	4729	5342	4602	4876	-	4804	4655	5232	
		ए.	5182	5179	5921	5014	4987	-	5532	5226	5877	
3.	पारशि- वनी	गा.	3113	3113	3342	2823	3056	-	2856	2612	2807	
		ए.	3113	3113	3342	2823	3056	-	2856	2612	2807	
	जमटेक	गा.	3400	3371	3352	3238	3415	-	3166	2699	3149	
		ए.	3962	3933	3864	3763	3987	-	3691	3139	3655	
5.	मौदा	गा.	3089	3101	3064	3003	2936	-	3696	2881	3220	
		ए.	3088	3101	3064	3003	2936	-	3696	2881	3220	
6.	कामठी	गा.	4694	4690	4718	4273	3703	-	3973	4087	4573	
		ए.	6754	6750	7197	6079	4491	-	5620	5734	6436	
7.	कुही	गा.	3252	3206	3357	3040	3647	-	3073	2521	3262	
		ए.	3252	3206	3357	3040	3647	-	3073	2521	3262	
8.	भिवा- पूर	गा.	2146	2146	2099	2031	2242	-	2542	1741	1899	
		ए.	2146	2146	2099	2031	2242	-	2542	1741	1899	
9.	उमडेड	गा.	2890	2889	3247	2831	3248	-	3439	3001	3612	
		ए.	3310	3309	3982	3247	4332	-	4523	4313	4310	
10.	नागपूर [गा]	गा.	2876	2976	2941	3059	2858	-	3015	2985	2968	
		ए.	2876	2976	2941	3059	2858	-	3015	2985	2968	
11.	हिंगणा	गा.	3309	3321	3560	3020	3639	-	3241	2542	2903	
		ए.	3309	3321	3560	3020	3639	-	3241	2542	2903	
12.	काटोल	गा.	3027	3055	3442	2771	2823	-	3338	2625	3162	
		ए.	3533	3589	4340	3220	3168	-	3739	3011	3744	
13.	नरसेड	गा.	3337	3357	3283	3089	3383	-	3087	2106	3169	
		ए.	4395	4415	4195	3830	4229	-	3819	2856	4087	
14.	कळमे- स्वर	गा.	1079	1079	1277	1129	1384	-	1390	1261	1215	
		ए.	3470	3481	4432	3441	4170	-	4028	3824	3853	
जिल्हा	गा.	40943	41033	43044	38912	41210	-	41620	35716	41171		
एकूण	ए.	84169	84298	108108	79504	74072	-	82118	72252	80044		

आधार:- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि. प. आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर

जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या-1997-98

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	एकूण गाामीण	२२-२९ रोजी असलेल्या केंद्रांची संख्या	निर्वीजीकरण केलेल्यांची संख्या			सुपथदती I. U. C. D. संख्या	जननक्षम जोडण्यांची संख्या
				पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	एकूण नसबंदी		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	नागपूर	एकूण	20	131	10347	10478	11629	49490
	[शहर]	गाामीण	-	-	-	-	-	-
2.	सावनेर	एकूण	6	5	1494	1499	1229	24020
		गाामीण	5	3	1249	1252	1127	24020
3.	पारशि-वनी	एकूण	5	8	890	898	818	18733
		गाामीण	5	8	890	898	818	18733
4.	रामटेक	एकूण	6	15	1357	1372	900	16563
		गाामीण	4	10	1134	1144	726	16563
5.	मौदा	एकूण	3	4	759	763	791	18836
		गाामीण	3	4	759	763	791	18836
6.	कामठी	एकूण	3	20	1104	1124	1295	15038
		गाामीण	2	4	720	724	640	15038
7.	कुही	एकूण	3	2	1016	1018	795	19673
		गाामीण	3	2	1016	1018	795	19673
8.	भिवापूर	एकूण	3	3	670	673	616	13062
		गाामीण	3	3	670	673	616	13062
9.	उमरेड	एकूण	5	18	1019	1037	823	14727
		गाामीण	4	15	848	863	723	14727
10.	नागपूर	एकूण	2	2	568	570	486	17594
	[गाामीण]	गाामीण	2	2	568	570	486	17594
11.	हिंगणा	एकूण	4	8	929	937	706	19857
		गाामीण	4	8	929	937	706	19857
12.	काटोल	एकूण	4	20	1068	1088	816	17777
		गाामीण	3	4	1030	1034	665	17777
13.	नरसेड	एकूण	4	4	1057	1061	948	18129
		गाामीण	2	2	1007	1009	897	16943
14.	कळमेश्वर	एकूण	3	32	1464	1496	987	23377
		गाामीण	1	20	939	959	658	14674
एकूण जिल्हा		एकूण	71	272	23742	24014	22839	288876
बेरीज		गाामीण	41	85	11759	11844	9648	227497

आधार :- जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि. प. आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर.

.....171.....
 तक्ता क्रमांक : 8.1

1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तालुका	साक्षरांची संख्या (हजारात)								
		ग्रामीण			नागरी			एकूण		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपूर (श)	-	-	-	638	496	1134	638	496	1134
		(-)	(-)	(-)	(88.24)	(75.04)	(81.94)	(88.24)	(75.04)	(81.94)
2	सावनेर	36	22	59	26	18	44	62	40	103
		(72.00)	(48.89)	(62.10)	(83.87)	(64.29)	(74.58)	(76.54)	(54.79)	(66.23)
3	पारशिवनी	26	16	42	12	8	20	38	24	62
		(68.42)	(45.71)	(57.53)	(80.00)	(57.14)	(68.96)	(70.37)	(48.98)	(60.78)
4	रामटेक	28	16	45	11	8	19	40	24	64
		(68.29)	(42.11)	(56.25)	(84.62)	(61.54)	(73.08)	(72.73)	(47.06)	(60.95)
5	मौदा	33	21	54	-	-	-	33	21	54
		(-)	(-)	(-)	(73.36)	(38.89)	(60.67)	(73.33)	(38.89)	(60.67)
6	कामठी	22	14	36	42	31	72	64	45	109
		(73.33)	(48.28)	(61.02)	(85.72)	(70.45)	(78.26)	(81.01)	(62.50)	(72.19)
7	कुही	32	21	54	-	-	-	32	21	54
		(-)	(-)	(-)	(69.56)	(46.67)	(58.24)	(69.56)	(46.67)	(58.24)
8	भिवापूर	23	15	38	-	-	-	23	15	38
		(-)	(-)	(-)	(71.78)	(46.88)	(59.38)	(71.88)	(46.88)	(59.38)
9	उमरुड	27	17	45	17	12	28	44	29	73
		(71.05)	(48.57)	(61.64)	(85.00)	(66.67)	(73.68)	(77.19)	(54.72)	(66.36)
10	नागपूर (गा)	36	25	61	8	6	14	44	21	75
		(73.47)	(56.82)	(65.59)	(80.00)	(75.00)	(77.78)	(74.58)	(59.62)	(67.57)
11	हिंगणा	32	20	52	7	4	11	39	24	63
		(74.42)	(52.63)	(65.00)	(87.50)	(66.67)	(78.57)	(76.47)	(55.81)	(67.02)
12	काटोल	36	24	60	11	8	19	47	32	79
		(73.47)	(53.33)	(63.83)	(91.67)	(72.73)	(82.61)	(77.05)	(57.14)	(67.52)
13	नरखेड	33	23	56	10	7	17	43	30	73
		(73.33)	(56.10)	(65.12)	(83.33)	(63.64)	(73.91)	(91.49)	(57.69)	(66.97)
14	कळमेश्वर	28	18	44	7	5	12	34	23	57
		(74.29)	(56.25)	(66.67)	(87.50)	(71.43)	(75.00)	(77.07)	(58.97)	(69.51)
जिल्हा एकूण		391	253	645	789	603	1392	1180	856	2037
		(72.15)	(50.39)	(61.63)	(87.60)	(73.55)	(80.91)	(81.79)	(64.74)	(73.64)

टिप : 1) आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

2) कंसातील आकडे साक्षरतेची टक्केवारी दर्शवितात.

3) आकडे केवळ अस्थायी व पुढील प्रस्तावणीच्या अधीन राहून आहे.

शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 1996 - 97

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक संख्या				विद्यार्थी संख्या	प्रति शिक्षक विद्यार्थी संख्या
			एकूण	रकाना 4 पैकी शिक्षिका	प्रशिक्षित	रकाना 6 पैकी शिक्षिका		
1.	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पूर्व प्राथमिक शाळा	1023	1207	1207	-	-	38616	32
2	प्राथमिक शाळा :-							
	अ) एक शिक्षिका शाळा	-	-	-	-	-	-	-
	ब) कनिष्ठ प्राथ. शाळा	1721	6501	3874	6501	3874	219154	34
	क) उच्च प्राथमिक शाळा	704	7073	4630	7073	4630	223575	32
	ड) एकूण (अ+ब+क)	2425	13574	8504	13574	8504	442729	33
3	माध्यमिक शाळा	483	7202	3210	6965	3101	228213	32
4	उच्च माध्यमिक शाळा	173	4866	1745	4844	1734	156380	32
5	सामान्य शिक्षणाची महा-विद्यालये (कला, शास्त्र, वाणिज्य)	94	1942	719	1942	719	68485	35
जिल्हा एकूण		4198	28792	15385	27325	14058	934423	32

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

....173....

तत्का क्रमांक : 8.3

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि
मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1996 - 97

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	सं स्थे ती ल		वि छा र्थ्या ची		सं ह्या	
		पूर्वप्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	3	4	5	6	7	8
1	पूर्व प्राथमिक	38616	19135	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	388046	176577	316	130
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	74383	37556	104242	54268
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	-	-	123655	65959
5	इयत्ता 11 व 12	-	-	-	-	32130	14942
6	उच्च माध्य. नंतर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		38616	19135	442729	214133	260343	135299

पुढे सुरु...

तत्का क्रमांक : 8.3 पुढे सुरु...

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	सं स्थे ती ल		वि छा र्थ्या ची		सं ह्या	
		सा. शिक्षणाची महाविद्यालये		एकूण		सं ह्या	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	9	10	11	12		
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	38616	19135		
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	368362	176707		
3	इयत्ता 5 ते 7	58956	24533	237881	116357		
4	इयत्ता 8 ते 10	65294	25459	188949	91418		
5	इयत्ता 11 व 12	24623	11470	56753	26412		
6	उच्च माध्यमिक नंतर	43862	22782	43862	22782		
जिल्हा एकूण		192735	84244	934423	452811		

तत्का क्र. 8.3 पुढे सुरु...

....174....

तक्ता क्रमांक : ४.३ पुढे सुरु . . .

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि

मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1996 - 97

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	मागासवर्गीय विद्यार्थी संख्या							
		अनुसूचित जाती		अनुसूचित जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागासवर्गीय	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	90515	42905	91731	44463	145528	70740	327774	158108
3	इयत्ता 5 ते 7	56788	27301	52205	24529	88041	42178	197034	94008
4	इयत्ता 8 ते 10	45931	22409	36886	16015	73512	36312	156329	74736
5	इयत्ता 11 व 12	12906	5888	7326	3130	22175	10164	42407	19182
6	उच्च माध्य. नंतर	10409	5221	4477	1999	15084	7368	29970	14588
	एकूण	216549	103724	192625	90136	344340	166762	753514	360622

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या							
			अनु. जाती		अनु. जमाती		इ. मा. व.		एकूण मा. व.	
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	20	502	97	339	68	1530	311	2371	466
2	विधी महाविद्यालये	2	544	133	175	53	535	146	1254	332
3	वैद्यकीय महाविद्यालये	3	151	91	91	49	92	57	334	204
4	आयुर्वे. महाविद्यालये	2	28	29	34	11	56	48	118	88
5	आभि. महाविद्यालये	8	802	153	120	24	1148	191	2070	368
6	इतर									
	अ. तंत्रनिकेतन	10	474	60	275	56	1444	165	2193	281
	ब. आय. टी. आय.	46	656	163	260	67	1234	200	2200	435
	क. डी. एड.	22	328	143	211	129	712	333	1249	655
	ड. जी. सी. डी.	2	12	6	5	3	28	14	45	23

तक्ता क्रमांक : 8.4 पुढे सुरु ...

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	विद्यार्थ्यांची संख्या				एकूण शिक्षक	
		बिगर मागास		एकूण विद्यार्थी		शि. क.	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	शिक्षिका
1	2	12	13	14	15	16	17
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	1728	372	4099	838	143	45
2	विधी महाविद्यालये	1323	438	2577	770	29	10
3	वैद्यकीय महाविद्यालये	735	45	1063	780	163	126
4	आयुर्वेदिक महाविद्यालये	121	141	239	229	76	25
5	अभियांत्रिकी महाविद्यालये	6811	840	8881	1208	634	92
6	इतर : अ. तंत्रनिकेतन	2075	263	4268	544	284	47
	ब. आय. टी. आय.	2075	194	4275	629	132	6
	क. डी. एड.	761	494	2010	1149	160	89
	ड. जी. सी. डी.	32	17	77	40	5	-

.....176.....

तत्ता कर्मांक : 8.5

आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 1996-97

जिल्हा : नागपुर

अ. क्र.	ला	भा	ध्या	ची	सं	रुया	प्रत्यक्ष खर्च (रुपये हजारात)		
	माध्यमिक	कनिष्ठ महाविद्यालये 11 वी, 12 वी	उच्च शिक्षण	अभियांत्रिकी महाविद्यालये	वैद्यकीय महाविद्यालये	इतर महाविद्यालये	इतर संस्था	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	-	6000	23053	184	672	247	10272	40428	5004

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

....177....

तत्का क्रमांक : 8.6

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 1997 - 98

जिल्हा : नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	यंत्रणा	योजनेतर				योजनांतर्गत			
		आवर्ती	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण	आवर्ती	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	जिल्हा परिषद	568132	-	-	568132	38722	-	9724	48446
2	नगरपरिषद	474051	-	-	474051	-	-	-	-
3	कटक मंडळ								
4	महानगरपालिका								
5	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त इतर खर्च								
	जिल्हा एकूण		1042183	-		-	1042183	38722	-

तत्का क्रमांक : 8.6 पुढे सुरु ...

अ. क्र.	यंत्रणा	एकूण खर्च			
		आवर्ती	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	11	12	13	14
1	जिल्हापरिषद	606354	-	9724	616578
2	नगरपरिषद	474051	-	-	474051
3	कटक मंडळ				
4	महानगरपालिका				
5	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त इतर खर्च				
	जिल्हा एकूण		1080905	-	

टिप :- 1) नगरपरिषद, कटक मंडळ व महानगरपालिका यांचा खर्च एकत्र देण्यात आला आहे.
2) महानगरपालिका/न.प. यांची आवर्ती व अनावर्ती खर्च अशी वेगवेगळी फोड उपलब्ध नाही.

.....178....

तत्का क्रमांक : 8.7

जिल्हयातील व्यवसाय मार्गदर्शन(कनिष्ठ महाविद्यालये) व तांत्रिक शाळा(आठवी ते बारावी)

जिल्हा : नागपूर

1997 - 98

अ. क्र.	बा	ब	प रि मा ण	माहिती
1	2		3	4
1	शाळांची संख्या		संख्या	85
2	पटावरील संख्या	अ. मुले	संख्या	7694
		ब. मुली	संख्या	2061
	एकूण (अ + ब)		संख्या	9755
	एकूण स्वयं		रुपये हजारात	46844

टिप:- 1) तांत्रिक शाळा 8 वी 12 वी मधील विद्यार्थी समाविष्ट आहे.

2) कनिष्ठ महाविद्यालयातील 11 वी 12 वी मधील + 2 स्तरावरील

किमान कौशल्यावर आधारित अभ्यासक्रम व द्विलक्षी अभ्यास

क्रमांतर्गत व्यावसायिक शिक्षण घेणारे विद्यार्थी समाविष्ट आहे.

आधार : जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, नागपूर

....179....

तक्रा क्रमांक : 8.9

शिक्षांकरीता प्रशिक्षण संस्था 1996-97

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बा	ब	परिमाण	माहिती
1	2	3	4	
1	<u>शिक्षांकरीता प्रशिक्षण संस्था संख्या</u>			
	अ.	पदवीस्तर	संख्या	20
	ब.	पदवीपूर्व स्तर	-- ' --	22
	क.	शाळास्तर	-- ' --	-
2	<u>पटावरील संख्या</u>			
	अ.	पदवीस्तर	-- ' --	4099
	ब.	पदवीपूर्व स्तर	-- ' --	2010
	क.	शाळास्तर	-- ' --	-
3	<u>एकूण खर्च (रूपये)</u>			
	अ.	पदवीस्तर	रूपये	उ. ना.
	ब.	पदवीपूर्व स्तर	-- ' --	उ. ना.
	क.	शाळास्तर	-- ' --	उ. ना.

उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार : 1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

.....180.....

तखता क्रमांक-9.1 (अ)

रेल्वे मार्गाची लांबी [31 मार्च 1998 चा वर्षाअखेर]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलो मीटर मध्ये
1	2	3
1.	बाडगेज	
	11 एकेरी	99.39
	21 दुहेरी	186.27
	31 तिहेरी व अधिक	-
2.	मिटर गेज	-
3.	नेरो गेज	135.00
एकूण रेल्वे मार्ग		420.66

आधार :- 1) विभागीय व्यवस्थापक, मध्य रेल्वे, नागपूर.

2) विभागीय व्यवस्थापक, दक्षिण-पूर्व रेल्वे, नागपूर.

टीप :- अजनी-अंबाहरी-डिफेन्स साईडींगचा समावेश केल्यामुळे एकेरी रेल्वे मार्गाची लांबी मागील वर्षाच्या माहितीशी जुळणार नाही.

.....1.....
 त्वता क्रमांक-१.१(ब)

रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी (३१ मार्च १९९८ या दिवशीची)

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	तालुका	रेल्वे स्थानकांचे नाव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वे क्षेत्र विभाग
१	२	३	४	५
१	नागपूरश्री	१)डतवारी २) कळमना ३)अजनी ४)नागपूर ५) भरतवाडा ६) भांडेवाडी	बाँड-गेज बाँड-गेज नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे मध्य-रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
२	सावनेर	१)पिंपळा २)पाटणसावंगी ३)टाकळी(भंसाळी) ४)मालेगाव ५)सावनेर ६)केळवद ७) खापा	नॅरो-गेज नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
३	पारशिवनी	१)कन्हान २)डुंबरी सुर्दे	बाँड-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
४	रामटेक	१)रामटेक २)मनसर	बाँड-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
५	मौदा	१)सालवा २)चाचेर ३)धारसा ४)वेराल ५)खात	बाँड-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
६	कामठी	१)कामठी २)दिघोरी ४)कोराडी ४)खापरखेडा	बाँड-गेज नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
७	कुही	१)तितूर २)भाळणी ३)कुही ४)मोहदरा	नॅरो-गेज नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
८	भिवापूर	१)भिवापूर (कारगांज) २)ठाणा	नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
९	उमखेड	१)उमखेड २)बामहणी	नॅरो-गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
१०	नागपूर(गा)	१)खापरी २)बोरखेडी ३)बुटीबोरी ४)गोधनी	बाँड-गेज	मध्य-रेल्वे
११	हिगणा	१) गुमगांव	बाँड-गेज	मध्य-रेल्वे
१२	काटोल	१)काटोल २)मेटपांजरा ३)कळंबा ४)सोनखांब	बाँड-गेज	मध्य-रेल्वे
१३	नरखेड	१)नरखेड २)तीनखेडा	बाँड-गेज	मध्य-रेल्वे
१४	कळमेश्वर	१)कळमेश्वर २)कोहळी	बाँड-गेज	मध्य-रेल्वे

आधार : मध्य रेल्वे वेळापत्रक, भारतीय रेल्वे, नागपूर.

अ. क्र.	बाब	रस्त्याचा प्रकार							
		राष्ट्रीय महा-मार्ग	प्रमुख राज्य महा-मार्ग	राज्य महा-मार्ग	प्रमुख जिल्हा रस्ते	इतर जिल्हा रस्ते	खेड्या-तील रस्ते	इतर योजना-तर	एकूण रस्त्यांची लांबी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	सिमेंट काँक्रीट								
	अ) सा. बां. वि.	-	-	-	-	-	-	-	-
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	-	-	-	-	-
	की न. पा./म. न. पा.	16	-	-	-	-	-	45	61
2	डांबरी								
	अ) सा. बां. वि.	230	129	685	209	26	57	-	1336
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	258	224	276	-	758
	की न. पा./म. न. पा.	41	120	13	15	2	-	368	559
3	सडीचे								
	अ) सा. बां. वि.	-	-	29	168	146	251	-	594
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	138	662	1656	-	2456
	की न. पा./म. न. पा.	-	-	-	31	-	44	202	277
4	इतर माल वापरून केलेले								
	अ) सा. बां. वि.	-	-	10	16	50	87	-	163
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	19	101	1011	-	1131
	की न. पा./म. न. पा.	-	-	-	-	-	-	166	166
5	इतर								
	अ) सा. बां. वि.	-	-	-	-	-	-	-	-
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	-	-	-	-	-
	की न. पा./म. न. पा.	-	-	-	-	-	-	54	54
	एकूण लांबी								
	अ) सा. बां. वि.	230	129	724	393	222	395	-	2093
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	415	987	2943	-	4345
	की न. पा./म. न. पा.	57	120	13	46	2	44	835	1117
	जिल्हा एकूण	287	249	737	854	1211	3382	835	7555

टिप:- 1) १९९६-९७ या वर्षी सा. बां. मंडळ नागपूर यांचे कडून आलेल्या माहिती मध्ये जि. प. च्या रस्त्याची लांबी समाविष्ट असून सुद्धा ती जि. प. मध्ये पुन्हा देण्यात आल्याने एकूण रस्त्याची लांबी वाढलेली होती, त्यामुळे मागिल वर्षाच्या तुलनेत या वर्षाची माहिती कमी आहे.

...188...

तक्ता क्रमांक 9.3

वापरात असलेली मोटर वाहनांची संख्या

(31 मार्च 1998 वर्षाअखेरीस)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1.	मोटर सायकली, स्कुटर्स/मोपेड इत्यादी	847347
2.	मोटारी/जीपस/स्टेशन वॅग्स	28947
3.	टॅक्सी कॅब्स	1341
4.	स्वयंचलित रिक्शा	11510
5.	स्टेट कॅजेस	
	1) डिझेलवर चालणा-या	1782
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	-
	कंत्राटी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	277
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	-
6.	मालमोटारी-खाजगी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	1658
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	163
	मालमोटारी-सार्वजनिक वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	12452
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	4197
7.	हमणवाहिका	191
8.	गाळेच्या बसेस	36
9.	खाजगी सेवा देणारी वाहने (अनुधान)	346
10.	जोड वाहने	3615
11.	ट्रॅक्टर्स	3544
12.	इतर	490
	जिल्हा एकूण	417896

आधार - प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी (1997-98 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	उपक्रमाचे नांव महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नागपूर
1	2	3
1	वर्षाअखेरीस मार्गांची संख्या	467(*)
2	मार्गांची एकूण लांबी (कि.मी.)	30000
3	मार्गांची सरासरी लांबी (कि.मी.)	64.24
4	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बसगाड्यांची संख्या	568
5	स्तथावर धावणा-या बसगाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	498
6	प्रवाशांची दैनिक सरासरी [लाखात]	2.12
7	वाहतूकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न [रु. हजारात]	480310
8	दर प्रवाशांमार्गे मिळालेले सरासरी उत्पन्न पैशामध्ये	622

टीप - मागील वर्षापेक्षा मार्गांची संख्या कमी झालेली आहे कारण काही मार्ग एकत्र
केल्यामुळे व काही मार्ग मोटरेबल रस्ते नसल्यामुळे बंद केलेले आहे.

आधार - विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नागपूर
विभाग, नागपूर

तक्ता क्रमांक 9.5

महत्वाच्या स्तंयावरील वाहतूक गणना 1997 चा वर्षाकरीता

[वाहतूक गणना मे. 1997]

जिल्हा - नागपूर

पृष्ठ भागाचा प्रकार	स्तंया- ची रुंदी	जलदगती वाहने					मंदगती वाहने				दर दिवशी सरासरी वाहन भार
		कार, जीप्स इया	बस- गा- इया	माल- मोटा- र. ट्रस	मोटा- साय- कल/ स्कुटर	मोटा- साय- कल/ स्कुटर	एकूण ३ ते ६	जनाव- रांकडू- न ओढ- ली जा- णारी	साय- कल वाह- ने	इतर वाह- ने	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

राष्ट्रीय महामार्ग (वाहतूक गणना 19/5/97 ते 26/5/97)

मार्गाचे नांव -	लांबी कि. मी.	जवळपासचे शहर/खेडे									
नागपूर-अमरावती रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६	६०/००	सापरी									
डांबरी 7.00	1779	598	5334	865	8776	253	421	1182	1856	59286	
डांबरी 7.00	2525	587	5814	1739	10615	160	1313	44	1517	68161	
नागपूर-रायपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६	६४०/००	कायसी-महागांव									
डांबरी 7.00	1478	247	3688	1183	6596	11	359	1	371	42128	
नागपूर-जबलपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७	७१०/००	कन्हान चौकी									
डांबरी 7.00	7542	1656	7429	6933	23590	25	12977	12	13014	96936	
डांबरी 7.00	549	115	2106	215	2985	24	113	71	208	24359	
नागपूर-हैदाबाद रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७	१९/००	डोंगरगांव									
डांबरी 7.00	3908	970	4974	2775	12627	65	421	-	486	69207	

राज्य महामार्ग (वाहतूक गणना 19/5/97 ते 26/5/97)

मार्गाचे नांव -	लांबी कि. मी.	जवळपासचे शहर/खेडे									
नागपूर-सावनेर-बैतूल रोड राज्य मार्ग क्र. ९	५/०	मानकापूर									
डांबरी 7.00	3341	586	3458	4593	11978	19	2531	16	2566	45671	
डांबरी 5.50	4340	493	3525	6034	14392	-	-	-	-	43566	
डांबरी 5.50	2998	332	3068	3538	9936	197	13380	-	13577	36371	
डांबरी 5.50	4819	268	2777	8190	16054	1255	1618	-	2873	38033	

.....193.....
 त्रता क्रमांक 9.5पुढे चालु

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
				36/00		सावनेर					
डांबरी	5.50	2521	262	1972	3126	7881	278	2600	-	2878	26767
				11/200		मोवाड					
डांबरी	3.75	673	72	498	525	1768	580	551	-	1131	6767
				3/00		जामगांव फाटा					
डांबरी	3.75	535	94	461	459	1549	230	-	-	230	6126
				0/400		सावरगांव					
डांबरी	3.75	474	41	301	347	1163	220	484	-	704	4248
				0/200		नरसेड					
डांबरी	3.75	447	53	539	359	1400	324	441	-	765	7079
				0/900		मोवाड					
डांबरी	3.75	136	12	35	225	408	56	256	-	312	357
				35/800		कोंढाळी					
डांबरी	5.50	552	349	538	189	1628	236	575	-	811	6465
				69/600		सावरगांव					
डांबरी	3.75	23	609	1238	629	2499	205	657	-	862	6977
				54/800		काटोल नाका					
डांबरी	3.75	97	345	1737	392	3571	329	1108	180	1617	14395
				4/300		गिट्टीसदान-बोरगांव					
डांबरी	7.00	3936	758	2515	4514	11723	521	3442	854	4817	37436
				19/800		कळमेश्वर					
डांबरी	5.50	1237	367	1700	2463	5767	199	2760	225	3184	22309
				54/00		कोंढाळी फाटा					
डांबरी	5.50	997	256	1019	316	3088	238	814	-	1052	15520
				59/600		काटोल रूवे चौकी					
डांबरी	3.75	1103	181	1062	781	3127	298	780	-	1078	14500
				81/00		जलालखेडा					
डांबरी	3.75	971	176	1014	741	2902	317	757	-	1074	13823
				0/400		सावनेर					
डांबरी	3.75	1365	94	1262	1116	3837	974	500	-	1474	15691
				6/200		तेलकामठी					
डांबरी	5.50	909	45	527	666	2147	460	670	-	1130	7231
				34/200		धुबडमेट					
डांबरी	5.50	204	24	239	213	680	192	205	-	397	2716

...157...
 तक्रता क्रमांक 9.5 पुढे चालू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
खापा-पारशिवनी रोड क्र. २४९				0/0 ते 22/200		खापा वन-नाका					
डांबरी	3.75	644	107	771	534	2056	483	419	-	902	9295
डांबरी	3.75	750	95	795	654	2294	782	576	-	1358	9573
आमडी-पारशिवनी रोड क्र. २४९				00/400		आमडी फाटा					
डांबरी	5.50	498	79	719	452	1748	7	340	-	347	8632
डांबरी	5.50	518	90	664	552	1824	20	612	-	632	8491
मनसर-रामटेक-तुमसर रोड क्र. २४९				5/800		ऑक्टाय नाका					
डांबरी	5.50	3712	355	1247	3529	3843	252	3208	123	3533	22873
जिल्हा सिमेंटासन केळवद- सावनेर-मोहपा-डोरली- बाजारगांव-दाभा रोड क्र. २९०				9/650		सावनेर					
डांबरी	3.75	1098	50	1029	828	3005	652	435	-	1087	11923
डांबरी	5.50	1653	421	3727	1426	7227	799	1720	-	2519	39326
डांबरी/सडीचे	3.75	96	45	384	32	557	35	-	-	35	592
पवनी-हिवरा-सालई रोड क्र. २९१				1/0		पवनी फाटा					
डांबरी	3.75	152	4	472	164	792	218	543	-	761	4509
रामटेक-सात-भंडारा रोड क्र. २९२				1/0		घोटी टोक					
डांबरी	3.75	866	28	1472	1084	3450	401	849	-	1250	16741
डांबरी	3.75	1700	22	1668	1539	4929	1372	819	-	2191	17888
रामटेक-मौदा रोड क्र. २९३				0/0 ते 21/600		तारसा फाटा					
डांबरी	5.50	1054	34	1216	379	3183	122	775	-	397	14833
डांबरी	5.50	1090	40	1287	966	3383	176	969	-	1145	15174
पाचगांव-कुही-माढळ-आभोरा रोड क्र. २९४				19/200		तहसील कार्यालय कुही					
डांबरी	3.75	356	64	550	362	1332	288	-	-	288	6425

... 188 ...
 तक्रता क्रमांक १.६ पुढे चालू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
				०/००		पाचगांव कुही फाटा					
डांबरी	३.७५	३९९	५७	९६०	५२९	१९४५	१४	-	-	१४	९१५२
				३३/२००		पचसेडी					
डांबरी	३.७५	२३९	४०	२७७	२६७	३१४	२६३	-	-	२६३	३६५०
				४६/५००		त्रेलतूर					
डांबरी	३.७५	२६२	३९	२३९	२३२	३१२	१०७	-	-	१०७	३७२२
				१५/६००		हिंगणा					
नागपूर-हिंगणा- हिंगणी रोड क्र. २५५											
डांबरी	३.७५	१३६५	३७७	२०४०	७३०	४५६२	११०९	-	-	११०९	१०१७२
				१/०००		उमरेड					
उमरेड-गिरड रोड क्र. २५०											
डांबरी	३.७५	५९३	९८	५२४	७२३	१९९८	१६६	११८	-	२८४	७७२१
				०/२००		मांगरूर					
मांगरूर-भिसी रोड क्र. २५९											
डांबरी	३.७५	७९८	१७	६९८	४५५	१९६८	७९५	-	-	७९५	८७६७
				०/२००		कुही					
व सडीचे कुही-सिल्ली-आपतूर रोड क्र. २५९											
डांबरी	३.७५	५९५	८	३०६	६१६	१४२५	१२९	-	-	१२९	४४९२
				९/६००		आपतूर नाका					
डांबरी	३.७५	३७३	९	२५७	४४३	१०८२	३०४	-	-	३०४	४०६३
				०/४००		कुही नाका					
कुही-भुगांव-वडोदा रोड क्र. २५९											
डांबरी	३.७५	३०२	८	४२३	६७८	१९१६	९५	-	-	९५	५७३४
				४/८००		आंबाडी नाका					
डांबरी	३.७५	४२७	८	४४८	४३३	१३१६	११४	४	-	११८	५१०९
				१४/९००		वडोदा					
डांबरी	३.७०	४६३	६	५४०	४४१	१४५०	२२८	१८८	-	४१६	५६६४
				३/४००		भुगांव					
डांबरी	३.७०	४६३	६	५२९	४३२	१४३०	३१९	२३५	-	५५४	५६१४
				७/४००		जयताळा					
नागपूर-अंबादारी-हिंगणा रोड											
डांबरी	२३.००	१९१४	३७०	४५९	४२४४	६९८७	३३४	३२७४	-	३६०८	११३६६
				०/२००							
बाजारगाव-डोरली रोड रोड क्र. २५०											
डांबरी	३.७५	१४४	५	१३१	१३५	४१५	१२७	१३७	११३	३७७	१७३९

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
कामठी-अजनी-गुमथळा				0/200		रेल्वे क्रॉसिंग					
रोड क्र. २६१											
डांबरी	3.70	1090	8	1907	998	4003	741	534	-	1275	18472
उमरेड-बुटीबोरी				23/400		मकर धोकडा					
क्र. २६२											
डांबरी	3.75	712	25	609	448	1794	267	179	-	446	7761
भिवापूर-जावळा-				0/200		भिवापूर					
नांद रोड क्र. २६३											
खडोचे	3.75	199	6	158	228	591	312	-	-	312	2468
नांद-बेसुर रोड क्र. २६३				0/200		पांजरापार					
डांबरी	3.75	227	22	174	246	669	270	-	-	270	2721
भिवापूर-पूल्लर-पचखेडी				16/00		गोठणगाव					
रोड क्र. २६०											
डांबरी	3.75	88	19	189	125	421	223	-	-	223	2258
नागापूर-उमरेड-भिवापूर				10/200		दिघारी नाका					
-कंपा रोड											
डांबरी	7.00	1696	367	1680	1876	5619	53	-	-	53	20884
				22/600		पाचगांव					
डांबरी	7.00	1625	374	1619	1847	5465	25	-	-	25	24421
				47/800		उमरेड					
डांबरी	7.00	680	340	829	872	2721	99	-	-	99	12930
				69/200		भिवापूर					
डांबरी	7.00	611	286	658	500	2055	89	155	-	244	11081
आपतूर-गौसट-गंगापूर				1/000		आपतूर					
रोड क्र. २६१											
डांबरी	3.75	114	10	78	152	354	408	-	-	408	1786

आधार :- 1) अधीक्षक अभियंता, विशेष प्रकल्प मंडळ, नागापूर.

2) सहाय्यक अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नागापूर.

.....190.....
तबता क्रमांक-9.6

पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संच यांची आकडेवारी [31.3.98 अखेर]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	पोस्टांची संख्या	344
2	तारघरांची संख्या	89
3	पत्र पेट्यांची संख्या	1589
4	पोस्टमनांची संच संख्या	
	अ.1 नियमित आस्थापने वरिल	406
	ब.1 नियमित आस्थापने व्यतिरिक्त	319
5	दुरध्वनी संख्या	114825
6	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	1177
7	शासनाने वाटप केलेल्या दुरदर्शन संचाची संख्या	928

टीप :- अ. क्र. २ व ६ मधील माहिती सुधारीत आहे.

आधार :- 1) प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर, शहर विभाग, नागपूर.

2) प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर ग्रामीण मंडळ, नागपूर.

3) मुख्य अधीक्षक, केंद्रीय तारघर, नागपूर.

4) महा प्रबंधक, नागपूर दूरसंचार विभाग, नागपूर.

5) विभागीय अभियंता, ग्रामीण ध्वनीक्षेपण, नागपूर.

..... 191.....
तबता क्रमांक-10.1

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च

[वर्ष 1997-98 करिता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	बाब	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगरपरिषद
1	2	3	4	5
	संख्या	775	1	12
अ)	प्राप्ती			
	1) सुरुवातीची शिल्लक	51728	2952	189487
	2) अनुदाने व वर्गणी	78291	1152469	391478
	3) चालू वर्षातील उत्पन्न	40516	987072	1748128
	एकूण प्राप्ती	165535	2142493	2329093
ब)	खर्च			
	1) चालू वर्षातील खर्च	106305	2069887	2085655
	2) अखेरची शिल्लक	59230	73106	243738
	एकूण खर्च	165535	2142493	2329093

टीप- रकाना क्र. 5 मध्ये महानगरपालिका व कटक मंडळ प्रत्येकी 1 व 10 नगरपरिषदा यांचा समावेश आहे.

आधार-जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी, नागपूर.

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च [1997-98 या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये-हजारात]

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्रामपंचायतीची संख्या	उत्पन्न			
			सुरुवातीची शिल्लक	सहाय्यक शासकीय अनुदाने इतर	अंशदान	
1	2	3	4	5	6	7
1.	सावनेर	70	1100	3824	955	635
2.	पारशिवनी	53	5514	5761	1442	-
3.	रामटेक	45	2562	5380	697	101
4.	मौदा	63	3516	2962	1080	145
5.	कौमठी	48	3008	2336	453	376
6.	कुही	60	2969	6499	639	205
7.	भिवापूर	56	3512	3754	274	914
8.	उमरुड	48	863	2305	2028	85
9.	नागपूर (गा)	69	12251	6370	1623	141
10.	हिंमणा	54	6795	4365	1701	1105
11.	काटोल	33	3527	4266	-	206
12.	नरसेड	69	2438	2943	1035	53
13.	कळमेश्वर	51	3673	2796	2924	303
जिल्हा बेरीज		775	51728	53361	15151	4279

...., 198....

तक्ता क्रमांक-10.2 पुढे चालू

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्राम-पंचायतीची संख्या	उत्पन्न					एकूण 5 ते 11	एकूण 4+12
			द्वेषणी	कर	शुल्क	इतर			
1	2	3	8	9	10	11	12	13	
1.	सावनेर	76	189	1639	338	45	7625	8725	
2.	पारशिवनी	58	25	9814	1598	-	18135	23849	
3.	रामटेक	45	-	1842	126	-	7646	10208	
4.	मौदा	68	286	1686	622	-	6781	10297	
5.	कामठी	48	33	1293	732	332	5605	8613	
6.	कुही	60	30	780	440	190	9083	12052	
7.	भिवापुर	56	32	485	310	-	5819	9331	
8.	उमरेड	48	27	780	16	77	5618	6481	
9.	नागपूर (गा)	69	148	6274	468	387	15411	27662	
10.	हिंगणा	54	395	3282	752	104	12704	19499	
11.	काटोल	33	-	1148	985	-	6605	10132	
12.	नरसेड	69	125	411	938	215	5725	8163	
13.	कळमेश्वर	51	72	676	112	162	7050	10723	
जिल्हा बेरीज		775	1962	29110	7932	1512	113307	165535	

तक्ता क्र. 10.2 पुढे सुरु...

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	पंचायत समिती	खर्च										
		जारी ग्य सेवा	सांघनिक बांधकाम	सामाजिक नैतिक वृद्धी	प्रशासन	समाज कल्याण	पशुधनाचे संवर्धन	जमीन महसूल व देसभाल	इतर	स्तंभ 14 ते 21 ची बेरीज	अखेरची शिल्लक (13-22)	एकूण 22+23
1	2	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	सावनेर	3231	3339	375	780	5	29	22	30	7921	304	8725
2	पारभिवनी	5007	5281	400	2925	-	-	-	321	13995	9652	23649
3	रामटेक	2720	2480	139	1190	8	15	-	45	6597	3612	10208
4	मौदा	3092	2396	575	2663	-	-	183	24	8933	1365	10297
5	कामठी	1926	2366	423	2065	51	-	60	215	7076	1537	8613
6	कुही	3633	1804	179	1095	19	15	-	52	6852	5200	12052
7	भिवापूर	3067	2133	66	547	-	110	-	-	5923	3408	9331
8	उमडे	3012	1884	236	730	79	-	-	29	5670	811	6481
9	नागपूर(गा)	7216	5166	4840	1955	-	27	18	493	19715	7947	27662
10	हिंगणा	2166	334	2206	1619	108	131	376	193	7836	11860	19499
11	काटोल	1133	1655	430	1152	-	9	25	7	4432	5679	10132
12	नरखेड	793	2930	678	737	-	29	20	39	5226	2937	8163
13	कळमेखर	1900	2351	643	702	199	38	66	98	6257	4425	10723
जिल्हा एकूण		35061	34170	11250	18131	489	403	1270	1551	106305	59230	165535

आधार : उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, [ग्रामपंचायत] जिल्हा परिषद, नागपूर.

तकता क्रमांक-10.3

जिल्हा परिषदेचे बाबदार उत्पन्न व खर्च (1997-98 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारत]

अ. क्र.	वैसाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1996-97	सुधारित 1997-98	अंदाज 1998-99
1	2	3	4	5
एक. जमा				
1) स्वनिर्मित उत्पन्न				
आ स्थानिक उपकर सुदांक		8845	14246	9868
शुल्कासह				
बा शिक्षण		10206	16296	600
का कृषि		91	132	100
डि इमारत व देखणवळण		6746	6278	1800
डि इतर		6188	2498	10405
एकूण (1)		31876	39440	22773
2) शासकीय अनुदाने				
आ सहेतुक अनुदान		701234	753990	628808
बा आस्थापना अनुदान		144189	125907	151461
का योजनांतर्गत योजनेसाठी		186168	194491	74582
अनुदान				
डि इतर		72288	78081	104542
एकूण (2)		1108824	1152469	959193
3) कर्जे				
आ कर्जे व अगीम		(-152410)	16694	16100
बा ठेवी व अगीम		276022	207126	110419
का वित्त प्रेषण		654762	723812	850000
डि इतर				
एकूण (3)		378374	947632	976519
4) आरंभीची शिल्लक		9498	2952	987716
एकूण (1 ते 4)		2028572	2142493	2946201

तकता क्र. 10.3 पुढे सुरु.

.....196.....

तबता क्रमांक 10.3 पढे चालू

अ. क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1996-97	सुधारित 1997-98	अंदाज 1998-99
1	2	3	4	5
डोन	सर्व			
	आ. सामान्य प्रशासन	128499	135092	136315
	ब. शिक्षण	570904	574669	446592
	क. वैद्यकीय	5847	5994	119428
	ड. पशुसंवर्धन	11016	11016	12549
	इ. इमारती व दळणवळण	74461	61204	92048
	फ. समाज कल्याण	20402	28882	24202
	ग. सिंचन	76100	49277	55943
	ह. कृषि	798	992	-
	न. इतर	242203	298135	94889
	एकूण (अ ते न)	1129730	1165935	981996
	कर्ज			
	आ. कर्ज व अमीम	-	-	-
	ब. ठेवी व अमीम	265552	181479	126519
	क. वित्त प्रेषण	655338	721978	850000
	ड. इतर	-	-	-
	एकूण (अ ते ड)	890890	903452	976519
	अखेरची शिल्लक	2952	78106	987716
	एकूण	2033572	2142493	2946201
	(सर्व + अखेरची शिल्लक)			

आधार :- मुख्य लेखा तथा वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

...197...

तक्ता क्रमांक 10.4

महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
(1997-98 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

[रुपये-हजारात]

अ. क्र.	महानगरपालिका/कटक मंडळे/नगरपालिका	उत्पन्न								नगरपालिकांचे इतर
		सुरुवातीची शिल्लक	अनुदाने, वर्गणी शासकीय		नगरपालिकांचे दर व कर जकात घर व जमीन यावरील कर			एकूण	नगरपालिकांचे मालमत्ते पासून मिळालेला एकूण महसूल	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	म. न. पा. नागपूर	162060	250098	-	890725	482301	11647	1384673	28948	198082
2	छा. परिषद कामठी	7639	3951	5636	5103	-	39	5142	421	1264
नगरपरिषदा										
3	सावनेर	5189	6027	-	6464	2101	25	8590	1024	8694
4	स्वापा	2244	8444	-	1235	531	442	2208	182	6549
5	रामटेक	874	8298	-	3951	925	241	5117	485	8306
6	कामठी	4431	34097	83	12771	4674	130	17575	1535	1117
7	उमरेड	3560	21858	-	8599	2553	2869	14021	1797	6336
8	काटोल	992	19870	-	11506	3697	1185	16388	4040	3280
9	नरखेड	552	4477	4208	3339	1347	342	5028	876	4456
10	मोवाड	293	6737	3	555	407	64	1026	142	1299
11	कळमेश्वर	495	11873	-	3753	1383	957	6093	399	1060
12	मोहपा	1158	5818	-	836	378	361	1575	271	1679
जिल्हा एकूण		189467	381548	9930	948837	500297	18302	1467438	38820	242072

तक्ता क्र. 10.4 पुढे सुरु...

....198....

तबता क्रमांक 10.4

महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
(1997-98 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

(रुपये-हजारात)

क्र.	महानगरपालिका/कटक मंडळे/नगरपालिका	एकूण उत्पन्न (14+5+9+ 10+11)	सामान्य प्रशासन	कर व सुलीचा खर्च	सावज-निक-सुरक्षा	सावज-निक-आरोग्य व सोयी	सावज-निक-बांधकाम	शिक्षण	इतर	खर्च	
										एकूण (18 ते 19)	अखेरची शिल्लक (20+21)
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	म. न. पा. नागपूर	1859746	180705	37877	129337	611507	346413	172899	382151	1840389	181417
2	छा. परिषद कामठी नगरपरिषदा	16414	785	338	133	5150	2046	954	2120	11576	12477
3	सावनेर	24335	1813	1767	1313	4297	2769	4498	7674	24131	5393
4	सापा	17333	312	503	74	1795	-	1354	9633	13671	5953
5	रामटेक	22206	938	1407	598	5174	893	4162	8968	22145	935
6	कामठी	54407	4364	1755	1623	13699	11254	11635	2446	47306	11532
7	उमरुड	44012	1133	1410	360	6801	5118	5667	15617	36156	11416
8	काटोल	43578	3212	2873	1316	10065	9523	9474	4797	41260	3310
9	नरसेड	19045	1425	1750	726	2595	1981	5406	4415	13298	1299
10	मोवाड	9207	996	660	267	1323	360	2452	578	6636	2364
11	कळमेश्वर	19930	300	2317	407	4195	3465	3334	1095	15643	4732
12	मोहपा	9343	563	992	99	2044	509	1633	2299	8144	2357
जिल्हा एकूण		2139606	197601	53649	136303	663645	334333	223028	421793	2035355	243738

अधार : नागपूर जिल्ह्यातील महानगरपालिका, कटकमंडळे व सर्व नगरपालिका.

विविध विकास शिर्षावली झालेला योजनांतर्गत खर्च 1997-98

जिल्हा - नागपूर		[रुपये लाखात]			
अ.क्र.	विकास शिर्षे व उपशिर्षे	जिल्हा पातळीवरील योजनांवरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजनाबिगर अ-दिवासी, आदिवासी क्षेत्राबाहेरील योजना मिळून	स्टेट-पूल	अनु-शेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
(एका)	कृषी संलग्न सेवा				
	1) पीक संवर्धन	128.47	-	-	128.47
	2) फलोत्पादन	87.85	-	-	87.85
	3) मृदा व जलसंधारण	816.20	-	-	816.20
	4) पशुसंवर्धन	25.99	-	-	25.99
	5) दुग्ध व्यवसाय विकास	21.20	-	-	21.20
	6) मत्स्य व्यवसाय	24.50	-	-	24.50
	7) वने	86.99	-	-	86.99
	8) पणज, कोठारे व वखारी	-	-	-	-
	9) सहकार	13.75	-	-	13.75
	एकूण (एका)	908.55	-	-	908.55
(दोन)	ग्रामीण विकास				
	1) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	124.28	-	-	124.28
	2) अवशेष प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	0.25	-	-	0.25
	3) जवाहर रोजगार योजना	417.05	-	-	417.05
	4) रोजगार हमी योजना	192.50	-	-	192.50
	5) जमीन सुधारणा	-	-	-	-
	6) सामूहिक विकास	89.28	-	-	89.28
	7) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	102.62	-	-	102.62
	एकूण (दोन)	905.86	-	-	905.86
(तीन)	पाटबंधारे व पुर नियंत्रण				
	1) लघु पाटबंधारे कोल्हापूर पद्धतीचे बंधारे	769.62	-	-	769.62
	2) जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	-	-	-	-
	3) आघाकट विकास	-	-	-	-
	4) पुर नियंत्रण कामे	-	-	-	-
	एकूण (तीन)	769.62	-	-	769.62
(चार)	विद्युत विकास	476.59	-	-	476.59
(पाच)	उद्योग व त्वाणकाम				
	1) मोठे व मध्यम उद्योग	-	-	-	-
	2) ग्रामीण व लघु उद्योग	88.78	-	-	88.78
	एकूण (पाच)	88.78	-	-	88.78

विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च 1997-98

जिल्हा - नागपूर

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवरील खर्च			
		जिल्हा-वार्षिक योजना	स्टेट-पूल	अनु-शेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
[सहा]	वाहतूक व दळणवळण				
	1) मोठी व लहान बंदरे	-	-	-	-
	2) अंतर्देशीय जलवाहतूक	-	-	-	-
	3) रस्ते विकास	932.62	-	285.75	1218.37
	एकूण [सहा]	932.62	-	285.75	1218.37
[सात]	सामान्य आर्थिक सेवा				
	1) पर्यटन	-	-	-	-
	2) स्थानिक विकास कार्यक्रम	948.00	-	-	948.00
	एकूण [सात]	948.00	-	-	948.00
[आठ]	सामाजिक आणि सामाहिक सेवा				
	1) सामान्य शिक्षण	371.05	-	-	371.05
	2) क्रिडा व युवक कल्याण	9.61	-	-	9.61
	3) कला व संस्कृती	0.25	-	-	0.25
	4) तांत्रिक शिक्षण	6.92	-	24.75	31.65
	5) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	-	-	-	-
	6) आरोग्य सेवा	78.66	-	291.72	370.38
	7) ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	776.89	-	-	776.89
	8) गृहनिर्माण	3.35	-	-	3.35
	9) नगर विकास	557.48	-	-	557.48
	10) साहित्य व प्रसिध्दी	-	-	-	-
	11) मागासवर्गीयांचे कल्याण	419.76	-	-	419.76
	12) कामगार व कामगार कल्याण	176.36	-	18.25	194.61
	13) समाज कल्याण	66.50	-	-	66.50
	14) पोषण	240.34	-	-	240.34
	15) स्थानिक विकास कार्यक्रम	-	-	-	-
	एकूण [आठ]	2677.17	-	334.70	3011.87
	एकूण (एक ते आठ)	7677.14	-	620.45	8297.59
[नऊ]	न्युक्लीअस बजेट	59.00	-	-	59.00

आधार: 1) जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर
 2) प्रकल्प अधिकारी ए.आ.वि.प्र. नागपूर.

योजनेसालील महत्वाची भौतिक साध्दे 1997 - 98 या वर्षाकरीता

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	विकास शीर्ष/उपशीर्ष	बाब	भौतिक साध्दे		
			परिमाण	नियमित योजना	आदिवासी उपयोजना
1	2	3	4	5	6
एक	कृषी व संलग्न सेवा	1) पीक संवर्धन			
		1) सधन कापूस विकास कार्यक्रम			
		अंतर्गत झोन बियाणे वाटप	क्विंटल	-	9
		2) तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम			
		ओमिनिकट	संख्या	93050	977
		3) कडधान्य उत्पादन कार्यक्रम			
		ओमिनिकट	संख्या	4504	164
		4) आदिवासी शेतक-यांना	लाभार्थी		
		कारिदय खेवर जाणण्यासाठी	संख्या	-	40
		अर्थ सहाय्य			
		5) विशेष अन्नधान्य उत्पादन			
		कार्यक्रम (भात)			
		ओअैषधी वाटप	हेक्टर	649	213
		6) एकात्मिक तणधान्य विकास कार्यक्रम			
		ओप्रमाणित बियाणे	क्विंटल	1198	343
		2) फलोत्पादन			
		1) अन्न व सिमांतिक शेतक-यांना			
		फलोत्पादन विकासासाठी भांडवली			
		अनुदान			
		आलाभार्थी	संख्या	-	-
		बोक्षेत्र	हेक्टर	22.30	-
		2) बागायती सोपमळ्याचे बळकटीकरण			
		योजना			
		ओकलमे रोपे	संख्या	7.37	2.43
		3) गावठी बोरओबा. व काजू झाडाचे	(लासात)		
		सुधारित जातीत रुपांतर करणे			
		ओबोरझाडे	संख्या	-	2761
		3) मुदसंधारण			
		1) एकात्मिक पाणलोट क्षेत्र विकास			
		कार्यक्रम			
		ओजैविक बांध	संख्या	-	-
		बोनाला बांध	संख्या	6	12
		कोसी. सी. टी.	हेक्टर	23	750
		डोभात साचरे	हेक्टर	14.75	84

अ. क्र.	विकास शीर्ष/उपशीर्ष	बाब	भौतिक साधने		
			परिमाण	नियमित योजना	आदिवासी उपयोजना
1	2	3	4	5	6
		पशुसंवर्धन			
		1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व प्रथमोचार केंद्र बांधणे	संख्या	3	-
		आ) बांधकाम			
		2) पशु प्रथमोपचार केंद्र/आधारभूत ग्राम केंद्र कर्त्रीम स्तन केंद्राचा दर्जा वाढविणे	संख्या	-	-
		आ) दर्जावाढ			
		शेतीव्यवसाय विकास			
		1) निविष्टा कार्यक्रम आदिवासी/अनुजाती, जमाती तसेच दुर्बल घटकातील कुटुंबांना प्रशिक्षण	संख्या	-	70
		2) तोंडाचे च यायाचे नियंत्रण अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	16400	-
		3) मुंबईच्या तबेल्यातील 1 वर्ष वयाच्या उच्च पैदास क्षमतेच्या पाड्याचा पुरवठा	संख्या	-	-
		मत्स्य व्यवसाय			
		1) मत्स्य बीज उत्पादन क्षेत्राची स्थापना	संख्या		
		आ) मत्स्यबीज (लाखात)		52	-
		2) अवरोधक पाणट्यातील मत्स्य संवर्धन			
		आ) संवर्धन (लाखात)	संख्या	4.40	5
		ब) मत्स्योत्पादन	मे. टन	3500	185
		3) मत्स्यव्यवसायायोगी आवश्यक सामुग्रीच्या खरेदीसाठी सहाय्य			
		आ) नायलॉन सूत	किलो	310	177
		ब) नौका	संख्या	5	-
		4) मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे/मत्स्यसंवर्धन विकास यंत्रणा			
		आ) मत्स्योत्पादन	मे. टन	100	-
		ब) प्रशिक्षणार्थी	संख्या	75	4

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष	बाब	भौतिक साधने		
			परिमाण	निघमि- त योज- ना	आदिवा- सी उप- योजना
1	2	3	4	5	6
		7) वने			
		1) औद्योगिक व व्यापारी उद्योगासाठी लागणाऱ्या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना			
		आसागरोपवन	हेक्टर	428	466
		2) निकषट वनाचे पुनर्वनीकरण			
		आरोपवन	हेक्टर	27.50	58.5
		3) किरकोळ जंगल उत्पन्नाचा विकास			
		आंचंदन व खेर लागवड	हेक्टर	23	17
		8) सहकार			
		1) आदिवासी/अनुसूचित जाती/जमाती/नवबौद्ध यांना सहकारी साखर कारखान्याचे भाग खरेदीसाठी अर्थ सहाय्य	लाभार्थी	-	73
		2) पीक उत्पादन प्रोत्साहन योजना			
		आसभासद	संख्या	3850	872
दोन	ग्रामीण विकासाकरिता विशेष कार्यक्रम	11) एकात्मिक ग्रामीण विकास व संलग्न सेवा			
		आलाभार्थी	संख्या	2333	769
		2) अवर्षणप्रवण क्षेत्र कार्यक्रम			
		1) गट वनीकरण	हेक्टर	-	-
		2) रस्ता दुतर्फीकरण वनीकरण	कि. मी.	-	-
		3) अववन वनाचे पुनर्वनीकरण	हेक्टर	-	-
		4) नाला बंडींग	संख्या	-	-
		5) गाव तळी	संख्या	-	-
		6) तलाव दुतर्फी वनीकरण	कि. मी.	-	-
		3) जवाहर रोजगार योजना			
		आमनुष्य दिन	लाखांत	17.95	2.05
		4) रोजगार हमी योजना			
		आमनुष्य दिन	लाखांत	-	-
		5) जमीन सुधारणा			
		आअतिरिक्त जमीन दिलेल्या	लाभार्थी	-	-
		अभिहस्तांकिताना अर्थसहाय्य			
		6) सामुहिक विकास			
		आमहिला व बाल कल्याण समिती	लाभार्थी	-	-

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष	बाब	भौतिक साधने		
			परिमाण	नियमित योजना	आदेवासी उप-योजना
1	2	3	4	5	6
		71. ग्रामीण सफाई कार्यक्रम			
		ओलाभार्थी	संख्या	20	-
		बोसार्चजनिक सौचालय	संख्या	707	-
तीन	पाटबंधारे व पुरनिघंत्रण	11. लघुपाटबंधारे			
		1) लघुपाटबंधारे स्थानिक क्षेत्रां			
		ओसिंचन तलाव	संख्या	-	-
		2) लघुपाटबंधारे राज्यक्षेत्रां			
		ओनहर	संख्या	-	-
		3) अग्रसरवी विहीरीना अनुदान			
		ओलाभार्थी	संख्या	4	-
		4) कोल्हापूर पध्दतीचे बंधारे			
		(स्थानिक क्षेत्रां)	संख्या	-	-
		5) कोल्हापूर पध्दतीचे बंधारे			
		(राज्यक्षेत्रां)	संख्या	-	-
		21. आयुक्त विकास			
		ओभूविकास काम	संख्या	-	-
चार	विद्युत विकास	11. विद्युत विकास (ग्रामीण)			
		ओघरगती दिवे	संख्या	2284	626
		बोओद्योगिक	संख्या	-	-
		कोरस्ते दिवे	संख्या	60	-
		डोलहान विद्युत वाहिनी	कि. मी.	12. 63	11. 58
		2) विद्युत विकास (शहरी)			
		ओघरगती दिवे/ पंखे	संख्या	3800	-
		3) पध्दतीसुधार (ग्रामीण)			
		ओटान्सफार्मर उभारणी	संख्या	6	-
		बोमोठी विद्युत वाहिनी	कि. मी.	6. 95	-
पाच	ग्रामीण लघु उद्योग	11. रेशिम उत्पादन			
		ओभेतकरी	एकर	62. 50	-
		2) सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी बीज			
		भोडवल अर्थसहाय्य			
		ओसुशिक्षित बेकार	संख्या	119	12
		3) जिल्हा उद्योग केंद्र छोद्या उद्योगा			
		करिता कर्जे योजना			
		ओलघुउद्योग	संख्या	5	-
		4) औद्योगिक सहकारी संस्थांना अर्थ-			
		सहाय्य भागभांडवल			
		ओसंस्था	संख्या	-	-

ज. क्र.	विकास शीर्ष/उपशीर्ष	बाब	भौतिक साधने		
			परिमाण	नियमिते योजना	आदिवासी उपयोजना
1	2	3	4	5	6
सहा	वाहतुक व दळणवळण	1) प्राथमिक हातमाग विणकर संस्थांना काटकसर अंशदान निधी अंतर्गत	संख्या	14657	-
		2) जिल्हा रस्ते (किमान गरजा कार्यक्रम सोडून) अंतर्गत	कि. मी.	-	-
		बोमोरीकाम	संख्या	64	2
		3) किमान गरजा कार्यक्रमाखाली जिल्हा रस्ते अंतर्गत	कि. मी.	-	-
सात	सामाजिक व सामुहिक सेवा	अ) पुल मो-या	संख्या	58	33
		3) हरिजन वस्त्यांना जोडणारे जोडरस्ते (वि. घ. योजना) अंतर्गत	कि. मी.	-	-
		1) सामान्य शिक्षण			
		1) प्राथमिक शाळेत बालवाड्या सुरु करणे	संख्या	163	-
		2) प्राथमिक शाळेत पुस्तक पेढ्या सुरु करणे	संख्या	2792	16633
		3) शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या भागांमधील प्राथमिक शाळेतील अनु-जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती अंतर्गत	संख्या	2900	1500
		4) माध्यमिक शाळेतून पुस्तक पेढ्या उघडणे अंतर्गत	संख्या	4461	3949
		5) नवन महाविद्यालयांना अनुदान व विद्यमान अशासकीय महाविद्यालयांना त्यांच्या विस्तार कार्यक्रमासाठी परिसर अनुदान अंतर्गत	संख्या	5	-
		6) प्राथमिक शाळांच्या इमारतीच्या बांधकामासाठी जिल्हा ग्रामीण विकास प्राधिकरणांना अनुदान अंतर्गत	संख्या	111	90

अ. क्र.	विकास शीर्षक/उपशीर्षक	बाब	भौतिक साधने		
			परिमाण	नियमित योजना	आदिवासी उपयोजना
1	2	3	4	5	6
		7) त्वाजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान अंशाळा	संख्या	28	-
		8) दुर्बल घटकातील मुलींना शाळेत नियमित येण्यासाठी उपस्थिती भत्ता अविघार्षी	संख्या	4096	8040
		9) प्राथमिक शिक्षणाच्या स्वाभाविक विस्तारामुळे शिक्षकांच्या नियुक्तीकरीता नगरपरिषदांना अनुदान अंशिक्षक	संख्या	-	-
		2) क्रिडा व युवक कल्याण			
		1) जिल्हा क्रिडा प्रशिक्षण कार्यक्रम व प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना अंशिक्षण शिबीर केंद्रे	संख्या	4	-
		3) तांत्रिक शिक्षण			
		1) +2 स्तरावरील व्यवसाय शिक्षण व राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत किमान कौशल्यावर आधारित कार्यक्रम अंशस्था	संख्या	2	-
		4) आरोग्य सेवा			
		1) राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन अंशुरुग्ण	संख्या	10916	2116
		बोरकटगट नमूने मोळा करणे	संख्या	339726	33939
		2) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे/उपकेंद्रे/ग्रामीण रुग्णालये बांधणे अनुशेष शव-विच्छेदन केंद्रे	संख्या	3	5
		अंशप्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	6	-
		3) ग्रामीण रुग्णालयाची स्थापना व दुरुस्ती	संख्या	45	6
		4) प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे बळकटीकरण अंशप्राथमिक आरोग्य केंद्र	संख्या	36	-
		5) अद्युर्वेदीक दवाखान्यातील सुविधेत वाढ करणे अंशदवाखाने	संख्या	-	11
		6) प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या औषध अनुदानात वाढ अंशप्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	-	-

अ. क्र.	विकास शीर्ष, उपशीर्ष	बाब	भौतिक साधने		
			परिमाण	नियमित योजना	आदिवासी उप-योजना
1	2	3	4	5	6
		<u>५) गावठी पाणीपरवठा व स्वच्छता</u>			
		१) नळाने पाणी परवठा (वास उपाय)			
		अ) नळ योजना	संख्या	६६	-
		२) जी. एस. डी. ए. चा नलीका स्वणण्याचा कार्यक्रम			
		अ) विधन विहीरी	संख्या	२५	७
		ब) विहीरी बांधणे (सांधे उपाय)	संख्या	३	-
		<u>६) गृहनिर्माण</u>			
		१) भू-संपादन व भू-विकास			
		अ) भू-संपादन क्षेत्र	हेक्टर	-	-
		२) खेड्यातील गावठाण्यांचा विस्तार व घरे बांधण्यासाठी गावाची तरतूद			
		अ) गावे	संख्या	३	-
		<u>७) नगर विकास</u>			
		१) गलिच्छ वस्ती सुधार कार्यक्रम			
		अ) लोकसंख्या	संख्या	-	-
		२) मागासवर्गीयांचे कल्याण			
		१) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण			
		अ) शूल्क व परिभा. शुल्क देणे			
		अ) विद्यार्थी	संख्या	९०७६	-
		२) विमुक्त व भटक्या जमातीसाठी			
		अ) भारत सरकार शिष्यवृत्ती			
		अ) विद्यार्थी	संख्या	१५६९	-
		३) मुला-मुलींसाठी शासकीय वसतीगृहे			
		अ) उघडणे			
		अ) वसतीगृहे	संख्या	-	-
		४) व्यावसायिक शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या वसतीगृहातील			
		मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना निर्वाह			
		भत्ता			
		अ) विद्यार्थी	संख्या	५४	-
		५) मागासवर्गीयांच्या सरकारी गृह-निर्माण मंडळाला वित्तीय सहाय्य			
		अ) संस्था	संख्या	-	-
		६) हरिजन वस्त्यांची सुधारणा			
		अ) वस्त्या	संख्या	-	-

.....9.....
 तबता क्रमांक 11 . 2 पुढे चालु

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष	बाब.	भौतिक साध्ये		
			परिमाण	नियमित योजना	आदिवासी उप-योजना
1	2	3	4	5	6
		11) कामगार व कामगार कल्याण			
		1) चालु औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधील उपकरणांची तृटी भरून काढणे			
		असंस्था	संख्या	-	
		2) जागतिक बँक प्रकल्पांतर्गत महिलांसाठी नवीन औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेची स्थापना			
		असंस्था	संख्या	1	
		3) संजय गांधी स्वावलंबन योजना			
		अंलाभार्थी	संख्या	312	
		4) कामगार कंत्राट सहकारी संस्थांना अर्थसहाय्य/ भागभांडवल संस्था			
		असंस्था	संख्या		

अधारी - 1) जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

2) प्रकल्प अधिकारी ए. आ. वि. प्र. नागपूर.

... 210 ...
 तक्ता क्रमांक 11.3

रोजगार हमी योजना [1997-98 वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर

सं. क्र.	बाब	कामाचा प्रकार					एकूण
		सिध्द	सांख्यिक कामांस्तरी	कामे	वनीकरण	इतर	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	नियोजित कामाची संख्या	647	470	669	79	-	2085
2.	मंजर केलेल्या कामाची संख्या	4	215	1450	61	-	1700
3.	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	-	-	666	61	-	669
4.	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	-	29	666	19	-	660
5.	मध्येच बंद केलेल्या कामाची संख्या	-	-	-	-	-	-
6.	कामासाठी केलेली तरतूद (रु. लाखात)	526.29	645.05	705.54	70.68	-	2149.54
7.	कामावर झालेला एकूण खर्च (रु. लाखात)	4.75	166.63	252.66	7.16	-	448.64
8.	रोजगार निर्मिती (मनुष्य दिवस लाखात)	0.14	5.25	10.99	0.51	-	16.69

टीप :- बाब क्र. 5 पावसाळ्यात रस्त्याची कामे व इतर कामे तात्पुरती बंद ठेवण्यात येतात, पावसाळा संपताच सर्व कामे परत सुरु करण्यात येतात, त्यामुळे कामाच्या प्रकाराप्रमाणे बंद केलेल्या कामांची संख्या उपलब्ध नाही.

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना, नागपूर.

संख्या क्रमांक 11.4

रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे त्यावरील रोजगार व खर्च

1997-98 चा वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	माहिती	खर्च (रुपये - लाखात)		मनुष्य दिवस (लाखात)	रोजगार हमी योजनेखाली- ल कामाची मंख्या
		प्रत्यक्ष	नोचत		
1	2	3	4	5	6
1.	एप्रिल 1997	-	-	-	57
2.	मे 1997	13.37	13.37	0.13	129
3.	जून 1997	22.31	35.63	0.35	149
4.	जुलै 1997	6.49	42.17	0.11	155
5.	ऑगस्ट 1997	3.35	51.02	0.17	165
6.	सप्टेंबर 1997	15.59	66.41	0.32	159
7.	ऑक्टोबर 1997	6.54	72.95	0.11	156
8.	नोव्हेंबर 1997	6.10	81.05	0.19	129
9.	डिसेंबर 1997	9.19	90.24	0.20	85
10.	जानेवारी 1998	2.05	94.30	0.05	151
11.	फेब्रुवारी 1998	10.07	104.37	0.24	164
12.	मार्च 1998	29.07	133.43	0.39	195

आधार:- जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना, नागपूर.

... 212 ...
तक्ता क्रमांक 11.5

पिण्याच्या पाण्याच्या भांगी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना (1997-98) वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाबी	तहसील				
		नागपूरशा	सावनेर	पारशिवनी	रामटेक	मौडा
1	2	3	4	5	6	7
1	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या (91) च्या जनगणनेनुसार	-	128	109	139	122
2	गावांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	-	128	109	139	122
3	बास महिने प्रसे पाणी उपलब्ध असलेल्या					
	अ) गावांची संख्या	-	110	94	127	120
	ब) न्यातालील वाड्या वस्त्यांची संख्या	-	110	94	127	120
4	<u>पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना</u>					
	अ) टंचाई परवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	-	2	2	-	-
	2. गावांतील वाड्या वस्त्यांची संख्या	-	2	2	-	-
	3. टंचाईची संख्या	-	2	2	-	-
	ब) बैलगाडीने परवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	-	-	-	-	-
	2. गावांतील वाड्या वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-	-
	3. बैलगाडीची संख्या	-	-	-	-	-
क) इतर साधनांनी परवठा होणा-या						
	1. गावांची संख्या	-	14	13	12	2
	2. गावांतील वाड्या वस्त्यांची संख्या	-	14	13	12	2
	3. साधने					

विहीरी खोल करून पाणीपरवठा, तात्पुरती नळयोजना, बुडक्या खोदणे, विहीरींचे अधिग्रहण, नवीन हातपंप बसविणे.

तक्ता क्रमांक 11.5 पुढे चालू

जिल्हा - नागपूर

क्र.	बाबी	नहसील				
		कामठी	कुहो	मिचापूर	उमरुह	नागपूरगाँव
1	2	3	4	5	6	7
1	जन्तीच्या एकूण गावांची संख्याशी ज्या जनगणनेनुसार	73	155	108	158	151
2	गावांतील वाड्या व जन्त्यांची संख्या	73	155	108	158	151
3	<u>बारा महिने पसंसे पाणी उपलब्ध असलेल्या</u>					
	अ) गावांची संख्या	62	119	80	102	89
	ब) त्यातील वाड्या व जन्त्यांची संख्या	62	119	80	102	89
4	<u>पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना</u>					
	अ) टिंकवने परवठा हाणा-या					
	1. गावांची संख्या	2	4	5	5	12
	2. गावांतील वाड्या व जन्त्यांची संख्या	3	4	5	5	12
	3. टिंकवनेची संख्या	1	2	3	3	7
	ब) बैलगाडीने परवठा हाणा-या					
	1. गावांची संख्या	-	-	-	-	-
	2. त्यातील वाड्या व जन्त्यांची संख्या	-	-	-	-	-
	3. बैलगाडीची संख्या	-	-	-	-	-
क) इतर साधनांनी परवठा हाणा-या						
	1. गावांची संख्या	9	32	23	31	50
	2. गावांतील वाड्या व जन्त्यांची संख्या	9	40	23	31	50
	3. साधने					

विहीरी खोल करून पाणीपरवठा, तात्पुरती नळयोजना, बडक्या खोदणे, विहीरीचे अधिग्रहण, नवीन हातपंथ बसविणे.

.....21.....
तक्ता क्रमांक 11.5 पुढे चालू

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाबा	तहनील				
		हिंगणा	काटोल	नरतेड	कळमेवर	जि. एकूण
1	2	16	14	15	16	17
1	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या 1991 च्या जनगणनेनुसार	121	168	168	92	1655
2	गावातील वाड्या व जमनांची संख्या	121	168	168	92	1655
3	बारा महिने पर्यंत पाणी उपलब्ध असलेल्या					
	अ) गावांची संख्या	78	72	43	30	1124
	ब) त्यातील वाड्या व जमनांची संख्या	78	72	43	30	1124
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना					
	अ) टंचाई परवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	7	8	14	7	88
	2. गावातील वाड्या व जमनांची संख्या	7	8	14	7	88
	3. टंचाई संख्या	5	8	11	6	41
	ब) बेलगाडीने परवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	-	-	-	-	-
	2. त्यातील वाड्या व जमनांची संख्या	-	-	-	-	-
	3. बेलगाडीची संख्या	-	-	-	-	-
क	ठितर साधनांनी परवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	38	88	76	55	443
	2. गावातील वाड्या व जमनांची संख्या	38	88	76	55	443
	3. साधने					

ताजमो विहीरीचे अधिग्रहण, बुडक्या खोदणे, परक योजना.

टिप 1. एकूण वस्तीच्या गावांची संख्या 1991 च्या जनगणनेनुसार दर्शविण्यात आली आहे.
 आधार 1. (1) कार्यकारी अभियंता, नद्यापाटबंधारे विभाग, जिल्हा परिषद, नागपूर.
 (2) नागपूर जिल्ह्यातील सर्व पंचायत समिती.

.....215.....

तक्ता क्र. 11.6

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

[1997-98 वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर (श)	निस्क					
2	सावनेर	गहू	8150	ज्वारी	10190	ज्वारी	160
		हरभरा	6000	कापूस	8000	भात	75
						तूर	7890
						मूग	870
						उडीद	755
						इतर डाळी	825
						भुईमूग	2450
						तीळ	98
						सोयाबीन	19097
						कापूस	820
						गहू	70
						हरभरा	375
						जवस	99
						करडई	5
						इतर गळीत धान्ये	15
3	पारशिवनी	भात	2500	ज्वारी	8520	तूर	5910
		गहू	4637	कापूस	1860	मूग	120
		हरभरा	2540			उडीद	60
						इतर डाळी	340
						भुईमूग	70
						सोयाबीन	11995
						कापूस	430
						गहू	295
						हरभरा	425
						जवस	90
						करडई	10
						तीळ	125
						इतर गळीत धान्ये	50

तक्ता क्र. 11.6 पुढे सुरु....

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
[1997-98 वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
4 रामटेक		भात	6536	ज्वारी	1138	ज्वारी	45
		गहू	4338	कापूस	200	तर	1621
		हरभरा	1900			मूग	166
						उडीद	68
						इतर डाळी	500
						सोयाबीन	6500
						जवस	1439
						तिळ	17
						करंडई	6
						इतर गळीत धान्ये	40
5 मौदा		भात	9100	ज्वारी		ज्वारी	250
		गहू	8650			तर	800
		हरभरा	2850			मूग	100
						उडीद	40
						इतर डाळी	250
						सोयाबीन	14435
						गहू	-
						जवस	1182
						तिळ	200
						करंडई	105
				इतर गळीत धान्ये	20		

.....217....

तक्ता क्र.11.6 [पुढे चालु]

संकरित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

[1997-98 वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
6 कामठी		भात	1240	ज्वारी	510	ज्वारी	-
		गहू	4450	कापूस	419	तूर	950
		हरभरा	3910			मूग	55
						उडीद	30
						इतर डाळी	25
						तिळ	70
						सोयाबीन	12900
						कापूस	-
						गहू	-
						हरभरा	-
7 कुही		भात	4225	ज्वारी	122	तूर	3289
		गहू	4813			मूग	260
		हरभरा	2910			उडीद	185
						सोयाबीन	25778
						गहू	-
						हरभरा	-
						इतर डाळी	450
						जवस	3760
						तिळ	5
						ज्वारी	-
				करडई	38		
				इतर गळीत धान्ये	-		

तक्ता क्र. 11.6 पुढे सुरु...

तक्ता क्र. 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्यांसाठीील क्षेत्र

[1997-98 वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
8	भिवापूर	भात	2460	ज्वारी	20	ज्वारी	1645
		गहू	6110	कापूस	376	तूर	1470
		हरभरा	2470			मूग	55
						उडीद	80
						इतर डाळी	1295
						सोयाबीन	21612
						कापूस	140
						गहू	-
						हरभरा	-
						जवस	2405
						करडई	55
						तीळ	8
						इतर गळीत धान्ये	-
9	उमरुड	भात	1435	ज्वारी	1350	ज्वारी	173
		गहू	6190	कापूस	4300	तूर	3210
		हरभरा	10230			मूग	75
						उडीद	56
						इतर डाळी	1089
						सोयाबीन	23303
						कापूस	360
						गहू	-
						हरभरा	-
						जवस	2375
						करडई	29
						तीळ	100
						इतर गळीत धान्ये	20

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
10	नागपूर [ग्राम]	गहू	2714	ज्वारी	6000	ज्वारी	200
		हरभरा	1043	कापूस	4300	भात	32
						तूर	5300
						मूग	200
						उडीद	70
						इतर डाळी	290
						भूईमूग	30
						तीळ	119
						सोयाबीन	14400
						कापूस	-
						जवस	1206
						करडई	110
						इतर गळीत धान्ये	10
11	हिंमणा	गहू	2130	ज्वारी	11250	ज्वारी	50
		हरभरा	1740	कापूस	7800	भात	10
						तूर	6100
						मूग	140
						उडीद	110
						इतर डाळी	500
						भूईमूग	30
						तीळ	8
						सोयाबीन	14600
						कापूस	600
						जवस	3
						करडई	-
						इतर गळीत धान्ये	10

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
[1997-98 वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
12	काटोल	गहू	2900	ज्वारी	10100	ज्वारी	50
		हरभरा	6000	कापूस	2340	भात	90
						तूर	5900
						मूग	425
						उडीद	375
						इतर डाळी	395
						भूईमूग	5500
						तीळ	68
						सोयाबीन	26450
						कापूस	610
						हरभरा	-
						जवस	99
						करडई	-
						इतर गळीत धान्ये	15
13	नरखेड	गहू	4699	ज्वारी	4955	भात	70
		हरभरा	5675	कापूस	4790	तूर	4790
		सूर्यफूल	-			मूग	630
						उडीद	400
						इतर डाळी	373
						भूईमूग	3100
						तीळ	65
						सोयाबीन	29240
						जवस	227
						करडई	13
						इतर गळीत धान्ये	30

.... 221....

तक्ता क्र. 11.6 (पूढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(1997-98 वर्षाकरीता)

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
14	कळमेश्वर	गहू	4250	ज्वारी	5925	ज्वारी	-
		हरभरा	5315	कापूस	6300	भात	10
						तूर	4480
						मूग	345
						उडीद	305
						इतर डाळी	520
						भूईमूग	2500
						तीळ	370
						सोयाबीन	19500
						हरभरा	-
						जवस	28
						करडई	2
						इतर गळीत धान्ये	43

आधार :- जिल्हा कृषी विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

.....
 तबता क्रमांक 11.7

जिल्हयांतील रासायनिक खतांचे वाटप [वर्ष 1997-98 चा वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	रासायनिक खतांचे वाटप (मे. टनात)			शेरा
		नियंत्रित संस्थाकडून	स्वाजमी संस्थाकडून	एकूण	
1	2	3	4	5	6
1	नागपूर (शहर)	2858	3756	6614	
2	सावनेर	2465	5625	8090	
3	पारशिवमी	3840	4277	8117	
4	रामटेक	2872	4954	7826	
5	मौदा	3963	7755	11718	
6	कामठी	3162	4476	7638	
7	कुही	3288	4932	8220	
8	भिवापूर	2665	4528	7193	
9	उमरुड	4256	4643	8899	
10	नागपूर (ग्रामीण)	2470	3988	6458	
11	हिंगणा	3854	4940	8794	
12	काटोल	3400	4938	8338	
13	नरखेड	2929	4370	7299	
14	कळमेश्वर	3231	4698	7929	
जिल्हा एकूण		45253	67880	118133	

आधार : कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर

.....228.....

तक्ता क्रमांक ११.८

जिल्ह्यातील साखर कारखाने १९९७ - ९८ " गाळप हंगामासाठी "

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तहसील	साखर कारखान्याचे नाव	सहकारी/त्साजगी	गळित क्षमता (मे. टना)	प्रत्यक्ष गाळप (मे. टना)	साखरेचे उत्पादन (क्विंटला)
1	2	3	4	5	6	7
1	मौदा	श्रीराम सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, बाबदेव.	सहकारी	1250	उसाअभावी सन ९७-९८ चा गाळप हंगाम घेण्यात आला नाही.	
2	हिंगणा	विदर्भ शेतकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, मोहगांव.	सहकारी	2500		
3	सावनेर	राम गणेश गडकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, सावनेर.	सहकारी	2500		
जिल्हा एकूण				6250		

टीप :- अनुक्रमांक 2 व 3 समोरील नवीन कारखाने उभारणीखाली असल्याने स्तंभ 6 व 7 साठी माहिती निरंक आहे.

आधार : प्रादेशिक सहसंचालक, (साखर), नागपूर.

.... 224

तबला क्र. 11.9

दुग्ध संस्थांची संख्या [वर्ष 1997-98]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	दुग्ध सहकारी संस्थांची संख्या	एकूण सभासदांची संख्या	गोळा केलेले दुध एकूण दुध प्रतिदिन सरासरी (1000 लिटर)	शीत गृहांची संख्या	शीत गृहांची क्षमता (1000 लिटर)	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूरशा	1	25	100	-	1	100
2	सावनेर	29	3452	2370	7	1	20
3	पारशिवनी	12	617	910	3	-	-
4	रामटेक	30	1696	1800	5	1	10
5	मौदा	28	1115	1090	3	-	-
6	कामठी	08	423	220	1	-	-
7	कुही	17	808	180	-	-	-
8	भिवापूर	16	790	440	1	-	-
9	उमरेड	13	773	470	1	-	-
10	नागपूर(ग्या)	13	472	180	-	-	-
11	हिंगणा	22	1161	550	2	-	-
12	काटोल	39	2112	1825	5	-	-
13	नरखेड	27	1344	910	3	-	-
14	कळमेश्वर	31	1467	760	2	-	-
जिल्हा एकूण		286	16255	11805	33	3	130

आधार : जिल्हा दुग्धशाळा विकास अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 11.10

अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता [वर्ष - 1997-98]

जिल्हा - नागपूर

जिल्ह्यांतील या कार्यक्रमांतर्गत	1] केंद्रीय पुरस्कृत] 50 %	
निवडलेल्या तालुक्यांची संख्या - १ कुही	2] राज्य पुरस्कृत		50 %
	3] एकूण		100 %

अ. क्र.	विकास शीर्ष	उपलब्ध असलेली आर्थिक तरतूद रुपये लाखात	झालेला खर्च रु. लाखात	खर्चाची टक्केवारी	बाब	भौतिक साध्याचा तपशील परिमाण	लक्ष्य साध्य	साध्यांची टक्केवारी
---------	-------------	--	-----------------------	-------------------	-----	-----------------------------	--------------	---------------------

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

1	2501	23.87	0.47	2	-	-	5	-	-
---	------	-------	------	---	---	---	---	---	---

	एकूण	23.87	0.47	2	-	-	5	-	-
--	------	-------	------	---	---	---	---	---	---

टीप :- झालेला खर्च पाणलोट क्षेत्र विकास कामांवरील आहे.

आधार :- प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती
त्यावरील तरतूद व खर्च [वर्ष 1997-98]

जिल्हा - नागपूर

कार्यक्रमाखाली	11 तालुक्यांची संख्या-	1	4) 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे-	35923
असणा-या	2) गावांची संख्या-	98	अनुसूचित जमातीची	
	3) एकूण लोकसंख्या-	64435	लोकसंख्या	

[रुपये - लाखात]

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपाशिर्ष	1997-98 साठी झालेली तरतूद	1997-98 मध्ये झालेला खर्च	टक्केवारी
1	2	3	4	5
[एका]	कृषी संलग्न सेवा			
	1) पीक संवर्धन	29.45	23.32	79.19
	2) फलोत्पादन	3.75	3.75	100.00
	3) मृद व जलसंधारण	69.60	69.60	100.00
	4) पशुसंवर्धन	13.25	12.60	95.09
	5) दुग्ध व्यवसाय विकास	10.74	10.74	100.00
	6) मत्स्य व्यवसाय	1.21	1.11	91.74
	7) वने	26.39	26.08	98.83
	8) पणन, कोठारे व वखारी	-	-	-
	9) सहकार	4.00	4.00	100.00
	एकूण [एका]	158.39	151.21	95.47
[दोना]	ग्रामीण विकास			
	1) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	26.00	22.95	88.27
	2) जवाहर रोजगार योजना	101.52	93.14	91.75
	3) रोजगार हमी योजना	-	-	-
	4) जमीन सुधारणा	-	-	-
	5) सामुहिक विकास	5.00	5.00	100.00
	6) इंदिरा आवास योजना	-	-	-
	7) दशलक्ष विहिरी	-	-	-
	8) आश्वसित रोजगार कार्यक्रम	18.57	12.56	67.64
	एकूण [दोना]	151.09	133.65	88.46
[तीना]	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण			
	1) लघु पाटबंधारे	394.27	417.80	105.97
	2) जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	-	-	-
	3) आयाकट विकास	-	-	-
	4) पूर नियंत्रण कामे	-	-	-
	एकूण [तीना]	394.27	417.80	105.97
[चार]	विद्युत विकास	38.00	38.00	100.00
[पाच]	उद्योग व स्थाणकाम			
	1) मोठे व मध्यम उद्योग	-	-	-
	2) ग्रामीण व लघु उद्योग	1.95	1.95	88.21
	एकूण [पाच]	1.95	1.95	88.21

तक्ता क्रमांक - 11.11 [पुढे चालू]

जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती
त्यावरील तरतूद व खर्च [वर्ष 1997-98]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये- लाखात]

अ. क्र.	विकास शिर्षक व उपशिर्षक	1997-98 साठी झालेली तरतूद	1997-98 मध्ये झालेला खर्च	ढक्केवारी
1	2	3	4	5
[सहा]	वाहतूक व दळणवळण			
	1) मोठी व लहान बंदरे	-	-	-
	2) अंतर्देशीय जलवाहतूक	-	-	-
	3) रस्ते विकास	358.13	275.44	77.34
	एकूण [सहा]	358.13	275.44	77.34
[जाता]	सामान्य आर्थिक सेवा			
	1) पर्यटन	-	-	-
	2) स्थानिक विकास कार्यक्रम	-	-	-
	एकूण [जाता]	-	-	-
[आठ]	सामाजिक आणि सामूहिक सेवा			
	1) सामान्य शिक्षण	73.67	75.52	102.51
	2) क्रिडा व युवक कल्याण	3.57	2.87	80.39
	3) कला व संस्कृती	-	-	-
	4) तांत्रिक शिक्षण	0.10	0.10	100.00
	5) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	-	-	-
	6) आरोग्य सेवा	43.37	42.50	97.99
	7) ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	122.90	103.36	34.10
	8) राहनिर्माण	-	-	-
	9) नगर विकास	-	-	-
	10) माहिती व प्रसिध्दी	-	-	-
	11) मागासवर्गीयांचे कल्याण	104.81	106.28	101.40
	12) कामगार व कामगार कल्याण	8.02	7.98	99.50
	13) समाज कल्याण	12.00	12.49	104.08
	14) पोषण	40.00	39.54	98.85
	एकूण [आठ]	408.44	390.64	95.64
	एकूण [एक ते आठ]	1508.27	1408.46	93.38
[नऊ]	न्यक्लीस बजेट	59.00	59.00	100.00

टिप : यात वार्षिक उपयोजना (टीएसपी) अनुशेष अंतर्गत योजना, राज्यस्तरीय योजना (टीएसपी) अंतर्भूत आहे.

आधार: प्रकल्प अधिकारी ए. आ. वें. प्र. नागपूर.

वीस कलमी कार्यक्रम [1997-98 वर्षाकरिता]

क्र.सं.	विवरण	परिमाण	वर्षांत	साध्य
01.101	जिल्हा नागपूर 88.801	18.801		
03.00		80.8		
04.101		00.801		
05.80	बाब	00.04		
10.80		14.804		
		2		5
1.88.00	अ) आकाशिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	15.801		
	ब) जिवार रोजगार योजना		3945	4071
10.00.00	क) लघु उद्योग स्थापन करणे		18.30	17.95
02.88.00	अ) अतिशक्त जमिनीचे वाढणे		2500	2399
	ब) लाभधारक			
00.00				
7.00	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी			
8.00	मुलांची रोग प्रतिकार शक्ती वाढविणे			
	1) डी.पी.टी.			
	2) पोलिओ	मुले संख्या	86703	77954
	3) बी.सी.जी.	मुले संख्या	86703	77985
9.00	अ) कुटुंब नियोजन शस्त्रक्रिया	मुले संख्या	86703	101240
	ब) समतुल्य शस्त्रक्रिया	शस्त्रक्रिया संख्या	23504	23248
	आयुडी			
	सी.टी. युवसे	लाभार्थी संख्या	22321	21979
	ओ.पी. वापरणारे			6218
11.00	अ) अनुसूचित जातीच्या कुटुंबांना		18291	12630
	अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	8769	3467
	ब) अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबांना	लाभार्थी संख्या	10100	10768
	अर्थसहाय्य			
14.00	सर्व सामान्यांसाठी गृहनिर्माण			
	क) इंदिरा आवास योजना	लाभार्थी संख्या	2330	2334
	ड) आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी घर बांधणी	लाभार्थी संख्या		
	इ) कमी उत्पन्न घटकांसाठी घर बांधणी	लाभार्थी संख्या		
15.00	गलिच्छ वस्ती सुधारणा	लोकसंख्या	62500	37571
16.00	साजगी जमिनीवरील रोप लागवड (सामाजिक वनिकरण)	संख्या लाखात	30.00	26.92
18.00	ग्राहकांचे हित संरक्षण (रास्त भावाची दुकाने उघडणे)	संख्या		
19.00	खेड्यांसाठी ऊर्जा			
	ब) पंप संचाचे विद्युतीकरण	पंप संख्या	1300	1899
	क) सुधारित चुली	चुली संख्या	6900	6900
	ड) बायोगॅस संच बसविणे	संयंत्र संख्या	350	351

...23...
तक्ता क्रमांक-11.13

विशेष घटक योजना [1997-98 वर्षांकरिता]

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	मुद्रण विकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद [रुपये लाखात]	झालेला खर्च [रुपये लाखात]	सर्वांची टक्केवारी
1	2	3	4	5
1.	कृषि व संलग्न सेवा	611.33	603.62	99.00
2.	ग्रामीण विकास	289.64	177.62	61.00
3.	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण [A]	-	-	-
4.	विद्युत विकास	242.00	244.00	101.00
5.	उद्योग व साणकाम	3.64	9.07	103.00
6.	वाहतूक व दळणवळण	63.00	63.00	100.00
7.	सामाजिक व सामुहिक सेवा	1283.71	1044.38	81.00
8.	आरोग्य	-	-	-
9.	गृहनिर्माण	-	-	-
10.	पाणीपुरवठा	-	-	-
11.	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना	-	-	-
जिल्हा एकूण		2498.52	2146.69	86.00

आधार - जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, [वर्ग - 11, नागपूर.

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारत]

अ. क्र.	लोकसभा/राज्यसभा/विधानसभा/विधानपरिषद मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या	जुनी अपूर्ण संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण मंजूर कामांची संख्या	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च	
1	2	3	4	5	6	7	8
अ) लोकसभा व राज्यसभा सदस्य							
1	श्री. दत्ताजी मेघे	2850	-	22	22	2821	611
2	श्री. ब. पुरोहीत	5000	-	5	5	2400	-
3	श्री. श्री. जिचकार	1500	-	-	-	-	-
4	श्री. एन. के. पी. साळवे	4100	-	5	5	1766	-
5	श्रीमती स. खापर्डे	-	-	-	-	-	-
6	श्री. सं. निरूपम	5000	-	3	3	1000	-
एकूण		18450	-	35	35	7987	611
ब) विधानसभा सदस्य							
7	पूर्व नागपूर	6000	32	56	68	3826	विधानसभा
8	पश्चिम नागपूर	6000	6	34	40	5302	मतदार संघ
9	दक्षिण नागपूर	6000	27	50	77	4598	निहाय झाले
10	उत्तर नागपूर	6000	24	40	64	3895	ल्या खर्चाची
11	मध्य नागपूर	6000	19	49	68	4390	माहिती
12	कामठी	6000	24	38	62	4368	उपलब्ध
13	रामटेक	6000	15	26	41	4304	नाही.
14	उमरेड	6000	21	52	73	4383	
15	काटोल	6000	37	56	93	4319	
16	कळमेहर	6000	11	57	68	4965	
17	सावनेर	6000	5	59	64	5570	
एकूण		66000	221	517	738	49920	

...231...

तक्ता क्रमांक 11.14 (पुढे चालू)

जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष - 1997-98

जिल्हा - नागपूर

[रुपये -हजारात]

अ. क्र.	लोकसभा/राज्यसभा/ विधानसभा/विधान- परिषद मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर जुनी/अपूर्ण कामे	कामांची संख्या संदर्भ वर्षा- तील नवीन कामे	एकूण	मंजूर- कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
1	2	3	4	5	6	7	8
क) विधान परिषद सदस्य							
18	नामदार गडकरी	4500	2	40	42	4655	विधानपरिषद
19	श्रीमती. देशमुख	500	-	5	5	500	मतदार संघ
20	श्री. डायगवहाणे	1000	-	8	6	984	निहाय झाले
21	श्री. किम्मत्तकर	6000	17	47	64	5555	रुपा खर्चाची
22	श्री. गुप्ता	4000	-	30	30	4000	माहिती
23	श्री. अ. नाईक	700	-	3	3	698	उपलब्ध
24	श्री. काशीकर	6000	10	29	39	4508	नाही.
25	श्री. हजारे	5000	2	40	42	4655	
26	श्री. डावखरे	1000	-	2	2	998	
एकूण		28700	31	202	233	26549	

विधान सभा सदस्य आणि विधान परिषद सदस्य यांवर झालेला खर्च वेगवेगळ्या
उपलब्ध नसल्यामुळे एकूण खर्च रु. २६२०५ झालेला आहे

आधार :- जिल्हा नियोजन व विकास परिषद, नागपूर.

जिल्हयातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाऊक किंमती

एप्रिल-1997 ते मार्च-1998

जिल्हा नागपूर

[प्रती क्विंटल मूल्य रुपयात]

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	एप्रिल 1997	मे 1997	जून 1997	जुलै 1997	ऑगस्ट 1997	सप्टेंबर 1997
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	तांदूळ	लुचई	906	930	905	927	939	906
2.	गहू	कल्याण	610	616	612	615	609	621
3.	ज्वारी	संकरित	350	375	405	445	445	449
4.	हरबरा	देशी	1145	1215	1265	1249	1205	1198
5.	तूर	गावरान	1598	1675	1705	1585	1585	1605
6.	मूग	गावरान	1572	1505	1578	1605	1622	1509
7.	उडीदें	काळा	1695	1667	1627	1305	1505	1495
8.	भुईमूग	अकोला	1290	1260	1254	1300	1310	1295
9.	तीळ	पांढरा	2195	2225	2200	2105	-	-
10.	जवस	गावरान	1570	1575	1602	1628	1725	1785
11.	कापूस	एच- ४	2100	2100	2100	2100	2100	2100
12.	कापूस	१००७	1980	1980	1980	1980	1980	1980
13.	मसूर	गावरान	1362	1325	1385	1405	1379	1390
14.	मिरची	भिवापूर	2705	2725	2750	3075	3125	2950
15.	संत्री	नागपुरी	775	795	-	-	-	650
16.	एरंडी	स्थानिक	905	885	890	930	935	910
17.	कुलथा	स्थानिक	-	-	-	-	-	-
18.	सोया- बीन	स्थानिक	1125	1175	1198	1100	1175	1205

तक्ता क्र. 12.1 पुढे चालू

जिल्हा:- नागपूर

[प्रती क्विंटल मूल्य रुपयात]

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	ऑक्टोबर 1997	नोव्हेंबर 1997	डिसेंबर 1997	जानेवारी 1998	फेब्रुवारी 1998	मार्च 1998	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	10	11	12	13	14	15	16	17
1.	तांदूळ	लुचई	872	895	895	893	905	885	905	862
2.	गहू	कल्याण	715	770	790	795	805	809	697	677
3.	ज्वारी	संकरित	475	481	490	487	502	495	450	419
4.	हरबरा	देशी	1175	1205	1197	1210	1205	1205	1206	1105
5.	तूर	गावरान	1510	1535	1550	1505	1435	1525	1572	1505
6.	मूग	गावरान	1475	1325	1319	1375	1390	1215	1458	1442
7.	उडीद	काळा	1420	1390	1385	1317	1295	1405	1601	1409
8.	भूईमूग	अकाला	1312	1285	1235	1305	1328	1290	1289	1241
9.	तीळ	पांढरा	1980	1985	1890	1898	1735	1795	2001	1877
10.	जवस	गावरान	1850	1785	1660	1595	1608	1628	1668	1631
11.	कापूस	एच- ४	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2100	2100
12.	कापूस	१००७	1990	1990	1990	1990	1990	1990	1990	1990
13.	मसूर	गावरान	1354	1328	1298	1245	1275	1305	1338	1260
14.	मिरची	मिवापूर	2975	3030	3150	3075	2800	2675	2674	2554
15.	संत्र्ही	नागपूर	790	805	775	710	695	675	753	638
16.	एरंडी	स्थानिक	900	905	890	875	905	910	903	835
17.	कुलथा	स्थानिक	-	-	-	-	-	-	-	-
18.	सोया-बीन	स्थानिक	1110	1050	1105	1090	1085	1105	1105	1068

टीप :- स्तंभ 17 मधील सरासरी 30 जून 1997 रोजी संपलेल्या वर्षासाठी देण्यात आलेली आहे.

आधार :- 1) कृषि उत्पन्न बाजार समित्या, नागपूर जिल्हा.
2) महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादन पणन महासंघ मर्यादित, नागपूर.

.... 234....
तक्ता क्र. 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक

सरासरी किरकोळ किमती. [किंमत "0.00" रु. ता

वर्ष:- 1997.

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जाने. 1997	फेब्रु. 1997	मार्च 1997	एप्रिल. 1997	मे 1997	जून 1997
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

धान्ये:-

1.	तांदुळ	उत्तम	किलो	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00
2.	तांदुळ	मध्यम	--	10.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00
3.	तांदुळ	हलका	--	8.00	8.00	8.10	8.10	8.10	8.10
4.	गहू	उत्तम	--	13.00	13.12	14.50	11.88	11.00	11.00
5.	गहू	मध्यम	--	10.50	10.50	11.00	8.98	8.33	8.30
6.	ज्वारी	रब्बी	--	6.50	6.37	6.00	6.00	6.00	6.00
7.	ज्वारी	संकरित	--	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00
8.	बाजरी	मध्यम	--	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00

डाळी :-

9.	तूर डा.	मध्यम	किलो	31.00	33.25	24.00	24.00	22.00	22.00
10.	चना डा.	--	--	17.00	17.00	17.20	17.00	17.00	17.00
11.	मुग डा.	--	--	25.00	25.00	28.00	24.00	27.00	27.00
12.	उडीद डा.	--	--	25.00	25.00	26.00	26.00	26.00	26.00
13.	मसूर डा.	--	--	24.00	28.00	28.00	26.00	26.00	26.00

साखर व गूळ :-

14.	साखर	सु. बा.	किलो	13.20	13.25	13.50	14.80	14.76	16.00
15.	साखर	स्वधादु	--	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05
16.	गूळ	म./पि.	--	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00	16.00

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

.....235.....
 तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक
 सरासरी किरकोळ किंमती. (किंमत '0.00' रु. ता)
 वर्ष- 1997.

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जुलै 1997	ऑगस्ट 1997	सप्टें. 1997	ऑक्टो. 1997	नोव्हें. 1997	डिसे. 1997	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

धान्ये:-

1.	तांदुळ	उत्तम	किलो	16.63	17.00	17.00	17.00	17.00	18.00	16.55	15.00
2.	तांदुळ	मध्यम	-	13.25	14.00	14.00	14.00	14.00	15.00	12.85	9.92
3.	तांदुळ	हलका	-	8.65	9.00	9.50	9.50	9.50	10.13	8.72	8.92
4.	गहू	उत्तम	-	11.00	11.10	12.00	12.00	12.00	12.88	12.08	7.75
5.	गहू	मध्यम	-	8.30	8.34	9.00	9.00	9.00	9.63	9.24	7.63
6.	ज्वारी	रुबी	-	7.38	8.10	8.88	9.00	9.00	9.50	7.39	7.98
7.	ज्वारी	संकरित	-	7.50	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	6.96	5.74
8.	बाजरी	मध्यम	-	8.00	8.00	8.50	8.50	8.50	8.50	8.17	7.15

दळी :-

1.	तूर डा.	मध्यम	किलो	22.00	22.00	22.00	22.00	22.00	24.88	24.01	30.61
2.	चना डा.	-	-	17.63	18.00	18.00	18.00	18.40	22.13	17.81	14.05
3.	मुग डा.	-	-	27.00	27.00	27.00	27.00	27.00	26.63	26.47	47.31
4.	उडीद डा.	-	-	26.00	26.00	26.00	26.00	26.00	26.50	25.83	27.91
5.	मसूर डा.	-	-	26.00	26.00	26.00	24.40	24.00	24.00	25.70	23.72

चर व गूळ :-

1.	साखर	सु. बा.	किलो	15.55	15.70	16.00	16.00	16.00	16.00	14.98	13.96
2.	साखर	स्वधादु	-	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05
3.	गूळ	म. / पि.	-	17.50	18.50	18.50	18.50	18.50	18.50	17.17	15.19

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्हयातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक

सरासरी किरकोळ किंमती. [किंमत "0.00" रु. ता

जिल्हा:- नागपूर

वर्ष:- 1997.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जाने 1997	फेब्रु 1997	मार्च 1997	एप्रिल 1997	मे 1997	जून 1997
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

तेल:-

17.	गोडेतेल	भूईमूग	किलो	40.00	39.00	38.50	40.00	40.00	40.00
18.	खो. तेल	सुटे	-	70.00	70.00	72.50	80.50	82.00	82.00
19.	वन. तुप	डालडा	-	45.75	45.75	45.75	45.75	45.75	45.75

दुध व दुग्धजन्य पदार्थ:-

20.	सुटे दुध	म्हशीचे	लिटर	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
21.	शुद्ध तुप	-	किलो	136.00	136.00	136.00	136.00	136.00	137.00

मांस व मासे:-

22.	मांस [बोकडाचे]		किलो	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00
23.	ताजे मासे स्था. म.		-	48.00	48.00	48.00	48.00	48.00	48.00
24.	अंडी/कोबडीची		डझन	18.80	19.00	19.00	19.00	19.00	19.00

मसाल्याचे पदार्थ:-

25.	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	24.00	25.00	26.00	25.50	24.00	24.00
26.	खोबरे	सु. वाटी	-	70.00	68.50	64.00	64.00	64.00	64.00
27.	मिरची	सु. संके.	-	35.00	30.00	30.00	30.00	25.00	25.00

फळे व भाजीपाला:-

28.	केळी म.	जळगाव	डझन	7.00	7.25	8.00	8.00	8.00	8.13
29.	कांदे	मध्यम	किलो	5.00	5.00	5.00	4.75	4.00	4.00
30.	बटाटे	मध्यम	-	8.00	8.00	5.00	4.50	3.00	3.00

पेये:-

31.	चहा	OTCपत्ती	किलो	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00	90.00
32.	कोफी	पावडर	100 g	13.50	13.50	13.50	13.50	13.50	13.50

.... 237....
तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्हयातील मुख्यालयांच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक

सरासरी किरकोळ किमंती. [किमंत "0.00" रु. ता

जिल्हा:- नागपूर

वर्ष:- 1997.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परिमाण	जुलै 1997	ऑगस्ट 1997	सप्टें. 1997	ऑक्टो. 1997	नोव्हें. 1997	डिसे. 1997	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

तेल:-

17.	गोडेतेल	भूईमूग	किलो	40.00	40.00	41.75	41.75	41.75	39.75	40.21	42.86
18.	सो. तेल	सुटे	"-	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	82.00	79.08	60.41
19.	वन. तुप	डालडा	"-	45.75	45.75	45.75	45.75	45.75	45.75	45.75	45.95

दुध व दुग्धजन्य पदार्थ:-

20.	सुटे दुध	म्हशीचे	लिटर	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	10.54
21.	शुद्ध तुप	"-	किलो	140.00	140.00	149.00	152.00	156.00	154.00	142.33	136.00

मांस व मासे:-

22.	मांस [बोकडाचे]		किलो	90.00	90.00	100.00	100.00	100.00	100.00	93.33	74.27
23.	ताजे मासे रूथा. म.		"-	48.00	48.00	60.00	60.00	60.00	60.00	52.00	48.50
24.	अंडी/कौंबडीची		डझन	19.00	19.00	19.00	19.00	19.00	19.25	19.00	16.58

मसाल्याचे पदार्थ:-

25.	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.00	24.38	25.43
26.	सोबरे	सु. वाटी	"-	64.00	64.00	64.50	64.00	64.00	64.00	64.88	48.70
27.	मिरची	सु. संके.	"-	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	25.00	27.08	46.58

रुळे व भाजीपाला:-

28.	केळी म.	जळगाव	डझन	8.50	10.00	9.25	8.00	8.00	8.00	8.18	5.85
29.	कांदे	मध्यम	किलो	4.00	4.80	4.00	4.00	4.00	12.50	5.09	6.18
30.	बटाटे	मध्यम	"-	5.00	6.00	6.00	6.00	6.00	5.75	5.52	6.10

पेये:-

31.	चहा	CTC पत्ती	किलो	90.00	90.00	96.00	96.00	100.00	110.00	93.50	85.41
32.	काँफी	पावडर	100 g	13.50	13.50	14.37	14.50	14.50	16.25	13.97	13.00

तक्ता क्र. 12.2 पुढे चालू

जिल्ह्यातील मुख्यालयांच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक

सरासरी क्रिकोळ किंमती. [किंमत "0.00" रु. ता

जिल्हा:- नागपूर

वर्ष:- 1997.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परि-माण	जाने. 1997	फेब्रु. 1997	मार्च 1997	एप्रिल 1997	मे 1997	जून 1997
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

जळण व दिवाबत्ती:-

33.	रॉकेल	--	लिटर	2.90	2.90	2.90	2.90	2.90	2.90
34.	लाकूड	जळाऊ	40की.	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00
35.	कोळसा	लाकडी	--	240.00	240.00	240.00	240.00	240.00	240.00

कपडे:-

36.	साडी	4.5 मी.	1 नग	130.00	130.00	130.00	130.00	133.00	135.00
37.	शर्टिंग	टेरीकॉ.	मिटर	50.00	50.00	50.00	50.00	53.00	55.00
38.	पोलका कापड	2 X 2	1 नग	45.00	45.00	45.00	45.00	48.00	50.00

भांडी:-

39.	पातेले	स्टील	किलो	110.00	110.00	110.00	110.00	114.00	120.00
40.	पातेले	पितळ	--	120.00	120.00	120.00	120.00	124.00	130.00

वापरातील संकीर्ण वस्तु:-

41.	प्रसाधन साबण	लक्स	100 ग्रॅम	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50
42.	धुण्याचा साबण	501	250 ग्रॅम	13.50	13.50	13.50	13.50	13.50	13.50
43.	टुथपेस्ट	कोलगेट	100 ग्रॅम	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50	19.50
44.	केशतेल	टाटा हे. ऑ.	100 ग्रॅम	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00
45.	सुपारी	मध्यम	किलो	140.00	140.00	140.00	140.00	140.00	140.00
46.	विडी	--	25नग	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50	2.50
47.	सिगार	पनामा	10नग	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00	6.00

तक्ता क्र. 12.2 पढे चालू

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक

सरासरी किरकोळ किंमती. (किंमत "0.00" रु. ता

जिल्हा:- नागपूर

वर्ष:- 1997.

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	जुलै 1997	ऑगस्ट 1997	सप्टें. 1997	ऑक्टो. 1997	नोव्हें. 1997	डिसे. 1997	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	11	12	13	14	15	16	17	18

जळन व दिवाबत्ती:-

33.	रॉकेल	---	लिटर	2.90	2.90	2.90	2.90	2.90	2.90	2.90	2.86
34.	लाकूड	जळाऊ	40की.	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00
35.	कोळसा	लाकडी	-"	240.00	240.00	240.00	240.00	240.00	240.00	240.00	223.00

कपडे:-

36.	साडी	4.5 मी.	1 नग	126.00	135.00	135.00	135.00	135.00	135.00	133.16	125.00
37.	शर्टिंग	टेरीको.	मिटर	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	55.00	53.17	49.00
38.	पोलका	2 X 2	1 नग	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	48.17	45.00

भांडी:-

39.	पातेले	स्टिल	किलो	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	116.17	110.00
40.	पातेले	पितळ	-"	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00	126.17	120.00

जापरातील संकीर्ण वस्तू:-

41.	प्रसाधन लक्स	100	गॅम	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	9.00	8.54	7.50
42.	धुण्याचा सांबण	501	गॅम	13.50	13.50	13.88	14.00	14.00	14.00	13.66	13.50
43.	टुथपेस्ट कोलगेट	100	गॅम	19.50	19.50	19.75	19.75	19.75	19.75	19.58	18.95
44.	केशतेल	टाटा हे. ऑ.	100	गॅम	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	19.13
45.	सुपारी	मध्यम	किलो	140.00	140.00	140.00	140.00	140.00	120.00	138.33	125.00
46.	विडी	--	25नग	2.50	2.50	2.88	3.00	3.00	3.00	2.66	2.58
47.	सिगार	पनामा	10नग	6.00	6.00	7.13	7.50	7.50	7.50	6.47	5.42

आधार:- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

.... 240

तक्ता क्र. 12.3

कामगारांचे माहक किमतीचे निर्देशांक सन 1997-98.

[पायाभूत वर्ष - 1982 = 100]

जिल्हा :- नागपूर

केंद्र :- नागपूर

अ. क्र.	महिना	वर्ष	अन्न गट	पान, सुपारी तंबाखू इ.	इंधन व दिव्याबत्ती	घरबा- धणी	कापड, बिछाने व पादत्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	एप्रिल	1997	382	492	364	420	253	375	374
2.	मे	1997	363	493	364	420	253	375	364
3.	जून	1997	359	498	365	420	253	376	362
4.	जुलै	1997	361	486	365	425	254	396	367
5.	ऑगस्ट	1997	369	482	365	425	254	397	371
6.	सप्टेंबर	1997	366	475	366	425	254	399	370
7.	ऑक्टोबर	1997	359	475	366	425	254	399	366
8.	नोव्हेंबर	1997	357	473	366	425	263	398	366
9.	डिसेंबर	1997	392	475	367	425	264	404	386
10.	जानेवारी	1998	424	482	367	518	267	416	414
11.	फेब्रुवारी	1998	407	482	367	518	267	416	405
12.	मार्च	1998	399	489	376	518	267	416	402
वार्षिक सरासरी			378	484	367	447	259	397	379

आधार :- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई.

.....241.....

तक्ता क्र. 13.1

जिल्हयातील पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची एकूण संख्या,

सन 1997-98.

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3

1. पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची संख्या:-	
का) पोलीस उप महानिरीक्षक. (वर्ग-1)	1
ख) पोलीस आयुक्त.	1
ग) पोलीस उप आयुक्त.	6
घ) पोलीस सह आयुक्त.	7
च) पोलीस अधिक्षक/समादेशक.	4
छ) पोलीस सहाय्यक अधिक्षक.	6
ज) पोलीस उप अधिक्षक.	10
झ) पोलीस निरीक्षक.	83
ट) पोलीस उप निरीक्षक.	477
ठा) पोलीस जमादार.	685
ड) पोलीस हवालदार.	1664
ढ) पोलीस शिपाई.	6285

एकूण पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची संख्या 9229

2. पोलीस ठाणे.	42
3. आऊट पोस्ट.	42
4. सब पोस्ट.	13
5. लॉकअप्स.	63
6. पोलीस ठाणे, आऊट पोस्ट व सब पोस्ट आदिंची सोय असलेली गावे व शहरे.	40
7. पोलीस दलांचा एकूण खर्चीरु.लाखात	5700

- आधार :-
- 1) पोलीस आयुक्त, नागपूर शहर, नागपूर.
 - 2) पोलीस अधिक्षक (ग्रामीण), नागपूर.
 - 3) पोलीस अधिक्षक, लोहमार्ग, नागपूर.
 - 4) समादेशक, राज्य राखीव पोलीस बलमट
क्र. 4 व 13., नागपूर.

....242....

तक्ता क्र. 13.2

जिल्हयातील गुन्ह्या संबंधीची आंकडेवारी, सन 1997-98.

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	गुन्ह्यांचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशीसाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली शिक्षा दिलेली, जांमीन दिल्यांसह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाचे शेवटी न्यायालयातील प्रलंबीत प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1.	दखलपात्र गुन्ह्यांत मदत करणे.	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	दखलपात्र गुन्ह्याबाबत कट करणे.	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायाबाबतचे गुन्हे.	536	115	1864	421	240	119	34	1892
4.	व्यक्तीविषयक गंभीर गुन्हे.	2678	792	20053	1886	482	310	172	20975
5.	व्यक्ती व मालमत्ता विषयक किंवा फक्त मालमत्तेविषयक गंभीर गुन्हे.	1141	566	3855	575	291	188	48	3903
6.	व्यक्तीविषयक किरकोळ गुन्हे.	3065	506	3766	2559	1811	908	128	4378
7.	मालमत्ताविषयक किरकोळ गुन्हे.	2377	1129	8401	1248	873	505	116	8155
8.	वर न नोंदलेले इंडीयन पिनलकोड खालिल इतर गुन्हे.	3134	435	3505	2699	1360	538	438	3868
एकूण (1 ते 8)		12931	3543	41444	9388	5057	2568	936	42271

तक्ता क्र. 13.2 पुढे सुरु....

....243....

तक्ता क्र. 13.2 पुढे चालू.

जिल्हयातील गुन्ह्या संबंधीची आकडेवारी, सन 1997-98.

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	गुन्हयांचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशीसाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाचे शेवटी न्यायालयातील प्रलंबित प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

9. वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे.

काविशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपात्र ठरलेले गुन्हे.	9458	538	30011	8920	10976	2779	4615	20561
सा बी. एच. ओ. आर, 1947 या कायद्याखालील गुन्हे.	-	-	-	-	-	-	-	-

एकूण [9 (क+ख)] 9458 538 30011 8920 10976 2779 4615 20561

एकूण 1 ते 8 व 9 [क+ख]- 22389 4080 71455 18308 16033 5347 5551 62832

आधार:- 1] सहाय्यक पोलिस आयुक्त गुन्हे शाखा - 1, नागपूर.

2] पोलीस अधीक्षक, [नागपूर ग्रामीण], नागपूर.

....244....

तक्ता क्र. 13.3

तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार, सन 1997-98.

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5

1.	रेल्वे अधिनियम.	939	21	960
2.	मुंबई पोलिस अधिनियम.	1019	14	1033
3.	मुंबई दारुबंदी अधिनियम.	1028	24	1052
4.	क्रिमीनल प्रोसीजर कोड अधिनियम.	790	17	807
5.	घरफोडी आणि चोरी.	1073	40	1113
6.	सोटे दस्तऐवज व फसवणूक.	49	3	52
7.	सून.	914	45	959
8.	डाके आणि दरोडे.	619	12	631
9.	हल्ला व दुस्सापत करणे.	756	17	773
10.	फुस लावून पळविणे व बलात्कार.	285	9	294
11.	लष्करी गुन्हे.	-	-	-
12.	इतर.	1105	91	1196

एकूण:- 8577 293 8870

आधार :- अधीक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

टीप :- न्यायाधीन कैदी व आरोप सिद्ध झालेले कैदी अशा दोन्ही प्रकारची माहिती समाविष्ट असल्याने मागिल वर्षाच्या तुलनेत कैद्यांची संख्या जास्त आहे. मागिल वर्षी फक्त आरोप सिद्ध झालेल्या कैद्यांची माहिती दिलेली होती.

....245....

तक्ता क्र. 13.4

तुरुंगात दाखल केलेल्या मुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक

पात्रतेनुसार वर्गीकरण, सन 1997-98.

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5

1.	18 वर्षाखालील.			
	1.1) अशिक्षित.	110	11	121
	1.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	378	18	396
	1.3) वाचता व लिहिता येणारे.	805	5	810
2.	18 ते 21 वर्ष.			
	2.1) अशिक्षित.	211	13	224
	2.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे.	304	19	323
	2.3) वाचता व लिहिता येणारे.	871	19	890
3.	22 ते 30 वर्ष.			
	3.1) अशिक्षित.	303	37	340
	3.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	299	99	398
	3.3) वाचता व लिहिता येणारे.	2817	9	2826
4.	31 ते 40 वर्ष.			
	4.1) अशिक्षित.	71	5	76
	4.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	1227	13	1240
	4.3) वाचता व लिहिता येणारे	353	29	382
5.	41 ते 60 वर्ष.			
	5.1) अशिक्षित.	18	2	20
	5.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	516	1	517
	5.3) वाचता व लिहिता येणारे	294	13	307
6.	61 वर्षावरील.			
	6.1) अशिक्षित.	-	-	-
	6.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	6.3) वाचता व लिहिता येणारे.	-	-	-
7.	एकूण.			
	7.1) अशिक्षित.	713	68	781
	7.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	2724	150	2874
	7.3) वाचता व लिहिता येणारे	5140	75	5215

आधार:- अधीक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

....246....

तक्ता क्र. 13.5

दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे,

सन 1997-98.

जिल्हा :- नागपूर

दिवाणी				फौजदारी			
मूळ		अपील		मूळ		अपील	
नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
1	2	3	4	5	6	7	8

5595 4375+ 634 650 182751 2031 167 5398

1*

* हस्तांतरीत कौटुंबिक न्यायालय

टीप :- जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी ज्या प्रकरणावर निर्णय दिलेला आहे अशा प्रकरणाचा यात समावेश नाही.

आधार :- जिल्हा व सत्र न्यायाधीश, नागपूर.

.....217.....

तक्ता क्र. 141

जिल्हयातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्ज 1997-98 करीता

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	तहसील	बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शहरे	बँकेतील कर्मचा-यांची संख्या	वर्गी-कृत बँका	वर्गीकृत बँकांची शाखा, कार्यालये	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी [रु. लाखात]	वर्गीकृत बँकांच्या अमाऊ रकमा [रु. लाखात]	तहकारी बँका व त्यांच्या शाखा
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	नागपूरशा	1	6912	33	152	उ. ना.	उ. ना.	53
2.	सावनेर	10	205	-	10	---	---	8
3.	पारशिवनी	6	98	-	6	---	---	4
4.	रामटेक	10	152	-	10	---	---	5
5.	मौदा	8	118	-	8	---	---	10
6.	कामठी	9	222	-	9	---	---	5
7.	कृही	9	89	-	9	---	---	5
8.	भिवापूर	5	62	-	5	---	---	5
9.	उमरुड	12	130	-	12	---	---	8
10.	नागपूरशा	7	170	-	7	---	---	6
11.	हिंगणा	9	131	-	9	---	---	8
12.	काटोल	9	168	-	9	---	---	7
13.	नरखेड	10	172	-	10	---	---	8
14.	कळमेश्वर	5	95	-	5	---	---	5
जिल्हा बेरीज:-		110	3774	33	261	276600	46600	137

टीप :- 1) स्तंभ 7 व 8 ची माहिती तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे फक्त जिल्हयाची माहिती दर्शविलेली आहे.

2) स्तंभ क्र. 5 मधील बँकांची माहिती नागपूर शहर वगळता उर्वरित तालुक्यासाठी उपलब्ध नाही

आधार :- अग्रणी जिल्हा प्रबंधक, बँक ऑफ इंडिया, नागपूर.

....248....

तक्ता क्र. 14.2

जिल्ह्यातील 31 मार्च 1998 रोजी चालू असलेल्या
संयुक्त भांडवली संस्था.

जिल्हा :- नागपूर

मर्यादित भागभांड- वल असलेल्या संस्था		हमीद्वारे मर्यादित असलेल्या आणि नफ्यासाठी काम न करणा-या संस्था		एकूण
सार्वजनिक	स्वाजगी	सार्वजनिक	स्वाजगी	
1	2	3	4	5
362	2032	3	5	240*

आधार:- कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार,
नवी दिल्ली.

तक्ता क्र. 14.3

उत्तरविलेण्या विमापत्रांची संख्या व
विम्याची रक्कम, सन 1997-98.

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	तपशिल 1997-98
1	2	3	4
1.	शाखा.	संख्या	13
2.	उत्तरविलेली विमापत्रे.	संख्या	89534
3.	व्यपगत विमापत्रे.	संख्या	उ. ना.
4.	विम्याची रक्कम.	रु. हजारात	4687900

आधार:- भारतीय जीवन बिमा निगम, नागपूर

.....249.....
तक्ता क्र. 15.1

जिल्हयातील चित्रपटगृहाविषयी आकडेवारी, सन 1997-98.

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	तहसील	कार्यमंवरुपाची चित्रपटगृहे		फिरती चित्रपट गृहे		विहिडीओ केंद्रे		वसूल केलेला करमणूक कर [रु. '000']
		संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	नागपूरशा	24	20347	-	-	-	-	47979
2.	सावनेर	-	-	1	460	6	325	108
3.	पारशिवनी	-	-	1	450	5	245	70
4.	रामटेक	1	440	-	-	9	385	66
5.	मौदा	-	-	-	-	3	155	14
6.	कामठी	3	1729	-	-	10	585	1444
7.	कुही	-	-	1	300	3	130	89
8.	भिवापूर	-	-	2	440	1	40	73
9.	उमरेड	2	1263	-	-	3	120	849
10.	नागपूरगा	-	-	-	-	2	115	30
11.	हिंमणा	-	-	1	400	4	260	143
12.	काटोल	1	500	1	140	5	300	296
13.	नरसेड	-	-	1	400	8	315	128
14.	कळमेश्वर	-	-	1	400	4	215	128
जिल्हा बेरीज :-		31	24279	9	2990	63	3190	51412

टिप:- 1) नागपूर येथील शाम, भारत व आनंद आणि कामठी येथील सुदामा व कृष्णा ही चित्रपटगृहे पूर्णपणे बंद आहेत.

2) वसूल करमणूक कर प्राप्तित स्तंभ 8 मध्ये डिश. केबल आयोजकांकडील प्राप्त करमणूक कराच्या रकमेचा समावेश आहे.

स्थान :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, [करमणूक शाखा], नागपूर.

गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या, सन 1997-98.

जिल्हा :- नागपूर

[रु. लाखात]

अ. क्र.	योजनेचे नाव	सन 1997-98 अखेर खाते- दारांची संख्या	सन 1996-97 मधील गुंतवणूक		सन 1997-98 मधील गुंतवणूक	
			ढोबळ	नक्द	ढोबळ	नक्द
1	2	3	4	5	6	7

1.	टपाल बचत खाते.	-	5135.52	145.01	6599.97	631.52
2.	संचित मुदत ठेव.	-	0.87	- 5.94	-	-0.12
3.	पुनरावर्ती ठेव.	102879	4468.63	1319.32	5285.51	1523.64
4.	समयबद्ध ठेव.	-	448.53	- 5.50	719.00	268.87
5.	सार्वजनिक भ. नि. निधि स्टेट बँक.	-	5275.09	2604.34	333.89	295.13
6.	सार्वजनिक भ. नि. निधि टपाल खाते.	44628	219.46	157.79	7190.50	2863.05
7.	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे. [2. ते 7 मालिका]	-	-	-43.32	-	-
आ 8	वी मालिका.	-	3965.26	2862.11	4008.46	2994.60
8.	हंदिरा विकास पत्रे.	-	1017.19	219.49	1542.10	817.21
9.	किसान विकास पत्रे.	-	3715.61	1651.24	5995.97	2536.64
10.	मासिक प्राप्त्य योजना.	-	1203.67	369.20	3467.30	2530.00
11.	रा. ब. यो. -87.	-	-	-736.94	-	-806.43
12.	सामाजिक सुरक्षापत्रे.	-	-	-	-	-
13.	इतर सर्व योजना.	-	-	-	-	-
14.	राष्ट्रीय बचत योजना-1992.	-	8.11	5.67	-	-21.25

एकूण :- 147507 25517.84 8632.31 35142.7 13682.86

जिल्ह्यातील अल्पबचतीचे लक्ष्य रु. 6215.00 लाख 1996-97 या वर्षाकरीता
जिल्ह्यातील अल्पबचतीचे लक्ष्य रु. 19000.00 लाख 1997-98 या वर्षाकरीता
नागपूर जिल्ह्यातून आर्थिक वर्ष 1997-98 या मध्ये 15348.00 लाखाचे टक्केवारी
72% इतकी झालेली आहे.

आधार :- सहायक संचालक, अल्पबचत योजना, जिल्हाधिकारी कार्यालय,
नागपूर.

..... 251.....
 तक्रता क्र. 15.3

तहसीलनिहाय गोळा केलेला जमीन महसूल, सन 1997-98.

जिल्हा - नागपूर

[रु. हजारात]

अ. क्र.	तहसील	चालू वर्षाची जमीन महसूलीची एकत्रित मागणीपूर्वीची जमा रक्कम सोडून	एकत्रित जमीन महसूलाची थकबाकी [अधिकृत व अनाधिकृत]	एकत्रित जमीन महसूलाची एकूण मागणी	रूट	निलंबित वसुली	वसुली पात्र	प्रत्यक्ष वसुली	जमीन महसूल देणा-या खातेदारांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	नागपूरश	40	29	48	40	18	16	7	22855
2.	सावनेर	158	65	223	158	-	65	16	11861
3.	पारशिवनी	120	60	180	120	-	60	19	6782
4.	रामटेक	60	19	69	60	-	19	16	12977
5.	मौदा	138	46	184	138	-	46	52	12934
6.	कामठी	119	9	128	119	-	9	9	4252
7.	कुही	152	25	177	152	-	25	9	11619
	मिवापूर	69	5	74	69	-	5	1	8336
	उमरेड	152	56	208	152	-	56	7	4158
	नागपूरग्रा	101	48	149	101	-	48	29	3397
	हिंगणा	74	15	89	74	-	15	18	7482
	काटोल	107	72	179	107	-	72	18	8154
	नरखेड	151	41	192	151	-	41	27	7974
	कळमेश्वर	131	26	157	131	-	26	18	16334
जिल्हा एकूण :-		1572	616	2057	1572	13	503	241	139115

धारा- जिल्हाधिकारी कार्यालय, [महसूल शाखा], नागपूर.

मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे

आणि नियतकालिके, 31.3.1998 या दिवशी.

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	तहसील	मुद्र- पाल- यांची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			दैनिक					साप्ताहिक				
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	नागपूरशा	625	19	14	5	-	38	90	28	-	3	121
2.	सावन्	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	पारशिवनी	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	रामटेक	2	-	-	-	-	-	3	-	-	3	6
5.	मौदा	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	कामठी	14	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
7.	कुही	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	भिवापूर	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	उमरेड	0	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
10.	नागपूरगा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	हिंणणा	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
12.	काटोल	7	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
13.	नरखेड	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14.	कळमेश्वर	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण:-		695	20	14	5	-	39	98	28	-	6	132

तक्ता क्र. 15.4 पुढे सुरु.....

.... 258....

तक्ता क्र. 15.4 पुढे चालू..

मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे

आणि नियतकालिके, 31.3.1998 या दिवशी.

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र.	तहसील	मुद्रणालयांची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			पाक्षिक					मासिक				
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1	2	3	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	नागपूरश	628	8	-	-	-	8	30	6	4	-	40
	सावनेर	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	पारशिवनी	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	समटेक	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	मौदा	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	कामठी	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	कुही	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	भेवापूर	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	उमरेड	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	नागपूरगा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	हेंगणा	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	गटोल	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	रलेड	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	रुळमेश्वर	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण:-		695	8	-	-	-	8	30	6	4	-	40

अ. क्र. 1] जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर (गृहशाखा).

2] जिल्हा माहिती अधिकारी, नागपूर.

.... 254....

तबता क्र. 15.5

स्वस्त धान्य दुकानांना परविलेले तांदूळ, गहू व साखर,

सन 1997-98.

जिल्हा - नागपूर

[आकडे '00' टनामध्ये]

तांदूळ			गहू			साखर			नियमित
जिल्हा	जिल्हया- तील इतर ठिकाणी	एकूण [1+2]	जिल्हा	जिल्हया- तील इतर ठिकाणी	एकूण [4+5]	जिल्हा	जिल्हया- तील इतर ठिकाणी	एकूण [7+8]	स्वस्त धान्य वाटप दुकाने [संख्या] 10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
111	87	198	232	222	454	101	91	192	1378

तबता क्र. 15.6

जिल्ह्यातील मागणी व वसुली केलेले धान्य,

सन 1997-98.

जिल्हा - नागपूर

[आकडे '00' मेटनामध्ये]

मागणी	लेव्ही						मागणीशी वसुलीची टक्केवारी
	तांदूळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	इतर	एकूण	
सर्व एकूण धान्याची मागणी	2	3	4	5	6	7	8
1000	678	-	-	-	-	678	67.80

आधार - जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

.....255.....

तक्ता क्र. 15.7

जिल्ह्यातील 1998 मधिल लोकसभा व 1995 मधिल विधानसभा

निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा:- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			मतदारांची टक्केवारी	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण		काँग्रेस आय	भा. ज. पा.	शिवसेना
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

लोकसभा निवडणूक:-

1. रामटेक	1051	356	282	638	60.70	326	-	259
2. नागपूर	1523	471	383	854	56.07	487	324	-

लोकसभा एकूण :-

2574	827	665	1492	57.96	813	324	259
------	-----	-----	------	-------	-----	-----	-----

विधानसभा निवडणूक :-

1. उमरुड	167	74	66	140	83.83	34	13	-
2. कामठी	202	81	70	150	74.25	37	-	8
3. नागपूर-उत्तर	245	83	75	158	64.48	-	63	-
4. नागपूर-पूर्व	312	118	96	214	68.58	69	-	48
5. नागपूर-दक्षिण	209	73	67	140	66.98	36	49	-
6. नागपूर-मध्य	156	53	47	100	64.10	35	27	-
7. नागपूर-पश्चिम	340	124	104	228	67.05	52	95	-
8. कळमेश्वर	194	79	66	145	77.74	24	-	24
9. काटोल	151	65	55	120	79.47	20	8	-
10. तावनेर	173	76	69	145	83.81	39	22	-
11. रामटेक	192	79	69	149	77.60	40	30	-

विधानसभा एकूण

2341	905	784	1689	72.15	386	307	80
------	-----	-----	------	-------	-----	-----	----

तक्ता क्र. 15.7 पुढे चालू.....

तक्ता क्र. 15.7 पुढे चालू ..

जिल्ह्यातील 1998 मधिल लोकसभा व 1995 मधिल विधानसभा

निवडणुक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा:- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	पक्ष निहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		दूरदर्शी	स्वतंत्र पार्टी	भारतीय रिपब्लिकन पार्टी	जनता दल	बहुजन समाजवादी पार्टी	लोक दल	भारतीय समाजवादी काँग्रेस	महाराष्ट्र इंदिरा काँग्रेस
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18

लोकसभा निवडणुक :-

1. रामटेक	-	10817	-	-	-	31	-	-	-
2. नागपूर	-	4691	-	-	12	21	-	-	-

लोकसभा एकूण :-

	-	15508	-	-	12	52	-	-	-
--	---	-------	---	---	----	----	---	---	---

विधानसभा निवडणुक :-

1. उमरेड	-	64	0.9	-	-	23	-	-	-
2. कामठी	-	68	0.3	-	30	4	-	-	-
3. नागपूर-उत्तर	-	30	44	-	-	16	-	-	-
4. नागपूर-पूर्व	-	27	-	-	66	-	-	-	-
5. नागपूर-दक्षिण	0.1	41	0.1	-	2	9	-	-	-
6. नागपूर-मध्य	-	16	-	-	18	3	-	-	-
7. नागपूर-पश्चिम	-	43	-	-	33	-	-	-	-
8. कळमेश्वर	-	86	-	-	7.1	-	-	-	-
9. काटोल	-	83	-	-	-	4	-	-	-
10. सावनेर	-	70	-	-	0.9	11	-	-	-
11. रामटेक	-	63	-	-	2	9	-	-	-

विधानसभा एकूण:-

	0.1	591	46	-	159	79	-	-	-
--	-----	-----	----	---	-----	----	---	---	---

तक्ता क्र. 15.7 पुढे सुरु...

.... 257 ...

तक्ता क्र. 15.7 पुढे चालू ..

जिल्ह्यातील 1998 मधिल लोकसभा व 1995 मधिल विधानसभा

निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा:- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	पक्ष निहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		जनता पार्टी	सोशिल समाज पार्टी	भारतीय मायना-रिटी सुरक्षा म. संघ	इंडियन काँग्रेस (एस)	समाजवादी पार्टी	सत्य मार्ग पार्टी	तिवारी ऑल इंडिया काँग्रेस	बोलेसे-निक पार्टी ऑफ इंडिया
1	2	19	20	21	22	23	24	25	26

लोकसभा निवडणूक :-

1. रामटेक
2. नागपूर

लोकसभा एकूण :-

विधानसभा निवडणूक :-

1. उमरुड
2. कामठी
3. नागपूर-उत्तर
4. नागपूर-पूर्व
5. नागपूर-दक्षिण
6. नागपूर-मध्य
7. नागपूर-पश्चिम
8. कळमेश्वर
9. काटोल
10. सावनेर
11. रामटेक

विधानसभा एकूण:-

0.2

3

तक्ता क्र. 15.7 पुढे सुरु.

जिल्हयातील 1998 मधिल लोकसभा व 1996 मधिल विधानसभा

निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा:- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	पक्ष निहाय मते मिळालेल्यांची संख्या				
		विदर्भ प्रजा पार्टी	पिपल्स डेमोक्रेटिक लीग ऑफ इंडिया	ऑल इंडिया ट्राईब मायनॉ-रिटी सुरक्षा महासंघ	कम्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया	नाग विदर्भ आंदोलन समिती
1	2	27	28	29	30	31

लोकसभा निवडणूक :-

1. रामटेक	-	-	-	-	-
2. नागपूर	-	-	-	-	-

लोकसभा एकूण :-

-	-	-	-	-	-
---	---	---	---	---	---

विधानसभा निवडणूक :-

1. उमरेड	-	-	-	-	-
2. कामठी	-	-	-	-	-
3. नागपूर-उत्तर	-	-	-	-	-
4. नागपूर-पूर्व	-	-	-	-	-
5. नागपूर-दक्षिण	-	-	-	-	-
6. नागपूर-मध्य	-	-	0.3	-	-
7. नागपूर-पश्चिम	0.4	-	1.2	-	-
8. कळमेश्वर	-	-	-	-	-
9. काटोल	-	-	-	2	-
10. सावनेर	-	-	-	-	-
11. रामटेक	-	-	-	-	-

विधानसभा एकूण:-	0.4	-	1.5	2	-
-----------------	-----	---	-----	---	---

आधार : जिल्हा निर्वाचन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

जिल्हातील 31.3.98 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या

विश्रामगृहांची तालुकानिहाय यादी.

जिल्हा:- नागपूर.

अ. क्र	तहसील	विश्रामगृहाचे नांव व प्रत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4
1	नागपूरशा	11 रविभवन नागपूर [सां. बां. विभाग]	56
		2) सर्किट हाऊस, नागभवना[-----"-----]	7
		3) जुने आमदार निवास, नागपूर[-----"-----]	44
		4) नवीन आमदार निवास [-----"-----]	386
		5) स्टेट हाऊस, सेमिनरी हिल्स, [वन विभाग]	2
		6) स्टेट हाऊस, अंबाझरी, [म. न. पा. नागपूर]	3
		7) डाक बंगला, गोस्वाडा, [म. न. पा. नागपूर]	3
2	सावनेर	8) विश्रामगृह, सावनेर [सा. बां. विभाग]	4
		9) निरीक्षण बंगला, सापा [वन विभाग]	2
		10) डाक बंगला, पिंपळा [सा. बां. विभाग]	2
3	पारशिवनी	11) विश्रामगृह, पारशिवनी [जि. प. नागपूर]	-
		12) पंच विश्रामगृह, नवेगांव-सैरी[पाटबंधारे]	5
		13) पर्यटक निवास, खिंडसी-रामटेका[म. रा. प. म.]	10
4	रामटेक	14) विश्रामगृह, चोरबाहुली[राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग ४९]	2
		15) विश्रामगृह, देवलापार, [-----"-----]	2
		16) निरीक्षण बंगला, खिंडसी-रामटेका[पाटबंधारे]	4
		17) डाक बंगला, सालेघाट [वन विभाग]	2
		18) निरीक्षण बंगला, तोतलाडोह [वन विभाग]	2
		19) विश्रामगृह, तोतलाडोह [पाटबंधारे विभाग]	6
		20) निरीक्षण बंगला, सिल्लोरी [वन विभाग]	2
		21) विश्रामगृह, राणी-डोह [वन विभाग]	-
		22) विश्रामगृह, मागरकसा [वन विभाग]	4
		23) डाक बंगला, मनसरा[राष्ट्रीय महामार्ग]	2
5	मौदा	-----निरंक-----	

....260....
 तक्रता क्र. 15:8 पढे चालू ..

अ. क्र	तहसील	विश्रामगृहाचे नाव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4
6	कामठी	24] स्टेट हाऊस, कामठी [सा. बां. विभाग]	2
7	कुही	25] विश्रामगृह, कुही [जिल्हा परिषद] 26] विश्रामगृह, अंभोरा [जिल्हा परिषद]	- 2
8	भिवापूर	27] विश्रामगृह, भिवापूर [सा. बां. विभाग] 28] विश्रामगृह, वोटेश्वरी [वन विभाग] 29] विश्रामगृह, नवेगांव [वन विभाग]	2 2 2
9	उमरेड	30] विश्रामगृह, उमरेड [सा. बां. विभाग]	4
10	नागपुरागा	----- निरंक -----	
11	हिंगणा	31] स्टेट हाऊस, हिंगणा [जि. प. नागपूर]	2
12	काटोल	32] विश्रामगृह, काटोल [सा. बां. विभाग] 33] विश्रामगृह, कोंढाळी [राष्ट्रीय महामार्ग उप विभाग ५४] 34] विश्रामगृह, कोलाबडी [वन विभाग]	4 2 2
13	नरखेड	35] विश्रामगृह, चमेली [वन विभाग] 36] विश्रामगृह, नरखेड [जि. प. नागपूर]	2 2
14	कळमेश्वर	37] विश्रामगृह, कळमेश्वर [सा. बां. विभाग]	2

टिप :- 1] विश्रामगृह, राणी-डोह, पारशिवनी, कुही बंद करण्यात आले आहे.

2] यावर्षी सुधारीत माहिती प्राप्त झाल्यामुळे नविन आमदार निवासाच्या कक्षांची संख्या मागील वर्षाच्या संख्येशी जुळणार नाही.

आधार :- 1] कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नागपूर

2] कार्यकारी अभियंता [बांधकाम], जिल्हा परिषद, नागपूर

3] महानगरपालिका, नागपूर.

4] कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, नागपूर

5] महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ, नागपूर

6] वन विभाग, नागपूर

7] राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग, 13, 49, 54 नागपूर

8] राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग, क्र. 55, भंडारा

निवडक निर्देशांकाचे कल, 1997-98

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	1995-96	1996-97	1997-98
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

(1) क्षेत्रफळ व लोकसंख्या:- (1961, 1971, 1981 व 1991)

1. क्षेत्रफळ,	चौकिमी	9930	9928	9928	9931	9931	9931	9931
2. एकूण लोकसंख्या.	संख्या"000"	1512	1942	2589	3287	3604	3674	3745
3. लोकसंख्येची घनता.		152	196	261	331	363	370	377
[दर चौ. कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या]								
4. शेतकरी व एकूण शेतमजूर	टक्केवारी	53.73	50.09	47.05	42.38	42.38	42.38	42.38
रांची एकूण काम करणा- -यांशी टक्केवारी								

(2) कृषी व सिंचना-

1. जंगलाखालील क्षेत्र.	हेक्टर"00"	1840	1830	1830	1610	1393	1411	उ. ना.
2. लागवडीलायक क्षेत्र.	--	7320	6220	6130	6590	6939	6938	उ. ना.
3. प्रत्येक कृषी काम करणा-या	हेक्टर	1.4	1.8	1.6	1.33	1.40	1.40	उ. ना.
मागोशेतमजूर व शेतकरी] लागवडी योग्य क्षेत्र.								
4. एकूण पिकाखालील क्षेत्र.	हेक्टर"00"	5380	5570	5600	6590	6414	6403	उ. ना.
को अन्नधान्याखालील क्षेत्र.	--	5310	5430	5620	3340	3155	3155	उ. ना.
खा उसाखालील क्षेत्र.	--	उ. ना.	1	2	5	13	12	उ. ना.
मा भूईमूगाखालील क्षेत्र.	--	50	140	130	170	195	198	उ. ना.
घा कापसाखालील क्षेत्र.	--	700	930	800	640	566	571	उ. ना.
5. निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र.	--	उ. ना.	5436	5600	5612	5589	5582	उ. ना.
6. प्रत्येक कृषी काम करणा-या	हेक्टर	0.76	1.60	1.20	1.04	1.12	1.13	उ. ना.
मागोशेतकरी व शेतमजूर] पेरलेले निव्वळ क्षेत्र.								
7. एकापेक्षा अधिकवेळा	टक्केवारी	1.60	2.53	11.08	9.29	14.76	14.71	उ. ना.
पेरलेल्या क्षेत्राची निव्वळ पेरलेल्या क्षेत्राशी टक्केवारी.								
8. सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र.	हेक्टर"00"	270	390	580	1710	1488	1567	उ. ना.

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 -61	1970 -71	1980 -81	1990 -91	1995 -96	1996 -97	1997 -98
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

9. एकूण सिंचनाखालील क्षेत्राची टक्केवारी 5.2 7.3 10.8 30.42 23.20 24.47 उ. ना
एकूण पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी.

10. निव्वळ सिंचन क्षेत्र हेक्टर"00" 270 370 430 490 767 785 उ. ना

11. कालव्याद्वारे सिंचित क्षेत्र -" 60 100 190 230 392 407 उ. ना

12. विहिरीद्वारे सिंचित क्षेत्र -" 140 190 250 260 375 378 उ. ना

13. इतर साधनाने सिंचित क्षेत्र -" 80 90 168 199 392 407 उ. ना

14. सिंचनाखालील क्षेत्र

का अन्नधान्ये हेक्टर"00" 150 150 400 1010 968 1020 उ. ना

ख) उस -" उ. ना. उ. ना. 2 5 12 12 उ. ना

ग) भुईमूग -" उ. ना. उ. ना. उ. ना. 30 17 23 उ. ना

घ) कापूस -" उ. ना. 20 10 24 38 44 उ. ना

च) फळे व भाजीपाला -" उ. ना. 10 140 170 263 265 उ. ना

(3) मृदसंधारणाची कामे-

का बांधबंधिस्त केलेली जमीन हेक्टर"00" उ. ना 220 70 उ. ना 4.08 6.48 6.48

ख) मजगीखालील क्षेत्र -" उ. ना. उ. ना. उ. ना. उ. ना. 5.29 5.29 5.29

ग) पुनःप्राप्त केलेले क्षेत्र -" उ. ना. उ. ना. उ. ना. उ. ना. उ. ना. उ. ना. उ. ना.

(4) कृषि अवजारे-

1. का लाकडी नांगर संख्या"000 70 61 72 90 75 78 78

ख) लोखंडी नांगर -" "000 2 4 5 12 24 24 24

2. सिंचनाकरीता तेलावर -" "00" 10 20 30 30 30 30 30

चालणारे पंप.

3. सिंचनाकरीता विद्युत पंप -" "00" 20 80 180 250 387 388 388

4. उसाचे चरक.

का शक्तीवर चालणारे संख्या उ. ना. 25 29 30 42 42 42

ख) बैलाच्या मदतीने चालणारे -" उ. ना. 36 40 45 63 70 70

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960	1970	1980	1990	1995	1996	1997
			-61	-71	-81	-91	-96	-97	-98
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

[5] पशुधन-

1. एकूण पशुधन.	संख्या "000"	813	871	1070	1121	1061	1061	1061
2. प्रत्येक बेलजोडीमागे लागू वड केलेले निव्वळ क्षेत्र.	हेक्टर	5.04	5.10	5.06	5.12	5.09	5.15	उ. ना.
3. दुभत्या गायी.	संख्या "000"	64	67	75	91	73	73	73
4. दुभत्या म्हशी.	"-	17	18	22	27	29	29	29
5. शेळ्या व मेंढ्या.	"-	196	149	257	323	325	325	325
6. कोंबड्या व तत्सम पक्षी.	"-	220	237	377	432	599	599	599

[6] मत्स्य व्यवसाय-

1. समुद्रातील मत्स्य उत्पादन.	मे. ट. "000"	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
2. गोड्या पाण्यातील मत्स्य ऊ.	मे. ट. न.	उ. ना.	उ. ना.	928	4617	3270	3360	4123
3. मत्स्य व्यवसायाच्या सहकारी संस्था.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.	38	74	88	89	91

[7] नोंदणीकृत कारखाने व कर्मचारी-

1. चालू कारखाने.	संख्या	284	426	459	1279	1373	1380	1425
2. कामगारांची दै. स. उपस्थिती.	"-" "00"	320	350	360	490	540	558	549
3. दर लाख लोकसंख्येमागे नोंद केलेल्या कामगारांची संख्या.	संख्या	2586	1649	1836	1906	1646	1698	1645

[8] विद्युत-

1. विद्युत निर्मिती [हजार कि. वॅ./तास]	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
2. वापरलेली वीज.	"-	22	277	605	789	1183	945	1175
3. विद्युतीकरण झालेली शहरे.	संख्या	79	12	13	23	23	23	23
4. विद्युतीकरण झालेली गावे.	"-	78	655	1309	1878	1878	1878	1878

[9] सहकार-

1. संस्था.

का शेती पतसंस्था.	संख्या	829	643	611	597	597	597	597
खा बिगर शेती पतसंस्था.	"-	521	113	204	541	732	687	713
ग बिगर शेती बिगर पतसंस्था	"-	उ. ना.	1175	1300	2884	3175	2613	2620

2. सभासद.

का शेती पतसंस्था.	संख्या "000"	उ. ना.	89	129	193	204	229	231
खा बिगर शेती पतसंस्था.	"-	उ. ना.	13	30	348	451	520	611
ग बिगर शेती बिगर पतसंस्था	"-	उ. ना.	111	352	290	319	321	361

.....284.....
तबता क्र. 15.9 पुढे चालू..

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 -61	1970 -71	1980 -81	1990 -91	1995 -96	1996 -97	1997 -98
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3. खेळते भांडवल:

का शेती पतसंस्था.	रु. लाखात उ. ना	113	125	1148	1703	2783	3426
खा बिगर शेती पतसंस्था.	-- उ. ना	31	36	1557	3511	4751	6302
गा बिगर शेती बिगर पतसंस्था	-- उ. ना	130	441	1276	3275	1139	2092

4. दिलेली कर्जे

का शेती पतसंस्था.	रु. लाखात उ. ना	107	35	467	896	1330	2197
खा बिगर शेती पतसंस्था.	-- उ. ना उ. ना उ. ना			848	2353	2069	2800
गा बिगर शेती बिगर पतसंस्था	-- उ. ना उ. ना उ. ना			402	503	503	

[10] शिक्षण:-

1. प्राथमिक.

का संस्था.	संख्या.	659	1718	1796	2092	2414	2441	2425
खा विद्यार्थी.	संख्या"000"	73	216	328	416	439	441	443
गा शिक्षक.	संख्या"000"	2	7	8	10	14	14	14
घा प्रति शिक्षक विद्यार्थी.	संख्या	37	31	41	42	32	32	32

2. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक.

का संस्था.	संख्या.	83	289	303	522	645	650	656
खा विद्यार्थी.	संख्या"000"	43	128	205	306	387	388	385
गा शिक्षक.	संख्या"000"	2	7	7	9	12	12	12
घा प्रति शिक्षक विद्यार्थी.	संख्या	22	18	29	34	32	31	32

3. महाविद्यालयीन.

का संस्था.	संख्या.	उ. ना	22	24	49	117	126	135
खा विद्यार्थी.	संख्या"000"	उ. ना	21	32	56	64	69	73
गा शिक्षक.	संख्या	उ. ना	2000	2028	1760	2937	3399	3467
घा प्रति शिक्षक विद्यार्थी.	संख्या	-	11	16	32	22	21	21

4. साक्षरतेची टक्केवारी.

का पुरुष.	टक्केवारी	48.1	56.1	56.1	81.79	81.79	81.79	81.79
खा स्त्रिया.	--	31.3	33.5	33.5	64.74	64.74	64.74	64.74
गा एकूण.	--	35.1	45.9	45.9	73.64	73.64	73.64	73.64

.....२६५.....
तक्ता क्र. १५.९ पुढे चालू ..

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			१९६०	१९७०	१९८०	१९९०	१९९५	१९९६	१९९७
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०

(11) वैद्यकीय व आरोग्य सेवा:-

१. दवाखाने	संख्या	६७	१२५	१४०	१३५	१४०	१२१	१२१
२. रुग्णालये	--	१०	२०	२३	२६	३०	२३	२३
३. प्रा. आ. केंद्र	--	११	१३	१३	४५	४५	४५	४५
४. साटा.	--	१५६७	१८४६	४२७५	४९३८	५०११	५०११	५०११
५. दर लाख लोकसंख्येमागे साटा	--	१०३	९५	२२०	१९१	१४०	१३६	१३६
६. उपचार केलेले रुग्ण								
क) बाह्य रुग्ण.	--"०००"	१२३०	२९३९	४५०३	७६८२	४४५१	४०६१	४११४
ख) आंतर रुग्ण.	--"०००"	३०	६९	५३२	४२६	४४७	५३४	५५१
७. जन्माचा दर.	दर हजार	२८.०	२२.५	२०.८	२५.७९	१८.२२	१७.४१	१७.२६
८. मृत्यू दर	--	६.९	६.२	६.७	६.४५	४.७४	४.७४	४.२८

(12) वाहतूक व दळणवळण:-

१. रस्ते लांबी [न. पा. वगळून]	कि. मी.	७४५	११५९	३०८३	५७९२	६५६१	९४३५	६३३८
२. दर-१०० चौ. कि. मी. क्षेत्रामागे रस्त्याची लांबी [न. पा. रस्ते वगळून]	--	८	१२	३७	५८	६६	९५	६४
३. रस्त्याची लांबी, दर लाख लोकसंख्येमागे	--	४९	६०	१४२	२२४	२४५	२८६	१९९
४. एकूण रेल्वेमार्गाची लांबी.	कि. मी.	३२२	३४३	३५०	३८३	४५७	३९१	४२१
५. डाक कार्यालये	संख्या	१५६	२६६	३३९	३२३	३३८	३४४	३४४
६. तार कार्यालये	संख्या	३३	४७	७१	८४	९१	८८	८

(13) स्थानिक स्वराज्य संस्था:-

१. पंचायत समिती.	संख्या	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३
२. ग्रामपंचायत	--	१९६	६५९	६९९	७६५	७७५	७७५	७७५
३. नगरपालिका.	--	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
४. कटक मंडळे.	--	१	१	१	१	१	१	१
५. महानगरपालिका.	--	१	१	१	१	१	१	१

(14) संकीर्ण:-

बँक शाखा [सर्व बँका]	संख्या	३०	३०	१४८	३६९	३३९	३६८	३९८
----------------------	--------	----	----	-----	-----	-----	-----	-----

टीप :- १)पशुधनाची आकडेवारी १९६१, १९६६, १९७८, १९८७ व १९९२ च्या पशुगणनेवर आधारित आहे.

२) या तक्त्याचे त्रुटींविषयी माहिती मिळाल्यास तिला तसेच काही आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.